DE

SANT

8071

Digitized by Google

LÉGUÉ
la Bibliothèque de la Ville de Lyon
PAR LE COMTE
SÉBASTIEN-GAËTAN-SALVADOR-MAXIME
DES GUIDI
né à Caserte (Italie), le 5 Août 1769
mort à Lyon, le 27 Mai 1863

Digitized by Google

HYMNI
SACRI
ET NOVI,

Auctore SANTOLIO *Victorino*;

EDITIO NOVISSIMA;

In quâ Hymni omnes, quos Auctor uſque ad mortem concinuerat, reperiuntur.

Digitized by Google

HYMNI SACRI ET NOVI,

380716

Auctore SANTOLIO *Victorino*,

EDITIO NOVISSIMA;

In quâ Hymni omnes, quos Auctor uſque ad mortem concinuerat, reperiuntur.

BIBLIOTH
DE LA
VILLE DE
LYON

AMSTELODAMI,
Ex Officinâ WESTENIANA.

M. DCC. LX.

AD LIBRUM
PRODEUNTEM IN AURAS,
SUB AUSPICIIS
EMINENTISSIMI
S. E. R. CARDINALIS
EMMANUELIS-THEODOSII
BULLONII
PRINCIPIS,
DE TURRE ARVERNIÆ
ET SACRÆ ABBATIÆ CLUNIAC.
ABBATIS ELECTI.

I, LIBER, *ecce tibi totum datur ire per orbem ;*
Ex quo BULLONIUS, *Latii pars magna Senatûs,*
Te placido vultu, manibuſque excepit amicis ;

Nam memini, quantis, te docta per otia Princeps,
Captus amore tui, cumularit laudibus, ut te
Incœpit legere, & primos percurrere verſus.
Ipſe tuo inſignis titulo, formâque placebas;
Quin & lectorem res intentata trahebat.
Non ceſſabat opus laudare, ſimulque Poëtam;
Teſtis eram; te ſæpè legens, noctesque dieſque
Et relegens, doctæ ſtudia intermiſſa Juventæ,
Olim delicias, jurataque fœdera Muſis,
Seceſſu in placido, ſe ſe renovare canebat.
Pertæſus jam dudum haud æquâ mente ferebat,
Simplicitate rudes, & majeſtate Tonantis
Non dignos adeò, quos Error ſcripſerat hymnos
Prætextu pietatis, & Ignorantia Vatum.
De me, deque tuis, ſemper mihi chare Libelle;
Non ita carminibus Princeps cenſebat amicus.
Quippe tuus nitor, & verborum culta ſupellex;
Et gravitas rerum, & rebus ſuus ordo placebat.
Quis mihi tum ſenſus? Vos ô memorare poteſtis!
CLUNIACÆ *valles, loca ſola, umbræque ſilentes;*
Et nemora & ſanctis habitata heroïbus antra.
Omnia erant mihi læta; animo nil amplius ultra
Optabam, tot muneribus, tot honoribus auctus.
Jam me divinis audebam æquare Poëtis.
Et tibi, parve liber, quis honos! quæ gloria! ſanctis

Dum manibus Princeps volvit te & ſæpè revolvit,
Miratus ſenſus in verſu ſimplice magnos.
Hinc magis elatum te vidimus, atque tumentem
Inſolito faſtu; te faſtus & ille decebat,
Fœderibus ſacris qui terras jungis Olympo.
Quin tu, ſcilicet unus, ad alta negotia nati
Principis affixum & pectus mentemque tenebas;
Nam rerum occurrens nova ſemper imago, legentis
Paſcebat recreans animum, ſub imagine magnâ
Heroum admirantem ingentia facta piorum.
Nunc tibi mole graves, operoſa volumina, Libri
Decedant; brevitate tuâ, cultuque placebas,
O felix nimiùm, & tantò Lectore ſuperbus!
Et poſthac rabidos morſus, ungueſque timebis?
Ergo age, Bullonio *placuiſti: exire per auras*
Quid metuis? divinus Amor tibi commodat alas.
I, penetra geminos axes, pete diſſita regna,
Extremoſque hominum Iaponas; tibi terminus orbis
Non fuerit, perge ulterius, terraſque relinque:
Cœlum meta tua eſt; ſuperis te ſedibus infer,
Unde venis. Nobis immenſa palatia Divûm
Per te jam reſerata patent: das pervia vivis
Templa ſubire Dei, & ſanctos intrare receſſus,
Cœleſteſque ſuo ſimul ordine cernere turmas,
Virtuteſque, Choroſque omnes, cœlique Quirites,

Quos inter mihi deſignas in veſte micantem
Purpureâ modò BULLONIUM; *qui frontis honores!*
Quale jubar vultûs! patrio ſecurus Olympo,
Inſano procul à ſtrepitu, & popularibus auris,
Felix ſorte ſuâ, nil jam mortalia curat.

PAULO PELLISSONI FONTANERIO,

Quod abjuratis Muſis profanis, hos Hymnos de divinis rebus ſcribendos propoſuerit, & proponendo inſpiraverit.

SEU pro conſiliis te regia detinet Aula;
Seu, quò bella vocant, Regem comitaris euntem,
Huc ades, & ſacris facilem da cantibus aurem,
FONTANERI; *humiles interdum deſere terras.*
Illud opus fauſto quod te duce prodit in auras,
Jure tuum læto, quo nos olim, accipe vultu.
Fors erit, ex iſto ut veniat tibi carmine nomen.
Hactenus incautum juvenem me luſerat Error,
Diique, Deæque omnes tot ludicra Numina Vatum,
Relliquiæ veterum infames, & monſtra pudenda,
Vana Superſtitio pulchris illapſa tenebat
Pectus imaginibus, ſenſimque aſſueſcere Falſo
Suadebat; dulci ha! nimiùm mens pota veneno.
Famæ avidus Juvenis, laudumque cupidine captus,
Ibam quò Muſa, quò tu me, Phœbe, vocabas.
Demens, qui Veri non juſto incenſus amore,

Neſcio quid captans nugarum, inſana ſequebar.
Qualis deprenſus denſâ ſub nocte viator,
Incertuſque viæ, volitans ſi fortè per auras
Accenſus vapor, & fallax illuxerit ignis;
Exilit, vanâ deluſus imagine lucis:
Sponte ducem ſequitur, tuto pede calcat apertum
Quod ſibi fingit iter: miſero placet error eunti.
Ni caveat, ſubitòque premens veſtigia ſiſtat,
Præcipitet ſe ſe medios malè cautus in amnes.
Haud aliter præceps ultrò in mea damna ruebam,
Cùm bonus occurris; longiſque erroribus actum,
Proponens meliora, paternâ mente reducis.
Pone, inquis, falſas Muſarum & Apollinis artes.
Sat Muſis Phœboque datum; juvenilibus annis
Ludi conveniunt, his & ſua gloria ludis:
Sed plenos poſtquam jam vir compleveris annos,
Te majora vocant; ſimul omnes ordine longo
Monſtrans cœlicolas, totum mihi pandis Olympum.
Hìc aderant ſpectandi oſtro, vultuque verendi
Præcones duodeni, olim qui funere ſpreto
Mille tubis terras CHRISTUM *inſonuere per omnes;*
Hos juxta, fuſi quæ purpura ſanguinis ornat,
Vulneribus ſpecioſa ſuis, palmiſque ſuperba
Agmina, dura ſuæ cædis monumenta gerebant.
Non procul his formâ inſignes teneræque puellæ;

Quas CHRISTUS *ſacro ſibi fœdere junxit amantes,*
Omnes Virgineis ornatæ tempora vittis.
Stabant magnanimo & quæ virginitatis amore
Sexum ultra, immanes non expavêre tyrannos.
Parte aliâ vidi ingentem ſplendeſcere turmam;
Et qui per longos vitam traxêre dolores,
Quique diu flentes ſpecubus latuêre ſub altis,
Omnibus ignoti terris; Matreſque, Nuruſque,
Et pueri canique Senes; confuſaque turba,
Ponè ſequebantur. Tacitus dum ſingula luſtro,
Tantarum hærebam ſtupefactus imagine rerum.
Vidi gemmifero cinctos diademate frontem,
Vidi Pontifices; longè omnes antè micabant
Veſtibus in ſacris, Numen toto ore ferentes,
Auſi pro populo, circum fumantibus aris,
Æterno libare Patri, pateriſque receptum
Qui facit eſſe deos, divinum haurire cruorem.
Nec non & radiis, & in aureâ luce coruſci,
Qui niſu audaci, vel adhuc mortalibus oris,
Divinæ intrarunt penitùs ſacraria mentis.
Hi fuerint deinceps, qui te & tua carmina poſcant
Magnanimi Proceres, hic te labor, hæc pia cura,
Hoc te poſcit opus: ſi qua te gloria tangat,
Si quis honos, ne te eximio furare labori.
His vatem urgebas dictis: tum pectore ſenſi

Ardorem impreſſum, magnamque ad carmina mentem.
Continuò rapidis totus ſuper æthera pennis
Ecce feror: tunc viſa mihi decreſcere tellus,
Et fugere ex oculis; nec jam mens ſe capit intus
Obruta terrificis ſplendoribus: intima totum
Pectus inundavit, torrentis more, voluptas.
Qualis eram! vis intus agit, tum effundere verſus
Afflatos meliore Deo. Mihi quiſque piorum
Facta enarrabat memorans, monſtrabat honores
Promeritos, pœnaſque omnes, dum vita manebat,
Tot verâ exhauſtos pro Relligione labores:
Fulgebat partâ donatus quiſque coronâ.
Longè aberant poſitis Mendacia turpia larvis,
Et ſtolidi Errores, & quidquid adultera Veri
Fabula commentis in credula pectora mittit.
Quin etiam pannoſa, rudis, mendaxque Vetuſtas
Oſtentans canos, rugaſque in fronte ſeniles
Necquicquam, puros divini ad luminis ignes
Victa recedebat laceris ingloria chartis.
Scribebam interea præclaram ex ordine gentem;
Me cœlo affixum tantus labor iſte tenebat,
Et prope divinum, mutatâ ſorte, Poëtam.
Æmula tum Virtus, pectuſque animumque ſubibat
Et me multa docens, mores pius ipſe magiſter,

Paulatim informabat Amor, mentiſque veternum
Sæpius incuſans me ad fortia facta vocabat.
Quàm longè mihi diſſimilis! me adjungere ſacris
Cœtibus ardebam, ſimileſque referre triumphos.
Sic Phœbum & vanas Phœbi ejuravimus artes.
Si quid nunc ſapimus, ſi toto Helicone relicto,
Flumina plena Deo, cœleſteſque hauſimus undas;
Si ſacra carminibus reſonat divûm atria noſtris,
Illud, Paule, tuum eſt; hujus te gloria facti
Juſta manet, ſeris quæ ſurget major ab annis.
Tu mihi ſidereas das primus viſere ſedes,
Das ſuperis jungi, viviſque impervia regna,
Æthereas peragrare domos; terriſque relictis
Oſtenſum per iter, juſſo ſuper aſtra volatu
Das divina oculis mortalibus ora tueri.
Et poſthac vos vana colam ſimulacra Deorum?

APPROBATIO ET PERMISSIO R. P. Ludovici de Bourges, *Prioris Sancti Victoris Pariſienſis, & Sacræ Facultatis Pariſienſis Theologi Doctoris.*

Cum difficile ſit & operoſum, res quæ ad Chriſtianam Relligionem ſpectant, ſervatis germanæ Latinitatis ac rectæ Poëſeos legibus, pertractare; tùm certè majoris eſt negotii Hymnos, qui in Dei Sanctorumque laudem canendi omnium oculis & manibus verſantur, conficere. In hoc enim genere ſcriptionis non ſolummodò cavendum ne quid prophanum aut molle irrepat, aut ne quid concinnitatem metri vel ſermonis puritatem labefactet; verùm id etiam ſatagendum ut ablegatis ſyllabarum & concurrentium vocalium eliſionibus ad cantûs ſuavitatem carmen aptetur. Hæc quàm diligenter omnia præſtiterit Victorinus noſter, imò Eccleſiaſticus Vates Santolius, ſatis ſuperque declarat nova hæc ac diu multúmque deſiderata Hymnorum illius collectio.

Nihil toto in hoc Opere reperire eſt, quod Poëticas fabulas & Gentium ritus oleat, nihil

ſeu in dictione humile aut obſcurum, ſeu in metro aſperum aut incompoſitum : At ſic omnia pietatem ſpirantia, ſic ad cantûs modulationem accommodata, ſic nitidè demùm & eleganter diſpoſita, ut rerum majeſtati par penè ſit ſtyli nitor ac venuſtas. Ita nobiſcum ſentiet quiſquis hunc libellum legerit, in quo nihil deprehendet non ſanæ fidei boniſque moribus conſonum. Unde cùm multùm ex hoc opere emolumenti rem Chriſtianam capturam eſſe confidamus, hujus evulgandi quâ licet facultatem facimus. Datum in Regia Victorina quinto Kalend. Jun. A. R. S. 1689.

F. L. De Bourges, Prior S. Victoris Pariſienſis.

ILLUSTRISSIMO ECCLESIÆ PRINCIPI CAROLO PRADEL, EPISCOPO MONTISPESSULANI.

Quo more, ac modo recitandæ ſint à Clericis Horæ Canonicæ.

ALTERNO Jeſſæa choro quæ carmina pſallis,
Æternas gens nata Deo perſolvere laudes;
Hîc tibi ſervandas, quas ſcripſimus, accipe leges:
Qui formavit, habet, quibus audiat, & Deus aures.
Maxima debetur ſanctis reverentia Templis,
Hæc habitat Deus, & præſenti numine replet.
Hujus ad aſpectum puræ ſine corpore mentes,
Terrificæ trepidant crebra inter fulgura lucis.
Si mordet te noxa gravis, vel limine in ipſo
Ingreſſum paveas, ſceleris neque conſcius intres
Templa auguſta, ſacris Deus eſt penetralibus ultor.

Si quid at impuri contraxeris, elue labem
Confeſtim; neſcis? tu templum, & ſanctior ædes:
Pectoris ille tui ſacros habitare receſſus
Plùs ambit, quàm juncta ſimul certò ordine ſaxa;
Sic loca ſancta, metu poſito, luſtratus adibis,
Et ſolves divina tuam in præconia linguam.

Ne venias, placare cupis ſi numinis iram,
Elatus caput, & benè compto bellulus ore,
Promiſſoque capillitio, nec odoribus unctus
Allicias ſpectantûm oculos; nec veſte placebis,
Moribus at puris: decus eſt ſibi ſplendida Virtus.

Ne rerum ſpecies violent ſacraria mentis,
Captivos ſenſus durâ ſub lege tenebis.

In toto ſedeat depicta Modeſtia vultu;
Ut qui te videat, propiori numine tactus
Sentiat eſſe Deum præſentem, & pronus adoret.

Ne nimiùm celeri confundas omnia cantu,
Sed paveas ad verba, ipſo dictata Tonante:
Plena Deo ſunt verba; moras ſervare memento:
Cantanti prodeſt, ſeu pectora feſſa ſubinde
Reſpirent, ſeu mens quod profert lingua, reſolvat,
Et ſacras voces arcano ruminet ore.

Ad numeros hilarem lentus ne protrahe cantum,

Nec te adeò afficiat vocis ſonus, intima rerum
Scrutare, & ſenſus tecum meditare profundos.
Non incompoſitis lædas clamoribus aures,
Nec leviore ſono molles imitabere cantus.
Sit plauſum captare pudor; nam talia ſpernit
Vota, preceſque Deus; puri ſuſpiria cordis,
Et tacitos gemitus attentis auribus audit.
At neque cantanti rictus diſtorqueat ora
Vaſtior, & rupto ſe vox de pectore trudat,
Unde ſolent reſonare immani templa boatu:
Non clamore Deus placatur; ut audiat alto
E ſolio, nil vocis eget; vos ſurda, Prophetæ,
Numina, nec quicquam valido pulmone vocaſtis.
Concordes animos monſtret concordia vocum,
Par ſtudium variâ pro conditione locorum:
Ritè obſerventur, quæ ſunt præſcripta quotannis.
Abſint bella, procul ſacris diſcordia templis;
Pro ritu ancipiti ſi quid peccatur, in ipſo,
Advertens culpam, momento corrige, dum res,
Et tempus tulerit; ſi qui tibi deinde reſiſtant,
Nec valeas ſolus te contrà opponere turbæ:
Errorem permitte, Deo gratiſſimus error.

Mox, cujus fuerat melior ſententia, prudens,
Paulatim cùm ſe malè nata remiſerit ira,
Errorem oſtendas, & erit tibi gloria major.

Felix! ſi nondum exutus mortalia membra,
Has retinens leges, patrio præludis Olympo.

DE QUELLE MANIERE, & dans quelles diſpoſitions le Clergé doit chanter l'Office Divin.

PEUPLE né pour remplir les fonctions des Anges,
Qui chantez à deux Chœurs les divines louanges,
Pour vous bien acquitter de cet heureux emploi,
Ecoutez mes avis, qu'ils vous ſervent de loi.
Miniſtres du Très-haut, puiſſiez-vous bien comprendre
Que Dieu qui fit l'oreille, en a pour nous entendre.
C'eſt dans les Temples ſaints, qu'habite le Seigneur;
N'y paroiſſez jamais que ſaiſis de frayeur;
Dans un profond reſpect adorez ſa préſence;
Les Anges éblouis de ſa divine eſſence,
Au milieu des éclairs qu'il lance inceſſamment,
Y ſont, quoique très-purs, dans un ſaint tremblement.
Si par quelque péché votre ame eſt ulcérée,
De ces auguſtes lieux craignez même l'entrée;
Craignez qu'un Dieu vengeur juſtement irrité
Ne puniſſe à l'inſtant votre témérité.
Ne différez donc pas, ſi votre ame eſt impure,
De la purifier de la moindre ſouillure,
Lavez-la dans les eaux d'une amere douleur:
Que tout ſoit pur en vous, & les yeux & le cœur.
Plus jaloux de ce cœur, que d'aucun Sanctuaire,
Dieu veut bien faire en lui ſa demeure ordinaire.
Lorſque vous ſerez pur, entrez dans les lieux ſaints,

Avec joye entonnez les Cantiques Divins,
Voulant fléchir du Ciel la Juſtice irritée,
Fuyez tous ces grands airs d'une tête eventée ;
Retranchez ces cheveux ſi longs & ſi galans,
Capables d'attirer les yeux des aſſiſtans :
Par de vaines ſenteurs n'affectez point de plaire ;
Qu'en vous tout ſoit conforme au ſacré miniſtere ;
Plaiſez plus par les mœurs, que par le vêtement ;
Une vertu ſolide eſt un grand ornement,
De peur que quelque objet en diſſipant votre ame,
Ne puiſſe rallentir l'ardeur qui vous enflame,
Vous ne ſçauriez avoir trop de ſévérité
A retenir vos ſens dans la captivité.
De les rendre ſoumis faites-vous une étude ;
Qu'ils reçoivent le joug d'une ſainte habitude.
Qu'ils ſçachent à l'eſprit obéir en tout tems.
Pour prier, c'eſt beaucoup de bien régler ſes ſens;
Soyez ſi composé, qu'en vous voyant l'on ſente
Du Dieu que vous ſervez, la Majeſté préſente ;
Et que chacun touché d'un tel recueillement,
Devant lui ſe proſterne, & l'adore humblement.
Gardez-vous de tomber dans le confus murmure
D'un chant précipité, ſans ordre & ſans meſure :
Par un motif de foi peſez, ou reſpectez
Juſques aux moindres mots que Dieu même a dictez,
Plein de l'Eſprit du Dieu qui lance le tonnerre.
Ces oracles devroient faire trembler la terre.
Le chant par quelque pauſe a dû ſe meſurer ;
Ce repos fait trouver le tems de reſpirer,

Et le cœur peut goûter ces vérités ſacrées ;
Qu'avec differens tons la bouche a proférées.
Obſervez donc toujours les pauſes qu'on preſcrit ;
Pour ſoulager le corps, & pour nourrir l'eſprit.

Mais auſſi gardez-vous d'une maniere lente ;
Ne défigurez pas par une voix traînante
Un air dont la cadence a de la gayeté :
Par la beauté des tons craignez d'être flatté ;
Ne vous arrêtez pas à cette foible écorce,
Il faut peſer des mots & le ſens & la force.

N'allez point par des cris aigres ou glapiſſans
Vous rendre inſupportable à tous les aſſiſtans.
N'affectez point non plus des manieres mondaines ;
Et pour vous attirer quelques louanges vaines,
Ne donnez point au chant un air efféminé ;
Dieu mépriſe les vœux d'un cœur ainſi tourné.
Apprenez qu'il n'écoute avecque complaiſance,
Que ces gémiſſemens pouſſés dans le ſilence,
Ces cris intérieurs, & ces tendres ſoupirs,
Qui d'un cœur épuré lui marquent les déſirs.

Jamais grimace en chant ne doit être employée ;
Evitez de chanter à gorge déployée,
La bouche trop ouverte, & trop violemment.
C'eſt de-là que nous vient ce grand mugiſſement,
Dont les Temples ſacrés quelquefois retentiſſent ;
Dieu ne s'appaiſe point par des voix qui glapiſſent ;
Il ne prend point plaiſir à ces fortes clameurs.
Ce Dieu, qui regne au Ciel au milieu des ſplendeurs ;
Nous entend pleinement de ſon Trône ſublime,

Sans ce bruit de la voix, que trop d'ardeur anime.
Vous, Prêtres de Baal, par des cris redoublez
Invoquez un Dieu ſourd, qu'en vain vous appellez.

Que l'union des voix marque celle des ames;
Que les cœurs bien unis brûlent des mêmes flames;
Chaque lieu différent a ſon rit à garder,
Aux uſages reçus on doit s'accommoder;
Et ſuivre exactement dans le cours de l'année,
Ce que l'on trouvera preſcrit chaque journée.

A l'Egliſe ſur tout évitez les débats;
Sur un rit incertain ne vous échauffez pas:
Une cérémonie eſt hors d'œuvre, ſur l'heure
Changez-la, s'il ſe peut, en une autre meilleure:
Mais s'il n'eſt pas aiſé de vous faire écouter,
Tout ſeul à tout un chœur n'allez pas réſiſter;
Laiſſez-les manquer tous; qu'une faute ſemblable,
Pour conſerver la paix, au Ciel eſt agréable!
L'on ne peut en ce point agir trop prudemment,
Pour empêcher l'éclat d'un ſot entêtement.
Quand, quelque tems après, la chaleur eſt paſſée;
Vous pouvez ſimplement dire votre penſée,
Leur montrer par raiſon qu'ils étoient dans l'erreur;
Et vous les forcerez d'aimer votre douceur.

Dans un Chant aſſidu qu'aucun dégoût funeſte
Ne vous prive du fruit de cet emploi céleſte.
Elevez-vous au Ciel; que par de ſaints efforts
Votre eſprit dégagé des liens de ſon corps
Oſe ſe tranſporter juſques dans l'Empirée;
Qu'il entre en ce Palais d'éternelle durée,

Qu'il parcoure à loiſir la Divine Cité :
Qu'admirant de ces lieux l'immuable beauté ;
Il ſe joigne aux concerts des troupes Angéliques ;
Qui font tout retentir de leurs ſacrés Cantiques.
Là cette auguſte Cour, en s'anéantiſſant,
Appelle trois fois Saint le grand Dieu Tout-puiſſant;
Avec elle en tout tems que votre cœur l'adore.
Plein de ces ſentimens, quoique mortel encore,
Vous ſerez Citoyen du bienheureux ſéjour,
Et vous commencerez, tout embraſé d'amour,
A chanter les grandeurs de cet Etre adorable,
Pour jouir à jamais de ce bien ineffable.
Quel plaiſir pur & ſaint ! quel excès de douceur !
Viendra comme un torrent inonder votre cœur !

Heureux qui ſuit ces Loix, & qui dès cette vie
S'efforce d'imiter la Céleſte Patrie.

F I N.

HYMNI SACRI
ET NOVI.

IV. DECEMBRIS.
SACRIS PIGNORIBUS,
VULGO
SANCTIS RELIQUIIS.

O vos unanimes Chriſtiadum chori,
Sanctorum tumulos & cineres Patrum,
Dulces exuvias, pignora Cœlitum,
Lætis dicite cantibus.
Cœlo quando piis æqua laboribus
Felices animæ gaudia poſſident,
Pœnarum ſociis debita redditur.
Hic laus & decus oſſibus.
Paſſim ſparſa, Deus, polliciti memor,
Cuſtos, ne pereant, pignora colligit,
Electoſque ſuis providus aggerit
Aptandos lapides locis.
Quin & relliquias & tumulos, ſibi
Aras ipſe Deus conſecrat hoſtia;

Conjungenſque ſuis ſe caput artubus ,
Hos ſecum ſimul immolat.
Vos quorum cineres ſupplicibus pia ,
Tutum præſidium , plebs colit oſculis ;
Si vos noſtra movent , ſubſidium boni ,
Veſtris ferte clientibus :
Ut cùm noſtra novis ſplendida dotibus
Surget juncta choris ſpirituum caro :
Indiviſa Trias ſit Deus omnia
Nobis ſemper in omnibus.

Adeste ſancti cœlites ,
Bonique , veſtra dum piis
C[illegible] oſſa ritibus ,
V[illegible] ſupplicum.
[illegible] , quamquam triſtibus
[illegible] in pulverem
[illegible] ſqualleant ,
[illegible]
[illegible] foret
[illegible] templa [illegible] ,
[illegible] ſpiritus
Poſt [illegible] gloriæ.

Non mihi vindic[illegible]

EODEM DIE IV. DECEMBRIS.

IN FESTO SANCTÆ BARBARÆ.

ADESTE ſponſæ virgines,
Chriſti gregis pars optima,
O vos furoris victimæ,
O vos amoris hoſtiæ.

Adeſte, ſolemnis dies
Hæc conſecrata BARBARÆ;
Quæ duplicem geſtat ſuo
Tinctam cruore lauream.

Inter choros cantantium,
Agno litato, virginum,
Hæc jure fuſi ſanguinis
Virgo ſedet non ultima.

Patris minæ, patris preces;
Et juncta verbis verbera,
Et blandientes nuptiæ
Non dimovebunt virginem.

Quæ corpori pœnæ nocent;
Illas amans ample[illegible]
Hi[illegible] [illegible]empe pœ[illegible]
[illegible] corp[illegible]
[illegible] ab [illegible] ſibi
Ch[illegible] [illegible],
[illegible]m
[illegible]up[illegible]
[illegible]m[illegible]
[illegible]s;
A[illegible]

Sit laus Patri, laus Filio,
Et par tibi laus Spiritus;
Qui corda pura virginum
Puris aduris ignibus. Amen.

DEPONE nomen BARBARÆ,
Virgo vel agno mitior;
Caput tuum qui demetit,
Hoc convenit nomen patri.
Incluſa turri deſeris
Terras jacentes altior,
Cœlum ſalutas, & rapis
Propinqua votis ſidera.
Non tam ratis portus amat
Quaſſata tempeſtatibus,
Quàm, Virgo, tendis ad tuum
Sponſum ſoluta corpore.
Hæc vota complevit pater;
Tuo dedit ſponſo frui.
Spem præter optato diu
Reddit tuo te conjugi.
Poſt tot preces, poſt tot minas
Nomen parentis exuit;
Natæ caput trux amputat,
Durus pater, jam non pater.
O forte pectus virginis,
Tormenta quæ non horruit!
Oblita ſtirpis regiæ,
Suoque ſexu fortior.
Sit laus Patri, laus Filio;
Et par tibi laus Spiritus,
Qui corda pura virginum
Puris aduris ignibus. Amen.

SUNT virginales nuptiæ,
Quas ipſe Chriſtus approbat;
Si prole non terras replent,
Replent olympum civibus.
Æterna ſunt hæc fœdera;
Quæ nulla diſſolvet dies;
Vinclis ligant ſe mutuis,
His conjuges liberrimi.
Chriſto fidem ſemel datam
Quis vellet audax ſolvere?
Jus perdit in natam pater,
Fit nata jure contumax.
Surdam patri, ſurdam procis
Tormenta firmant virginem;
Corpus peribit, & ſuo
Jam tum fruetur conjuge.
Dum nube ruptâ fulmina
Terras nocentes territant,
Ad dulce nomen BARBARÆ
Vanos tremores ponimus.
Fac, Chriſte, ſic uti malis,
Et te, bono ſolo, frui;
Adverſa, quæ nos deprimunt,
Ad te magis nos erigant.
Non ſculpta ſaxo frigido,
Nec picta mortali manu,
Impreſſa noſtris cordibus
Ter ſancta vivat Trinitas. Amen.

Hos Hymnos ſanctæ Barbaræ ſacros C. V. D. SANCTOLIUS Victorinus, Collegii S. Barbaræ olim Convictor.

PROSA.

Bellatrix Barbara
Currat in prœlium,
Fruſtra dum tartara
Parant exitium
Invictæ virgini.
Nequicquam genitor;
Immitis carnifex,
Durus excubitor,
Pœnarum artifex;
Obſiſtit Numini.
Deos hæc fictiles
Calcans & nuptias,
Chriſti præſtabiles
Captans divitias,
Patre non flectitur.
Clauſa carceribus;
Conſtricta vinculis,
Cæſa verberibus,
Aduſta faculis,
Fide non frangitur.
Quid terris rapere;
Quam terris dederas,
Vis Pater? addere
Cœlo tu properas,
Quo ſcindes gladio.
O ſors lætiſſima!
Quantùm erigitur,
Cadendo victima!
Quot palmis fruitur
Vitæ diſpendio!

Quis furor ! æneis
Coſtas pectinibus,
Cervicem malleis,
Carnem flagrantibus
Tædis ſubjiciunt.
Acutâ cuſpide
Scinduntur ubera:
Fragoſo lapide
Panduntur viſcera;
Pœnæ deficiunt.
Ades fortiſſimo,
Chriſte, certamini;
Miſces caſtiſſimo
Robur & ſanguini,
Venis dum funditur.
Si truncat verticem
Ipſe qui genuit,
Hæc Deum vindicem
Habere meruit,
Quo furſùm naſcitur.
O! quæ, tortoribus
Victis, cœleſtia
Jam guſtas fontibus
Divinis ebria,
Fac poſt te currere.
Secli blanditias,
Terrores hoſtium,
Carnis delicias,
Quodcumque vitium
Fac nos effugere. Amen.

Authore D. Simone Gourdan, Vict.

VI. DECEMBRIS.
DIVO NICOLAO
MYRENSI EPISCOPO.

TANTA quæ virtus tua, NICOLAE,
Tranſtulit nomen geminos ad axes?
Sol tuos ſurgens videt, occidenſque
Semper honores.

Quot tibi ſacri recinuntur hymni!
Quot graves donis cumulantur aræ!
Se quot auguſto veneranda tollunt
Nomine templa!

E ſinu matris tibi durus infans,
Signa virtutis dederas futuræ.
Te diu, multâ prece, poſtularat
Mater ad aras.

Molle qui corpus puer immolabas
Subſtrahens certis tibi lac diebus,
Pontifex, qualis grege pro tuendo
Victima fies!

O tuas dicat quis amoris artes!
Nube qui densâ benefacta celas,
Virginum cuſtos, pater, & relictis
Tutor egenis.

Rebus anguſtis nimis inquietus,
Mox ſuas prodet pater ipſe natas;
Turpe venalis pretium pudoris
Allicit aurum.

Nocte tu cæcâ, fugiens videri,
In domum patris, per aperta clauſtra,
Cautus injecto dubium pudorem
[illegible]ſſeris auro.

Ne ferat damnum malè tuta virtus,
Æſtimas auri pretioſa damna.
Sicque dotatus pudor immolandos
Servat honores.
Fac, Deus, ſic nos tenebras amare;
Ut tibi ſemper placeamus uni;
His erit quondam, retegente Chriſto,
Gloria factis.

SANCTA res ſanctos vocat ecce Patres:
Anxios omnes tenet unus ardor.
Quæritur Paſtor, mòdò qui relictum
Paſcat ovile.
Adſtitit præſes Deus, afflat omnes;
Sole qui primo reſerata templa
Primus intrabit, properate, ſacrâ
Cingite mitrâ.
Excubant portis, ſtudio videndi
Quem Deus poſcat ſibi; longiorem
Increpant noctem, nimiúmque tardi
Lumina Solis.
Limen ut tangit pede NICOLAUS;
Involant omnes, rapitur Sacerdos,
Pugna fit: magnum timet imminentis
Pondus honoris.
Quid reluctaris? Deus approbavit,
Ipſe dux facti Deus inſolentis;
Sic vocas dignos populis regendis,
Chriſte, miniſtros.

Et le cœur peut goûter ces vérités ſacrées ;
Qu'avec differens tons la bouche a proférées.
Obſervez donc toujours les pauſes qu'on preſcrit ;
Pour ſoulager le corps , & pour nourrir l'eſprit.

Mais auſſi gardez-vous d'une maniere lente ;
Ne déſigurez pas par une voix traînante
Un air dont la cadence a de la gayeté :
Par la beauté des tons craignez d'être flatté ;
Ne vous arrêtez pas à cette foible écorce ,
Il faut peſer des mots & le ſens & la force.

N'allez point par des cris aigres ou glapiſſans
Vous rendre inſupportable à tous les aſſiſtans.
N'affectez point non plus des manieres mondaines ;
Et pour vous attirer quelques louanges vaines ,
Ne donnez point au chant un air efféminé ;
Dieu mépriſe les vœux d'un cœur ainſi tourné.
Apprenez qu'il n'écoute avecque complaiſance ,
Que ces gémiſſemens pouſſés dans le ſilence ,
Ces cris intérieurs , & ces tendres ſoupirs ,
Qui d'un cœur épuré lui marquent les déſirs.

Jamais grimace en chant ne doit être employée ;
Evitez de chanter à gorge déployée ,
La bouche trop ouverte , & trop violemment.
C'eſt de-là que nous vient ce grand mugiſſement ,
Dont les Temples ſacrés quelquefois retentiſſent ;
Dieu ne s'appaiſe point par des voix qui glapiſſent ;
Il ne prend point plaiſir à ces fortes clameurs.
Ce Dieu , qui regne au Ciel au milieu des ſplendeurs ;
Nous entend pleinement de ſon Trône ſublime ,

Sans ce bruit de la voix, que trop d'ardeur anime;
Vous, Prêtres de Baal, par des cris redoublez
Invoquez un Dieu ſourd, qu'en vain vous appellez.

Que l'union des voix marque celle des ames;
Que les cœurs bien unis brûlent des mêmes flames.
Chaque lieu différent a ſon rit à garder,
Aux uſages reçus on doit s'accommoder;
Et ſuivre exactement dans le cours de l'année,
Ce que l'on trouvera preſcrit chaque journée.

A l'Egliſe ſur tout évitez les débats;
Sur un rit incertain ne vous échauffez pas:
Une cérémonie eſt hors d'œuvre, ſur l'heure
Changez-la, s'il ſe peut, en une autre meilleure:
Mais s'il n'eſt pas aiſé de vous faire écouter,
Tout ſeul à tout un chœur n'allez pas réſiſter;
Laiſſez-les manquer tous; qu'une faute ſemblable,
Pour conſerver la paix, au Ciel eſt agréable!
L'on ne peut en ce point agir trop prudemment,
Pour empêcher l'éclat d'un ſot entêtement.
Quand, quelque tems après, la chaleur eſt paſſée,
Vous pouvez ſimplement dire votre penſée,
Leur montrer par raiſon qu'ils étoient dans l'erreur;
Et vous les forcerez d'aimer votre douceur.

Dans un Chant aſſidu qu'aucun dégoût funeſte
Ne vous prive du fruit de cet emploi céleſte.
Elevez-vous au Ciel; que par de ſaints efforts
Votre eſprit dégagé des liens de ſon corps
Oſe ſe tranſporter juſques dans l'Empirée;
Qu'il entre en ce Palais d'éternelle durée,

Qu'il parcoure à loiſir la Divine Cité :
Qu'admirant de ces lieux l'immuable beauté ;
Il ſe joigne aux concerts des troupes Angéliques ;
Qui font tout retentir de leurs ſacrés Cantiques.
Là cette auguſte Cour, en s'anéantiſſant,
Appelle trois fois Saint le grand Dieu Tout-puiſſant ;
Avec elle en tout tems que votre cœur l'adore.
Plein de ces ſentimens, quoique mortel encore,
Vous ſerez Citoyen du bienheureux ſéjour,
Et vous commencerez, tout embraſé d'amour,
A chanter les grandeurs de cet Etre adorable,
Pour jouir à jamais de ce bien ineffable.
Quel plaiſir pur & ſaint ! quel excès de douceur !
Viendra comme un torrent inonder votre cœur !

Heureux qui ſuit ces Loix, & qui dès cette vie
S'efforce d'imiter la Céleſte Patrie.

FIN.

HYMNI SACRI
ET NOVI.

IV. DECEMBRIS.
SACRIS PIGNORIBUS,
VULGO
SANCTIS RELIQUIIS.

O VOS unanimes Chriſtiadum chori,
Sanctorum tumulos & cineres Patrum,
Dulces exuvias, pignora Cœlitum,
Lætis dicite cantibus.
Cœlo quando piis æqua laboribus
Felices animæ gaudia poſſident,
Pœnarum ſociis debita redditur.
Hic laus & decus oſſibus.
Paſſim ſparſa, Deus, polliciti memor,
Cuſtos, ne pereant, pignora colligit,
Electoſque ſuis providus aggerit
Aptandos lapides locis.
Quin & relliquias & tumulos, ſibi
Aras ipſe Deus conſecrat hoſtia;

Conjungenſque ſuis ſe caput artubus,
Hos ſecum ſimul immolat.
Vos quorum cineres ſupplicibus pia,
Tutum præſidium, plebs colit oſculis;
Si vos noſtra movent, ſubſidium boni,
Veſtris ferte clientibus:
Ut cùm noſtra novis ſplendida dotibus
Surget juncta choris ſpirituum caro:
Indiviſa Trias ſit Deus omnia
Nobis ſemper in omnibus.

ADESTE ſancti cœlites,
Bonique, veſtra dum piis
Coluntur oſſa ritibus,
Votis favête ſupplicùm.
Non illa, quamquam triſtibus
Imum redacta in pulverem
Cavis ſepulcris ſqualleant,
Divina virtus deſerit.
Sed ſancta præſenti fovet
Impletque templa numine,
Et jam futuræ ſpiritus
Poſt ſecla ſervat gloriæ.

Non mihi vindico hos Hymnos.

EODEM DIE IV. DECEMBRIS.
IN FESTO SANCTÆ BARBARÆ.

ADESTE ſponſæ virgines,
Chriſti gregis pars optima,
O vos furoris victimæ,
O vos amoris hoſtiæ.
Adeſte, ſolemnis dies
Hæc conſecrata BARBARÆ;
Quæ duplicem geſtat ſuo
Tinctam cruore lauream.
Inter choros cantantium,
Agno litato, virginum,
Hæc jure fuſi ſanguinis
Virgo ſedet non ultima.
Patris minæ, patris preces,
Et juncta verbis verbera,
Et blandientes nuptiæ
Non dimovebunt virginem.
Quæ corpori pœnæ nocent;
Illas amans amplectitur;
His nempe pœnis libera
Mortale corpus exuit.
Primis ab annis quam ſibi
Amore Chriſtus junxerat,
Illi fidem ſervat tenax
Deo ſuperba conjuge.
Amat roſas & lilia
Sponſus rubens & candidus;
Martyr dedit ſponſo roſas,
Deditque virgo lilia.

Sit laus Patri, laus Filio,
Et par tibi laus Spiritus;
Qui corda pura virginum
Puris aduris ignibus. Amen.

DEPONE nomen BARBARÆ,
Virgo vel agno mitior;
Caput tuum qui demetit,
Hoc convenit nomen patri.
Incluſa turri deſeris
Terras jacentes altior,
Cœlum ſalutas, & rapis
Propinqua votis ſidera.
Non tam ratis portus amat
Quaſſata tempeſtatibus,
Quàm, Virgo, tendis ad tuum
Sponſum ſoluta corpore.
Hæc vota complevit pater;
Tuo dedit ſponſo frui.
Spem præter optato diu
Reddit tuo te conjugi.
Poſt tot preces, poſt tot minas
Nomen parentis exuit;
Natæ caput trux amputat,
Durus pater, jam non pater.
O forte pectus virginis,
Tormenta quæ non horruit!
Oblita ſtirpis regiæ,
Suoque ſexu fortior.
Sit laus Patri, laus Filio;
Et par tibi laus Spiritus,
Qui corda pura virginum
Puris aduris ignibus. Amen.

SUNT virginales nuptiæ,
Quas ipſe Chriſtus approbat;
Si prole non terras replent,
Replent olympum civibus.
Æterna ſunt hæc fœdera;
Quæ nulla diſſolvet dies;
Vinclis ligant ſe mutuis,
His conjuges liberrimi.
Chriſto fidem ſemel datam
Quis vellet audax ſolvere?
Jus perdit in natam pater,
Fit nata jure contumax.
Surdam patri, ſurdam procis
Tormenta firmant virginem;
Corpus peribit, & ſuo
Jam tum fruetur conjuge.
Dum nube ruptâ fulmina
Terras nocentes territant,
Ad dulce nomen BARBARÆ
Vanos tremores ponimus.
Fac, Chriſte, ſic uti malis,
Et te, bono ſolo, frui;
Adverſa, quæ nos deprimunt,
Ad te magis nos erigant.
Non ſculpta ſaxo frigido,
Nec picta mortali manu,
Impreſſa noſtris cordibus
Ter ſancta vivat Trinitas. Amen.

Hos Hymnos ſanctæ Barbaræ ſacros C. V. D. Sanctolius Victorinus, Collegii S. Barbaræ olim Convictor.

PROSA.

BELLATRIX BARBARA
Currat in prœlium,
Fruſtra dum tartara
Parant exitium
Invictæ virgini.
Nequicquam genitor;
Immitis carnifex,
Durus excubitor,
Pœnarum artifex;
Obſiſtit Numini.
Deos hæc fictiles
Calcans & nuptias,
Chriſti præſtabiles
Captans divitias,
Patre non flectitur.
Clauſa carceribus;
Conſtricta vinculis,
Cæſa verberibus,
Aduſta faculis,
Fide non frangitur.
Quid terris rapere;
Quam terris dederas,
Vis Pater? addere
Cœlo tu properas,
Quo ſcindes gladio.
O ſors lætiſſima!
Quantùm erigitur,
Cadendo victima!
Quot palmis fruitur
Vitæ diſpendio!

Quis ſuror! æneis
Coſtas pectinibus,
Cervicem malleis,
Carnem flagrantibus
Tædis ſubjiciunt.
Acutâ cuſpide
Scinduntur ubera:
Fragoſo lapide
Panduntur viſcera;
Pœnæ deficiunt.
Ades fortiſſimo,
Chriſte, certamini;
Miſces caſtiſſimo
Robur & ſanguini,
Venis dum funditur.
Si truncat verticem
Ipſe qui genuit,
Hæc Deum vindicem
Habere meruit,
Quo ſursùm naſcitur.
O! quæ, tortoribus
Victis, cœleſtia
Jam guſtas fontibus
Divinis ebria,
Fac poſt te currere.
Secli blanditias,
Terrores hoſtium,
Carnis delicias,
Quodcumque vitium
Fac nos effugere. Amen.

Authore D. SIMONE GOURDAN, Vict.

VI. DECEMBRIS.
DIVO NICOLAO
MYRENSI EPISCOPO.

TANTA quæ virtus tua, NICOLAE,
Tranſtulit nomen geminos ad axes?
Sol tuos ſurgens videt, occidenſque
Semper honores.
Quot tibi ſacri recinuntur hymni!
Quot graves donis cumulantur aræ!
Se quot auguſto veneranda tollunt
Nomine templa!
E ſinu matris tibi durus infans,
Signa virtutis dederas futuræ.
Te diu, multâ prece, poſtularat
Mater ad aras.
Molle qui corpus puer immolabas
Subſtrahens certis tibi lac diebus,
Pontifex, qualis grege pro tuendo
Victima fies!
O tuas dicat quis amoris artes!
Nube qui denſâ benefacta celas,
Virginum cuſtos, pater, & relictis
Tutor egenis.
Rebus anguſtis nimis inquietus,
Mox ſuas prodet pater ipſe natas;
Turpe venalis pretium pudoris
Allicit aurum.
Nocte tu cæcâ, fugiens videri,
In domum patris, per aperta clauſtra,
Cautus injecto dubium pudorem
Aſſeris auro.

Ne ferat damnum malè tuta virtus,
Æſtimas auri pretioſa damna.
Sicque dotatus pudor immolandos
Servat honores.
Fac, Deus, ſic nos tenebras amare;
Ut tibi ſemper placeamus uni;
His erit quondam, retegente Chriſto,
Gloria factis.

SANCTA res ſanctos vocat ecce Patres:
Anxios omnes tenet unus ardor.
Quæritur Paſtor, mòdò qui relictum
Paſcat ovile.
Adſtitit præſes Deus, afflat omnes;
Sole qui primo reſerata templa
Primus intrabit, properate, ſacrâ
Cingite mitrâ.
Excubant portis, ſtudio videndi
Quem Deus poſcat ſibi; longiorem
Increpant noctem, nimiúmque tardi
Lumina Solis.
Limen ut tangit pede NICOLAUS;
Involant omnes, rapitur Sacerdos,
Pugna fit: magnum timet imminentis
Pondus honoris.
Quid reluctaris? Deus approbavit,
Ipſe dux facti Deus inſolentis;
Sic vocas dignos populis regendis,
Chriſte, miniſtros.

Illa, quæ dudum ſtuduit latêre,
Mille portentis tua nota virtus,
Inſtar accenſæ facis, emicabit
Major ab alto.
Lux eris cæco, columen labanti,
Et ſalus ægro, miſero levamen,
Et tuum cinget latus indigentûm
Turba ſatelles.
Cum ſuis vertes ſimulacra templis;
Vocibus triſtes ululare longis,
Dæmones viſi, ſua dum jubentur
Linquere regna.
Non capit ſeſe tua fama, Præſul,
Jamque regales penetravit aulas;
Ad tuum nomen metuenda reges
Juſſa retractant.
Morte damnatos prece te vocantes
Liberas abſens; per opaca noctis
Increpas regem, tua viſa major
Terret imago.
Terruit nautas: fugiebat urbem
Plena frumento, redit acta navis
In tuos portus, recreatque cives,
Meſſis egenos.
Tuque Nicæni nova lux Senatûs
Aſſeres vindex, Erebo frémente,
Par Patri Verbum, Genitumque ſummo
Numine Numen.

QUANTUS eſt! cujus veniens ad ædem
Dexterum ſentit ſibi quiſque numen,
Et domum ſemper redit, impetrato
Munere, lætus.
Profuit vivus; favet & ſepultus;
It ſalutaris liquor è ſepulcro;
Turba languentûm properate, præſtat
Ille ſalutem.
Te nurus caſtæ, viduæque matres,
Virgines, ſponſæ, juvenes, ſeneſque;
Omnis & ſexus reperit patronum,
Omnis & ætas.
Quin rudis fandi puer, ore blæſo
Te ſinu matris reſonare gaudet;
Et tuas laudes hilaris juventus
Carmine tentat.
Ad ſacros poſtes remeans ab Indis
Ritè mercator ſua dona figit;
Vos & innuptæ ſine dote, ſertis
Serta, puellæ.
Te procelloſi tremuêre fluctus,
Ut jubes, proni poſuêre venti;
Te vocant nautæ, maris æſtuoſi
Unda quieſcit.
En vides, quantis agitata curis
Corda, quot triſtes rapiant procellæ!
Advola promptus, rege nos, doloſum
Currimus æquor.
Summa laus Patri; tibi ſumma Nate,
Cujus æternum benè NICOLAUS
Vindicat Numen; tibi par superni
Nexus amoris.

VII. DECEMBRIS.

SANCTÆ FARÆ VIRGINI.

HUC vos, quæ ſuperas incolitis domos,
Agni deliciæ, currite Virgines;
FARÆ ſacra dies provocat æmulis
Cantus jungere cantibus.
Virgo blanditias inter amabiles,
Luxus, alta petens, deſpicit aulicos:
Ardet digna Deo conjuge nobiles
Toto pectore nuptias.
Vilis jam ſpecies, vanaque purpura,
Longè nunc aliis gaudet honoribus:
Tot clarum titulis dedidicit genus,
Cœleſtis generis memor.
Nequicquam thalamos propoſuit pater,
Jam deſponſa Deo, virgo perhorruit,
Voto ſe penitus non violabili,
Chriſto debita conſecrat.
Quas non ille preces mollior addidit!
Quas non increpitans addidit & minas!
Chriſto ritè datam, diſcite virgines,
Virgo non temerat fidem.
Da te, ſumme Pater, tollere laudibus;
Da te, Chriſte, ſequi, laurea Virginum;
Per te, divus Amor, frigida pectora
Puris ignibus ardeant.

QUID fles? jam lacrymis pone modum tuis,
Virgo, ſponſus adeſt quem bene deperis.
Si te fida Deo, quem colis, obligas,
Ultro ſe Deus obligat.
Juges in lacrymas ſaucia ſolvitur,
Mortalis thalami quas timor elicit;
Extinxit miſeræ lumina Virginis,
Fletûs copia largior.
Felices tenebræ! ſcilicet intimo
Chriſtus lux animo plurimus inſidet;
Accepto ſuperi munere luminis,
Perdit nunc oculos libens.
Damno læta ſuo non timet amplius,
Quas molles oculi delicias bibunt;
Rerum ne violent undique lubricæ
Purum pectus imagines.
Sed longùm tenebris non fruitur ſuis:
Orans Euſtaſius vix tetigit manu
Inſontes oculos, nox fugit, & ſua
Cæcis lux oculis redit.
Sponſum virgineo progenitum ſinu
Laudent virginei cum cytharis chori;
Laudent, dum niveis ſplendida Virginum
Ornat tempora floribus.

SURGE nunc Chriſti nova ſponſa, virgo.
Te decet cantus, meliorque pompa;
Surge, te Sponſus vocat, & ſerenos
Indue vultus.
Barbarum flectit pietas parentem;
Templa te poſcunt, repetit Sacerdos;

Macte, conceptis potiêre, virgo
Jam ſacra votis.
Quam manu ſpicam geris, illa prolis
Monſtrat immenſæ fore te parentem:
Virginum jam te redimita ſertis
Agmina cingunt.
Ecce longinquis properant ab oris
Virgines, Regum tibi ſceptra ponunt;
Ad tuos nutus dociles Alumnæ
Juſſa capeſſunt.
Hactenus fratrem precibus rebellem
Aſſeris Chriſto; prope factus alter
Aulicos ridens, meliore faſtu
Calcat honores.
Tu potens, verbo rege nos, Magiſtra;
Dedoce pompam fugientis ævi,
Uſque da verum per opaca noctis
Cernere lumen.
Qui tuum gignis ſine matre Natum,
Virginum cuſtos, Deus, ure ſacro,
Quæ reformaſti tibi dedicata,
Flamine corda.

VIII. DECEMBRIS. & VIII. SEPTEMBRIS.

IN CONCEPTIONE
ET NATIVITATE
B. MARIÆ VIRGINIS.

VATUM patent oracula
Promiſſa priſcis Patribus.
En Virgo, quæ gravis Deo,
Nobis parem parit Deum.

Toto quid orbe par fuit,
Virgo parens, homo Deus?
Quo naſcitur partu puer,
Hoc naſcitur mundi ſalus.
Ut nocte caligantibus
Cœleſte lumen temperet,
Velo tegi vult corporis;
Hoc, Virgo, velum præparas.
Quod prima mater perdidit,
Mater reformas altera:
Mors ipſa nobis profuit,
Dum vita per te redditur.
Per te Deo conjungimur,
Cui corpus aptaſti Parens:
Per te Dei nos filii,
Per te Dei fratres ſumus.
Tu Dux Olympi prævia,
Clauſas diu pandis fores:
Nos exules, ſi nos amas,
Reddas paternis ſedibus.
Sit laus Patri, laus Filio,
Par ſit tibi laus, Spiritus,
Per quem ſacrâ ſe Filius
Infudit alvo Virginis.

QUIS ore digno te canat
Virgo, Dei puerpera?
Adeſte puri Spiritus,
Veſtri ſit illud muneris.
Quis intret anguſtiſſima
Mentis tuæ ſacraria?
Dotes quis enarrans tuas,
Perterritus non hæreat?

Dic, Virgo, quæ vis traxerit
Patris coævum Filium,
E Patris æterno ſinu,
Mortalis in matris ſinum?
Ad hos honorum te gradus
Non virginalis te pudor,
Non extulit tantùm fides,
Nec igne fervens charitas;
Sed, quæ ſibi nunquam placet,
Deo placens modeſtia;
Quâ tu tibi ſis vilior,
Hac digna ſis mater Dei.
Quàm celſa! quæ ſe deprimens,
Altum Tonantem deprimit!
In te, ſui jam non memor,
Deſcendit è cœlo Deus.
Sit laus Patri, laus Filio,
Par ſit tibi laus, Spiritus,
Per quem ſacrâ ſe Filius
Infudit alvo Virginis.

XIII. DECEMBRIS.

DIVO JUDOCO

O NOVUM pugnæ genus! ecce fratres
Ambo concordi pietate certant;
Non uter regnet, ſed uter paterna
Sceptra relinquat.
Fraude germanum prior innocenti
Occupat, regno fugiens JUDOCUS;
Atque fortunæ ſibi ſuffragantis
Munera ſpernit.

Sic minor natu potiore gaudet
Sorte ; dum calcans fragilem coronam ,
Jure cœleſtem duplici reportat
Victor & heres.
Pauperis Chriſti decus æmulatur ;
Quóque ſit promptus magis ad palæſtram ;
Abſtinet cunctis , penituſque ſeſe
Exuit ipſo.
Dives hæc cœlo tamen eſt egeſtas :
Namque theſauros cumulat perennes ,
Quos nec ærugo , neque dente vermis
Rodat iniquus.
Hanc ſibi ſponſam ſtabili Judocus
Fœderis nexu propriam dicavit ;
Pro locupleti diadema ſpretum
Dote paciſcens.
Præpotens regum moderator , unus
In tribus regnans , meritis Judoci
Supplicem cœtum pius ad ſuperna
Dirige regna.

Pontivi latebras , nemine conſcio ,
Illuſtris profugus captat amabiles :
Uniuſque Dei ſollicitus trahit
Vitam cœlitibus parem.
Hic corpus juvenis nil meritum domat :
Potum rupe ſcatens unda , parabiles
Fundit terra cibos , deliciæ quibus
Puræ cœlitùs affluunt.
Regno natus erat : gens vaga piſcium
Diſcit vel tacitis nutibus obſequi ;

Et prono volucris ſubdita principem
Pennæ remigio colit.
Sancto quinetiam ſcit dare fœnori;
Unum cum modicâ qui ſupereſt penu,
Panem pauperibus quatuor erogans,
Fructu centuplici refert.
Uſuram ſed enim protinùs uberem
Cœleſtis properat reddere debitor,
Frumenti totidem navigiis bene
Panis fruſtula munerans.
Moſem, ſi videas, dixeris alterum;
Cùm virgam quatiens imperat aridæ,
Saxoſoque ſinu proſiliens latex
Haymonis recreat ſitim.
Tantas, ſumme Pater, cordibus intimis
Virtutes renovet Spiritûs artifex;
Et duris lacrymas pectoribus ciens.
Sordes criminis eluat.

XIV. DECEMBRIS.

SANCTO NICASIO MARTYRI

RHEMENSI ARCHIEPISCOPO.

Vos tutela, ſacri præſidium gregis;
Agnis pro teneris excipitis neces,
Paſtores caditis, ſed cruor integro
Fuſus pro grege ſupplicat.
Urgent ecce Rhemos, gens fera, Wandali;
Plebs ſe tota cavis turribus occulit;
Sed Paſtor trepido ſollicitus gregi,
Intrat Templa NICASIUS.

Supplex, fuſus humi, fervidus in preces,
Pro ſe, pro populo, quos gemitus dedit!
Læſi quà valeat flectere numinis
Iram, propoſuit mori.
O ſi, Chriſte, tuo parcere vis gregi!
Pro tot criminibus publica victima
Adſum: terribilem ſuſtineas manum
Iræ vindicis immemor.
Creſcit flamma, furor; rebus in ultimis
Sacros Pontificis plebs ruit in ſinus;
Hortaris populum; quando doces mori,
Te morti quoque devoves.
Urbem jam mediam Wandalus occupat,
Urbs ardet, rapitur, mille volant neces;
Inter tot ſtrepitus, corde ſub intimo
Pacem magnanimus tenes.
Tu cum plebe volas obvius hoſtibus,
Sanctas ante fores, præſidio loci
Non jam tutus eras. Percutiunt, cadis
Contemptâ nece fortior.
Execrata ſcelus templa remugiunt,
Se dat præcipitem Wandalus in fugam;
Et pax empta ducis funere, protinus
Turbatis ovibus redit.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini
Cujus præſidio prœlia ſuſtinent
Fuſo ſanguine Martyres.

XXVI. DECEMBRIS.

SANCTO STEPHANO
PROTOMARTYRI.

O Qui tuo, dux Martyrum,
Præfers coronam nomine,
Non de caducis floribus
Tibi coronam nectimus.
Tuo cruenta ſanguine
Quàm ſaxa fulgent pulcriùs!
Aptata ſacro vertici
Non ſic micarent ſidera.
Quot facta fronti vulnera
Tot tela lucis emicant;
Et Angelo monſtrat parem,
Quod prodit è vultu, jubar.
Tu prima Chriſto victimæ
Vitam rependis victima,
Primuſque teſtis, æmulo
Deum fateris funere.
Tu primus oſtenſam tibi
Maris rubri ſulcas viam;
Quot te ſequentur Martyrum
Quibus præis, exercitus!

Quid, obſtinata pectora,
Verbo Dei reſiſtitis?
Qui vos Deo plenus docet,
Hunc deſtinatis funeri.

Omnes in unum ſæviunt,
Saxis gravant truces manus:
Hunc particeps Saulus necis
Per omnium dextras petit.
Quid hoc? repentè panditur
Stellata cœli regia.
Ad dexteram Patris videt
Sublimè ſtantem Filium,
Non deſeris, dux, militem,
Quem, Chriſte, ſpectans roboras?
Stas arbiter certaminis,
Futurus ipſe præmium.
Deo mori ſub judice
Pugnantis eſt victoria.
Dum grando ſaxorum pluit,
Nil ſentit affixus polo.
Mens nempe largo vividæ
Torrente lucis ebria,
Nil corporis memor ſui,
Jam ſe Beatis inſerit.

MIRIS probat ſeſe modis
Suos in hoſtes Caritas,
Et blandiens & increpans,
Amica ſemper Caritas.
Qui ſtans perorabat ſibi,
Cadens & expirans humi,
Linguâ diſerti ſanguinis,
Suis perorat hoſtibus.
Audivit è cœlo Deus
Suprema verba Martyris;
Dux Saulus, & teſtis necis,
Necis fit ipſe præmium.

Fractis jacens cervicibus,
Et ſic perire lætior :
O Chriſte, dixit, ſuſcipe
Quem pono pro te, ſpiritum.
Tum blanda mors amabili
Sopore clauſit lumina,
Ad lucis æternæ jubar,
Exutus artus, evolat.
Servire menſis pauperum
Id muneris quondam tui ;
Conviva nunc dignus Deo
Menſis ſupernis aſſides.
Tu nuptiali ſplendidus
Tui cruoris purpurâ,
Ad immolati tranſvolas
Admiſſus Agni nuptias.
Quid non, Deus, ſi reſpicis,
Humana poſſunt pectora ?
Cujus triumphum pangimus,
Fac nos & exemplum ſequi.

XXVII. DECEMBRIS.

S. JOANNI APOSTOLO.

QUEM nox, quem tenebræ, denſàque nubila
Circumfuſa tegunt lumine ſplendidum,
Imbelles oculos terrificis Deus
Ne fulgoribus obruat.
O dilecte Deo, quàm tibi clariùs,
Dum tu vivis adhuc, ſe dedit aſpici!
Tu ſecreta Dei, mentis & intimæ
Rimaris penetralia.

Ceu pennis aquilæ raptus in æthera
Cœlum mente petis, ſidera tranſvolas;
(Nil obſtant rutili fulgura luminis)
Nudo Numine paſceris.
Æterno genitum de Patre Filium,
Demptâ nube, vides, éque Deo Deum;
Deſcendiſſe ſacros de patrio ſinu,
Caſtæ Virginis in ſinus.
In nos hoc potuit tantus amor Dei!
Terris ipſe ſui numinis immemor,
Nobis factus homo, ſe facit exulem,
Ut cœlo trahat exules.
Per te ſacra patent abdita vatibus;
Quæ lux in tenebris fulgeat, indicas:
A quo vita fluit, principium petis,
Et primordia luminis.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini;
Hæc eſt certa fides, fontibus è tuis,
Quam divinitùs hauſimus.

Tu, quem præ reliquis Chriſtus amaverat,
O dulces hominis deliciæ Dei,
Curarum ſocius, funeris & comes,
Et teſtis quoque gloriæ:
Fortunate nimis, cui licitum fuit
Attrectare manu Verbum, hominem Deum;
Hunc audire, oculis cernere, mutuo
Quin & colloquio frui!
Hæc dos quanta fuit, cùm tibi credidit
Senſus Chriſtus amans pectoris intimos,
Quando monte ſuper, totus homo Deus
Se ſe numine veſtiit?

JESU tu placido dum recubas ſinu,
Potas plena Deo vivida flumina ;
Illapſu tacito ſe propiùs tuis
Numen ſenſibus inſerit.
Ex hoc fonte Deum pleniùs hauſeras ;
Corpus deſtituit mens velut ebria ;
Dic, cùm blanda quies lumina clauſerit,
Quæ cœleſtia videris.
O ſacros aditus ! ô bene mutui
Hac ignota tenus gaudia pectoris !
Quæ non tela jacit divus Amor ſacris
His fornacibus incubans !
Hinc tu ſemper amans, ſemper amabilis,
Hinc & frontis honos, virgineus pudor,
Hinc cœleſte jubar, quod ſuperos decet,
Toto vertice funditur.
Hinc creber repetis ; creber idem ſonas:
Quidquid faris, Amor, ſic amor imperat:
Vix ſe ſe capiens æſtuat, & ſuis
Pectus rumpitur ignibus.
Sit laus ſumma Patri, &c.

SIT qui ritè canat te modo Virginem,
Te ſcriptis celebrem dicat Apoſtolum,
Jungat veridicis te quoque Vatibus,
Chriſti te cano Martyrem.
Diri teſtis eras funeris, & comes,
Votis cum Domino fixus eras cruci ;
Hoc tantùm licuit tunc tibi, mutuis
Reſpondêre doloribus.
Pendens funereâ Chriſtus ab arbore
Te, matri miſeræ jam ſine filio,

Natum

Natum ſubſtituit ; credere Virginem
Quàm par eſt tibi Virgini !
Tali depoſito quid pretioſius ?
Mater vera Dei jam tua dicitur,
Natus jure pari dicere, mortui
Jacturam reparas Dei.
Chriſtus vocis egens, te morientibus,
Quà fas eſt, oculis Diſcipulum docet;
Ex illâ cathedrâ quam cruor imbuit,
Terris prædicat omnibus.
Chriſti fide comes, paſſibus æmulis,
Quò te duxit amor, te liceat ſequi;
Ingens ille mihi ſit favor, & pati
Cum Chriſto, ſimul & mori.

URBEM Romuleam quis furor incitat?
Chriſti Diſcipulus Cæſare judice
Damnatus rapitur ; nil venerabilis
Frontis canities movet.
In fervens olei conjicitur mare,
Nil æſtus nocuit, flamma ſed hoſpiti
Parcit blanda ſuo ; ceu pugil ungitur,
Hinc & fortior exilit.
Edicto ſteriles pulſus in inſulas,
Exul tunc ſocio perfruitur Deo:
Hic ventura videt, quæ calamo notans
Sublustri nebulâ tegit.
Sic nos Chriſtus amet, ſic doceat pati,
Sacræ participes, & ſocii necis
Diſcamuſque mori ; non aliis patet
Cœlum conditionibus.

VIII. JANUARII.

SANCTO LUCIANO

BELLOVACORUM PRIMO EPISCOPO,

ET MARTYRI.

QUÆ dies terris tibi ſacra, Martyr,
Hæc redit nobis quoque, LUCIANE;
Tu bonus noſtros, tua nos propago,
Excipe cantus.
Noſtra gens per te modò Chriſtiana
Se tibi debet, tibi ceſſit Error;
Luce luſtraſti populos ſub altâ
Nocte jacentes.
Dæmonum cultus, ſimulacra Divûm,
Sacra cum fanis, & adhuc madentes
Sordido, vili pecudum cruore,
Diruis aras.
Hic labor magnus; ſed enim feroces
Et reluctantes populos doceri,
Et jugo Chriſti, tibi pœna major,
Subdere gentes.
Impias mentes tenet obſtinatus
Error, & denſis fruitur tenebris:
Fers diem: vulſis meliora ſpinis
Semina mandas.
Charitas urget; malè contumaces
Increpas audax. Hominem, Deumque
Prædicas Chriſtum, nece qui piavit
Crimina mundi.

Hunc Deum, ligno Crucis in probroſo
Mortuum rident, reſonare Chriſtum
Non tamen ceſſas, cupidus viciſſim
Fundere vitam.
Nuncius Chriſti rapitur ſacerdos,
Quoſque luſtrali, priùs expiatos
Tinxerat lymphâ, ſocius peremptos
Junxit Olympo.
Laus tibi magni Dominator Orbis,
Quos tu creaſti, memor uſque ſerva;
Quem Fides Veri ſtudioſa Trinum,
Credit & Unum.

QUANTIS noſtra fides empta laboribus!
Quam tot purpurei ſanguine Martyres
Signatam, caleant ut ſacra pectora,
Tranſmiſêre nepotibus.
Hâc ſpiramus adhuc, vivimus hâc fide;
Hinc ſpes certa venit, naſcitur hinc ſalus.
Si non degeneres nos ſequimur Patrem,
Natis laus erit & Patri.
Ex hoc fonte ſacro pleniùs hauſimus:
Chriſti Religio moribus integra
Ad nos uſque redit; plena Deo fluit
His doctrina canalibus.
Æternùm cita mors vivere Martyri
Dum ſpondet, properat Martyr ovans mori;
Palmam, dum moritur, conſequitur ſibi;
Nos firmat, docet & mori.
Verus Paſtor, oves ſanguine quas tuo
Feciſti proprias, paſce bonus; regas.
Et nos namque tui, te ſequimur Ducem,
Duc in pinguia paſcua.

Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini,
Qui dat Martyribus mille neces pati,
Et per funera vincere.

QUALIS vos ſequitur gloria, Martyres!
Dum veſtros cineres plebs colit oſculis;
Ultor nempe Deus penſat honoribus
Summis, opprobrium necis.
Quotqnot Pontifices qui tibi Martyri
Succeſsêre, tuos ad cineres priùs
Quàm ſacrata obeant munia, te vocant,
Flexi poplite ſupplices.
Diſtans urbe procul ſit tumulus licèt,
Nudo Pontifices hunc adeunt pede,
Ut quos Martyrio tu tibi vindicas,
Commiſſos populos regant.
Huc de ſede Petri, cum juvenum manu;
(Omnes Chriſtiferi) venit Apoſtolus.
Veſtris hæc regio meta laboribus,
Fuſo tinctâque ſanguine.
Conſtans hoc tumulo ſpirat adhuc Fides,
Ardens fervet adhuc ignea Charitas:
Si nos, fida parùm pectora, vivimus,
Vivos mortuus arguet.
Fuſo progeniti ſanguine Martyris,
Nos, ô BELLOVACI, fundere ſanguinem
Si non, pace datâ, poſſumus, hunc juvet
Saltem moribus aſſequi.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini,
Qui dat Martyribus mille neces pati,
Et per funera vincere.

XII. JANUARII.

SANCTO PAULO

PRIMO EREMITÆ.

QUAM pura, qui te diligunt,
O Chriſte, libant gaudia!
Te propter, antris abditos
Sinu recondis in tuo.
Quid tu relictis urbibus,
Altâ tot annos in ſpecu,
Quid, PAULE, ſentis? quid vides?
Soluſque tecum cogitas?
Mentis volatu libero,
Percurris æternas domos:
Et quæ negas mortalibus,
Transfers Deo commercia.
Præſens choris cœleſtibus,
Sacro quietus otio,
Totus tuendo Numini,
Totus colendo tu vacas.

FRUSTRA lates, ſub horrido
Retectus antro jam pates:
Monentis afflatu Dei,
Senex adeſt Antonius.
Congreſſus ô qualis virûm!
Se mutuis amplexibus
Ambo ſalutant, & Deum
Anhela ſpirant pectora.
Qui corvus antè providus,
PAULUM ſolebat paſcere,

Duobus ille duplicem
Delapſus annonam tulit.
Nox ſancta, divinis fuit
Quæ conſecrata laudibus!
Nox, cujus umbras ſplendido
Chriſtus fugabat lumine.
Te mors precantem reperit,
Nec auſa vultum ſupplicis
Mutare, nec paſſas manus,
Junxit precantem te Deo.
O te beatum! cui Dei
Ubique cura conſulit.
Vivo dedit corvus cibum,
Leo ſepulcrum mortuo.

XVII. JANUARII.
DIVO ANTONIO.
HYMNUS.

Quid novos ſoles, nova regna quæris,
Prorſus ignoti novus Orbis hoſpes?
Plus facis, te te fugis, inquieti
Transfuga mundi.
Hactenus nullo violata paſſu
Primus, Antoni, loca ſola calcas;
Et viam pandis; pia te gementum
Caſtra ſequentur.
Alter ut Moſes fugiens tyrannum:
Tu ſacræ gentis pater atque cuſtos,
Dux iter rumpis, cupidus beatas
Viſere terras.
Vaſta decreſcent loca tot colonis,
Huc ſuo curret viduata cive

Omnis Ægyptus ; tua ſolitudo
Surget in urbes.
Quot Deo dignos inarata fructus
Jam dabit tellus ? lacrymæ rigabunt,
Roſque cœleſtis pluet in feraces
Prodigus agros.
Se tibi ſubdent dociles magiſtro
Quotquot urgebit pietatis ardor.
Quàm tuis longè potiora dictis
Facta docebunt !
Fac ut æternæ ſtudio ſalutis ;
CHRISTE, clamoſas fugiamus urbes ;
Et tibi ſoli placidâ vacemus
Mentis in arce.

VERBA, quæ ſacro ſemel ore Chriſtus
Protulit, nobis vel adhuc docentem
Exhibent Chriſtum, propiore verba
Numine plena.
Ut tuum primò ſubiêre pectus ;
Te bonis ultrò ſpolias paternis.
Vendito fundo Deus ipſe dives
Fit tibi fundus.
Urbis inſano procul à tumultu ;
Quæris obſcuras ſine ſole ſedes ;
Ut mori diſcas, habitas ſepulcra,
Penè ſepultus.
Quæ diù clauſos patribus ſepulcris ;
Lege ſub durâ fera Mors tenebat ;
Te ſuum credit, ſedet ore toto
Mortis imago.
Hic cibo corpus crucians negato
Protrahis mortem ; melior beatæ

Fit cibus menti Deus, hoc abundè
Paſceris uno.
Nil Deum præter videt, in profundâ
Nocte contemplans jubar increatæ
Lucis æternum, moritura non fert
Lumina Solis.
Quid redis, inquit? toties renaſcens
Sol, inexhauſtum ſine me tueri
Luminis fontem, mea quid moleſtus
Gaudia turbas?
Cui ſapit Chriſtus, peritura vani
Cuncta vileſcunt ſimulacra mundi.
More torrentis fugitivus illi
Præterit Orbis.

FAS, ſuâ Chriſtus nece quos ſacravit,
Et Deo fœtos aperire libros,
Lex ubi latè data Chriſtiano
Scribitur Orbi.
Hanc tuo firmas, Pater alme, legem
Primus exemplo; grave quidquid illa,
Aſperum quidquid jubet, obſequendo
Fidus adimples.
Non levi chartâ, ſolido nec ære
Lex Dei tantùm patet exarata;
In tuo longùm moriente ſcripta
Corpore vivit.
Prædicat Chriſtum tua ſolitudo;
Prædicat vilis tuus ille victus,
Dura paupertas, labor, hirta veſtis,
Cruxque ſupellex.
O mihi ſemper veneranda veſtis!
Purpuram Regum pretioſa vincit.

Omnis ANTONI rediviva virtus
Spirat in illâ.
Si tremens Pauli ſenis ad cavernam
Integer flebas, tibi viſus ipſi
Jam minor; quales lacrymæ piabunt
Crimine fœdos!
Ipſe præcepto Deus intonante
Nos mori ſemper jubet ante mortem;
Per cruces duras emimus, per ipſa
Damna ſalutem.

QUI Deum ſemper meditatur altâ
Mente, cœleſtem patriam ſalutat,
Et domos ſanctas adit, atque votis
Præripit aſtra.
Sic petis cœlum, neque corpus obſtat,
Arduas ſedes rapido volatu
Scandis, ANTONI, novus ante tempus
Hoſpes Olympi.
Ut nitens plumis ſine labe puris,
Ne ſui perdat labe quid nitoris,
Tranſvolat nubes, humileſque terras
Deſerit ales.
Ceù tibi totus periiſſet Orbis,
Nil vides cæcus, neque ſurdus audis;
Ipſa formidant ſimulacra rerum
Lædere mentem.
Laus Patri, Nato, tibi laus ſuprema,
Spiritus compar utriuſque nexus,
Cujus impulſu petiit profundam
Chriſtus eremum.

PROXIMUS cœlo, ſuper aſtra vectus
Quam ſitis, puro bibis ore lucem,
Nil tibi tellus; tua cura ſoli
Vivere Chriſto.

Nam tuum corpus domitum tot annos,
Vix tuum credis: tua mens ſubactis
Senſibus regnat, poſituſque terris
Non homo vivis.

Invident, quærunt, dubitant, premuntur
Spiritus ſpurci, dolor urit intùs.
Quis novus terris homo jam supernâ
Luce beatus?

Omnis infrendens Erebi poteſtas
Sævit in ſacrum caput, ille contrà
Solus effrænes ſtygiæ cohortis
Deſpicit iras.

Dic quibus telis pugilem, quibuſve
Obſident armis? ferus urget hoſtis.
Caſtra ſic urbem glomerata denſo
Milite cingunt.

Ille rugitu rabidam leonis,
Exerens ungues, imitatur iram;
Alter aſſumit malè blandientis
Ora puellæ.

Mille mendaces, ſata nocte monſtra
Induunt formas, crucis icta ſigno
Turba vaneſcit; manet impotentis
Victor Averni.

Tanta majeſtas fugat, urget hoſtes,
Nec dolo Virtus, neque cedit armis.
O malas artes! modò quis laceſſat
Numine cinctum?

Ecce qui Chriſto duce militamus,
Frangimur blando nimis hoſte victi.
Ad leves pugnas trepidamus; ultrò
Ponimus arma.

CELATA virtus quæ modò prodita!
Quæ fama gentes portat in ultimas
Ingentis ANTONI verendum
Principibus, populiſque nomen!
A te vel ipſi præſidium petunt,
Et ſceptra ponunt, ac diademata
Reges ſuperbi tot triumphis;
Moxque tuâ pietate victi.
Natura cedit, paret ut imperas;
Ponunt furorem jam dociles feræ;
Juſſæque morborum cohortes
Corporibus fugiunt ab ægris.
Deſerta linquis; Quò properas, Pater!
Ardes, anhelas, martyrium ſitis,
Urges tyrannos: provocanti
Sacrilegus tibi parcit enſis.
Furens cruentis cædibus Hæreſis
Te fulminantem vidit, & horruit;
Suam petivit, tam potenti
Voce Senis tremefacta, noctem.
Si tanta terris, quid facies modò
Aſtris receptus! plaudite, plaudite,
O quæ potiris, ter beata,
Corporis exuviis, VIENNA!
Huc totus Orbis confluit, & tuas
Aras coronant munera Principum.
Pronique Reges oſculantur
Prodigiis cineres verendos.

EODEM DIE XVII. JANUARII.
DIVO SULPITIO
BITURICENSI EPISCOPO.

QUOS Deus ponit populis regendis,
Præſules format priùs, atque fingit,
Ne parum caſti veneranda tractent
Sacra Miniſtri.

Non favor Regum, neque te tumultus
Plebis inſanæ, tua ſed tot annos
Nota, SULPITI, pietas ad altos
Vexit honores.

Vel puer Chriſto caput immolare
Totus ardebas; deerant tyranni;
Pro Dei causâ facilem paratus
Fundere vitam!

Hauſeras, ſacros meditando libros,
Magna cœleſtis documenta vitæ;
Hinc inardeſcunt calefacta puris
Pectora flammis.

Blandior quidquid malè ſuadet ætas,
Frænat auſteræ pietatis ardor;
Integrum pectus violare nunquam
Auſa voluptas,

Sub jugo ſenſus ſubigis ſevero;
Sola mens regnat ſociumque pœnis
Edomat corpus, domitoque vires
Sumit ab hoſte.

Chriſte, qui nobis, Patre ſic jubente,
Pontifex factus, tibi laus, tuoque
Una ſit Patri, ſit & una ſancto
Semper Amori.

UT puer crevit, ſimul aucta virtus
In dies ſe ſe magis exerebat.
Ante maturos pietas adulta
Venerat annos.
In Dei cultum ſacra templa ponit;
Quot ſitu lapſæ, reparat tot aras;
Fundat & cunctis patefacta morbis
Hoſpita tecta.
Poſſidet fundo quot opes avito,
Non ſuas dicit, ſibi vindicare
Pauperes credit, quaſi commodati
Prodigus auri.
Carceres pandit, pretio nocentes
Eximit vinclis, aliena ſolvit
Æra, nil debens, niſi caritati,
Quæ magis urget.
Hoc rudimentum fuerit juventæ,
Ille, quo primos recreabat annos,
Innocens ludus, miſeros levaſſe
Sola voluptas.
Invidet dæmon; veteres ad aras
Turbat orantem, quatit alta tecta.
Ad crucis ſignum fugit, & relictis
Exultat aris.
Chriſte, qui nobis, Patre ſic jubente,
Pontifex factus, tibi laus, tuoque
Una ſit Patri, ſit & una ſancto
Semper Amori.

TEMPLA te poſcunt : rogat ecce Præſul,
In ſui partem venias laboris ;
Ferre nunc diſcas tibi deſtinatæ
Pondera mitræ.
Debitus cunctis raperis ſacerdos,
Te ſuum cives repetunt, ſuumque
Pontifex dicit, ſibi Rex, ſibique
Caſtra repoſcunt.
Aulicos inter pius, inter arma
Integros ſervas ſine labe mores ;
Dum tenax recti manet una ſemper
Regula vitæ.
Efficax triſtes removêre morbos,
Et potens duræ dare jura morti ;
Ambulat claudus, loquiturque mutus ;
Surdus & audit.
Principis morbum licet obſtinatum,
Tu Fide vincis magis obſtinatâ ;
Hoc Fides præſtat tua : non, inanis
Turba medentûm.
Flamma, quæ vaſtas populatur urbes ;
Ad tuos nutus ſtetit, imperantem
Non ſemel ſenſit, patienſque vinci
Juſſa reſedit.
Chriſte, qui nobis, Patre ſic jubente ;
Pontifex factus ; tibi laus, tuoque
Una ſit Patri, ſit & una ſancto.
Semper Amori.

Excubant fruſtrà, neque civitatem
Militum ſervant vigiles catervæ;
Ni Deus cuſtos ſpeculâ gubernans
Servet ab altâ.
Principes effert caput inter urbes,
Et ſuum jactat Biturix alumnum;
Cujus ad feſtum ſonat urbs, & omnis
Regia cœli.
Empta non venit tibi, ſancte Præſul,
Dignitas auro; fugis, & mereris.
Impius fruſtrà pretio ſacratos
Ambit honores.
Jam gregis notus bonus ille Paſtor,
Grexque Paſtori; vigil excubabit,
Credito ne quid rabie luporum
De grege perdat.
Quos docet nondum ſtabiles alumnos,
Firmat exemplis, animatque factis:
Monſtrat, accensâ face, quæ tenenda
Sit via cœlo.
Quotquot Hebræos, tibi, Chriſte, ſubdit,
Fonte luſtrali ſimul abluebat;
Lenitas morum dociles trahebat
Candida mentes.
Sub novo cenſu populum gementem,
Ad Deum fusâ prece, liberavit.
Terruit Regem, propè jam ruenti
Numinis irâ.
Chriſte, qui nobis, Patre ſic jubente,
Pontifex factus, tibi laus, tuóque
Una ſit Patri, ſit & una ſancto
Semper Amori.

AD SANCTAS *RELIQUIAS SACRI BRACHII* D. SULPITII.

QUI nunc templa tenes, maxime Pontifex,
Cœlo non hominum quæ poſuit manus;
Adſis, nec pigeat quæ tibi ponimus
Terris, templa reviſere.
His aris colitur maxima pars tui,
Cui figit pia plebs oſcula, Brachii,
Quo tot prodigiis poſt tua funera
Præſens te Deus approbat.
Hôc, quot paſta hominum millia Brachio!
Quot luſtrata ſacris fontibus! hâc manu
Sparſiſti quot opes! quot redimens reos,
Rupiſti fera vincula!
Non hic Artificum ſuſpicitur labor,
Ars præclara ſacris cedit honoribus;
Hîc gemmas hebetat, tam venerabilis
Ingens gloria Brachii.

QUOT circumpoſitæ lampades ambiunt,
Tot ſunt quo frueris, pignora luminis;
Cœlo quæ maneat gloria cœlites,
Et terris quis honos, monent.
Qui gens ſancta ſumus, nos decet omnibus,
Chriſto libera mens ut vacet, exui,
Et fuſis operibus pauperis in ſinum,
Duram pauperiem pati.
Si nos te colimus, ſi datur aſſequi
Quod-tu-cumque jubes, qui ſequimur, tuâ

Si das ire viâ, quàm meliùs, pie
Præſul, te celebrabimus!
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque, tibi maxima, Spiritus:
Ungis Pontifices, quos legis, & tuo
Intus numine conſecras.

XVIII. JANUARII.

IN CATHEDRA SANCTI PETRI.

QUALIS poteſtas, PETRE, quis terris honos,
Cui jura Chriſtus ipſe conceſſit ſua?
Quidquid ligabis, quidquid & ſolves ſolo,
Hoc & ligabit, ſolvet & polo Deus.
Tui probato cordis affectu, ſuum
Paſtor ſupremus credidit tibi gregem:
Serva, tuêre, paſce nos, Paſtor bone,
Illius & nos, PETRE, pars gregis ſumus.

A PATRE Chriſtus quod ſibi jus traditum,
Tibi reliquit, aſtra dum victor redit:
Quibus ligamur, ſolve vincla criminum
Datis reclude clavibus cœli fores.
Patri ſupremo ſit ſuprema gloria;
Tibique laudes totus orbis concinat,
Æterne Fili, ſplendor æterni Patris;
Compar ſit almo laus decuſque Flamini.

XXI. JANUARII.
SANCTÆ AGNETI
VIRGINI ET MARTYRI.

O Flos, decuſque Virginum;
Virgo tenella, quò ruis?
Hæc unde lucis tædia?
Vix nata feſtinas mori.
Tu nempe caſti percita
Ardes amoris ignibus:
Et te per enſes, per rogos;
Hic ardor ad ſponſum rapit.
Exoſa mortales thoros,
Uni Deo te conſecras;
Qui te ſibi junxit prior;
Sponſam ſibi te vindicat.
Nil forma, nil clarum genus;
Nil fulgor auri te movet,
Eſt ſponſus electus tibi,
Qui cuncta nutu temperat.
Hic Sole puro purior,
Cujus manet Virgo parens;
Suas viciſſim qui facit
Amando ſponſas, Virgines.
Audax tuo periculo
Virgo tyrannum territas:
Tortoris ora pallida
Vides, & imbelles manus!
Virile pectus induis
Sexu tuo jam fortior:
O Virgo, quæ gaudes pati;
Segnes viros nos increpas.

Poſthàc Voluptas blandiens
Sacrata frangat pectora!
Judex Deus nos deſides
Damnaret hac in Virgine.
Æterne ſponſe Virginum,
Jesu, tibi ſit gloria,
Cum Patre & almo Spiritu,
In ſempiterna ſecula.

XXII. JANUARII.
PRO SANCTO VINCENTIO
DIACONO ET MARTYRE.

Adeste Chriſti milites,
Invicta pœnis pectora,
Hunc tympanis, hunc & tubis,
Chriſti ſonate militem.
Dei pugil Vincentius
Tormenta quæ non pertulit?
Per mille mortes multiplex
Oblata Chriſto victima.
Duris ligatur funibus;
Corpus rotis protenditur;
Secant adunci pectines:
Vivóque dant longùm mori.
Compage ruptâ corporis,
Divulſus à ſe frangitur;
In crate tenſus ferreâ
Lentis crematur ignibus.
Ut ſe ſub imis acriùs
Dolor medullis inferat,
Et nudus & corpus lacer
Per aſpra ſaxa volvitur.

Tormenta cedunt Martyri,
Dum neſcit illis cedere:
Ipſiſque vel torquentibus
Tortus triumphat fortior.
Sic, Chriſte, robur Martyrum,
Certare das, das vincere,
Quos dum coronas, tu tua
Æquus coronas munera.

TYRANNE quid molli jubes
Lecto cubare Martyrem?
Ut nempe ſuccedant nova;
Tu prima ſanas vulnera.
Te fallit inſanus furor;
Rupto ſoluta corpore
Mens aſtra dum petit, tuos
Secura jam ridet dolos.
Tibi relictum ſævias
In corpus, ultrà nil potes:
Occulta quæ texit manus
Vivunt, tuetur mortuum.
Fruſtrà marinis fluctibus
Sacrum cadaver mergitur;
Se læta ſternunt æquora,
Parcunt verendo pignori.
Sibi cadaver fit ratis;
Deo regente fluctuat:
Pulſante blando ſpiritu
Optata tangit littora.
Feris datum voracibus;
Corvus dapis jam non memor;
Satelles uncis unguibus
Paſſis & alis protegit,

Æterne tu Verbi Pater,
Æterne Fili par Patri,
Et par utrique, Spiritus,
Tibi, Deus, ſit gloria.

XXV. JANUARII.

IN CONVERSIONE S. PAULI.

SAULE, tendis quos in hoſtes,
Quo furore percitus?
Immolare quid tot ardes
Innocentes victimas?
Inſequendo quem laceſſis,
Senties mox vindicem.
Chriſtus inſtat; impotentem
Cæcat, urget, dejicit.
Ille cedit imperanti,
Seque totum ſubjicit:
Inſecutor ante Chriſti,
Præco Chriſtum perſonat.
Antè plenus qui minarum
Præparabat vincula.
Nunc tremens, nec jam rebellis
Per manus deducitur.
Qui lupus rapax furebat
Nunc in agnum vertitur.
Dura, Chriſte, quàm potenti
Corda verſas dexterâ!
Qui tuum delere nomen
Vult tuorum ſanguine,
Univerſum mox per orbem
Ipſe clarabit ſuo.

Sit ſuprema laus Parenti,
Qui creavit omnia;
Filióque, qui redemit
Morte nos volens ſuâ:
Par & illi, cujus almo
Recreamur halitu.

XXIX. JANUARII.
IN S. FRANCISCUM SALESIUM.

QUIS ſacros vultu jaculatus ignes
Fertur aurato ſuper aſtra curru?
Mille Virtutes comitantur, addunt
Seque triumpho.
Pontifex terris rapitur SALESUS;
Feſta dum cœli fremit aula plauſu,
Nos ſimul junctis celebremus hymnis
Aſtra petentem.
Non abit totus, ſua poſt ſuperſtes
Fata, ſe natis pater ecce reddit;
Nos adhuc ſcriptis docet, & magiſter
Fingit alumnos.
Inſidens caſtis Amor in libellis,
Igneis figit pia corda telis;
Hic Dei purum bibit ore puro
Lector amorem.
Gliſcit in mentem meditantis, illa
Quæ beat Divos, eadem voluptas;
Hinc inardeſcunt liquefacta blandis
Pectora flammis.
Dum vias pandit faciles Olympo,
Perque monſtratos docet ire calles:

Ni memor ſerves, tibi quos notavit,
Devius ibis.
Dux viæ, quem nos ſequimur volentes,
Ire det tuto pede, quò prævit;
Sic erit ſemper bene fida proles
Juncta parenti.
Summa laus Patri, ſimul æqua Nato,
Et tibi compar, utriuſque vinclum,
Spiritus, cuſtos, & origo, ſancti
Fons & amoris.

O GENEVENSES nimis obſtinati,
Tamdiu noctis gemitis ſub umbrâ!
En novum Solis jubar; atra cedat
Umbra diei.
Pallidæ Peſtes, Erebóque nata
Hujus adventum tremuêre monſtra;
Conſcius ſe ſe ſpecubus profundis
Abdidit Error.
Advolat ſacris pius ultor armis,
Per nives altas, per acuta ſaxa,
Quà poteſt greſſu, manibuſque reptans
Invia tranſit.
Magna dant magnos animos pericla:
Cui timent omnes, ſibi nil timebat:
Charitas nullos renuebat audax
Ferre labores.
Vicit horrorem pietas, & ultrò
Saxa ſubſidunt, elementa parent,
Unda duratur, ſtupefactus amnis
Portat euntem.
Quot rudes luſtrans populos docebat?
Quot ſolo verſas reparabat aras?

Et cruces, diræ quibus expiabat
Crimina terræ?
Ut ſeges Chriſti rediviva creſcat,
Advocat fidos operum miniſtros:
Et fovet plantas, nova Chriſtianæ
Semina meſſis.
Pro ſuo paſtor grege quàm lubenter
Poneret vitam! modò grex ovili
Redditus, flatu ſtygis inquinata
Linqueret arva.
Hâc, Deum ſpirans, cupidus perire,
Mente crudeles populos adibit;
Excidet votis; fera parcet agno
Ira luporum.
Quo tuum terris, Pater, æſtuabat,
Igne, fac noſtrum quoque pectus uri,
Et nihil quærat, nihil atque ſpiret,
Præter amorem.

NON amat ſemper nemorem receſſ-
Civium cœtus neque ſemper horret;
Nec timet lucem Pietas, fugit-ve
Limina Regum.
Thebaïs ſanctos tulit, & tulêre,
Roma quos templis veneratur, urbes;
Noſtra non priſco bene cedat ætas
Degener ævo.
Ille nil labis trahit è maligno
Urbis afflatu; pudor hunc tuetur:
Moribus caſtis, etiam ſilendo,
Arguit aulam.
Fronte non aſper, facilis, benignus,
Voce non ſolâ docet: ipſa vultûs

Blanda Majeſtas pietatis almum
Afflat amorem.
Pulchra mellito fluit ore virtus,
Cujus ad fulgur ſcelus intremiſcit,
Nec valet tanti ſacra ſuſtinere
Judicis ora.
Hujus ad vocem furor arma ponit;
Hujus ad vocem patiens doceri,
Pertinax Error cadit, & magiſtro
Cedit Amori.

O NOVA'S tantæ pietatis artes!
Ut trahat Chriſto, ſubigatque corda,
Sponte demiſsâ gravitate ſe ſe
Omnibus aptat.
Inde quot fuſi pedibus nocentes,
Et graves fletu veniam petebant!
Detegunt ulcus putre, quod medullis
Sederat altis,
Quas relaxabat ſceleri, ſubibat
Innocens pœnas; aliena culpa
Hunc reum fecit, piat acta largo
Non ſua fletu.
Tanta ſi geſſit recinente famâ,
Quanta celavit ſibi teſtis uni!
Quis tot occultas referet ſub alto
Pectore dotes?
Ne quid amittat meriti, doloſâ
Laude deceptus; benefacta celat,
Tuta ſe condit placido ſub ore
Aſpera virtus.
Sat datum terris; tuâ nunc Olympo
Te gravem Virtus meritis repoſcit,

C

Te brevi morbo rapuêre cives
Ætheris alti.
Qui ſiti longâ cupidè petitum,
Nunc inexhauſto bibis ore numen:
Pura cœleſtis tua da ſitire
Gaudia vitæ.
Nec tuæ prolis tibi cura cedat,
Ut gubernaſti pater, hanc gubernes:
De tuis largas bibat, ut bibiſti,
Fontibus undas.

AFFECTUS

Saleſii juvenis anxio æterni exitûs metu cruciati.

QUID tuam turbat faciem, SALESI?
Undè tam triſti ſedet ore pallor?
Te Deus terret, tibi terror ille,
Cauſa ſalutis.
Noſtis æternæ meditatus ignes,
Te reſervatum malè credis Orco:
Dira ſors mentem redimenda nullis
Fletibus angit.
Ergo damnatus Styge, tam benigni
Numinis purum jubar intueri,
Nec choris, inquis, potero ſupernis
Jungere voces.
Chriſte, dum ſpiro, tamen iſta lingua
Te canet ſemper, brevioris ævi
Damna penſabit magis æſtuanti
Peſtus amore.

Sic amor vanos abigit timores ;
Jamque ſecurus dubiæ ſalutis ;
Lætus infernos meliore flammâ
Obruit ignes.
Morte ne functi ſubeamus atra
Regna, viventes penetremus ultrò ;
Territent ſontes patefacta diris
Tartara pœnis.
Summa laus Patri, ſimul æqua Nato ;
Et tibi compar, utriuſque vinclum,
Spiritus, cuſtos, & origo, ſancti
Fons & amoris.

VIRGINIBUS
A VISITATIONE DICTIS.

CHRISTE, lex vitæ nova ſanctioris,
An jubes, qui te ſequimur, profundis
Nos tegi ſylvis ; & inhoſpitales
Quærere terras ?
Charitas non ſic fugit, illa magnis
Sponte ſe prodit manifeſta ſignis,
Et manu largâ benefacta ſpargens
Ambulat urbes.
Sublevat duros miſerata caſus ;
Proſit ut cunctis, ſua, ſeque tradit ;
Fit ſibi pauper proprioque fundo
Dives egenis.
Omnibus lenis, ſibi dura ſoli,
Exuit mores nimiùm ſeveros ;
Seque non ſemper tegit illa vili
Horrida ſacco.

Hujus ornatus pudor, omnis unde
Virginum ſplendor venit, & venuſtas,
Indicat ſe iſe, legiturque vultu,
Pectoris hoſpes.

Nulla lex illi, niſi lex amoris,
Scripta quæ cordis magis hæret alto;
Exili noſtri, patriæque ſanctæ
Una voluptas.

Aſperum vitæ genus, & labores
Fortè ſi mulcet, meliora ſuadet.
Corporis pœnas amor unus omnes
Supplet, & æquat.

Sic Deo ſacras ſociat ſub uno
Virgines tecto, pius inſtitutor;
Et ſuos mores docet, atque ſanctis
Tradit alumnis.

Fac, Deus, ſancti precibus SALESI,
Exequi quod te duce, te magiſtro,
Præcipit nobis; quibus & flagrabat
Injice flammas.

II. FEBRUARII.
DE OBLATIONE
CHRISTI IN TEMPLO
Seu Purificatione B. Mariæ Virginis.

STUPETE gentes: fit Deus hoſtia,
Se ſponte legi legifer obligat;
Orbis Redemptor nunc redemptus;
Seque piat ſine labe mater.
De more matrum, virgo puerpera
Templo ſtatutos abſtinuit dies;

Intrare ſanctum quid pavebas,
Facta Dei priùs ipſa templum?
Arâ ſub unâ ſe vovet hoſtia
Triplex; honorem virgineum immolat
Virgo ſacerdos, parva mollis
Membra puer, ſeniorque vitam.
Eheu! quot enſes tranſadigent tuum
Pectus! quot altis nata doloribus,
O Virgo! quem geſtas in ulnis,
Imbuet hic ſacer Agnus aram.
Chriſtus futuro, corpus adhuc tener,
Prælúdit infans victima funeri:
Creſcet; profuſo vir cruore
Omne ſcelus moriens piabit.
Sit ſumma Patri, ſummaque Filio,
Sit ſumma ſancto gloria Flamini:
Magiſtra quem trinum docendo,
Vera fides veneratur unum.

TEMPLI ſacratas pande, Sion, fores,
Chriſtus ſacerdos intrat & hoſtia:
Cedant inanes Veritati,
Quæ ſe animis aperit, Figuræ.
Non immolandi jam pecudum greges,
Fumabit ater non cruor ampliùs:
En ipſe placando parenti
Ipſe ſuis Deus aſtat aris.
Virgo latentis conſcia numinis,
Demiſſa vultus, quem peperit Deum;
Geſtabat ulnis, pauperumque
Munera fert, teneras volucres.
Hic omnis ætas, omnis & aſtitit
Sexus, propinquo numine plenior:

Chriſtum anhelantis tot annos
Nunc fidei pretium reportant.
Teſtes tot inter, magnanimo, Deus,
Tibi litabat fida ſilentio,
Verbi ſilentis muta mater;
Quanta animo reticebat alto!
Sit ſumma Patri, ſummaque Filio,
Sit ſumma ſancto gloria Flamini:
Magiſtra quem trinum docendo,
Vera fides veneratur unum.

FUMANT Sabæis templa vaporibus;
Nos ſacra poſcunt; jam præit hoſtia;
Sequamur omnes, & lubente
Puri animo ſimul immolemur.
Lumen miniſtret ſplendidior Fides;
Miniſtret ignes flammea Charitas;
Spes thura, nec deſint odores
Quos operum bona fama fundat.
Vitæ nocentis quid trahimus moras?
Sit fas beato ſub Sene nos mori;
Ut quem ſub aris immolatum
Vidimus, hôc etiam fruamur.
Sit ſumma Patri, ſummaque Filio,
Sit ſumma ſancto gloria Flamini;
Magiſtra quem trinum docendo,
Vera fides veneratur unum.

VI. FEBRUARII.

SANCTO VEDASTO

EPISCOPO ATTREBATENSI.

CUI Deus creſcit, peritura vani
Cuncta decreſcunt ſimulacra mundi,
More torrentis fugitivus illi
Præterit Orbis.

Nil domûs ſplendor, nec opes avitæ;
Blanda nec flexit juvenem voluptas;
Quos Fides monſtrat ſuperos VEDASTUS
Ambit honores.

Ne quid in dulci Patriâ retardet;
Et ſuos inter, nimis Aula mentem
Blandiens frangat, fugit in remotas
Providus oras.

Quàm ſalutaris fuga! quàm profundo
Juſſa decreto! reget ille Reges,
Et Jugo Chriſti fera corda ſubdi
Neſcia ſubdet.

Summa laus Patri, genitóque Verbo;
Et tibi compar, utriuſque nexus,
Qui Sacerdotes Deus intùs ungis,
Spiritus alme.

QUI fugit longè patriâ relictâ,
Seculi pompam malè blandientem;
Hic ſacris Reges monitis, & omnem
Imbuet aulam.

Ut redit victor ſpoliis ſuperbus
Poſt triumphatas CLODOVÆUS urbes:

Jam Deo victus, prope noſter, ardet
Ritè doceri.
Primus occurris, tua fama prodit,
Hoc pium munus tibi deſtinatur.
Jura qui nuper dabat Imperator,
Ipſe ſubibit.
Regium pectus tumidum triumpho,
Gaudet irriſæ Crucis in trophæo.
Arma deponit novus ille Chriſti
Miles ab hoſte,
Quis tibi ſenſus fuit, ô VEDASTE?
Dum fugis Reges cupidus latere,
Te vocant Reges, cupiunt doceri
Teque Magiſtro.
Dum petit Rhemos, per iter docebas;
A tuo Princeps pius ore pendet,
Inſtar Eunuchi docilis, fuiſti
Tuque Philippus.
Signa non verbis manifeſta deſunt.
Nam diem cæco dedit ut videret,
Principis cæci tenebras ſuperno
Lumine pellit.
Rex novus velis penitùs remotis,
Solis æterni jubar intuetur.
Atra nox cedit, procul obſtinatus
Exulat error.

QUAM Deo gratus, procul à tumultu
Qui, ſibi quando vacat, & ſaluti:
Pontifex curas, ſibi raptus ipſi,
Suſtinet omnes.
Intrat hanc Urbem tenebris ſepultam,
Belluas audit rabie frementes.

Civitas omnis, velut alta ſylva
Horrida dumis.
Priſca divini monumenta cultûs
Barbaræ gentes tulerant; VEDASTUS
Vana ſubvertit ſimulacra, Divûm
Diruit aras.
Redditur cæco ſua lux, & auris
Redditur ſurdo: ſua lingua muto;
Impari qui vix pede claudus ibat,
Ambulat æquo.
Luce cœleſti meliùs fugabat
Mentibus noctem, ſimul ora muta;
Et Deo ſurdas reſerabat aures:
Omnia quanta!
Civium terror, ferus hoſpes Urbis,
Urſus immani latitabat antro:
Imperas Præſul, tremit imperantis
Bellua vocem.
E ſpecu flecti docilis profundo
Exit oblitus feritatis urſus,
Geſtiunt cives, ſonat urbs recenti
Læta triumpho.
Præſulis fauſtum fuit illud omen;
Efferas mentes malus occuparat
Dæmon, ut cedat jubet, efficaci
Voce fugatur.
Regis accumbens epulis VEDASTUS
Fregit impreſſo Crucis illa ſigno
Vaſa Fanorum, quibus eſt litatum,
Impia vaſa.
Tota Gens, Præſul, modò Chriſtiana,
Se tibi debet; Fidei jacentis
Priſca cœleſti rediviva rore
Semina ſurgant.

CHRISTO PATIENTI.

HYMNUS.

FAS, Chriſte, mœſtis plangere
Tuos dolores cantibus,
Quos vitæ ab ipſo limine
Ad uſque mortem paſſus es.
  Caſtæ parentis in ſinu
Incluſus ardebas pati,
Æternus ut diſcas mori,
Mortale corpus induis.
  Vix natus imbellis puer
Acuta ſentis frigora;
En vile pro molli thoro
Fœnum tibi ſupponitur.
  Amore te facis reum;
Fers ſponte pœnas innocens;
Nec eximis te legibus,
Supremus ipſe Legifer.
  Qui primus exciſâ cruor
E parte ſtillat corporis,
Membris micans ex omnibus
Torrentis inſtar, proruet.
  Qui mucro lactantes necat;
Idem tuum pectus fodit;
Et quo cadebant parvuli,
Hoc tu cadebas vulnere.
  Exul Deus; promptâ fugâ
Tuæ ſaluti conſulis.
Intras Pharos verax Deus
Mixtus Diis mendacibus.

Qui nos creavit, laus Patri;
Qui nos redemit, Filio;
Qui nos foves, laus, Spiritus;
Uni Deo ſit gloria.

DIVINE creſcebas puer,
Creſcendo diſcebas pati,
Hæc deſtinatæ tunc erant
Mortis tuæ præludia.
Status Deo, volens tegi,
Elegit obſcurum Patrem;
Qui fecit æternas domos,
Domo latet ſub paupere.
Tremenda cujus præpetes
Mandata portant Spiritus;
Cui pronus orbis ſubditur,
Se ſponte fabro ſubjicit.
Cœlum manus quæ ſuſtinent,
Fabrile contrectant opus;
Supremus aſtrorum faber
Fit ipſe vilis artifex.

CHRISTUS tenebris obſitam
Luſtrando Judæam docet;
Gens obſtinato pectore
Chriſtum docentem reſpuit.
Se ſe Deum ſignis probat,
Surgunt ſepulcris corpora,
Erepta muto vox redit,
Claudo gradus, cæco dies.
Gens dura, flecti neſcia,
Aures ſacris ſermonibus

Obturat, & Solem fugit,
Amore noctis perdita.
Mox immerentem, ceu reum,
Probris gravant, ſaxis petunt,
Illum pudendo deſtinant
Ingrata turba funeri.

PAVETE, raptus ad necem
Homo velut, pavet Deus,
Toto cruor de corpore
Proruptus in terram cadit.
Quid machinaris proditor?
Qui te bonus pavit ſuo
Convivæ Chriſtus corpore,
Mendace tradis oſculo.
Qui noſtra rupit vincula,
Duris ligatur vinculis;
Divis adorandum caput
Miles ſceleſtus percutit.
Orbis ſupremus arbiter
Dijudicandus ſiſtitur,
Summus Sacerdos, impiâ
Cadit ſacerdotum manu.

AH! parce corpus innocens,
Lictor, flagellis ſcindere.
Quid vulnus addis vulneri?
Jam penè totum vulnus eſt.
Nudantur oſſa carnibus,
Sciſſos per artus it cruor;
Non ſanguis uvæ ſic fluit:
Quam dura vis preli domat.

Frons pro coronâ regiâ
Horret ſub aſpris vepribus :
Hæc illa, crudelis Sion,
Quæ ſerta nectis Principi ?
Arundo pro ſceptro datur :
Duruſque pro throno lapis,
Quem veſtit æternum jubar,
Ridenda veſtit purpura.
Quæ non tulit ludibria !
Reo Deus poſtponitur ;
Qui ſceptra regum dividit,
Ut ſcenicus Rex luditur.

Quò forma ceſſit par Deo ?
Non vultus idem, non decor,
Atro fluentem ſanguine,
Et ora fœdum vidimus.
Quæ ſolis obſcurant jubar,
Velo teguntur lumina ?
Sputis honeſtum putribus
Os turba fœdat inſolens.
Crucis tremens ſub pondere
Greſſus labantes vix trahit ;
Quem ſtipat aula Cœlitum,
Datur comes latronibus.
Qui veſtit arva floribus,
Nudus cruci ſuſpenditur ;
Qui dat feris cubilia,
Ubi quieſcat, non habet.
Clavis manus, clavis pedes
Confoſſus hæret ſtipiti.
Sed quàm ſui tenaciùs
Amoris hæret vinculis !

Quæ dedocendo crimina
Monſtrabat ad cœlum viam;
Quæ lingua melle fluxerat,
Infecta felle tingitur.
Ne quæ vacaret corporis
Intacta pars doloribus,
Proterva verba militum
Aures pudicas vulnerant.
Qui rupe fontes elicit;
Ardens ſiti conſumitur.
Sed major urebat ſitis;
Erat ſitis, mundi ſalus.
Vel cujus attactu fugit
Nil auſa Morborum cohors;
Ad militis ludibrium
Hæc veſtis in ſortem datur;
Recede, Virgo, filii
Tu funus extendis parens:
Adſtando neſcis quàm tuis
Natum necas doloribus!
Clamore magno dum Patrem
Sibi relictus invocat,
Cum morte luctantem Deum
Non audit ille, vix Pater.
Sit hæc dolorum pars levis;
Acerbiora pertulit,
Dum mente præſagâ videt,
Inane mortis præmium.
Fac, Chriſte, ne ſint irrita
Tormenta, quæ perpeſſus es,
Ne morte contemptâ Dei
Te ſentiamus vindicem.

VIII. MARTII.
SANCTO JOANNI DE DEO.

PRINCIPES cœli ſedet inter altos,
Splendido lucis rutilans amictu;
Vilis & pannus modò quem tegebat,
Gloria veſtit.
Additus celſo nova lux Olympo,
Clarat obſcurum genus, atque fines,
Unde vitales puer hauſit auras;
Ornat Iberos.
Creber occultos inopes adibat:
Huic pios ſenſus, teneramque mentem
Ipſa formarat Pietas ab annis
Inſita primis.
Reddit accepti grave pondus auri
Aulico, qui ſe ſimilis roganti
Veſte mentitus lacerâ viciſſim
Finxit egenum.
Charitas numquam, bene paſta Chriſto,
Craſtinos curat, numeratve Soles,
De ſuo dives, propriis triumphat
Splendida damnis.

SÆPIUS ſurdas, tua, Chriſte, verba
Transvolant aures, ſubiêre purum
Ut ſemel pectus, bona dant perennes
Semina fructus.
Dum reos verbo vehemente terret,
Inferos præco minitatus ignes:

Unus offenſi timet imminentem
Numinis iram.
Mox gravi foſſus pia corda telo,
Vix ſui compos mediam per urbem
Currit exclamans, rigidiſque tundit
Pectora palmis.
Heu furor! mentis velut impotentem
Aſperis ſcindunt lacerantque virgis.
Perditam ſperant revocare multo
Verbere mentem.
Quàm libens, ægrum lacer ille corpus,
Sub truci vitam poſuiſſet ictu!
Jam, ſuis dudum tibi, Chriſte, factus
Victima votis.

QUAM tuæ ſortis nova nunc imago?
Cœlitûm gazæ reſerantur omnes,
Ipſa quæ longùm ſitiens petiſti,
Flumina potas.
Non fames poſthâc, neque te tenebunt
Ampliùs terris loca fœda morbis.
Tu Dei pleno ſatiandus hauſtu,
Aſtra tenebis.
Turba quem circumdabat indigentûm,
Cœlitum te nunc chorus omnis ambit:
Et Deum placant, tua dum renarrant
Inclyta facta.
Hi putres artus, alii profundos
Vulnerum monſtrant oculis receſſus,
Quæ manu cautâ, medicoque lambens
Ore fovebas.
Te patrem dicunt pueri relicti,
Te vocant ægri ſubitâ medentem

Arte, per longos cruciavit annos
Quos ſera peſtis.
De tuis, ſi te mala noſtra tangunt,
Sedibus, terras humiles tuêre;
Nec tuam, quæ te ſtudet æmulari,
Deſpice prolem.
Diviti ſit laus ſuper aſtra Patri;
Pauperi, mundum nece qui redêmit,
Æqua laus Nato; tibi par, ſuperni
Numen Amoris.

XIX. MARTII.

PRO SANCTO JOSEPHO.

Regum progenies, Iſacidum decus,
Feſto te celebrent carmine conjuges,
Certatimque ferant candida virgines
Sponſo lilia virgini.
Tu Joſephe, novi lux nova fœderis,
Tu cuſtos ſociæ Virginis integer,
Tu ſanctæ thalamo conjugis abſtinens,
Tu Chriſti tamen es Pater.
Alto progeniem quàm bene creditam
Servas conſilio, depoſitum Dei!
Tecum pervigiles cœlituum Pater
Curas juraque dividit.
Artus invalidum tu puerum foves;
Infantique Deo pabula ſufficis;
Et formata Dei te ſine, de tuis
Creſcunt membra laboribus.
Sint qui mille tubis undique perſonent,
Adventaſſe Deum, qui populos regat:

Tu commiſſa tibi non violabili
Velas Sacra ſilentio.
Sit laus ſumma Patri, ſummaque Filio;
Sit par alme tibi gloria, Spiritus,
Qui fœcunda facis viſcera virginis,
Illabens utero Deus.

MATRIS intactæ, venerande conjux,
Teſtis, & cuſtos nivei pudoris,
Quid Deo plenam meditaris anceps
Linquere ſponſam?
Anxium, cœlo tibi miſſus Ales
Firmat; hinc virgo tibi viſa major:
Mente ſedatâ modò naſciturum
Numen adoras.
Vix puer natus; redit ecce præpes
Nuntius patri; Fuge, dixit, infans
Quæritur, matrem puerumque tutas
Transfer in oras.
Tu nihil contra; per opaca noctis
Protinus matrem, puerumque transfers.
Dirigit greſſus, aperitque calles,
Dum ſilet infans.
Ora mox ſolvet; Solymas per urbes
Quem dolens quæres comitante matre,
Hunc ſenes inter, puerum ſtupebis
Mira loquentem.
Anxias mentes, tenebriſque merſas
Chriſtus illuſtret, Patris ipſe ſplendor:
Nos inoffenſo pede ducat aſtris,
Semita factus.
Noſtra te ſummum celebrent parentem
Ora, te ſummo genitum Parente,
Par ſit amborum tibi laus per omne,
Spiritus, ævum.

XXI. MARTII.

SANCTO BENEDICTO ABBATI.

Deſerta, Valles, Luſtra, Solitudines,
Satis ſub altâ nocte, ſub nigrâ ſpecu
Celaſtis olim, quando terris degeret,
Qui nunc Olympo fulget inter Cœlites.
Quis ille, teſtes nam fuiſtis, dicite,
Quot ſaxa fuſis irrigarit fletibus,
Et veſtra, quantis & quibus ſuſpiriis
Turbarit hoſpes hic novus, ſilentia?
Et tu fidelis, tot laborum conſcia
Spelunca, vivi ceu ſepulcrum corporis;
Tuis ſub umbris, quanta, dic, affulſerit,
Pro Sole mundi, Solis æterni dies.
Sedarit ille quo cibo duram famem,
Sitimque longam quo levarit poculo,
Quo membra lecto ſtraverit languentia,
Quinam Sodales, & quibuſcum vixerit.
Quod mundus ardet, & quod ardenter colit,
Sordebat illi, floris inſtar aridi:
Terrena grandi cuncta deſpectans fide
Noctes dieſque cogitat cœleſtia.
Ne prava lædant criminum contagia,
Romam, Sodales, & Suos, & ſe fugit:
Te, Chriſte, ſolum ſcire, te ſtudet ſequi
Prudens, & altâ doctus ignorantiâ.
Tutus profundis non ſatis receſſibus,
Ne quid parumper turbet attentum Deo;
Prærupta quærit, & ſpecus impervias,
Semet relinquit, jam relictis omnibus.

Patri perenne ſit per ævum gloria ;
Tibique laudes totus orbis concinat,
Æterne Nate, ſplendor æterni Patris :
Compar ſit almo laus decuſque Flamini.

ILLE, quo terris duce militamus,
Intrat æternas BENEDICTUS arces :
Annuos hujus celebremus hymnis
Ritè triumphos.
Hic Deo plenus puer, altiores
Concavæ rupis fugit in receſſus ;
Nil domûs ſplendor, nec opes, nec obſtat
Mollior ætas.
Vilis arebat decor iſte mundi,
Paſſa jam longos velut herba Soles,
Noverat pulchris malè delitentem
Floribus anguem.
Factus immanis novus hoſpes antri,
Nil Deum præter videt, hunc profundâ
Conſulit, rerum ſtrepitu ſilente,
Mentis in aulâ.
Ille dum ſecum, ſine fine longos
Computat vitæ melioris annos ;
Cuncta confundens, fugientis ævi
Tempora neſcit.
Invidus totas movet hoſtis artes ;
Obſidet, turbat, Juvenem laceſſit,
Oſſibus miſcet malè blandientis
Semina flammæ.
Senſit ut cæcos malè ſanus ignes,
Se per hirſutos agitare vepres
Cœpit, abſcedens laceros voluptas
Horruit artus.

Noſtra te ſummum celebrent Parentem
Ora, te ſummo genitum Parente;
Par ſit amborum tibi laus per omne,
Spiritus, ævum.

SURGE, quid ceſſas? BENEDICTE, prodi
E tuo demum redivivus antro:
Poſceris mundo; tua te retexit
Maxima virtus.
Te decet ſacros reparare cultus:
Te rudes morum repetunt Magiſtrum;
Pro tuo jurant dociles alumni
Vivere nutu.
Viva lux ægros necat intuentes.
Neſcius flecti ſibi fecit hoſtes:
Mors propinatur; crucis iſta ſigno
Rumpitur urna.
Cedit ingratis fugitivus oris;
Se ſuæ nocti, latebriſque reddit,
Liber, exultans habitare ſecum,
Cetera mittit.
Quò ruis præceps? tibi Numen obſtat,
Non poteſt tantum latitare lumen.
Prole debetur tibi pro rebelli,
Subdita proles.
Impio dudum temerata cultu,
Luſtra Caſſini petis alta montem;
Ultor infames, Erebo fremente,
Diruis aras.
Hic novos ritus, nova templa ponis;
Barbaras Chriſtum reſonare gentes
Ut doces, primæ fera corda ponunt
Subdita voci.

Hic tuæ prolis, Pater alme, cunæ;
Quæ vagos cœli radiantis ignes,
Et maris vaſti numero carentes
Vincet arenas.
Hæc erat tellus tibi deſtinata,
Hoc Patrem ſancti populi futurum;
Monte ſub ſacro, propior docebit
Te Deus intùs.
Regulam, Cœlo priùs approbante;
Scribis; hæc vitæ modus eſt beatæ:
Tota mens Patris viget hìc; paterna
Juſſa ſequamur.

Te probant mundo manifeſta ſigna,
Ut jubes, parent elementa voci.
Avolat Maurus, ſolidoſque ſuprà
Ambulat amnes.
Rupe de durâ modò profluentes
Elicis rivos; loca ſicca ſtagnant;
Juſſa mors primæ rediviva luci
Corpora reddit,
Regio mendax Gothus apparatu;
Se canit Regem, ſimulantis artes
Detegis; diro metuenda pandis
Fata tyranno.
Aſpicis Solis radio ſub uno
Vana collecti ſimulacra mundi:
Cuncta decreſcunt, Deus unus imo
Pectore creſcit.
Præſcius mortis propè jam futuræ,
Ut novas vires animoſque ſumat
Paſcitur Chriſto, ſolidâque fortis
Fervet ab eſcâ.

Flebat adſtantûm pia turba fratrum ;
Ille gaudebat properare cœlo.
Viſa , quà tranſit , radiare longæ
Semita lucis.
Quâ viâ celſas tibi pandis arces ;
Fac tuos illâ , Pater , ire natos ,
Et tuâ tandem prece , nos beatis
Cœtibus adde.

SANCTIS MONACHIS
ORDINIS S. BENEDICTI.

Quæ ſignata novo ſemita lumine
Cœlo ſe reſerat , dicite Cœlites ?
Hanc fulgens radiis ingreditur viam
Sacri conditor Ordinis.
Illum ponè ſequens , innumerabilis
Se ſe turma premit ; fervida prævium
Aut æquare patrem , vel propiùs ſequi
Ardet paſſibus æmulis.
Adſunt progeniti ſanguine regio ;
Adſunt tergemino qui diademate
Fulgent Pontifices , ſunt quoque Martyres ;
Tanti progenies Patris.
Fratrum juncta manus , ſancta Sodalitas ,
Veſtris ut ſocios agminibus velit ,
Placari facilis , jungere nos Deus ,
Noſtras ferte Deo preces.
Qui lucis Pater eſt , gloria ſit Patri ;
Qui lux ipſa Patris , gloria Filio ;
Amborumque tibi , nexus amabilis ,
Sit par gloria , Spiritus.

XXV. MARTII.

DE INCARNATIONE CHRISTI

SEU ANNUNTIATIONE DOMINICA.

Hæc illa ſolemnis dies,
Dies ſalutis nuntia,
Quâ miſſa cœlo, triſtibus
Venêre terris gaudia.
Unius omnes crimine,
Caſu gravi lapſi ſumus:
Ut ipſe lapſos erigat,
Deſcendit in terras Deus.
Qui, Patris æterno ſinu,
Æterna proles naſcitur,
Obnoxius fit tempori,
Sinum nec horret Virginis.
Mortale corpus induit,
Orbi piando victimam;
Ut innocenti ſanguine,
Scelus nocentûm diluat.
Qui cuncta complet numine,
Noſtros ſe in artus colligit:
Ut nos reducat ad Deum,
Eſt ipſe nobiſcum Deus.
Mundo Redemptor qui venis,
Fili, tibi laus maxima,
Cum Patre, nec tibi minor
Laus, utriuſque Spiritus.

C Œ L E S T I S ales nuntiat
Implenda mox myſteria :
Virtute fecundâ Deus
Illapſus implet Virginem.
Qualis ſtupendo gloria,
Te, Virgo, de partu manet!
Conceptus in tuo ſinu,
Natus Deo, nunc eſt tuus.
De virginali ſanguine,
Quem nulla labes inficit,
Fingente ſancto Spiritu,
Chriſti caro compingitur.
Nobis per hanc mortalibus
Lacteſcit eſca cœlitum :
Nos paſcit infantes homo,
Qui paſcit Angelos Deus.
Mundo Redemptor qui venis,
Fili, tibi laus maxima,
Cum Patre, nec tibi minor
Laus, utriuſque Spiritus.

P U L S U M ſupernis ſedibus,
Umbris tot annos obſitum ;
Cœleſtis ignarum vitæ,
Errabat humanum genus.
Cœleſtis en Rex curiæ
Ut monſtret ad cœlum viam,
Secumque ducat exules,
Se ſponte fecit exulem.
Se deviis præbet ducem,
Vires dat ambulantibus,

D

Eſt ipſe, quà ducit, via,
Quò ducit, ipſe terminus.
Deus, ſuprema Veritas,
Umbrata velo corporis,
Puris videnda mentibus,
Luſtra tuo nos lumine.
Et tu, tuorum ſis memor,
Quæ, dum modeſto pectore,
Te dicis ancillam Dei,
Regina mundi diceris.
Mundo Redemptor qui venis,
Fili, tibi laus maxima,
Cum Patre, nec tibi minor
Laus, utriuſque Spiritus.

IX. APRILIS.

SANCTÆ MARIÆ ÆGYPTIÆ.

O Vos cum citharis jungite cantus,
Cives ætherei; femina ſanctis
Quondam pulſa adytis, debita cœlo
Nunc ad ſidereas tranſvolat arces.
Sacris quæ repulit longiùs arcens
Templi liminibus crimine fœdam,
Hæc eſt illa manus, quæ modò amica
Ablutam lacrymis admovet aris.
Hæc olim tenebris obſita denſis
Jam cœlo nova lux undique fulget,
Et monſtrat faciles prævia portus
Paſſis naufragium triſte pudoris.
Quæ non divus Amor pectora mutat!
Ut cœli radius fulſit ab alto,

Orbes, ſeque fugit; nulla ſat altos
Ut ſe condat, habet ſilva receſſus.
Illi pro thalamo, frigida rupes:
Lautis pro dapibus, graminis herba:
Nec Soles calidos veſte repellit,
Nec duras hiemes pellibus arcet.
Patri maxima laus, maxima Nato;
Sit laus æqua tibi, Spiritus alme,
Qui dum ſacrilegum pellis amorem,
Puros inſinuas cordibus ignes.

ULTRIX ipſa ſuos ſævit in artus,
Per quos & potuit pulchra placere,
Deformis macies incubat ori,
Sed formam melior Gratia penſat.
In pœnam ſcelerum ſæpe recurſant
Importuna malæ gaudia vitæ:
Sed verſans animo debita noxis
Tot tormenta, graves comprimit æſtus.
Tandem digna polo deſere terras,
Placaſti lacrymis Numinis iram;
Jam tu paſta ſacro corpore Chriſti
Æternæ capias pabula menſæ.

III. MAII.

IN INVENTIONE S. CRUCIS.

TELLUS tot annos quid tegis
Noſtræ ſalutis pignora?
Crux monte toto quæritur,
Ultrò tuos pandas ſinus.

Quid dura foſſoris manus.
Scrutaris alta viſcera ?
Celare Lignum ſit pudor,
Quo noſtra ſurgit gloria.
En illa gemma perdita ;
Inventa tot laboribus :
En qui latebat, erutus
Theſaurus agro prodiit.
Regina quæſitam crucem
Monſtrante Chriſto repperit :
Oblita faſtus regios,
Sceptro repertam prætulit.
Crux ſancta, Chriſti corporis
Virtus ſalubrem te facit.
Contingit ut te mortuus,
Vitæ priori redditur.
Fulgore cujus territa
Pallent tremuntque tartara :
Hæc arma ſi quis induat,
Ridebit hoſtis impetus.

SIGNUM novi Crux fœderis,
Crux orbis Arca naufragi,
Cùm jam perimus, nos Ratis
Portus refers in patrios.
Telis rubentem flammeis
Ultoris exarmas manum :
Placatur, ut te reſpicit,
Iras & obliviſcitur.
Lethale ſi vulnus ferat
Infernus anguis morſibus :
Læſi ſimul te viderint,
Repentè tu medeberis.

Arâ ſub illâ, par Deo,
Se conſecravit hoſtia:
Hac ſede læſum Filius
Placavit orator Patrem.
Crux ſancta, crux amabilis,
Crux tincta Chriſti ſanguine,
Haurire da nos largiùs,
Vitam, Dei de funere.
Qui per Crucem nos liberas,
Fili, tibi laus maxima,
Cum Patre, nec tibi minor
Laus, utriuſque Spiritus.

CRUX, ſola languorum Dei
Pendentis in te conſcia!
Ejus dolores intimos,
Dic verba, dic ſuſpiria.
Clavi pedes, clavi manus
Fixere duro ſtipiti,
Cinctum cruentis vepribus
In te recumbebat caput.
Cum morte luctantis Dei
Legis ſupremos ſpiritus:
Chriſtus tuo, volens mori;
Vitam reliquit in ſinu.
Tu lectus in quo nos parit,
Suggeſtus, è quo nos docet;
Olim tremendum ſontibus
Eris tribunal judicis.
Qui per Crucem nos liberas,
Fili, tibi laus maxima,
Cum Patre, nec tibi minor
Laus, utriuſque Spiritus.

III. MAII.

IN FESTO DEDICATIONIS ECCLESIÆ AURELIANENSIS,

Quæ occurrit die ſacrâ Inventæ Cruci.

LUCE quanta ſe ſub unâ
Offerunt ſolemnia?
Templa, ſunt hæc dedicata,
Quo reperta Crux die,
Juncta feſta perſonemus
Ritè junctis vocibus.

Summus olim qui Sacerdos
Immolabat victimas:
Victimarum conſecrabat
Templa ſparſo ſanguine,
Et cruentam ſtans ad aram
Expiabat crimina.

Tranſiêre cum figuris
Vana tot legalia;
Ara Crux, quâ Chriſtus offert
Corpus atque ſanguinem,
Ipſe factus, qui litabat,
Pontifex, & hoſtia.

Uncta Crux Dei cruore,
Quàm potens, & efficax!
Hujus attactu jacentes
Erigunt ſe mortui,
Chriſtus olim quâ pependit,
Tanta vis fuit Crucis!

Templa ſpirant ſanctitatem;
Uncta ſancto Chriſmate,
Nempe deſcendens ab alto
Numen ipſum continent;

Ut Crucis ligno latebat,
Sic latet templo Deus.
Sempiterno laus Parenti,
Sempiterna gloria;
Filioque, qui redêmit
Morte nos volens ſuâ;
Flaminique, cujus almo
Conſecramur halitu.

PUBLICI fontes ſalutis
Sacra Chriſti vulnera;
Vulneratos illa ſanant,
Inſtar anguis æneï,
Quiſquis æger, ſperet, & ſpe
Non ſuâ fraudabitur.
Templa valvis ſic apertis
Ad ſalutem pandimus;
Numen hîc præſens adoret,
Per fidem ſanabitur.
Qui laboras, Chriſtus inquit,
Sublevabo, ſi venis.
Crux tribunal, quo ſedebit
Juſtus ultor criminum;
Non deeſt templis tribunal,
Quo nocentes judicat;
Spontè ſi nos judicemus,
Cedet ira judicis.
Latro ſupplex dum fatetur
Crimen, indulget Deus,
Supplicemus, & remittet
Noſtra clemens criminâ;
Noſque primi puniamus,
Ne ſecundus puniat.

Div

TOTIUS fons ſanctitatis,
Sancta quo ſunt omnia,
CHRISTE, Patris par imago,
Pura proles virginis,
Molle cujus corpus almo
Conſecratur numine.
Quo loco, quâ tu ſedebas
Hoſpes acceptus domo,
Hanc domum tu dedicabas
Vel tuâ præſentiâ;
Tota ſe vis exerebat
Delitentis numinis.
Magna ſigna ſi patraſti;
Quando morti debitus;
Te quibus ſignis probabis,
Quando totus es Deus?
Non crucis jam ſtans ad aram
Qui tuo templo ſedes.
Tu ſacerdos, ipſe templum;
Ara, nec-non hoſtia;
Semper agnus immolaris
Incruento funere;
Indiges non hîc miniſtris;
Caritas te te immolat.
Semper oras hîc parentem;
Supplices tendis manus,
Ipſe judex, & patronus
Proque nobis Pontifex,
Qui tuo quodcumque crimen
Expiaſti ſanguine:
Hoc piatos in lavacro,
Nos & unctos Chriſmate,

Unde nos gens Chriſtiana
Dicimur, nos & ſumus;
Labe puros, CHRISTE, ſerves,
Chriſtianos moribus.

XIX. MAII.
S. PETRO MORONO, CÆLESTINO PAPÆ V.
SACRI CÆLESTINORUM ORDINIS INSTITUTORI.

QUÆ dies ſurgit tenebris ab ipſis?
Dum fúgit lucem, timidus videri,
Nocte ſilvarum latitans MORONUS
Poſcitur Orbi.

Roma diverſis agitata votis,
Cùm vacat Petri viduata ſedes,
Voce concordi procul evocatum
Hunc legit unum.

Solus obſiſtit: triplici coronâ
Frons timet cingi, grave pondus horret:
Quam priùs Chriſtus tulit, hirta ſpinis
Una placeret.

Arce ne præceps ruat è ſupremâ,
Rurſus abſcondi meditatur antro;
Sed ſacri cœtûs lacrymæ morantur,
Votáque Regum.

Flentibus cedit, malè victus, ægrè
Præbet aſſenſum. Lacrymæ decoræ!
Ipſa quas fudit, ſibi dum timebat,
Prodita virtus.

Roma nunc illi nova ſolitudo;
Sit ſui ſemper memor ut receſsûs,
Regiæ caram ſocians Eremum
Intulit aulæ.

Sola crux totum decus , & ſuppellex ;
Vilis & pauper , velut antè , menſa ;
Quin opes inter magis affluentes
Splendet egeſtas.
Si tuos curas , Pater alme , natos ;
Da ſequi certo pede , quò præiſti ,
Quodque fugiſti , fugiant caduci
Culmen honoris.
Summa laus Patri , ſimul æqua Nato ;
Et tibi compar , utriuſque nexus ,
Spiritus , qui nos procul à tumultu ,
Numine comples.

NOn tulit ſummos pietas honores :
Sed loco quæ te ſtatuit ſupremo ,
Te , Sacerdotum caput , ipſa cogit
Siſtere in imo.
Fleverat , quando triplici tiarâ
Vidit ornatam radiare frontem ,
Tanta lux terret , graviora terrent
Pondera rerum.
Advocat Patres , diadema ponit ,
Majus acceſſit decus inde fronti ,
Nam Deus nudo capiti ſupernum
Afflat honorem.
Antè qui celſus ſolio ſedebat ,
Ad pedes Patrum cadit advolutus ,
Sponte ſe ſubdit , modò Chriſtiani
Arbiter Orbis
O nimis felix fuga ! rurſus antro
Se ſuo reddit , cupidus latêre ,
Hic Deo totus ſtrepitu vacabat
Liber ab omni.

Multa mox terris, ſibi durus ipſi,
Paſſus, æternas, ubi ſancta puris
Diffluens rivis habitat voluptas,
Tranſit ad arces.

QUID petis cœcos nemorum receſſus,
Et fugis fruſtra, modò qui futurus
Ordinis ſacri Pater, ipſa prodet
Te tua virtus.
Eſt in obſcuris ſua lux cavernis,
Eſtque deſerto ſua vox ſilenti,
Et fugæ ſemper comes it doloſæ
Nuntia fama.
Mille per pœnas hilarem juventam
Allicis, quæ te ſtudet æmulari;
Mollibus non ſic trahit illecebris
Blanda voluptas.
Ferreâ corpus ſubigis catenâ,
Vermis hinc putri ſcatet è cruore;
Intimæ carni ſociatur hærens
Hiſpida veſtis.
Lympha dat potum, cibus eſt legumen;
Pro thoro molli malè junctus aſſer;
Pro domo, quæ vix capit arcta corpus,
Humida rupes.
Quâ viâ celſas tibi pandis arces,
Fac tuos illâ, Pater, ire natos,
Et tuâ tandem prece, nos beatis
Cœtibus adde.
Summa laus Patri, ſimul æqua Nato;
Et tibi compar, utriuſque nexus,
Spiritus, qui nos procul à tumultu,
Numine comples.

X. JUNII.

DIVO LANDERICO.

EPISCOPO PARISIENSI.

LUX redit terris ſacra LANDERICO,
Lux Pariſinæ ſacra ſemper urbi,
Quâ poli magnus penetravit alta
Templa Sacerdos.
Hujus adventu nova lux Olympo
Fulſit, & ſanctum radiare ſidus
Inter auguſtæ nova feſta pompæ
Suſpicit æther.
Sed quid auditur? gemit orba Tellus;
Et ſuum nati repetunt parentem,
Pauperes lugent, lacrymiſque turbant
Gaudia cœli.
Num ſuis dives ſatis eſt Olympus
Incolis? terras ſpoliare ceſſet:
Cur Sacerdotem populis amicum
Invidet Orbi?
Anne virtutum fuit illa merces?
An parum dignæ ſua pœna plebi?
Sic Deus juſtis graviora plectit
Crimina pœnis.
CHRISTE, paſtorum bonus ipſe Paſtor
Qui greges paſcis proprio cruore:
Fac ut æternæ ſubeant opima
Paſcua vitæ.

TE pium dicam, ſceleriſque purum;
Te canam fortem grege pro tuendo;
Cuilibet promptum miſero benignam
Tendere dextram.

Dum fames magnam populatur urbem;
Triſtis & vexat populos egeſtas,
Caritas fundo meliore dives
Paſcit egenos.

Pauperi per te nova gaza crevit:
Nil tibi ſervas; tua ſublevandæ,
Sit licet vilis pretio, ſupellex
Vendita plebi.

Se bonis poſtquam ſpoliavit ultro;
Mox Dei ſacras ſpoliavit aras;
Nudus in terris Deus induendus,
Pauper alendus.

Vaſa Templorum bene fregit audax:
Quod manus fabri ſtudioſa cudit,
Caritas rumpit; meliore flammâ
Spontè liqueſcunt.

Ille, qui crimen piat omne, ſanguis;
Et fuit noſtræ pretium ſalutis,
His adhuc fumans pateris, ſalutem
Fert quoque ruptis.

Tuque, nam flagrans inopes juvandi
Eſt adhuc cordi ſtudium beato,
Hanc tuis curam, Pater, hos alumnis
Injice ſenſus.

Hujus exemplo pretioſa quamvis,
Utilis nobis etiam ſupellex,
Pauperum ſacros, repetente Chriſto,
Cedat in uſus.

Quæ domus divæ propè templa ſurgit
Virginis, duris habitata morbis,
Et Deo gaudet nimiùm ſuperba
Hoſpite ſedes?
Primus hanc condis, pater univerſæ
Plebis & tutor; dedit hanc benigna
Caritas mentem; pia cura ſeris
Provida ſeclis.
Non ibi fulgent laqueata tecta;
Non ebur candens, pariumve marmor:
Caritas ornat, meliùs renidet
Paupere Chriſto.
Nullus hanc intret pius æger ædem,
Quin tuum laudet, repetatque nomen;
Totque præcones tua facta narrent,
Quot fovet ægros.
Qui tuis, cives, pia turba, curis
Spontè ſuccedunt, tua, magne Præſul;
Quo domum fundas animo, fideles
Cœpta ſecundent.
CHRISTE, &c.

XI. JUNII.

PRO STO. BARNABA APOSTOLO.

Cœlo datur quieſcere
Terris relictis, BARNABA,
Solemnis hæc affert tuis
Finem dies laboribus.
Quem propter, agro vendito
Opes caducas deſeris,

Magno rependens fœnore
En fundus ipſe fit tuus.
Tu ſacra per jejunia,
Tu publicas inter preces,
Jubente ſancto Spiritu,
Chriſti crearis nuncius.
Quas non adis mundi plagas
Pauli laborum particeps?
Vos unus ambo ſpiritus,
Vos una junxit caritas.
Quam veſtra gens Chriſti fidem
Luci rebellis reppulit,
Nil hæſitantes barbaris
Portaſtis illam gentibus.
Fac, Chriſte, noſtris ſe tuum
Cùm lumen offert mentibus,
Amore ne noctis ſuæ
Cœleſte donum reſpuant.

PRO OCTAVÂ
ASCENSIONIS DOMINI.

FELIX dies mortalibus,
Quâ per profuſum ſanguinem,
Homo Deus, clauſas diù
Intravit æternas domos!
Nos membra, quò noſtrum caput,
Quò dux præivit, ibimus;
Si jungat una mens ſimul,
Nos una junget gloria.
Diſceſſit, & ſuis adeſt
Præſente ſemper ſpiritu;

Miſcens ſuo ſe corpori
Omnes in artus influit.
At illa quæ! qualis dies!
Dies tremenda ſontibus,
Dum ſede deſcendens ſuâ
Redibit ultor criminum!
Damnatus inſons à reis
Partes reſumet judicis;
Ad cujus ora contrement
Dijudicandi judices.
Ut morte dignos ſolveret;
Morti volens ſe ſubdidit,
Cui mors Dei non proderit,
Vindicta qualis imminet!
Quem noxa lethalis premit;
Prævertat iram numinis,
Largiſque prudens debitos
Extinguat ignes fletibus.

SENSUS quis horror percutit?
Cœlum profundum ſcinditur.
Chriſtum ſedentem nubibus
Hinc inde ſtipant agmina.
Feralis ad ſonum tubæ
Mors juſſa reddit mortuos,
Quos ad tribunal judicis
Urgent coactos, Angeli.
Pios locans ad dexteram;
Repellit ad lævam reos.
(Novit gregem paſtor ſuum,)
Oves ab hœdis ſegregat.
Ad judicis ſedent latus
Quicumque ſpretis omnibus

Fugêre mundum pauperes,
Deum ſecuti pauperem.
Crux antè Judæis probrum,
Ludibrium crux Gentibus,
Terror reis, probis amor,
Summo micabit æthere.
Fixêre quem diræ trabi,
Cernent, pavebunt, ingement;
Vultu beabit quos ſuos,
Hoc territabit impios,
Fac, Chriſte, ne mores bonos
Contage mundus inquinet;
Secerne nos ab improbis,
Ne miſceamur ſontibus.

NOBIS, Olympo redditus,
Qui, Chriſte, ſedes præparas,
Nos exules in patriam
Trahas amoris nexibus.
Illic beatos incolas
Curis ſolutos & metu,
Puri profuſa nectaris
Inebriabunt flumina.
Bonis abundans omnibus
Ingens eris merces, Deus.
Quàm longa pro pœnâ brevi
Tuos manebunt gaudia!
Tunc ore nudo qualis es,
Quantuſque, te videbimus;
Amabimus te jugiter,
Te jugiter laudabimus.

Si quos amas, non deſeris,
Noſtræ ſalutis obſidem
Mittas ab altis ſedibus,
Qui nos adoptet, Spiritum.

IN EUCHARISTIAM.

NATE, qui Deo parenti
Par Deus nunc aſſides;
CHRISTE, ſupremus Sacerdos;
Atque factus hoſtia,
Ipſe Judex, & patronus;
Et Deus, nobis homo.
Te tuis offers ſub aris
Incruento funere;
Noſtra, vel te glorioſum
Heu! cruentant crimina,
Judicem te, te patronum;
In dies laceſſimus.
Sacra ſicne tam nocentes
Ambiunt altaria?
Quam tremiſcunt intuendo
Puriores Spiritus,
Suſtinebunt inquinati
Numinis præſentiam?
Morte victâ, qui triumphas;
Cogimus rurſus mori;
Morte placaſti parentem,
Illa mors nil proderit?
Vana ſunt an ſic amoris
Sempiterna pignora?
Tolle vela, rumpe nubem;
Ore nudo prodeas,

Temperato tu benignus
Vis latêre Numine.
Nî premas, nos fulguranti
Enecares lumine.
Nube denſâ delitentem,
Da fide te cernere;
Sole puro puriorem
Ore puro pangere:
Da ſimul nos immolari
Immolatæ victimæ.
Laus ſuprema ſit Parenti,
Qui creavit omnia,
Filióque, qui redêmit
Morte nos volens ſuâ;
Par & illi, cujus almo
Recreamur halitu.

SIC amas, ut quos amaſti,
CHRISTE, numquam deſeras.
Ipſe corpus das in eſcam,
Et propinas ſanguinem,
Jamque factus lactis inſtar,
Ne cibus nos opprimat.
Qualis iſta fraus amoris
Ut reis indulgeas!
Non vides, ſentis, nec audis,
Et manes immobilis;
Talis aſtris imperantem
An decet ſtatus Deum!
Non ut olim, monte ſancto
Hîc Deus nos territas;
Inter ignes non minaris,
Hîc amas miteſcere;

Quàm bonus, prudenſque celas
Hîc tuam præſentiam!
Pauperes nos, nos puſillos,
Nos ab aſtris exules,
Ut reducas nos Olympo,
Noſque reddas divites,
Ipſe factus es puſillus,
Pauper, exul, indigens.
Ventre natum virginali
Corpus olim ſumpſeras;
Hoc Deo plenum redonas
Ampliori fœnore;
Ter, quater, nos ô beati
Tanta per commercia!
Menſa qualis hîc paratur,
Si quis intus eſurit!
Aſſides conviva nobis
Ipſe tu convivium:
Fons ſalutis, ſi quis æger;
Si flet, hîc ſolatium:
Laus ſuprema, &c. 91.

CHRISTE, qui regnas Olympo,
Nos vides quàm diſſitos!
Arte mirâ ſis propinquus,
Tuque nobis jungeris,
Quâ ſemel terras beaſti,
Corporis præſentiâ.
Hinc fluunt torrentis inſtar
Gratiarum flumina,
Quale pectus non liqueſcat
His amoris ignibus!

Inquinatus quis recuſet
Hoc piari ſanguine?
  Pone faſtus hîc tumentes;
Numen hîc ſe deprimit.
Quid vagaris, dum ſub arcto
Orbe ſe ſe contrahit?
Ambies poſthac videri,
Dum latet velo Deus?
  Laus ſuprema, &c. 91.

II. JULII.

IN VISITATIONE B. MARIÆ VIRG.

Quo ô ſanctus ardor te rapit,
O Virgo, flos ô virginum?
Quo tendis, & cito gradu
Conſcendis alta montium?
  Urget ſacer te Spiritus
Toto repletam Numine:
Matris Dei jam dignitas,
Nil caritati detrahit.
  Tibi propinquam ſanguine
Matrem puella prævenis;
Conceſſa cui divinitus
Grataris alvi munera.
  O quanta matrum gaudia!
Stupente naturâ gravem
Anum ſtupes, quæ virginem
Plenam Deo te prædicat.
  Abſconditum ſub intimo
Ceu nube, portabas ſinu
Solem, ſuo qui protinus
Luſtrabit orbem lumine.

AD prima verba Virginis,
Intùs movente Spiritu,
In matris alvo conditus
Infans Joannes geſtiit.
Agnovit infantem Deum;
Quem ſenſit, ardet prodere;
Vates & infans, quâ poteſt,
Adeſſe Chriſtum nunciat.
Hic jam Redemptoris vices,
Præconis ille ſuſtinet:
Materna clauſtra non vetant,
Quin ambo munus impleant.
Felix puer, felix parens,
Felix ſacerdos, & domus,
Quæ per parentem Virginem
Deo fruuntur hoſpite!

MONTES, ſuperbum verticem,
Quâ virgo tranſit, ſubdite,
Cui ſe libenter ſternerent
Vel ipſa cœli ſidera.
Occulta, quæ latet domi,
Audet foras ſe prodere.
Semper ſibi timens Pudor
Se Caritate protegit.
It illa: non nectit moras;
Fugit videri, nec minùs
Fugit videre, ne ſuo
Quidquam pudori detrahat.
Beata, quam preſſit pede
Tellus! beata ſemita!

Colles beati, qui ſimul
Cum matre ſenſiſtis Deum!
Beatiores hoſpites,
Vos ô quibus cœleſtia,
Loquente matre Virgine,
Audire verba contigit!

XV. JULII.

DIVO HENRICO IMPERATORI.

NUNC ſacris Regem celebremus hymnis,
Qui Deo fretus pia bella geſſit;
Grande qui nomen ſibi Chriſtianis
Fecit ab armis.
Magna laus Regum dare jura victis;
Sed tibi, Princeps, populos feroces
Ad Dei veros revocare cultus,
Maxima laus eſt.
Lectus ex omni procerum Senatu,
Ut ſalutatur pius Imperator;
Principi Regum ſua jura ſubdit,
Sceptraque Chriſto.
Quis tibi ſenſus? tumulo reſurgens
Quando Volphangus per opaca noctis
Adſtitit præſul; lege ſcripta, dixit,
Parjete verba.
Hæc legis: *Poſt ſex*, relegiſque verba;
Factus interpres tibi ſcripta credis,
Utque ſupremâ moriturus horâ,
Fles, gemis, oras.
Falleris; non hæc data meta vitæ;
Mors tibi parcet nihil auſa: vives.

Septimus menſis, neque claudet annus
Septimus ævum.
Omen eſt ſceptri tibi deſtinati,
Nempe conſcendes ſolium petitus
Omnium votis, tibi qui parabas
Ipſe ſepulcrum.
CHRISTE, fac mortis memores propinquæ;
Deſerent quæ nos bona, deſeramus;
Ultimæ noſtris animis recurſet
Sortis imago.
Summa laus ſummo ſuper aſtra Patri;
Filio compar homini, Deoque;
Nec tibi diſpar, utriuſque ſacri
Numen amoris.

QUI dies mortis numerat futuræ,
Vilis huic mundus velut umbra tranſit;
Excitus ſomno fugitiva cuncta
Cernit & horret.
Funeris triſtes videt apparatus,
Mente præſagâ videt & ſepulcrum;
Ipſe paſcendis ubi porrigetur
Vermibus eſca.
Non opes ambit, modò quas relinquet;
Debitum morti neque corpus ornat;
Nec domos ponit, domus eſt ſuprema,
Triſte ſepulcrum.
Siſtitur pallens reus ad tribunal;
Conſciam torquent malefacta mentem;
Quà poteſt placat, ſibi durus ipſi,
Judicis iras.

Cogitat

Cogitat quis ſit, modò quis futurus;
Acribus ne ſit data præda flammis,
Tempus oblatum rapit, expiandi
Dum vacat hora.

SUME jam Princeps, pia bella tentas;
Scuta, loricam, galeam ſalutis;
Hæc ducem belli ſacra Chriſtianum
Arma decebunt.
Militat præſens tibi totus æther,
Quin ſuum, Chriſti pugil Adrianus,
Quo triumphavit, tibi præbet enſem;
Hôc quoque vinces.
Inſtruens turmas aderas, Georgî,
Tuque Laurentî, tibi conſulebas;
Victor HENRICUS reparare lapſam
Voverat ædem.
Tutus his armis, ducibuſque fidens;
Barbaras gentes ſine clade vincis.
Irruit terror; fugiunt relictis
Agmina caſtris.
Non cruor fuſus tua tinxit arma;
Quos domas hoſtes, ſubigendo ſervas:
Milites per te meliora Chriſti
Signa ſequuntur.
Dum Deo pugnas, Deus ipſe tecum
Pugnat & vincit; memor inde rapta,
Ritè ſacratis inimica figis
Poſtibus arma.
His Fides exul remeavit oris;
Templa ponuntur, reparantur aræ;
Quas furor ſtravit, Pietas viciſſim
Erigit ædes.

QUID novi terris ſuper aſtra puræ
Quod ſtupent mentes, quod & æmulantur!
Corpus oblitos homines vel ipſe
Suſpicit æther.
Nupſit HENRICO Cunegundis, ambo
Stirpe regali, juvenes & ambo;
Corpus intactum thalamos peroſi
Ambo tuentur.
Junxerat ſponſos potiore vinclo
Charitas puris veniens ab aſtris.
Charitas præfert quoque nuptiales
Pronuba tædas.
Non amor prolis, neque cura ſceptri
Pectus angebat; ſine prole læti,
Ambo felices, modò creſcat alto
Pectore Chriſtus.
Proximus morti, proceres vocavit;
Virginem, dixit, mihi quam dicaſtis
Virginem reddo, comes illa tantùm
Addita vitæ.
Hæc maritali ſociata vinclo,
Non maritales thalamos ſubivit;
Cuncta celaſſet, niſi criminando
Proderet hoſtis.
Profuit fictum ſcelus innocenti:
Impiâ gaudens malus arte livor
Arguit nuptam temeraſſe ſacri
Fœdera lecti.
Sed magis ſe ſe pudor inde prodit;
Calcat ardentes pede nudâ prunas,
Virgo teſtatur violata numquam
Clauſtra pudoris.

XVII. JULII.

DIVÆ HUNEGUNDI VIRGINI.

Nos juvat ſanctas Hunegundis artes;
Et pias hymnis celebrare fraudes,
Ut fidem Chriſto ſemel obligatam
Servet amanti.
Sæpe qui luſit malè blandiendo
Non ſatis cautos, facileſque falli;
Perfidum quàm nos meliore ludo
Fallimus hoſtem!
Luſit hunc virgo: Procus expetitas
Nuptias urget: fugit illa, differt,
Se priùs voti rea velle dixit
Tendere Romam.
Annuit ſponſus facilis petenti,
Virginis cuſtos, comes eſſe geſtit;
Diſpares votis licet ambo, pergunt
Paſſibus æquis.
Ibat ignotis peregrina terris
Crebra cœleſtem patriam ſalutans;
Nil movet mentem, pede prompta magnas
Præterit urbes.
Sint duo quamvis, erat illa ſola,
Sponſa jam Chriſti, cupiebat unùm;
Nec minùs ſponſam Deus ipſe ſponſus
Ambiit unam.
Summa laus Patri, genitoque Verbo,
Et tibi compar, utriuſque Nexus,
Virginum per quem ſacra corda puris
Ignibus ardent.

BIBLIOTH DE LA VILLE DE LYON

QUAM vides ſponſam, tua jure, demens
Luderis, non eſt; ſibi legit unum;
Cuncta qui ſolo movet & gubernat
Sidera nutu.
Corde ſuſpirans tacito puella
Nil niſi Chriſtum videt, atque ſentit;
Et procul quamvis oculis ſit abſens,
Proximus adſtat.
Quando cœleſtes meditatur Agni
Nuptias, ſacro calet igne pectus;
Muta mortali per iter ſilebat
Surdaque ſponſo.
Auribus caſtis melius ſonabat
Blanda vox Chriſti, docet intus, afflat;
Intus auditur, latet ille puri
Pectoris hoſpes.
Ne parum cautos mala nos voluptas
Blandiens ſyrtes trahat in doloſas,
Fac, Deus, ſurdas, aperique ſacris
Vocibus aures.

PANDE conceptas pia virgo fraudes,
Jam tenes portus & habes aſylum.
Ipſe Romanus tua jam probavit
Vota Sacerdos.
Fallat ut cautum mage cautus hoſtem;
Non deeſt ſacro ſua fraus Amori;
Innocens, ſimplex Amor, ut columba;
Cautus, ut anguis.
Spe ſuâ luſus Procus inde ſævit;
[illegible]xit indignans amor in furorem.

Quam Deus cuſtos regit, impotentis
Non pavet iras.
Ad ſuos ſalvo rediit pudore,
Venditos agros, bona rapta ridet;
Nempe dotalem leviore damno
Sperat Olympum.
Ut redit, ſponſo redeunt furores;
Puniet pœnis quibus immerentem!
Colligens iras lupus innocentem
Spe vorat agnam.
Sic placet, quando furit hoſtis irâ:
Sic amat, quando minitatur enſes,
Sic & armatus, ſitiens cruoris
Sponſus amatur.
Dum mori ſperat, nimis eſt beata;
Quàm juvat ſponſi cecidiſſe dextrâ!
Altero jamjam fruitura ſponſo,
Libera virgo.

GRATIÆ quæ non fera corda cedunt?
E lupo, mitis modò factus agnus,
Vultur audivit gemitum columbæ,
Fitque columba.
Virgo ſe primùm dedit ut videndam;
Flexit iratum, juvenile pectus;
Ipſa quem fecit pietas furentem,
Fecit amantem.
Increpat ſe ſe, ſua damnat auſa;
Pœnitens facti veniam precatur,
Et pedes fletu gravis oſculatur
Virginis imos.
Reddat ut rapti grave pondus auri;
Vendit ingentes opulentus agros

Nil ſibi ſervans, HUNEGUNDIS ædem
Ditat & auget.
Virginis fac nos precibus pudicæ,
Chriſte, fac caſtos, humiles, pudicos;
Et fuga, qui nos toties feſellit
Fraudibus, hoſtem.

PRO TRANSLATIONE
SANCTÆ HUNEGUNDIS.

QUÆ tuo tandem ſociata ſponſo
Cœlites inter ſuper aſtra regnas,
Virgo, natales, tua regna quondam,
Reſpice terras.
Terreas, quæ nos inimica terrent
Caſtra, bellatrix; premit hoſtis, urget;
Arceas noſtris procul imminentem
Finibus hoſtem.
Si faves, caſtris fugiet relictis;
Et pavor turmas citò diſſipabit.
Mox tibi verſo ferus arma ponet
Pectore miles.
Dum furit bellum, tua templa pandis;
Huc volant gentes, & opem repoſcunt,
Daſque portari tua, quæ veremur,
Oſſa per urbes.
Diva quò fertur, bona fert ſalutem
Civium cuſtos, memor & ſuorum;
Ut Philiſtæi timor, Arca quondam,
Virgo timetur.
Mox redis belli poſito furore,
Hinc tibi dulces recinuntur hymni;

Pace conceſſâ tua templa, noſque
Læta reviſis.
Nullus hanc intret niſi ſanctus ædem;
Impius ſacros paveat receſſus.
Nullus impuro reus ore fœdet
Virginis oſſa.
Vicit armatum, vel inermis hoſtem;
Et pium fecit, patiens malorum
Virgo; te flectat prece, teque, Chriſte,
Reddat inermem.

XXI. JULII.

PRO SANCTO VICTORE MASSILIENSI MARTYRE.

Vos ô Chriſtiadum fortia pectora;
Clarum Maſſiliæ dicite militem,
Tinxit qui proprio ſanguine, quam ſacro
Geſtat vertice lauream.
Victor militiæ præmia reſpuens,
Chriſti caſtra ducis nudus amat ſequi:
Ritus ſacrilegos, ſignaque Cæſaris,
Felix transfuga deſerit.
Vinctum compedibus turba ſatellitum
Nequicquam piceo carcere detinet,
Carcer perpetuis noctibus obſitus,
Tanto lucet ab hoſpite.
Per noctem ſine vi ſe reſerant fores;
Ut Chriſtum doceat, liber adit ſuos;
Sub lucem redit ad vincla, volens mori;
Dux facti comes Angelus.

Miles Pontificis munere fungitur,
Cuſtodes pavidos crimina dedocet,
Sacris Inſtrat aquis, & nova pectora
Vero numine conſecrat.
Sit laus ſumma Patri, ſummáque Filio;
Sit par ſancte tibi gloria, Spiritus,
Cujus præſidio prælia ſuſtinent,
Fuſo ſanguine, Martyres.

I NUNC, ſancte Pugil, quò pia prælia,
Quò te magna vocant præmia militem.
Præſens Chriſtus adeſt, hoc duce ferreas
Vinces carnificum manus.
Urbem per mediam victima nobilis
Raptaris, lacero corpore pulchrior.
Dum diſcerpta trahit membra ferox equus;
Cœlum mente præoccupas.
Quo te cumque furor barbarus abripit;
Fuſus vulneribus ſignat iter cruor,
Quo ſparſo veluti ſemine, lætior
Surgit Chriſtiadum ſeges.
Dum te lenta ſecant verbera pendulum;
Longâ perfrueris ſupplicii morâ:
Affixúſque cruci, nobilis æmulus
Chriſtum, quà licet, exprimis.
Aras ante Jovis, non malè pertinax
VICTOR thura negat, ſacrilegam pede
Deturbat ſtatuam, nec metuit gravem
Vano fulmine dexteram.
Plebs irata pedem militis amputat,
Sed non ille gravi vulnere tardior;
Ad mortem properat, certáque præmia;
Vitam fundere prodigus.

Sit laus ſumma Patri, ſummáque Filio;
Sit par ſanćte tibi gloria, Spiritus,
Cujus præſidio prælia ſuſtinent
Fuſo ſanguine Martyres.

TEMPLA ſolemnem reſonent triumphum;
Hæc dies longi pretium laboris,
Strenuum Chriſti pugilem ſupremas
Vexit ad arces.
Dum terit ſacros mola grandis artus;
Rumpitur venis cruor è profundis;
Tum cruentatæ caput immolandum
Devovet aræ.
Vindices æther jaculatus ignes,
Machinam ſolvit, tremuêre turbæ:
Nil tremens unus pia colla VICTOR
Subjicit enſi.
Mox triumphali petit aſtra curru,
Splendido frontem redimitus auro;
Compedes, virgæ, mola, crux, ſecuris,
Pompa triumphi.
Non tamen ſolus petis aſtra, tecum
Dividunt palmam comites, & ornant;
Pugna quos junxit ſocios, coronat
Gloria cœlo.
Membra diſpergunt lacerata ponto;
Conſtitit pontus, venerantis inſtar,
Atque Phocenſes, ubi templa ſurgunt;
Siſtit ad oras.
VICTOR, exemplis animoſiores
Fac tuis noſtras ſociare palmas,
Et quibus Chriſti ſuperemus hoſtes;
Arma miniſtra.

EV

Quàm bonus, prudenſque celas
Hîc tuam præſentiam!
Pauperes nos, nos puſillos,
Nos ab aſtris exules,
Ut reducas nos Olympo,
Noſque reddas divites,
Ipſe factus es puſillus,
Pauper, exul, indigens.
Ventre natum virginali
Corpus olim ſumpſeras;
Hoc Deo plenum redonas
Ampliori fœnore;
Ter, quater, nos ô beati
Tanta per commercia!
Menſa qualis hîc paratur;
Si quis intus eſurit!
Aſſides conviva nobis
Ipſe tu convivium:
Fons ſalutis, ſi quis æger;
Si flet, hîc ſolatium:
Laus ſuprema, &c. 91.

CHRISTE, qui regnas Olympo;
Nos vides quàm diſſitos!
Arte mirâ ſis propinquus,
Tuque nobis jungeris,
Quâ ſemel terras beaſti,
Corporis præſentiâ.
Hinc fluunt torrentis inſtar
Gratiarum flumina,
Quale pectus non liqueſcat
His amoris ignibus!

Inquinatus quis recuſet
Hoc piari ſanguine?
Pone faſtus hîc tumentes;
Numen hîc ſe deprimit.
Quid vagaris, dum ſub arcto
Orbe ſe ſe contrahit?
Ambies poſthac videri,
Dum latet velo Deus?
Laus ſuprema, &c. 91.

II. JULII.

IN VISITATIONE B. MARIÆ VIRG.

Quo ô ſanctus ardor te rapit,
O Virgo, flos ô virginum?
Quo tendis, & cito gradu
Conſcendis alta montium?
Urget ſacer te Spiritus
Toto repletam Numine:
Matris Dei jam dignitas,
Nil caritati detrahit.
Tibi propinquam ſanguine
Matrem puella prævenis;
Conceſſa cui divinitus
Grataris alvi munera.
O quanta matrum gaudia!
Stupente naturâ gravem
Anum ſtupes, quæ virginem
Plenam Deo te prædicat.
Abſconditum ſub intimo
Ceu nube, portabas ſinu
Solem, ſuo qui protinus
Luſtrabit orbem lumine.

AD prima verba Virginis,
Intùs movente Spiritu,
In matris alvo conditus
Infans Joannes geſtiit.
Agnovit infantem Deum;
Quem ſenſit, ardet prodere;
Vates & infans, quâ poteſt,
Adeſſe Chriſtum nunciat.
Hic jam Redemptoris vices,
Præconis ille ſuſtinet:
Materna clauſtra non vetant,
Quin ambo munus impleant.
Felix puer, felix parens,
Felix ſacerdos, & domus,
Quæ per parentem Virginem
Deo fruuntur hoſpite!

MONTES, ſuperbum verticem,
Quâ virgo tranſit, ſubdite,
Cui ſe libenter ſternerent
Vel ipſa cœli ſidera.
Occulta, quæ latet domi;
Audet foras ſe prodere.
Semper ſibi timens Pudor
Se Caritate protegit.
It illa: non nectit moras;
Fugit videri, nec minùs
Fugit videre, ne ſuo
Quidquam pudori detrahat.
Beata, quam preſſit pede
Tellus! beata ſemita!

Colles beati, qui ſimul
Cum matre ſenſiſtis Deum!
Beatiores hoſpites,
Vos ô quibus cœleſtia,
Loquente matre Virgine,
Audire verba contigit!

XV. JULII.

DIVO HENRICO IMPERATORI.

Nunc ſacris Regem celebremus hymnis,
Qui Deo fretus pia bella geſſit,
Grande qui nomen ſibi Chriſtianis
Fecit ab armis.
Magna laus Regum dare jura victis;
Sed tibi, Princeps, populos feroces
Ad Dei veros revocare cultus,
Maxima laus eſt.
Lectus ex omni procerum Senatu,
Ut ſalutatur pius Imperator;
Principi Regum ſua jura ſubdit,
Sceptraque Chriſto.
Quis tibi ſenſus? tumulo reſurgens
Quando Volphangus per opaca noctis
Adſtitit præſul; lege ſcripta, dixit,
Parjete verba.
Hæc legis: *Poſt ſex*, relegiſque verba;
Factus interpres tibi ſcripta credis,
Utque ſupremâ moriturus horâ,
Fles, gemis, oras.
Falleris; non hæc data meta vitæ;
Mors tibi parcet nihil auſa: vives.

Septimus menſis, neque claudet annus
Septimus ævum.
Omen eſt ſceptri tibi deſtinati,
Nempe conſcendes ſolium petitus
Omnium votis, tibi qui parabas
Ipſe ſepulcrum.
CHRISTE, fac mortis memores propinquæ;
Deſerent quæ nos bona, deſeramus;
Ultimæ noſtris animis recurſet
Sortis imago.
Summa laus ſummo ſuper aſtra Patri;
Filio compar homini, Deoque;
Nec tibi diſpar, utriuſque ſacri
Numen amoris.

QUI dies mortis numerat futuræ,
Vilis huic mundus velut umbra tranſit;
Excitus ſomno fugitiva cuncta
Cernit & horret.
Funeris triſtes videt apparatus,
Mente præſagâ videt & ſepulcrum;
Ipſe paſcendis ubi porrigetur
Vermibus eſca.
Non opes ambit, modò quas relinquet;
Debitum morti neque corpus ornat;
Nec domos ponit, domus eſt ſuprema
Triſte ſepulcrum.
Siſtitur pallens reus ad tribunal;
Conſciam torquent malefacta mentem,
Quà poteſt placat, ſibi durus ipſi,
Judicis iras.

Cogitat

Cogitat quis ſit, modò quis futurus;
Acribus ne ſit data præda flammis,
Tempus oblatum rapit, expiandi
Dum vacat hora.

SUME jam Princeps, pia bella tentas;
Scuta, loricam, galeam ſalutis;
Hæc ducem belli ſacra Chriſtianum
Arma decebunt.
Militat præſens tibi totus æther,
Quin ſuum, Chriſti pugil Adrianus,
Quo triumphavit, tibi præbet enſem;
Hôc quoque vinces.
Inſtruens turmas aderas, Georgî,
Tuque Laurentî, tibi conſulebas;
Victor HENRICUS reparare lapſam
Voverat ædem.
Tutus his armis, ducibuſque fidens,
Barbaras gentes ſine clade vincis.
Irruit terror; fugiunt relictis
Agmina caſtris.
Non cruor fuſus tua tinxit arma;
Quos domas hoſtes, ſubigendo ſervas;
Milites per te meliora Chriſti
Signa ſequuntur.
Dum Deo pugnas, Deus ipſe tecum
Pugnat & vincit; memor inde rapta,
Ritè ſacratis inimica figis
Poſtibus arma.
His Fides exul remeavit oris;
Templa ponuntur, reparantur aræ;
Quas furor ſtravit, Pietas viciſſim
Erigit ædes.

QUID novi terris ſuper aſtra puræ
Quod ſtupent mentes, quod & æmulantur!
Corpus oblitos homines vel ipſe
Suſpicit æther.
Nupſit HENRICO Cunegundis, ambo
Stirpe regali, juvenes & ambo;
Corpus intactum thalamos peroſi
Ambo tuentur.
Junxerat ſponſos potiore vinclo
Charitas puris veniens ab aſtris.
Charitas præfert quoque nuptiales
Pronuba tædas.
Non amor prolis, neque cura ſceptri
Pectus angebat; ſine prole læti,
Ambo felices, modò creſcat alto
Pectore Chriſtus.
Proximus morti, proceres vocavit;
Virginem, dixit, mihi quam dicaſtis
Virginem reddo, comes illa tantùm
Addita vitæ.
Hæc maritali ſociata vinclo,
Non maritales thalamos ſubivit;
Cuncta celaſſet, niſi criminando
Proderet hoſtis.
Profuit fictum ſcelus innocenti:
Impiâ gaudens malus arte livor
Arguit nuptam temeraſſe ſacri
Fœdera lecti.
Sed magis ſe ſe pudor inde prodit;
Calcat ardentes pede nudâ prunas,
Virgo teſtatur violata numquam
Clauſtra pudoris.

XVII. JULII.

DIVÆ HUNEGUNDI VIRGINI.

Nos juvat ſanctas Hunegundis artes;
Et pias hymnis celebrare fraudes,
Ut fidem Chriſto ſemel obligatam
Servet amanti.
Sæpe qui luſit malè blandiendo
Non ſatis cautos, facileſque falli;
Perfidum quàm nos meliore ludo
Fallimus hoſtem!
Luſit hunc virgo: Procus expetitas
Nuptias urget: fugit illa, differt,
Se priùs voti rea velle dixit
Tendere Romam.
Annuit ſponſus facilis petenti,
Virginis cuſtos, comes eſſe geſtit;
Diſpares votis licet ambo, pergunt
Paſſibus æquis.
Ibat ignotis peregrina terris
Crebra cœleſtem patriam ſalutans;
Nil movet mentem, pede prompta magnas
Præterit urbes.
Sint duo quamvis, erat illa ſola,
Sponſa jam Chriſti, cupiebat unùm;
Nec minùs ſponſam Deus ipſe ſponſus
Ambiit unam.
Summa laus Patri, genitoque Verbo,
Et tibi compar, utriuſque Nexus,
Virginum per quem ſacra corda puris
Ignibus ardent.

BIBLIOTH DE LA VILLE DE LYON

QUAM vides ſponſam, tua jure, demens
Luderis, non eſt; ſibi legit unum;
Cuncta qui ſolo movet & gubernat
Sidera nutu.
Corde ſuſpirans tacito puella
Nil niſi Chriſtum videt, atque ſentit;
Et procul quamvis oculis ſit abſens,
Proximus adſtat.
Quando cœleſtes meditatur Agni
Nuptias, ſacro calet igne pectus;
Muta mortali per iter ſilebat
Surdaque ſponſo.
Auribus caſtis meliùs ſonabat
Blanda vox Chriſti, docet intus, afflat;
Intus auditur, latet ille puri
Pectoris hoſpes.
Ne parum cautos mala nos voluptas
Blandiens ſyrtes trahat in doloſas,
Fac, Deus, ſurdas, aperique ſacris
Vocibus aures.

PANDE conceptas pia virgo fraudes,
Jam tenes portus & habes aſylum.
Ipſe Romanus tua jam probavit
Vota Sacerdos.
Fallat ut cautum mage cautus hoſtem;
Non deeſt ſacro ſua fraus Amori;
Innocens, ſimplex Amor, ut columbâ;
Cautus, ut anguis.
Spe ſuâ luſus Procus inde ſævit;
Exit indignans amor in furorem,

Quam Deus cuſtos regit, impotentis
Non pavet iras.
Ad ſitos ſalvo rediit pudore,
Venditos agros, bona rapta ridet;
Nempe dotalem leviore damno
Sperat Olympum.
Ut redit, ſponſo redeunt furores;
Puniet pœnis quibus immerentem!
Colligens iras lupus innocentem
Spe vorat agnam.
Sic placet, quando furit hoſtis irâ:
Sic amat, quando minitatur enſes,
Sic & armatus, ſitiens cruoris
Sponſus amatur.
Dum mori ſperat, nimis eſt beata;
Quàm juvat ſponſi cecidiſſe dextrâ!
Altero jamjam fruitura ſponſo,
Libera virgo.

GRATIÆ quæ non fera corda cedunt?
E lupo, mitis modò factus agnus,
Vultur audivit gemitum columbæ,
Fitque columba.
Virgo ſe primùm dedit ut videndam;
Flexit iratum, juvenile pectus;
Ipſa quem fecit pietas furentem,
Fecit amantem.
Increpat ſe ſe, ſua damnat auſa;
Pœnitens facti veniam precatur,
Et pedes fletu gravis oſculatur
Virginis imos.
Reddat ut rapti grave pondus auri;
Vendit ingentes opulentus agros

Nil ſibi ſervans, HUNEGUNDIS ædem
Ditat & auget.
Virginis fac nos precibus pudicæ,
Chriſte, fac caſtos, humiles, pudicos;
Et fuga, qui nos toties feſellit
Fraudibus, hoſtem.

PRO TRANSLATIONE
SANCTÆ HUNEGUNDIS.

QUÆ tuo tandem ſociata ſponſo
Cœlites inter ſuper aſtra regnas,
Virgo, natales, tua regna quondam,
Reſpice terras.
Terreas, quæ nos inimica terrent
Caſtra, bellatrix; premit hoſtis, urget;
Arceas noſtris procul imminentem
Finibus hoſtem.
Si faves, caſtris fugiet relictis,
Et pavor turmas citò diſſipabit.
Mox tibi verſo ferus arma ponet
Pectore miles.
Dum furit bellum, tua templa pandis,
Huc volant gentes, & opem repoſcunt,
Daſque portari tua, quæ veremur,
Oſſa per urbes.
Diva quò fertur, bona fert ſalutem
Civium cuſtos, memor & ſuorum;
Ut Philiſtæi timor, Arca quondam,
Virgo timetur.
Mox redis belli poſito furore,
Hinc tibi dulces recinuntur hymni.

Pace conceſſâ tua templa, noſque
Læta reviſis.
Nullus hanc intret niſi ſanctus ædem;
Impius ſacros paveat receſſus.
Nullus impuro reus ore fœdet
Virginis oſſa.
Vicit armatum, vel inermis hoſtem;
Et pium fecit, patiens malorum
Virgo; te flectat prece, teque, Chriſte,
Reddat inermem.

XXI. JULII.

PRO SANCTO VICTORE

MASSILIENSI MARTYRE.

Vos ô Chriſtiadum fortia pectora;
Clarum Maſſiliæ dicite militem,
Tinxit qui proprio ſanguine, quam ſacro
Geſtat vertice lauream.
Victor militiæ præmia reſpuens,
Chriſti caſtra ducis nudus amat ſequi:
Ritus ſacrilegos, ſignaque Cæſaris,
Felix transfuga deſerit.
Vinctum compedibus turba ſatellitum
Nequicquam piceo carcere detinet,
Carcer perpetuis noctibus obſitus,
Tanto lucet ab hoſpite.
Per noctem ſine vi ſe reſerant fores;
Ut Chriſtum doceat, liber adit ſuos;
Sub lucem redit ad vincla, volens mori;
Dux facti comes Angelus.

Miles Pontificis munere ſungitur,
Cuſtodes pavidos crimina dedocet,
Sacris luſtrat aquis, & nova pectora
Vero numine conſecrat.
Sit laus ſumma Patri, ſummáque Filio;
Sit par ſancte tibi gloria, Spiritus,
Cujus præſidio prælia ſuſtinent,
Fuſo ſanguine, Martyres.

I N U N C, ſancte Pugil, quò pia prælia,
Quò te magna vocant præmia militem.
Præſens Chriſtus adeſt, hoc duce ferreas
Vinces carnificum manus.
Urbem per mediam victima nobilis
Raptaris, lacero corpore pulchrior.
Dum diſcerpta trahit membra ferox equus;
Cœlum mente præoccupas.
Quo te cumque furor barbarus abripit;
Fuſus vulneribus ſignat iter cruor,
Quo ſparſo veluti ſemine, lætior
Surgit Chriſtiadum ſeges.
Dum te lenta ſecant verbera pendulum;
Longâ perfrueris ſupplicii morâ:
Affixúſque cruci, nobilis æmulus
Chriſtum, quà licet, exprimis.
Aras ante Jovis, non malè pertinax
VICTOR thura negat, ſacrilegam pede
Deturbat ſtatuam, nec metuit gravem
Vano fulmine dexteram.
Plebs irata pedem militis amputat,
Sed non ille gravi vulnere tardior;
Ad mortem properat, certáque præmia;
Vitam fundere prodigus.

Sit laus ſumma Patri, ſummáque Filio;
Sit par ſancte tibi gloria, Spiritus,
Cujus præſidio prælia ſuſtinent
Fuſo ſanguine Martyres.

TEMPLA ſolemnem reſonent triumphum;
Hæc dies longi pretium laboris,
Strenuum Chriſti pugilem ſupremas
Vexit ad arces.
Dum terit ſacros mola grandis artus;
Rumpitur venis cruor è profundis;
Tum cruentatæ caput immolandum
Devovet aræ.
Vindices æther jaculatus ignes,
Machinam ſolvit, tremuêre turbæ:
Nil tremens unus pia colla VICTOR
Subjicit enſi.
Mox triumphali petit aſtra curru;
Splendido frontem redimitus auro;
Compedes, virgæ, mola, crux, ſecuris,
Pompa triumphi.
Non tamen ſolus petis aſtra, tecum
Dividunt palmam comites, & ornant;
Pugna quos junxit ſocios, coronat
Gloria cœlo.
Membra diſpergunt lacerata ponto;
Conſtitit pontus, venerantis inſtar,
Atque Phocenſes, ubi templa ſurgunt,
Siſtit ad oras.
VICTOR, exemplis animoſiores
Fac tuis noſtras ſociare palmas,
Et quibus Chriſti ſuperemus hoſtes;
Arma miniſtra.

Laus tibi, ſummi moderator orbis,
Præmiis duros recreans labores,
Quem Fides Veri ſtudioſa, trinum
Credit & unum.

PRO SUSCEPTIONE PEDIS
S. VICTORIS MARTYRIS.

NUNC triumphales iteremus hymnos;
Non tuas clauſit, generoſe miles,
Una lux pœnas, neque claudat omnes
Una triumphos.
Vana qui ſtravit ſimulacra divûm;
Ille Pes noſtris venerandus aris,
Ire calcatum monet execrandæ
Fercula pompæ.
Ille Pes nullo violatus ævo,
Mille poſt annos veluti recentûm
Vulnerum priſcos cute ſub rubente
Servat honores.
Nunc ubi duro ſolidus metallo,
Jupiter? ſupplex ubi turba? ubi ara?
Pulvis eſt, dum Pes fragilis perennes
Durat in annos.
Unde regali domus aucta dono,
Regiæ cuſtos pietatis hæres,
Feſta teſtatur memori quotannis
Gaudia cantu.
Scandis æternas pede truncus arces;
Jamque ſecurus premis aſtra VICTOR.
Arduo ſic per pretioſa damna,
Itur Olympo.

QUIS novus ſplendor micat inter aras?
Pes ſacer puro, populis verendus
Clauditur vitro; facis inſtar urit
Corda tuentûm.
Hunc lapis circum pretioſus ardet,
Solis æternos imitatus ignes;
Militis quantò meliore pectus
Arſerat igne!
Sceptra cui Franci poſuêre Reges,
Fronte cui pronâ pariter ſupremus
Pontifex flexit rutilantem in auro
Ipſe thiaram:
Hunc pedem, nobis datur oſculari.
Impius quiſquis procul hinc recedat;
Quippe ſentiret graviora Martyr
Vulnera ferro.
Se priùs damnet reus, & profundo
Corde ſuſpiret, ſacra quàm ſupremo
Ore contingat, metuenda certâ
Pignora pœnâ.
Martyris virtus rediviva clamat,
Mentis & noſtræ putre prodit ulcus;
Quando ſtillanti malè ſicca tabo
Vulnera monſtrat.

QUAM vincla ſunt hæc fortiora,
Quæ Martyres Deo ligant!
O quàm moleſti corporis
Vellent catenas rumpere!
Vix corpus unum ſufficit,
Non eſt ſatis ſemel mori,

Quot ſciſſa membra, tot litant
Deo placentes victimas.
Sic VICTOR exultat mori;
Quo fictiles ſtravit Deos,
Audax ſecuri dat pedem,
Mox amputandum verticem.
Detruſus aris Jupiter
In mille partes frangitur:
Fremens tyrannus palluit:
Concuſſa ſunt & Tartara.
Quàm Chriſtiani militis
Eſt ille faſtus nobilis!
Triumphat exciſo pede,
Minùs triumphaſſet manu.
Fac, Chriſte, quæ nos allicit,
Calcare pompam ſeculi;
Æterna quando nos manent,
Quid quærimus mortalia?

XXII. JULII.

SANCTÆ MARIÆ MAGDALENÆ.

PROCUL maligni cedite Spiritus;
Nunc imperanti cedite Numini;
Feſſamque longis MAGDALENEN
Parcite nunc agitare pœnis.
Chriſti jubentis numine territi
Fugêre ſeptem: mox ſibi reddita
Te, Chriſte, confectatur unum,
Et memori tibi mente ſervit.
Quin & cruentâ de trabe pendulo
Chriſto litabat mille doloribus.

Quàm vellet inſontis Magiſtri
Sola graves tolerare pœnas!
Miſcere fletus ſanguinis æmulos
Non ceſſat, aſtans victima victimæ:
Chriſtus ſilendo, nil rependit:
Quàm meliùs probat hinc amantem!

MARIA ſacro ſaucia vulnere,
Jam non dolendum quid Dominum doles?
Semper renaſcens hic amoris
Unde tibi violentus ardor?
Quem quæris ipſo funeris in ſinu,
Victo triumphat funere clarior.
Vivit: retecto jam ſepulcro
Ecce jacent revoluta ſaxa.
Myrrham quid affers, vanaque balſama?
Hæc luce functis debita munera:
Mox ille donandos Olympo
Non eget his redivivus artus.
Ingens amantem te dolor indicat,
Amans viciſſim ſe Deus obtulit;
Agnoſce vocem tu Magiſtri
Nomine te proprio vocantis.
Tu prima teſtis, primaque nuntia,
Velox in urbem protinus advola,
Chriſtique nutantes Miniſtros
Plena Deo propiore firma.

XXV. JULII.

DIVO JACOBO MAJORI DICTO, APOSTOLO.

QUOS Chriſtus aſſumpſit ſibi
Electus inter intimos,
JACOBE, nunc adi tuo
Dicata templa nomini.
In hâc tibi feſtâ die,
Quos Chriſtus ipſe detulit;
Quà ſurgit, & quà ſol cadit;
Tuos honores pangimus.
Tu ſingulari munere
Myſteriorum particeps;
Nil fecit, & nil pertulit
Homo Deus te neſcio,
Montis ſub alto vertice;
Se, nube ruptâ corporis,
Ceſſante tum miraculo
Tibi Deum confeſſus eſt.
Tibique viſus eſt homo;
Dirâ propinqui funeris
Quando pavens imagine
Horreſcit, oblitus Dei.
Tali magiſtro ſubditus
Diſcis pati, diſcis mori;
Fudit tibi qui ſanguinem,
Illi memor fundes tuum.
Pater, tuo cum Filio,
Et cum tuo da Spiritu,
Venire per viam Crucis
Ad vera cœli gaudia.

Vox æterna Patris, deque Deo, Deus,
Terris factus homo, Chriſte; quot artibus,
Quantis illecebris, quos tibi deſtinas,
Ad te fortiter allicis!
Ut vox una Dei condidit omnia,
Sic vox una rudes traxit Apoſtolos;
Piſces, rete, rates, & patriam domum
Linquunt immemores ſui.
Non jam ſolliciti pabula corpori
Quærunt, jam melior quos reficit cibus;
Exuti properant omnibus, ad ſonum
Primæ vocis, Apoſtoli.
Quæ fratres geminos ambitio premit!
Ardentes nimiùm ſed reprimis Deus;
Quæ mox ipſe bibes, ut pariter bibant,
Illis pocula porrigis.
Illis quanta latent omina poculis!
Poſtquam de pateris ebiberint, ſuo
Implebunt pateras ſanguine martyres;
Et ſic, Chriſte, litabitur.
Votis, morte obitâ, qui fruitur ſuis;
Et pro jure, Deo proximus aſſidet,
Chriſti primus erat funeris æmulus,
Jam conſors quoque gloriæ.
Si nos reſpicias, ibimus, ibimus,
Quò tu cumque vocas, quóque jubes ſequi;
Rerum depoſito pondere liberi,
Ad te, Chriſte, volabimus.

QUAM vides ſponſam, tua jure, demens
Luderis, non eſt; ſibi legit unum;
Cuncta qui ſolo movet & gubernat
Sidera nutu.
Corde ſuſpirans tacito puella
Nil niſi Chriſtum videt, atque ſentit;
Et procul quamvis oculis ſit abſens,
Proximus adſtat.
Quando cœleſtes meditatur Agni
Nuptias, ſacro calet igne pectus;
Muta mortali per iter ſilebat
Surdaque ſponſo.
Auribus caſtis meliùs ſonabat
Blanda vox Chriſti, docet intus, afflat;
Intus auditur, latet ille puri
Pectoris hoſpes.
Ne parum cautos mala nos voluptas
Blandiens ſyrtes trahat in doloſas,
Fac, Deus, ſurdas, aperique ſacris
Vocibus aures.

PANDE conceptas pia virgo fraudes,
Jam tenes portus & habes aſylum.
Ipſe Romanus tua jam probavit
Vota Sacerdos.
Fallat ut cautum mage cautus hoſtem;
Non deeſt ſacro ſua fraus Amori;
Innocens, ſimplex Amor, ut columba;
Cautus, ut anguis.
Spe ſuâ luſus Procus inde ſævit;
Exit indignans amor in furorem.

Quam Deus cuſtos regit, impotentis
Non pavet iras.
Ad ſitos ſalvo rediit pudore,
Venditos agros, bona rapta ridet;
Nempe dotalem leviore damno
Sperat Olympum.
Ut redit, ſponſo redeunt furores;
Puniet pœnis quibus immerentem!
Colligens iras lupus innocentem
Spe vorat agnam.
Sic placet, quando furit hoſtis irâ;
Sic amat, quando minitatur enſes,
Sic & armatus, ſitiens cruoris
Sponſus amatur.
Dum mori ſperat, nimis eſt beata;
Quàm juvat ſponſi cecidiſſe dextrâ!
Altero jamjam fruitura ſponſo,
Libera virgo.

GRATIÆ quæ non fera corda cedunt?
E lupo, mitis modò factus agnus,
Vultur audivit gemitum columbæ,
Fitque columba.
Virgo ſe primùm dedit ut videndam;
Flexit iratum, juvenile pectus;
Ipſa quem fecit pietas furentem,
Fecit amantem.
Increpat ſe ſe, ſua damnat auſa;
Pœnitens facti veniam precatur,
Et pedes fletu gravis oſculatur
Virginis imos.
Reddat ut rapti grave pondus auri;
Vendit ingentes opulentus agros

Nil ſibi ſervans, HUNEGUNDIS ædem
Ditat & auget.
Virginis fac nos precibus pudicæ,
Chriſte, fac caſtos, humiles, pudicos;
Et fuga, qui nos toties ſefellit
Fraudibus, hoſtem.

PRO TRANSLATIONE *SANCTÆ HUNEGUNDIS.*

QUÆ tuo tandem ſociata ſponſo
Cœlites inter ſuper aſtra regnas,
Virgo, natales, tua regna quondam;
Reſpice terras.
Terreas, quæ nos inimica terrent
Caſtra, bellatrix; premit hoſtis, urget;
Arceas noſtris procul imminentem
Finibus hoſtem.
Si faves, caſtris fugiet relictis;
Et pavor turmas citò diſſipabit.
Mox tibi verſo ferus arma ponet
Pectore miles.
Dum furit bellum, tua templa pandis;
Huc volant gentes, & opem repoſcunt,
Daſque portari tua, quæ veremur,
Oſſa per urbes.
Diva quò fertur, bona fert ſalutem
Civium cuſtos, memor & ſuorum;
Ut Philiſtæi timor, Arca quondam;
Virgo timetur.
Mox redis belli poſito furore,
Hinc tibi dulces recinuntur hymni;

Pace conceſſâ tua templa, noſque
Læta reviſis.
Nullus hanc intret niſi ſanctus ædem;
Impius ſacros paveat receſſus.
Nullus impuro reus ore fœdet
Virginis oſſa.
Vicit armatum, vel inermis hoſtem;
Et pium fecit, patiens malorum
Virgo; te flectat prece, teque, Chriſte,
Reddat inermem.

XXI. JULII.

PRO SANCTO VICTORE MASSILIENSI MARTYRE.

Vos ô Chriſtiadum fortia pectora;
Clarum Maſſiliæ dicite militem,
Tinxit qui proprio ſanguine, quam ſacro
Geſtat vertice lauream.
Victor militiæ præmia reſpuens,
Chriſti caſtra ducis nudus amat ſequi:
Ritus ſacrilegos, ſignaque Cæſaris,
Felix transfuga deſerit.
Vinctum compedibus turba ſatellitum
Nequicquam piceo carcere detinet,
Carcer perpetuis noctibus obſitus,
Tanto lucet ab hoſpite.
Per noctem ſine vi ſe reſerant fores;
Ut Chriſtum doceat, liber adit ſuos;
Sub lucem redit ad vincla, volens mori;
Dux facti comes Angelus.

Miles Pontificis munere fungitur,
Cuſtodes pavidos crimina dedocet,
Sacris luſtrat aquis, & nova pectora
Vero numine conſecrat.
Sit laus ſumma Patri, ſummáque Filio;
Sit par ſancte tibi gloria, Spiritus,
Cujus præſidio prælia ſuſtinent,
Fuſo ſanguine, Martyres.

I NUNC, ſancte Pugil, quò pia prælia,
Quò te magna vocant præmia militem.
Præſens Chriſtus adeſt, hoc duce ferreas
Vinces carnificum manus.
Urbem per mediam victima nobilis
Raptaris, lacero corpore pulchrior.
Dum diſcerpta trahit membra ferox equus;
Cœlum mente præoccupas.
Quo te cumque furor barbarus abripit;
Fuſus vulneribus ſignat iter cruor,
Quo ſparſo veluti ſemine, lætior
Surgit Chriſtiadum ſeges.
Dum te lenta ſecant verbera pendulum;
Longâ perfrueris ſupplicii morâ:
Affixúſque cruci, nobilis æmulus
Chriſtum, quà licet, exprimis.
Aras ante Jovis, non malè pertinax
VICTOR thura negat, ſacrilegam pede
Deturbat ſtatuam, nec metuit gravem
Vano fulmine dexteram.
Plebs irata pedem militis amputat,
Sed non ille gravi vulnere tardior;
Ad mortem properat, certáque præmia;
Vitam fundere prodigus.

Sit laus ſumma Patri, ſummáque Filio,
Sit par ſanctè tibi gloria, Spiritus,
Cujus præſidio prælia ſuſtinent
Fuſo ſanguine Martyres.

Templa ſolemnem reſonent triumphum;
Hæc dies longi pretium laboris,
Strenuum Chriſti pugilem ſupremas
Vexit ad arces.
Dum terit ſacros mola grandis artus;
Rumpitur venis cruor è profundis;
Tum cruentatæ caput immolandum
Devovet aræ.
Vindices æther jaculatus ignes,
Machinam ſolvit, tremuêre turbæ:
Nil tremens unus pia colla Victor
Subjicit enſi.
Mox triumphali petit aſtra curru;
Splendido frontem redimitus auro;
Compedes, virgæ, mola, crux, ſecuris,
Pompa triumphi.
Non tamen ſolus petis aſtra, tecum
Dividunt palmam comites, & ornant;
Pugna quos junxit ſocios, coronat
Gloria cœlo.
Membra diſpergunt lacerata ponto;
Conſtitit pontus, venerantis inſtar,
Atque Phocenſes, ubi templa ſurgunt,
Siſtit ad oras.
Victor, exemplis animoſiores
Fac tuis noſtras ſociare palmas,
Et quibus Chriſti ſuperemus hoſtes,
Arma miniſtra.

Ev

Laus tibi, ſummi moderator orbis,
Præmiis duros recreans labores,
Quem Fides Veri ſtudioſa, trinum
Credit & unum.

PRO SUSCEPTIONE PEDIS *S. VICTORIS MARTYRIS*

Nunc triumphales iteremus hymnos;
Non tuas clauſit, generoſe miles,
Una lux pœnas, neque claudat omnes
Una triumphos.
Vana qui ſtravit ſimulacra divûm;
Ille Pes noſtris venerandus aris,
Ire calcatum monet execrandæ
Fercula pompæ.
Ille Pes nullo violatus ævo,
Mille poſt annos veluti recentûm
Vulnerum priſcos cute ſub rubente
Servat honores.
Nunc ubi duro ſolidus metallo,
Jupiter? ſupplex ubi turba? ubi ara?
Pulvis eſt, dum Pes fragilis perennes
Durat in annos.
Unde regali domus aucta dono,
Regiæ cuſtos pietatis hæres,
Feſta teſtatur memori quotannis
Gaudia cantu.
Scandis æternas pede truncus arces;
Jamque ſecurus premis aſtra Victor;
Arduo ſic per pretioſa damna,
Itur Olympo.

QUIS novus ſplendor micat inter aras?
Pes ſacer puro, populis verendus
Clauditur vitro; facis inſtar urit
Corda tuentûm.
Hunc lapis circum pretioſus ardet,
Solis æternos imitatus ignes;
Militis quantò meliore pectus
Arſerat igne!
Sceptra cui Franci poſuêre Reges;
Fronte cui pronâ pariter ſupremus
Pontifex flexit rutilantem in auro
Ipſe thiaram:
Hunc pedem, nobis datur oſculari:
Impius quiſquis procul hinc recedat;
Quippe ſentiret graviora Martyr
Vulnera ferro.
Se priùs damnet reus, & profundo
Corde ſuſpiret, ſacra quàm ſupremo
Ore contingat, metuenda certâ
Pignora pœnâ.
Martyris virtus rediviva clamat,
Mentis & noſtræ putre prodit ulcus;
Quando ſtillanti malè ſicca tabo
Vulnera monſtrat.

QUAM vincla ſunt hæc fortiora,
Quæ Martyres Deo ligant!
O quàm moleſti corporis
Vellent catenas rumpere!
Vix corpus unum ſufficit,
Non eſt ſatis ſemel mori,

Quot ſciſſa membra, tot litant
Deo placentes victimas.
Sic VICTOR exultat mori;
Quo fictiles ſtravit Deos,
Audax ſecuri dat pedem,
Mox amputandum verticem.
Detruſus aris Jupiter
In mille partes frangitur:
Fremens tyrannus palluit:
Concuſſa ſunt & Tartara.
Quàm Chriſtiani militis
Eſt ille faſtus nobilis!
Triumphat exciſo pede,
Minùs triumphaſſet manu.
Fac, Chriſte, quæ nos allicit;
Calcare pompam ſeculi;
Æterna quando nos manent,
Quid quærimus mortalia?

XXII. JULII.

SANCTÆ MARIÆ MAGDALENÆ.

PROCUL maligni cedite Spiritus;
Nunc imperanti cedite Numini;
Feſſamque longis MAGDALENEN
Parcite nunc agitare pœnis.
Chriſti jubentis numine territi
Fugêre ſeptem: mox ſibi reddita
Te, Chriſte, conſectatur unum,
Et memori tibi mente ſervit.
Quin & cruentâ de trabe pendulo
Chriſto litabat mille doloribus.

Quàm vellet inſontis Magiſtri
Sola graves tolerare pœnas!
Miſcere fletus ſanguinis æmulos
Non ceſſat, aſtans victima victimæ:
Chriſtus ſilendo, nil rependit:
Quàm meliùs probat hinc amantem!

Maria ſacro ſaucia vulnere,
Jam non dolendum quid Dominum doles?
Semper renaſcens hic amoris
Unde tibi violentus ardor?
Quem quæris ipſo funeris in ſinu,
Victo triumphat funere clarior.
Vivit: retecto jam ſepulcro
Ecce jacent revoluta ſaxa.
Myrrham quid affers, vanaque balſama?
Hæc luce functis debita munera:
Mox ille donandos Olympo
Non eget his redivivus artus.
Ingens amantem te dolor indicat,
Amans viciſſim ſe Deus obtulit;
Agnoſce vocem tu Magiſtri
Nomine te proprio vocantis.
Tu prima teſtis, primaque nuntia,
Velox in urbem protinus advola,
Chriſtique nutantes Miniſtros
Plena Deo propiore firma.

XXV. JULII.

DIVO JACOBO MAJORI DICTO,

APOSTOLO.

Quos Chriſtus aſſumpſit ſibi
Electus inter intimos,
Jacobe, nunc adi tuo
Dicata templa nomini.
In hâc tibi feſtâ die,
Quos Chrſtus ipſe detulit,
Quà ſurgit, & quà ſol cadit;
Tuos honores pangimus.
Tu ſingulari munere
Myſteriorum particeps;
Nil fecit, & nil pertulit
Homo Deus te neſcio,
Montis ſub alto vertice;
Se, nube ruptâ corporis,
Ceſſante tum miraculo
Tibi Deum confeſſus eſt.
Tibique viſus eſt homo;
Dirâ propinqui funeris
Quando pavens imagine
Horreſcit, oblitus Dei.
Tali magiſtro ſubditus
Diſcis pati, diſcis mori;
Fudit tibi qui ſanguinem,
Illi memor fundes tuum.
Pater, tuo cum Filio,
Et cum tuo da Spiritu,
Venire per viam Crucis
Ad vera cœli gaudia.

Vox æterna Patris, deque Deo, Deus,
Terris factus homo, Chriſte; quot artibus,
Quantis illecebris, quos tibi deſtinas,
Ad te fortiter allicis!
Ut vox una Dei condidit omnia,
Sic vox una rudes traxit Apoſtolos;
Piſces, rete, rates, & patriam domum
Linquunt immemores ſui.
Non jàm ſolliciti pabula corpori
Quærunt, jam melior quos reficit cibus;
Exuti properant omnibus, ad ſonum
Primæ vocis; Apoſtoli.
Quæ fratres geminos ambitio premit!
Ardentes nimiùm ſed reprimis Deus;
Quæ mox ipſe bibes, ut pariter bibant;
Illis pocula porrigis.
Illis quanta latent omina poculis!
Poſtquam de pateris ebiberint, ſuo
Implebunt pateras ſanguine martyres;
Et ſic, Chriſte, litabitur.
Votis, morte obitâ, qui fruitur ſuis;
Et pro jure, Deo proximus aſſidet,
Chriſti primus erat funeris æmulus,
Jam conſors quoque gloriæ.
Si nos reſpicias, ibimus, ibimus,
Quò tu cumque vocas, quóque jubes ſequi;
Rerum depoſito pondere liberi,
Ad te, Chriſte, volabimus.

QUANTIS te cumulat Chriſtus honoribus,
Pœnas cùm moriens te vocat in ſuas !
Hâc, JACOBE, tibi, quam cupias, nequit
Major creſcere gloria.
Qualis, quantus honos ! clam tibi conſcio
Se terris hominem, ſe probat & Deum ;
Quæ ſub nube latent omnibus, hæc tibi
Pleno nuda patent die.
Tu, Morti trepidæ cùm Deus imperat ;
Fidus teſtis eras ; reſtituit Patri
Jam flecti docilis Mors fera præcoci
Raptam funere filiam.
Vel mortalis adhuc, corporis immemor
Totus monte ſuper tunc patuit Deus,
Ut tu magnanimâ ſuſtineas fide,
Ingens opprobrium crucis.
Dedignata Deum ſuſcipere hoſpitem ;
Tu pro jure tuo nubibus imperans
Straviſſes penitùs fulmine ; ſed Deus
Obſtat, ſervat & oppida.
Non ſolus moreris ; proditor impiis
Qui te judicibus tradidit, æmulus
Tecum Martyr erit, criminis & notam
Fuſo ſanguine diluet.
Poſcenti veniam parcis, & oſculo
Firmas pacifico ; tum moriens tuam
Transfundens animam ſacra per oſcula ;
Das tecum pariter mori.

Pro Tranſlatione D. Jacobi ad libitum.

Nos juvat ſancto loca ſacra ritu,
(Dux iter pandit Pietas) adire;
His locis ſpirat rediviva in ipſo
Funere virtus.
Unde concurſus, via fervet omnis?
Itur ad ſacros cineres JACOBI,
Quo ſalus prodit, volat ad ſepulcrum
Ultimus orbis.
Omnis huc ætas ſtudioſa tendit,
Se ligat votis, patriam relinquit,
Aſperos montes Amor, obvioſque
Tranſilit amnes.
Hic opem ſupplex ſibi quiſque poſcit;
Ut Deum flectet precibus, Patrono
Indiget tanto; favet ille, promptam
Fertque ſalutem.
Laſſus, in pœnam ſcelerum, viator,
Frigoris duri patiens, & æſtûs,
Corde mutato ſua flet peractæ
Crimina vitæ.
Hic genu flexi ſua ſceptra Reges
Supplices ponunt, ſimul & coronas,
Sponte dediſcunt titulos, & alta
Nomina Regum.
O mihi ſemper veneranda tellus!
Quæ ſinu ſervat quod & ipſa Roma
Pignus ambiret, nimis hôc beata
Pignore tellus.
Tollit Hiſpanas caput inter urbes
Illa, quæ ſacro fovet oſſa buſto;

Sanctitas omnis venit unde, magnæ
Et decus Urbis.
Vita, Lux mundi, Via Veritaſque;
Exules duc nos, ubi, Chriſte, regnas;
Dum dies lucet properemus, & nil
Tardet euntes.
Laus Deo Patri ſimul atque Nato,
Ut nos reducat, peregrinus ille
Venit in noſtras, operante ſancto
Flamine, terras.

I. AUGUSTI.

IN DIE S. PETRI AD VINCULA.

PETRUM, Tyranne, quid catenis obruis?
Jubeſque condi carceris nigro ſpecu:
Quid trux ſatelles ante limen excubat?
Carcer, ſatelles, vincla non PETRUM tenent.
Fulgens ab alto venit Ales æthere;
Recedit horror, & fugat noctem dies:
Jubente Chriſto rupta vincla concidunt,
Panduntur ultrò clauſa ferro limina.
Cœleſtis ille ductor oſtendit viam:
It PETRUS, atque ſomnium, quod ſit, putat;
Verùm, recepta mente, victricem Dei,
Suæ ſalutis certus, agnoſcit manum.
Lux noſtra, Chriſte, noſtra libertas, vides
Quibus catenis obruant nos crimina,
Et quanta noſtris incubet nox mentibus;
Cæcis diem fer, rumpe vinctis vincula,

QUI Chriſtiano gloriantur nomine,
Ahena fruſtrà vincla captivos tenent;
Fruſtrà ſatelles ſervat inſomnis fores,
Inter catenas mente ſtant liberrimâ.
Ornant revinctos, invidendæ compedes,
Nec ponderoſæ, quas Amor leves facit;
Non denſa tetri carceris nox obſidet,
Æterna ſummo quos manet cœlo dies.
Dulces catenæ! quæ reum non arguunt,
Sed Chriſti amantem quæ probant Apoſtolum;
Regum coronis, aureis monilibus,
Vos ſacra pluris æſtimamus vincula.
Patri ſupremo ſit ſuprema gloria,
Tibique laudes totus orbis concinat,
Æterne Fili ſplendor æterni Patris;
Compar ſit almo laus, decuſque Flamini.

IN INVENTIONE *CORPORIS S. STEPHANI.*

OBSCUROS tenebris, Chriſte, vetas premi,
Clarâ qui pugiles te nece prædicant.
Quæ ſub nocte jacent, temporibus ſuis
Hæc pleno retegis die.
Quæ celata diu pulvereo ſitu,
Monſtras oſſa tui ſplendida Martyris.
Ad cujus cineres curritur, & ſuus
Siccis eſt honor oſſibus.
Flores è tumulo vim medicam trahunt;
Et cæco ſubitum reſtituunt diem,

Qui dux ipſe fui, jam repetit domum,
Cœli munere lætior.
Ultor nempe Deus non meritæ necis
Sacris opprobrium penſat honoribus.
Claros prodigiis ac venerabiles
Ipſos vel tumulos facit.

VI. AUGUSTI.

DE TRANSFIGURATIONE.

Hoc, juſſa quondam rumpimus;
Feſto die, ſilentia,
Celata dudum jam decet
Vulgare nos myſteria.
Montis ſub alto vertice;
Tribus vecatis teſtibus,
O Chriſte, viſus hactenus
Terris homo, pates Deus;
Tuæ latens lucis jubar
Sacros in artus effluit,
Veſtis tuo te numine,
Tibique totus redderis.
Cœlo tonante, protinus
Audita ſummi vox Patris,
Te, nube ruptâ, Filium,
Quo gloriatur, aſſerit.
Hic eſt Magiſter omnium;
Quem pronus orbis audiat:
Silete mortales; Deus,
Qui nos docet, fatur Deus;

Fons lucis æternæ, Deus,
Qui nube noſtri corporis
Das temperati numinis
Blandâ frui præſentiâ.

Ceſſante jam miraculo,
Quo te premebas hactenus;
Mortale quidquid ſumpſeras,
Splendore circumfunditur.

Rei gerendæ conſcius
Fidos ſodales eligis;
Ut qui tuæ teſtes necis,
Teſtes tuæ ſint gloriæ.

Ad aſtra curru flammeo
Qui raptus olim tranſiit,
Sub mole lucis obrutus,
Vix te tuendo ſuſtinet.

E fronte qui lucem vibrat,
Cedit tuis fulgoribus:
Vetuſta lex jam ſe pavet
Legi novæ componere.

Qui nube ruptâ te palàm
Natum vocavit, laus Patri;
Tibique Nato, nec minor
Laus utriuſque Flamini.

Quam nos potenter allicis!
Te, Chriſte, quando detegis:
Te quando celas, providus
Nobis peræquè conſulis.

Hîc nos adoptat filios
Qui te vocavit filium:

Sponſor futuræ gloriæ
Dat certa nobis pignora.
E nube quid Pater probat ?
De monte quid, Fili, doces ?
Umbris procul cedentibus,
Reſtabat una Veritas.
Ut juſſa Patris impleas;
Maſtanda mundo victima,
Formam reſumens priſtinam;
Mortalitati redderis.
Fac, Chriſte, qui nobis lates;
Obſcura dum regit fides,
Fracto ſolutos corpore,
Nos te videre, te frui.
Qui nube ruptâ te palàm
Natum vocavit, laus Patri;
Tibique Nato, nec minor
Laus, utriuſque Flamini.

VII. AUGUSTI.

DIVO GAETANO

THEATINORUM INSTITUTORI.

SANCTA quot cœli capit aula Sanctos,
Ter Deum dicant ſine fine Sanctum:
Quas vident dotes celebrent, nec uno
Carmine pangant.
Prædicent Regem, Dominumque mundi;
Prædicent juſtum; GAETANE, cunctis
Providum terris tibi prædicare
Convenit uni.

Illa vox Chriſti cupidas in aures
Miſſa, quâ, curis procul abdicatis;
Unicam cœlo jubet ante cuncta
Quærere gazam.

Illa vox pectus penetravit altum:
Hanc Deo plenam capis ecce primus.
Divitem quæ te ſpoliavit, ipſa
Ditat egenum.

Quod Dei ſacro ſemel ore fluxit;
Irritum nunquam; manet audiendum
Omnibus ſeclis, docet & remotas
Tempore gentes.

Sponte qui cedunt opibus paternis;
Non tamen curas penitûs relinquunt.
Cuncta ſpondenti dubii recuſant
Fidere Chriſto.

Laus tibi major, tua dum relinquis;
Fit tibi dives Deus ipſe fundus;
Ipſe te paſcet bonus, indigenti
Omnia Chriſtus.

Cujus ad nutum populo gementi
Præbuit rupes liquefacta potum,
Ille vel duris pluvias ab aſtris
Exprimet eſcas.

Te canam ſanctis ſimilem Prophetis;
Quoſque proviſor Deus educabat
Nil cibos curas, niſi quos egeno
Mittat Olympus.

Roma quos defert titulos, recuſas;
Te triumphantem ſuper aſtra tollet;
Scribet æternis veneranda ſemper
Nomina faſtis.

Dicet exhauſtum prope qui necarunt
Corpus, immenſos animi labores;
Dicet ut lapſum decus & Miniſtris
Reddis & aris.

Quæque celaſti, pia facta pandet;
Quippe neſciri cupidus latebas:
Pauperes inter, magis ipſe pauper;
Inter & ægros.

Regio fundas nova tecta ſumptu
Omnibus ſemper patefacta morbis;
Quos potens verbo, medicâque dextrâ
Ipſe levabas.

Inde Venator meritò vocaris;
Mille qui captans animas per artes;
In tuos caſſes & amica Chriſti
Retia trudis.

Enſe dum ſtricto minitatur hoſtis
Exigens à te furioſus aurum,
Pauperes pauper, tua ſuſtulerunt
Qui bona, monſtras.

Quas facit plagas inimica dextra
Excipis lætus, tua dextra quando
Sævior totos lacerabat artus
Vulnere multo.

Fac, Deus, ſic nos inopes amare;
Pauperem terris imitando Chriſtum;
Divites ut nos faceret, volens ſe
Fecit egenum.

Cuncta qui paſcit, ſit honos Parenti;
Filio, qui nos reficit cruore,
Et tibi, qui nos recreas supernâ,
Spiritus, aurâ.

GALLUS auroram reſonis ſalutans
Cantibus tardum vocat ecce Solem,
Prævenis, longas ſolitus precando
Ducere noctes.
Te cadens vidit, reperit renaſcens
Sol humi ſtratum, lacrymis madentem:
Intimæ menti Deus incubabat
Intimus hoſpes.
Tot preces inter tibi raptus ipſi,
Tranſvolans nubes, Superos adibas
Civis & magni prope jam quietus
Hoſpes Olympi.
Dum novos ardens ſtudio videndi
Læta plebs Regis volat ad triumphos;
Tu triumphalem proprior recuſas
Cernere pompam.
Cui Deus creſcit, peritura vani
Cuncta decreſcunt ſimulacra mundi;
More torrentis fugitivus illi
Præterit orbis.
Fac, Deus, veris inhiare donis;
Da famem de te ſatiare longam:
Da ſimul ſecli malè blandientem
Spernere pompam.
Cuncta qui paſcit, ſit honos Parenti;
Filio, qui nos reficit cruore,
Et tibi qui nos recreas supernâ,
Spiritus, aurâ.

X. AUGUSTI.

PRO SANCTO LAURENTIO

DIACONO ET MARTYRE.

Beatè, quò tendis, Pater ?
Quò ſanctè, pergis, Pontifex ?
Offerre temet victimam
Me non miniſtro quid paras ?
  Levita, qui juſſu tuo
Chriſti propinat ſanguinem,
Litare promptus & ſuum,
Ibit comes LAURENTIUS.
  Audiris; è cœlo Deus
Majora ſpondet prælia,
Brevì ducem nec degener
Patrem ſequêris filius.
  Oblata Chriſto munera;
Opes ſibi tot creditas,
Quas Rex avarus exigit,
Cuſtos fidelis denegat.
  Addit preces, addit minas;
Minæ, preceſque nil movent.
Non hos, profanas in manus
Venire theſauros ſinet.
  Monſtrans egentûm ſquallidos
Quos ipſe paſcebat greges;
Hæc turba, dixit, quas ſitis
Opes, olympo tranſtulit.

FRUSTRA parantur compedes,
Armata plumbo verbera,
Et rubra crates ignibus,
Ardens cubile ſternitur.
Chriſti pugil, lætus mori,
Pœniſque magnis debitus,
Hanc irretorto lumine,
Pompam dolorum reſpicit.
Nudos in artus ſæviunt;
Sciſſæ flagris carnes volant:
Tortoris ad faſtidium
Truncus jacens relinquitur.
Sed ille fracto corpore
Servare pectus integrum;
Suo cruore tingitur
Luſtranda flammis victima.
Æterne cunctorum Pater;
Æterne Fili, par Patri;
Et par utrique, Spiritus;
Uni Deo ſit gloria.

NONDUM ſatis dignum Deo
Chriſti probaſtij militem,
Tyranne, cruda ſint tui
Furoris hæc præludîa.
Impoſta membra cratibus
Ardente prunâ fervidis
Deſpectat exultans, ſuo
Et ipſe plaudit funeri.
Altis medullis intimus
Toſtos per artus it dolor;
Menti Deus ſed intimæ
Præſens dolorem temperat.

Dum corpus in flammas abit,
Mens intùs ardet fortior,
Sacris profanos comprimens
Ignes retundit ignibus.
Corpus peruſtum Martyris
Horret vel ipſe carnifex,
Sed thuris inſtar, dum perit,
Deo litatur gratiùs.
Flammis in ipſis, ceû roſis
Viſus ſibi quieſcere,
Verſa, tyranne, paſcere,
Aſſata, dixit, viſcera.
Quid inter ardentes rogos
Senſum doloris abſtulit?
Te nempe potus ebrium
Sanguis Dei jam fecerat.
O pura, quæ Deo places;
Igni probata victima!
Fac nos ſacris urat Deus,
Quibus flagrabas ignibus.

XV. AUGUSTI.

IN ASSUMPTIONE BEATÆ VIRGINIS MARIÆ.

O vos ætherei plaudite cives,
Hæc eſt illa dies clara triumpho,
Quâ matrem placidâ morte ſolutam
Natus ſidereâ ſuſcipit aulâ.
Quæ non, Virgo, tibi dona rependit!
Cœli divitias explicat omnes;

Verbum veſtieras carne, viciſſim
Verbum te proprio lumine veſtit.
Qui ſub corporeâ nube latebat,
Nudo ſe penitus numine monſtrat:
Et quem virgineo lacte cibaſti,
In jugem tibi dat ſe Deus eſcam.
Quæ conceſſa tibi, Virgo, poteſtas!
Per te quæ veniunt munera terris!
Cunctis cœlitibus celſior una,
Qualis! quanta! Deo quæ minor uno.
Quæ regina ſedes proxima Chriſto,
Alto de ſolio vota tuorum
Audi, namque potes flectere Natum,
Virgo mater, amas nos quoque natos.
Divinæ Soboli, qui dare matrem
In terris voluit, gloria Patri;
Cujus virgo parens, gloria Nato;
Quo fœcunda, tibi gloria, Flamen.

HOSPES quæ nova nunc addita cœlo!
En ſe tota poli regia pandit,
Ruptis Virgo parens libera vinclis,
Caro ſe properat reddere Nato.
Quantùm delituit paupere tecto,
Tantùm ſideribus fulget in altis;
Se velare, quibus mater amabat,
Denſas Natus amat rumpere nubes.
Olim quæ fuerat nupta marito,
Et de connubio credita mater,
Totum jam colitur nota per orbem,
Matris cum titulis, integra Virgo.
Ancillam Domini ſe modò dixit,
Nunc cœli dominam ſuſpicit orbis.

Quæ tot paſſa neces, prolis amore,
Jam ſecura, fruens prole, triumphat.
Noſtras, ô nova lux, diſcute noctes;
O regina, graves ſolve catenas;
Cæcos, ſtella maris, dirige curſus;
Da, quo jam frueris, cernere Natum.
Divinæ Soboli, qui dare matrem
In terris voluit, gloria Patri?
Cujus Virgo parens, gloria Nato;
Quo fœcunda, tibi gloria, Flamen.

NUNC Aurora, novæ nuncia lucis,
Triſtes orbe procul diſſipat umbras.
O quàm lucidior, nocte ſepultis
Portans ipſa diem, Virgo refulges!
Quæ ſtat ſub pedibus, ſplendida luna;
Te præſente, minùs fulget olympo:
Reſplendes radiis Solis amicta,
Et bis ſena caput ſidera cingunt.
Ut gaudes humiles linquere terras;
Te propter, patrias deſerit arces;
Et ſervire tuo, dum petis aſtra,
Certat cœlituum turba, triumpho.
O quæ nunc habitas lucida regna,
Mittas inde tuæ munera lucis.
Te ſi terra dedit munus olympo,
Quæ non dona memor reddet olympus?
Inter perpetuos numinis hauſtus,
O regina, tibi ſanguine junctum
Ne dediſce genus, noſtra fuiſti,
Summi facta parens, Virgo, Tonantis.

AURORA, quæ Solem paris,
Et ipſa Solis Filia,
Quàm ſplendidum, cùm naſceris,
Affers diem mortalibus!
Sed ille quàm feſtus dies,
Quo longa poſt ſuſpiria,
Mater vocanti filio,
Regina regi jungeris!
Ad aſtra mille te vehunt
Pennis miniſtri Spiritus:
Ambit ſuo te numine
Qui te vocat matrem, Deus.
Quid hoc triumpho clarius,
Cujus Deus pars maxima?
Hærent in unâ Virgine
Fixi, ſtupentque cœlites.
Ut caſtra, quæ bellum parant
Nudis in armis horrida,
Sic Virgo formidabilis
Turmas averni diſſipas.
Qui tabe nos infecerat,
Serpens, profundo vulnere
Confoſſus æternùm jacet:
Et hoc trophæum Virginis.
Sit laus Patri, laus Filio,
Sit laus tibi par, Spiritus,
Per quem ſacrâ ſe Filius
Infudit alvo Virginis.

XV. AUGUSTI.
DIVO FRAMBALDIO.

Unde, Frambaldi, tibi blandientem
Deſeris Regum fugitivus aulam?
Unde blanditur magis horror antri,
Et fugis urbes?
Spe ſuâ luſus Pater inquietus
Te per obſcuros nemorum receſſus
Quærit; invictâ velut arce tutus,
Te tegis antro.
Quin & immanem propè fons cavernam
Limen occludit, ſuperante fluctu,
Hoſpitem ſervat; fuit unda muri
Inſtar aheni.
Te quis avellat? tenebræ tuentur;
Te tenet Chriſti melior catena.
Te tamen pellet, tua quam tegebas,
Cognita virtus.

XX AUGUSTI.
SANCTO BERNARDO ABBATI.

Quem jubes inter nemorum latêbras,
Chriſte, deſertas habitare valles,
Ille pacando repetetur olim
Arbiter Orbi.
Hæreſes contra, nova monſtra, ſurget,
Priſtini mores renovabit ævi;
Tradet & ſeris rediviva Patrum
Dogmata ſeclis.

E ſinu matris dederat vel infans
Grande virtutis ſpecimen futuræ:
Senſerat mater gravis, obſtupendis
Territa viſis.
Hujus ut primos habeas amores,
Qualis è caſtâ genitricis alvo
Naſceris, talem puero revelat
Se Deus infans.
Per leves quæ non manifeſta ſomnos
Hauſit à muto documenta Verbo!
Interim blandis pueri liqueſcunt
Pectora flammis.
Inde mellitis ſapor ille verbis,
Lacteus ſcriptis venit inde candor,
Dum ſacros Sponſi ſimul atque Sponſæ
Explicat ignes.
Quos tulit caſtus Juvenis triumphos!
Mollè gliſcentes teneros per artus
Vincat ut flammas, glacie rigentes
Se dat in amnes.
Igne flagrabat meliore pectus,
Non capit ſe. ſe ſacer intus ardor;
Fervidos Chriſti, quot erant ſodales,
Fecit amantes.
Patris & Nati recinendo laudes,
Mutuum linguæ celebrent Amorem,
Omnis & mundi plaga tres in uno
Numine adorent.

Tu nuper ſterilis, pande ſinum, domus,
Nunc fœcunda novos concipe filios.
Bernardo Patre qualem,
Mater, progeniem dabis!

Hi ſunt prima velut ſemina grandium,
Quæ ſublime ferent mox caput, arborum,
Quæ diffuſa per orbem
Latè brachia porrigent.
Neſciri cupidus, cum juvenum manu,
His BERNARDUS amat vallibus occuli,
Sylvarumque profundis
Se celare receſſibus.
Ardet mille modis ante diem mori,
Quidquid mors rapiet, jam ſibi præripit;
Nil hæc auferet illi,
Qui ſe ſe priùs exuit.
Illic mens ſocii corporis immemor,
In ſe tota redit: non oculi vident,
Ori non ſapit eſca,
Surdis nil ſonat auribus.
Quin & luminibus ſurripitur ſopor,
Ægro vix ſua ſunt pabula corpori:
Jam, pœnas ſitientem
Pœnæ deficiunt novæ.
Juratam Domino ne violet fidem,
Ut voti reus eſt ſe probat in dies;
Se ſe interrogat ultrò,
Et Quæſitor & Arbiter.
Quo paſſu novus hic progreditur gigas?
Quiſnam diſcipulus, qui regit & docet,
Quiſnam tyro, magiſter?
Quis miles datus in ducem?
Æternus ſit honos ingenito Patri,
Sit par unigenæ gloria Filio;
Sacri Nexus amoris,
Laus compar tibi, Spiritus.

FLECTANT alta tibi ſe juga montium,
Vallis clara, caſis ipſa nec audeant
Se componere parvis,
Regum magna palatia.
Tectis pauperibus quos capis hoſpites;
Tangunt ſidereas verticibus domos:
O felix domus! aſtris
Sedes nulla propinquior.
Quæ ſpelunca fuit conſcia criminum;
Chriſti ſancta novo fit domus hoſpite,
Et quæ cæde madebat,
Fuſis fit ſacra fletibus.
Hos valles habitant alta ſilentia,
Nil præter gemitus vallibus inſonat:
Attentâ Deus aure
Audit vota gementium.
Oblitos videas hîc homines ſui,
Se miris adeò conficiunt modis:
Hortans urget alumnos
Dux BERNARDUS, & anteit.
Per Soles rapidos, duráque frigora,
Exercebat humum; continuus labor
Et jejunia longa
Vires corporis atterunt.
Sacro quanta loqui diſcit in otio!
Dum nullo ſtrepitu, voce ſed intimâ;
Fagos inter agreſtes
Illi ſe retegit Deus.
Æternus ſit honos ingenito Patri,
Sit par unigenæ gloria Filio,
Sacri Nexus amoris
Laus compar tibi, Spiritus.

O QUI ſub alto vertice montium,
Latè videndam lampada præcipis
Fulgêre, cur tantam profundâ
Valle ſinis latitare lucem?
Erumpat altis abdita ſaltibus,
Sonet per urbes plena Deo tuba.
BERNARDUS, ut componat orbem,
Quo latitat retegatur antro.
Caſtris relictis hunc adeunt Duces,
Se, ſceptra ſuddunt, & diademata,
Summumque nutantes requirunt
Illius arbitrium Tiaræ.
Quis ille pannis vilibus obſitus,
Ultrò ſequentes qui populos rapit?
Juſſæque morborum recedunt
Cujus ad imperium cohortes?
Vis quanta verbi! curritur, advolant
Nati, parentes, & ſua deſerunt.
Ab hujus omnes ore pendent,
Et populis viduantur urbes.
Parebat æther; vis ruit imbrium,
Sacras timebunt lædere litteras:
Frumenta deſint, plena meſſes
Horrea mox ſubitas miniſtrant.
Quin Dux rebellis territus ad ſacros,
Præſente Chriſto, procubuit pedes?
Mores ferinos mollis agnus
Conſilio meliore ponit.
Si tanta terris, quanta poteſt modò
Receptus aſtris! quâ graditur viâ,
Sequamur omnes, nos olympo
Ecce vocat Pater almus alto.

Fac, Chriſte, tanto ne Patre torpeat
Orbata proles; nos ſuper effluat,
Et rore nos omnes inundet
Concha velut cumulata largo.

XXVIII. AUGUSTI.
DIVO AUGUSTINO
HIPPONENSI EPISCOPO.

Quid non, Chriſte, potes! neſcia cedere
Ut gaudes ſine vi rumpere pectora!
Ut victrice manu quos ſubigis, tuæ
Formas militiæ duces!
Inſanâ tumidus dum ſapientiâ
Augustinus ovat, nec patiens regi,
Spreto, ferre priùs quod decuit, jugo
Vanis ſervit amoribus.
Errorum tenebris ut premitur miſer,
Lucem quærit amans, quam trepidus fugit,
Pectus ſollicitant hinc bona gaudia,
Hinc rurſus mala diſtrahunt.
At cùm plena ſuo lumine Veritas
Affulſit Juveni, territa nox fugit;
Et divinus Amor ſacrilegos piis
Ignes ignibus excutit.
Quas victus lacrymas, quos gemitus dedit!
Altè, corda domans Spiritus incubat.
Rumpit vincla, ſacro flumine tingitur,
Chriſti liberior jugo.
Tum quæſita diù pax animo redit,
Vaneſcunt dubiæ lucis imagines,
Sublimi placidæ mentis in otio,
Vero lumine paſcitur.

Qui lucis Pater eſt, gloria ſit Patri;
Qui lux ipſa Patris, gloria Filio;
Amborumque tibi, Nexus amabilis,
Compar gloria, Spiritus.

NUNC cœlo, ſtygiis libera peſtibus
Effer conſpicuum, Religio, caput:
AUGUSTINUS adeſt, cedite Tartara;
Tanto cedite lumini.

Sacris, unde Deum pleniùs hauſerat;
Pectus multa capax imbuerat libris;
Illi nuda patent, quæ fuerant priùs
Denſis obſita nubibus.

Tantis quanta venit de tenebris dies!
Vires inde novas, hinc animos refert;
Armis, unde Erebi tela retunderet,
Se cœleſtibus induit.

Hinc hoſtes calami figit acumine,
Illinc ore potens fulmineo tonat.
Chriſti vellit agro, quæ ſegetem necant
Errorum mala ſemina.

Chriſti Sponſa, novas ſciſſa per hæreſes.
Per te tuta ſuis fulget honoribus,
Cui dos una fuit, pactáque deſuper,
Simplex, unáque Veritas.

Actos diſſidiis, & malè transfugas,
Ut priſcæ fidei reſtituas Patres,
Ter centum, duce te, Pontifices ſuis
Se ſe ſedibus abdicant.

Quæ vis blanda Dei te rapuit tibi,
Illam gratus amas pandere poſteris,
Ut Natura tremens inſuperabili
Cedat ſubdita Gratiæ.

ASSERTOR Fidei ſummus, & arbiter,
Inconcuſſa ſtetit quo duce Veritas,
Dicet Relligio, te pariter ſuum
Dicet Gratia vindicem.
Tanti vix capient flumina luminis,
Scribis plena Deo mille volumina,
Omnes unde bibant largiùs, & Deum
Puris fontibus hauriant.
Dictat nempe tibi, qui Deus aſſidet,
Scriptis ipſe præeſt, ipſe regit manum,
Cœleſtes aperit non penetrabilis
Theſauros ſapientiæ.
Fidens ingenio ne caput efferas,
Mentis prima vagæ vulnera detegis,
Excelſo raperis quò propior Deo,
Hôc ſis tu tibi vilior.
Judex ipſe tui, te prior increpas,
Ipſi cenſor eras difficilis tibi,
Promptus, legitimis quæ malè diſcrepant
Scriptis, ſcripta refellere.
Doctor jam docilis, magnanimus ſequi
Quo te cumque vocat prævia Veritas.
Quâ ſolâ regeris, rebus in arduis
Hâc ſolâ regis omnia.
Nil damnas temerè, nil leviter probas,
Anceps certa Dei lumina conſulis,
Cedis ſponte, tibi vincere nam pudor,
In quo cedere gloria.
Natos, alme Pater, ſedibus è tuis,
Si te noſtra movent, nos, bonus, aſpice;
Flammis ure tuis frigida pectora,
Et mentes dubias rege.

AUREA, qui nunc olympo
In ſtolâ ſtas Pontifex,
Nube Verum qui remotâ
Jam vides ſecuriùs:
Hæc dies, quem concupiſti,
Dat Deo toto frui.
Tu rudes doce, magiſter;
Nos tibi qui ſubdimur;
Finge pectus, & liqueſcat
Igne, quo nunc ureris;
Prome dulce lac alumnis,
De cibo, quo paſceris,
Nos opes jubes paternas;
Arva, fundos linquere;
Pauperes ſic nos adoptas,
Divites nos reſpuis.
Quiſque quod ſuum relinquat;
Cuncta ſunt communia.
Una nos domus, ſub unâ
Lege ſervet hoſpites:
Una menſa paſcat omnes,
Una ſit mens omnibus:
Jungat una pax quietos,
Una ſit lex, Caritas.
Nocte multâ tu ſepultis
Fer facem, dux prævius:
Quæ reducunt nos olympo
Fac tenêre ſemitas;
Quod notas iter, ſequamur,
Ad Deum nos ibimus.
Suprema laus ſit Parenti,
Qui creavit omnia;

Filioque, qui redemit
Morte nos volens ſuâ;
Flaminique, cujus almo
Recreamur halitu.

XXIX AUGUSTI.

IN DECOLLATIONE

SANCTI JOANNIS-BAPTISTÆ.

Ecce ſaltantis pretium puellæ,
Fertur in diſco caput amputatum:
Hæc cruentatis nova proferuntur
Fercula menſis.
Quæ rudes ſylvis populos docebat,
Quæ ſuâ reges tremefecit aulâ,
Illa vox eheu! gladio reſecta
Muta ſilebit.
Occidit Vates, & adhuc timetur:
Vox ſilet Verbi, cruor ille clamat,
Atque fraterni temerata damnat
Fœdera lecti.
Nube ſub denſâ jubar involutum
Venerat cæcis aperire terris;
Sole jam pleno, velut umbra, ceſſit
Lucifer orbe.

Omnibus manat cruor ecce venis,
Hinc ſitim longam ſatia, Tyranne,
Et cibos inter, pateraſque, puro
Sanguine liba.

Ut caput vidit dapibus ſub ipſis
Triſtè fumanti fluitare tabo,
Hæſit, impaſtis fremuitque menſis
Funeris auctor.
Palluit cœlum, trepidavit aula,
Ipſa ſe ſe horret feritas Tyranni;
Sola ſaltatrix ovat, execrandi
Conſcia facti.
Non tamen frontis gravitas verendæ
Ceſſit immiti violata ferro,
Dura miteſcit placido ſub ore
Mortis imago.
Qui ſuo naſcens Domino præibat;
Morte crudeli prior immolatus,
Ille, mox diro notat immolandum
Funere Chriſtum.

XXIX. AUGUSTI.

SANCTO MEDERICO ABBATI.

QUIS Pariſini novus hoſpes agri,
Cui novam, Petri veteri ſub arâ,
Ambiens civis duplicem Patronum,
Conſecrat ædem?
Clarus exemplo, meritis abundans,
Et potens verbo, MEDERICUS hic eſt,
Hujus in laudes ſociate cantus,
Civis & hoſpes.
Flore ſub primo viridis juventæ,
Patriam dulcem, ſimul & parentes;
Dulcius cœlum meditans profundâ
Mente, reliquit.

Ille, qui ſemper data juſſa patris
Promptus implebat, docilíſque ſemper,
Spiritu ductus meliore, temnit
Juſſa parentis.
Vidit ut natum benè contumacem,
Paruit nato pater, & negatum,
Mente ſedatâ tibi, Chriſte, reddit,
Et vovet aris.
Liber ut curis, ſtrepituque rerum,
Vix domo ſanctâ juvenis receptus,
Cùm palàm virtus metuens videri,
Nota refulſit.
Laudis irrepat mala ne cupido,
Hirta quæ ſetis riget; atque ferro
Jam fatiſcentes lacerabat artus
Intima veſtis.
Qui diu pro te voluit latêre,
Et graves pro te tolerare pœnas,
Illius fac nos prece, Chriſte, duros
Ferre labores.
Patris & Nati recinendo laudes
Mutuum linguæ celebrent Amorem;
Omnis & mundi plaga tres in uno
Numine adorent.

QUID lates? tandem, MEDERICE, prodi!
Te ducem poſcunt, quid adhuc repugnas?
Primus elatâ face, tu ſodales
Ante volabis.
Annuit victus precibus ſuorum,
Quos, regi ſemper cupidus, regebat;
Ne cadat, ſedem timet eminentem,
Tutus in imâ,

Ad novum munus nova ſigna creſcunt :
Uſſerit ſi quem malè ſanus ardor,
Vel levi tactu tunicæ protervos
Comprimit æſtus.

Liba dum præbet ſacra, mox furentis
Sedat immanes animi procellas ;
Carceres pandit, reus exit arctâ
Compede liber.

Jam ſuâ famâ ſtupefactus, altos
Nil ſibi fidens fugit in receſſus,
Quæritur ſylvis, penetrantur antra,
Tecta ferarum.

Sylva mox prodit, malè quem tegebat.
Flevit inventus, ſua damnat antra,
Ut ſuis vivat fruiturus umbris
Inſtat & urget.

Quis tibi flenti, MEDERICE, ſenſus!
Cùm tuus cogit, minitante pœnâ
Pontifex, curam bonus ut reſumas
Paſtor ovilis.

Quæ fuit nigræ nova lux cavernæ;
Dum cavos Præſul penetrat receſſus?
Cedis invitus ; trepidans amatam
Linquere ſedem.

Qui Deus cedros quatis, & revelas
Denſa ſylvarum, tibi laus perennis.
Abſque te, terris MEDERICUS altâ
Nocte jaceret.

QUAM tuos ſummo cumulas honore!
Qui tui causâ fugiunt honorem,
Chriſte, quàm prudens retegis profundâ
Nocte ſepultos!

Qui procul magnas ſugiebat urbes,
Qui Pariſino latitabat agro,
Ecce reginam MEDERICUS omnem
Perſonat urbem.
Martyris ſuprà tumulum ſacerdos
Ritè ſolemnes ſtatuebat aras;
Non minor noſter MEDERICUS iſto
Gaudet honore.
Templa ſe tollent, ubi cella ſanctum
Hoſpitem denſis tenebris tegebat;
Illius ſacros cineres coronat
Ardua turris.
Turre de celſâ, facis inſtar, ardet,
Hinc regit greſſus dubius viator.
Illius nomen ſonat, omniumque
Vivit in ore.
Hìc fuit vitæ, fuit hæc laborum
Meta quam Chriſtus poſuit, futuræ
Mente dum certâ benè providendo
Conſulit urbi.

I. SEPTEMBRIS.

SANCTO LUPO

EPISCOPO SENONENSI.

CUJUS ad vocem ſimul obſerati,
Spontè templorum patuêre poſtes,
Intrat æternis radiata flammis
Templa Sacerdos.
Cœlites inter, meritâ careret
Laude, qui templo puer excubabat;

Cantibus ſacris ſolitùs quietas
Rumpere noctes.
Quis tuos, Regum ſoboles avorum,
Splendidos ſignis memorabit ortus,
Pontifex caſtâ propè conſecratus,
Matris ab alvo?
Præſulum curâ teneris ab annis
Hauſeras puræ documenta vitæ;
Teque creſcentem Pietas magiſtra
Finxit alumnum.
Martyrum creber tumulos adibas,
His fides ſpirat rediviva buſtis,
Unde cœleſtis nova tu legebas
Semina flammæ.
Quid fugis, dum te vocat ipſe ſummus
Paſtor? impaſtæ, viden? ut relictis
Nunc oves caulis, ſine te, beata
Paſcua quærunt.
Ut gregis vocem miſeratus audit,
Mox pedum ſumit trepidante dextrâ;
Sumit & curas, neque jam recuſat
Ferre labores.
Nempè jejunos dape, veſte nudos,
Hoſpites tecto recreabat omnes,
Blandiùs mulcens graviora curis
Corda levabat.

INVIDO nunquam caret hoſte virtus;
Pellitur carâ procul urbe Præſul;
Civitas omnis viduata ſancto
Præſule flevit.
Integrum pectus, ſceleriſque purum,
Nulla vis ſævi quatiat tyranni:

Non reformidat fera ſævientis
Vulnera linguæ.
Regis edicto venerandus exul,
Neuſtriæ partes abit in remotas;
Hic novum fecit ſibi, pro relicto,
Paſtor ovile.
Hic Jovis ſternit ſimulacra vana,
Et novas aras, tibi, Chriſte, ponit,
Barbaras gentes docet, & ſalubri
Abluit undâ.
Exilî, Præſul, tua pœna prodeſt,
Munus implebas, licet exulares.
Te Fides ſemper comitata, ſemper
Te tua Virtus.
Illa quàm felix peregrina tellus!
Quot bonos fructus tulit hoc colono!
Seque dediſcens oleaſter, ipſe
Factus oliva.
Cedat oſtenſæ modò Veritati,
Luce tam purâ tremefactus Error;
Ipſa mentitur ſibi Fraus, doloſæ
Conſcia culpæ.
Pœnitet Regem, ſua juſſa damnat,
Exul externis revocatur oris;
Vir triumphalis remeabat altas,
Quas beat, urbes.
Quis tibi ſenſus modò, Paſtor? & quis
Tunc, oves, vobis? querulæ repertus
Sic puer matri, pueroque mater
Gaudia portant.
Hoſtibus parcit, cumulatque donis;
Hinc amat dici Pater atque Paſtor;
Longa compenſat magis obſtinato
Damna labore.

Chriſte, Paſtorum bonus ipſe Paſtor,
Qui greges paſcis proprio cruore,
Fac ut æternæ ſubeant opima
Paſcua vitæ.

DUM minax totam populatur urbem,
Illius nutu ſtetit alta flamma,
Carceres pandit, reus exit arctâ
Compede liber.

Alter ut Moſes, prece fretus unâ;
Arcet à muris inimica caſtra:
Ecquis obſeſſas tueatur arces,
Si Deus abſit?

Ritè dum ſacris faciebat aris,
Viſa de cœlo pretioſa gemma
In ſacrum labi calicem, Deique
Sanguine tingi.

Cœlitùs miſſum ſtupuêre munus,
Quotquot adſtabant: ſtupuit Sacerdos;
Illa ſervatur, decus unde noſtris
Additur aris.

Membra componi tumulanda curat;
Virginis juxta cineres Columbæ;
Ut ſimul juncti comites ſupremâ
Luce reſurgant.

Quin ſepulcrales, ſibi vilis ipſi,
Deſpicit pompas; ubi multus imber
Stillat è tectis, voluit ſepultos
Condier artus.

Viſcerum ſi quem dolor urat intùs;
Supplici poſcat prece te Patronum;
Juſſus extemplò dolor inquieto
Corpore cedet.

Chriſte, Paſtorum bonus ipſe Paſtor,
Qui greges paſcis proprio cruore,
Fac ut æternæ ſubeant opima
Paſcua vitæ.

I. SEPTEMBRIS.

SANCTO ÆGIDIO ABBATI.

ÆGIDI, clarâ ſate ſtirpe Regum,
Impulit quò te pietatis ardor?
Te, tuos, linquis profugus, ſupremi
Regis amore.
Flore ſub primo puerilis ævi,
Non puer docti patiens laboris,
Nempe præclaras animo ſagaci
Hauſerat artes
Igneus mentis vigor impotentem
Non facit, morum gravitas coërcet:
Servat immotam, ſibi par, ſub alto
Pectore mentem.
Sancta majeſtas ſedet ore ſancto,
Et pudor frontis ſocius modeſtæ:
Ipſe ſplendorem Deus, & verendos
Afflat honores.
Magnâ jam de ſe dabat auſpicari;
Pauperes, ægros ope ſublevabat,
Comis in cunctos animus, ſupremis
Gratus & imis.
Se probat virtus generoſa factis;
Dente lethali mala mordet hydra,
Arte non doctâ, prece ſed medenti
Vulnera ſanat.

Æger occurrit malè nudus artus ;
Veſte quem texit miſeratus ultrò ;
Veſtis attactu fugit obſtinatus
Corpore langor.

Fama longinquas cita tranſit urbes ;
Itur , occurrunt ; via fervet omnis.
Sentiunt omnes ſimul efficacis
Munera dextræ.

Jamque tot ſignis malè tuta notis
Ferre ſe Virtus nequit, in profundos ;
Quâ viam monſtrat Deus, ardet exul
Ire receſſus.

Qui bonis pro te fugit abdicatis ;
Hujus exemplum , Deus , æmulemur ;
Cuncta decreſcent , modò creſcat unus
Pectore Chriſtus.

Sit Patri , ſit laus Genito , ſit almo
Flamini , ſit laus tribus una ſemper ;
Et tibi cunctis , Deus unus , æqua
Gloria ſeclis.

QUID fugis præceps dubium per æquor !
Scandet æratas tua fama puppes,
Scandet & Virtus tua , nec fugacem
Deſeret unquam.

Ergo florentes ſtudiis Athenas
Deſeris , doctas quoque doctus artes ;
Patriam , cives , bona , res , amicos ;
Teque relinquis ?

Quippe veſtigas meditatus altâ
Mente theſauros , tibi vis latrounm
Nulla quos tollat , neque dente vermis
Rodat iniquo.

Non metus pœnæ, neque Regis ira,
Exulem fecit tua ſola Virtus,
Dum fugis terras, patrium requiris
Civis olympum.
Non ſibi certam, ſtabilemque terris
Credulus ſperat fore civitatem;
Non manu factas, ſolidas, perennes
Cogitat arces.
Et caducarum ſimulacra rerum
Nos tenent terris fugitiva fixos!
Nos adhuc umbram ſequimur? fugit nos
Umbra ſequentes.

NON ad antiquas, ſua tecta, turres,
Sponte diſcedens oculos retorſit,
Quò fugax tendit, vigilabat alto
Fixus olympo.
Ille non curat; ratis acta vento
Quos petat portus; ſua meta cœlum;
Nil tulit ſecum, bona ſupplet unus
Omnia Chriſtus.
Redditus Francis pius exul oris,
Intrat obſcuras nemorum latebras;
O nimis felix recreata tellus
Hoſpite ſancto!
Luminis tanti radius nigrantes
Terruit ſilvas; fugit horror antris;
Ipſa manſueſcit fera, jam prioris
Immemor iræ.
Dic quibus pœnis juvenile corpus
Plectis, attritum ſubigiſque menti,
Semper infenſus tibi, durus hoſtis
Et tibi, judex?

Dic dapes ægro ſtomacho negatas,
Gutturi ſicco latices negatos,
Dic & orando vigilata longæ
Tempora noctis.
Antra vidiſtis, Loca ſola, Valles;
Invii Saltus, querulique Fontes,
Vos & effuſo madefacta fletu
Conſcia Saxa.
Quæritur; tectum bene ſilva prodit;
Omnium votis rapitur Sacerdos,
Ritè commiſſi modò deſtinatus
Paſtor ovilis.
Viribus fractus, moribundus, æger;
Se ſuo victu, velut antè, fraudat,
Quippe prælibat meliora jugis
Gaudia menſæ.

II. SEPTEMBRIS.

SANCTO LAZARO

A CHRISTO SUSCITATO.

REDDITUM luci Domino vocante
LAZARUM, turbæ, domitamque mortem
Laudibus feſtis, moduliſque ſacri
Dicite cantûs.
Ille, qui Chriſtum meruit frequenti
Hoſpitem gaudens recreare menſâ,
Fœtidus clauſo, data præda morti,
Conditur antro.
Heu tuâ præſens ope ſi jacenti,
Fata, qui præſcis, Deus, aſtitiſſes!

Viveret, necdum premerentur atrâ
Lumina nocte.
Jamque Mors, vitæ Domino ſolutam,
Si jubes, reddet ſpoliata prædam;
Nunc & extinctus ſuperas amicus
Surget ad auras.
Ecce dilecti lacrymis honoras
Hoſpitis funus, fremituque prodis
Quàm pio plangas, Pater, impiorum
Corde ruinam.
Ut Patrem ſemper pia, Spiritumque,
Omne plebs tecum celebret per ævum,
Chriſte, credentes animas ſecundæ
Eripe morti.

PANDITUR ſaxo tumulus remoto,
Intimos clamor penetrat receſſus,
Et Deum ſentit docili jubentem
Aure cadaver.
Proh ſtupor! notas repetit medullas
Spiritus; cæcam pedibus revinctus
Dum viam carpit, ſibimet ſuperſtes
Prodit, & heres.
Ipſa ſic ruptis inimica vinclis
Mors fugit, vinci patiens: futuris
Summa præludit tua ſic triumphis,
Chriſte, poteſtas.

VII. SEPTEMBRIS.

DIVO CLODOALDO.

UT Deus noſtræ vigilat ſaluti !
E malis ipſis bona noſtra ducit.
Martyres cœlo tulit impotentis
Ira tyranni.

Sanctitas debet tua ſe furori,
Una ſpes Franci, CLODOALDE, regni;
Si minùs duri Patrui fuiſſent,
Nunc minor eſſes.

Dum bonis, regno ſpoliavit hoſtis,
Fecit heredem patriæ ſupernæ;
Quid mali fecit? rapuit caduca,
Æterna rependit.

Ipſe Rex reges numeratus inter
Nunc locum chartæ brevis occupares;
Cœlites inter modò qui triumphas,
Addite Divis.

Te Patris numquam diadema cinxit;
Ecce cœleſtes radii coronant;
Purpuram regum tuus ille vincit
Lucis amictus.

E die quo nunc frueris, vides nos
Nocte ſub quantâ jaceamus omnes;
Vana quàm mundi ſimulacra rides!
Tutus olympo.

Hujus exemplo, fugiamus altos,
Qui brevi fato fugient, honores;
Quæque ſors ſecli malè blandientis
Munera ſpondet.

Summa laus ſummo ſuper aſtra Regi,
Regibus qui dat, repetitque regna;
Prona cui ſoli famulatur omnis
Curia Divûm.

HEU furor! patris, fuge, Nate, regnum,
Nate Francorum, CLODOALDE, regum:
Fratribus cæſis, tua perduelles
Funera jurant.
Mater imbelli metuens Clotildis;
Spiritû jam tum meliore ducta,
Te domo celat, tegit, imminenti
Servat ab hoſte.
Arte ſic pravas bene luſit artes;
Regii ſolam generis tuetur
Cauta ſcintillam pia mater, & dux
Fœmina facti.
Invident ſceptris; tua ſceptra cedit;
Scilicet ſortis potioris augur,
Nemo quos tollat tibi, ſempiternos
Optat honores.
Mox caput tondens, brevior capillo;
Te Deo votis pius obligaſti;
Regios vili placet in cucullo
Ponere faſtus.

SIC triumphalis puer exul aulâ,
Te probas regem, dominumque ſceptri;
Rex tui diſcis, tibi durus ipſi,
Ponere jura.
Molle caſtigas ſubigiſque corpus,
Qui jacens nudâ ſub humo cubabas.

Immemor ſceptri fugis, & remotas
Tendis in oras.
Te Severinus docet; hôc Magiſtro
Crevit immenſus pietatis ardor.
Te Sacerdotem pia plebs repoſcit,
Præſul inungit.
Monte ſub celſo Sequanas ad oras
Proximas Urbi tibi ponis ædes,
Quas & illuſtrat tua mors, tuique
Fama ſepulcri.
Hic genu flexos quot habes clientes!
Hic tuas Reges venerantur aras,
Civitas omnis volat huc, ſtupendis
Excita ſignis.

XIV. SEPTEMBRIS.

SANCTIS MARTYRIBUS

CORNELIO ET CYPRIANO.

PER quos vera Dei relligio ſtetit,
Juſtis Pontifices tollat honoribus,
Veſtro ſacra redit Martyrio dies,
Et veſtræ ſacra gloriæ.
Dum per mille neces Impietas furens
Caſto Chriſtiadum ſanguine paſcitur,
Cuſtos tu fidei, magnanimus mori,
Corneli, vigil excubas.
Romæ Pontificem quem timet æmulum;
Cæſar multa fremens perdere cogitat.
Vires inde capis; nec renuis graves,
Quas tinget cruor, infulas.

Jam dudum timido præpoſitus gregi
Non quæris latebras, non trepidus fugis,
Inter mille lupos diræ avidos necis,
Jus Paſtoris erat, mori.
Paſtor pro gregibus qui caput objicit;
Reſpirare greges dat ſibi creditos;
Diſcunt inde mori: depoſito metu,
Quò dux anteit, advolant.
Te non ambitio, nec favor extulit,
Te plebs, te proceres Pontificem petunt;
Nequicquam pretio quas ſibi vindicat,
Invaſor petit inſulas.
Nos uno régimur principe milites;
Certantes alium non ſequimur ducem.
Spes nos, una Fides, unáque Caritas;
Hoſti terribiles facit.
Sed quid te canimus, maxime Pontifex?
Scriptis præco facer te ſonat omnibus:
Martyr nempe tuæ mortis ut æmulus,
Sic conſors quoque gloriæ.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Nexui,
Cujus præſidio prælia ſuſtinent
Fortes funere Martyres.

DIVO CYPRIANO.

JAM Romæ fuerit nobilis æmula,
Et par purpureis certet honoribus
Carthago, decorat quam ſacra Martyrum
Fuſi purpura ſanguinis.
Plectendus gladio Præſul ut audiit
Dira edicta, ſui nuncia funeris,

Grates lætus agit ; ceu moriens olor,
Hymnos præcinuit Deo.
Ibat qui toties, dum ſuror impetit
Ferro Chriſtiadas, erudiit mori.
Vitam pro Domino ſundere prodigus ;
Signat Martyrio fidem.
Non hunc vincla trahunt, qui properat mori.
Illi ſolus amor, turba ſatellitum :
Non ſic victor ovans, exuviis ferox
Conſcendit capitolia.
Ipſo ſub gladio funeris immemor
Hortatur populum, providet omnibus.
Martyr non metuit tam ſibi, quàm ſuo
Paſtor ſollicitus gregi.
Se ſe ſponte ſuis veſtibus exuit ;
Quem mox luce ſuâ gloria veſtiet ;
Gratus carnifici, qui reſerat polum,
Solvit præmia funeris.
Quid conſtante reo, pallide carnifex ;
Anceps, & dubiâ tu trepidas manu ?
Enſis quin refugit ; ſed furor amputat
Orbi par gemino caput.
Hæc mors magnanimum Pontificem decet ;
Qui ſe pro populo devovet hoſtiam ;
Sic Patri moriens Chriſte litaveras,
Factus victima, Pontifex.
Implet Romulei Pontificis vices,
Triſti, dum latitat, nec populo deeſt.
Solus conſulitur, ſolus & omnium
Curas Pontificum gerit.
Serves ſacra licèt jura tenacior,
Si res juſta velit, das veniam reis,
Vel ſummo poſitis mortis in exitu,
Vel quos jam gladius petet.

Et nos, Chriſtiadæ, perfida pectora,
Qui te criminibus, Chriſte, negavimus;
Jam jam præda rogis, abſque piaculo
Securi modò vivimus!

IISDEM MARTIRIBUS.

Vobis quanta venit de nece dignitas!
Quæ delubra Deo ſurgere cernimus,
Altis veſtra ferunt nomina frontibus,
Chriſti gloria, Martyres.
Non hoc Cæſaribus contigit impiis;
Deteſtata manent crimina poſteris,
Virtus veſtra viget, nec violabitur
Seris tradita ſeculis.
Fuſus pro Domino fumat adhuc cruor;
Sacris pignoribus ſpirat adhuc fides;
Præcones fidei frigida pectora,
Linguâ ſanguinis excitant.
Tali depoſito Gallia gaudeat,
His & præſidibus regia Civitas.
Hæc nos quam colimus, ſit quoque ſanctior
Sanctis hoſpitibus Domus.
Nos Regum pietas provocet hoſpites,
His vexêre locis pignora Martyrum;
Sopitam poſiti Regificâ manu
Accendant lapides fidem.
Si jam pace datâ non liceat mori,
Si nos vincla, rotæ, deficiunt cruces,
Durus quiſque ſibi plectat & immolet
Duris membra laboribus.

XXIX. SEPTEMBRIS.

PRO SANCTO MICHAELE

ET ANGELIS.

CHRISTE, ſummi Rex olympi,
Par Deo Patri Deus,
Quem tremiſcunt intuendo
Sanctiores Spiritus,
Purus es, da mente purâ,
Ore puro pſallere.
Quotquot adſtant, ſempiternum
Qui tribunal ambiunt,
Hi tot ardent imperantis
Ferre juſſa præpetes;
Ire terris, & redire,
Sacra per commercia.
Inter omnes fulguranti
Enſe victor emicat,
Qui Draconis inſolentem
Contudit ferociam.
De polo truſit rebellem
In profunda tartara.
Dum ſuperbum ſternis hoſtem,
Intonas, QUIS UT DEUS?
Obſtinata turba præceps
Clade communi ruit:
Te triumphantem coronat,
Qui tibi dat vincere.
Tu decore vincis omnes;
Alitûm pulcherrime;
Aſſides Deo propinquus,

Conſili es particeps.
Aſtra claudis, & recludis,
Noſque ſiſtis judici.

Te tremendo poſcat æger
Mortis in luctamine,
Advolantis efficacem
Sentiet præſentiam.
Lance pendis non ſeverâ
Luce functi crimina.

Sit ſuprema laus Parenti;
Qui creavit omnia;
Filioque, qui redemit
Morte nos volens ſuâ;
Par & illi, cujus almo
Recreamur halitu.

Mille, quem ſtipant ſolio ſedentem
Corporis puræ ſine mole mentes,
Chriſte, quos fuſo tibi conſecraſti
Sanguine, ſerva.

Quas tenent celſas ſuper aſtra ſedes
Spiritus, nobis quoque præparaſti,
Ut viam monſtrent, Socios fideles
Providus addis.

Qui Dei numquam temeranda jura
Vindicat ſacris animoſus armis,
Prompta perdendos Michael in hoſtes
Arma miniſtret.

Nuntius felix melioris ævi,
Fauſta qui mundo Gabriel tuliſti,
Creber è cœlo venias, amica
Nuntia portans.

Corporis morbos, tenebraſque mentis
Pelle, divinas medicus per artes
Qui ſeni cæco, Raphaël, dediſti
Cernere Solem.

REGNATOR orbis, ſummus & arbiter,
Cui prona ſervit curia cœlitûm,
Verbo creaſti quæ magiſtro,
Perpetuâ regis ipſe curâ.
Nobis fideles providus Angelos
Miſſos olympo ſuppeditas duces,
Ut nos tot obſeſſos periclis
Incolumes, ſine labe ſervent.
Ne nos malignis fraudibus occupans,
Incauta fallat pectora ſubdolus
Suaſor malorum, néve captet
Illecebrâ malè blandienti.
Laus ſumma Patri, ſummáque Filio;
Tibique compar gloria, Spiritus,
Qui per ſalutis tot miniſtros
Das patrias remeare ſedes.

XXX. SEPTEMBRIS.
PRO SUSCEPTIONE
SANCTARUM RELIQUIARUM,
In ſacro ſanctâ & Regali Capellâ Pariſienſi.

HUC Chriſtiani currite milites:
Sacras ad arces Relligio vocat.
Quibus triumphavit peremptus,
En rutilant ducis arma Chriſti.

His fretus armis victor aheneos
Poſtes revulſit, clauſtraque tartari,
Cœtuſque captivos Piorum
In patrias revocavit arces.
Quin & premebat quos fera ſervitus,
Triſti gementes eripuit jugo:
Et nocte damnatos profundâ
Ad ſuperas dedit ire ſedes.
Orbis redempti qualia pignora!
Ut tincta Chriſti ſanguine adhuc madent
Sperate, mortales, ſalutem
Plena necis monumenta præſtant.
O Chriſte, duris qui cruciatibus,
Ultrò piaſti non tua crimina,
Fac morte functus tam cruentâ;
Ne pereat labor ille caſſus.

REVISE terras: te tua gloria
Jam, Chriſte, ab altis ſedibus evocat,
Raptos honores quæ redonet,
Digna Deo, tibi pompa ſurgit.
En Rex inermis, Rex ſine purpurâ,
Rex ipſe mixtus civibus, & tuæ
Crucis trophæo glorioſus
Ingreditur pede nudus urbem.
Non rapta cæſis hoſtibus impia
Hic arma fulgent, nec domiti Duces
Graves catenis hic trahuntur;
Nobilior Crucis eſt triumphus.
Urbs tota ſacris cantibus inſonat,
Mutata cives pectora ſentiunt,
Quà pompa tranſit, fert ſalutem;
Tanta Crucis rediviva virtus!

Huic templa fundas, optime Principum,
Verenda ſeris templa nepotibus:
Hâc arce Franci ſtat perenne
Præſidium, columenque Regni.
Tu pace, bello, conſulis hîc Deum;
Dediſcis alti nomina Principis,
Et poſt triumphatos tot hoſtes;
Magnanimus tibi jura ponis.

CRUX alma, ſalve, Crux venerabilis;
Torrente Chriſti ſanguinis ebria:
Teſtis dolorum, tu ſuprema
Verba Dei morientis audis.
Tu celſa ſedes, unde ſuos docet:
Vitalis, in quo nos peperit, thorus.
Currus triumphantis, tribunal
Judicis, atque litantis ara.
Chriſti cruentæ, ſplendida Principum
Non certet umquam purpura, purpuræ;
Junco paluſtri ſceptra cedant,
Textilibus diadema Spinis
Dulces Catenæ! quas Deus induit;
Ut illigatos crimine ſolveret.
Manus Tonantis quæ ligabas;
Semper eris pretioſa torques.
O Chriſte, blandis ne mala gaudia
Fallant veneno credula pectora:
Hôc felle, quo quondam madebat
Spongia, fac bene diluantur.
Per te ſalutis, Lancea, largiùs
Fluxere fontes, quando Dei latus
Prægnantis obſtetrix recludis,
Sacrilegâ famulante dextrâ.

Hæc eſt ſupellex, quam moriens ſuis
Chriſtus reliquit, nunc aliam nefas
Ambire gazam Chriſtianis,
Morte quibus redimenda vita.

I. OCTOBRIS.
SANCTO REMIGIO
RHEMENSI EPISCOPO.

Vos tura Franci, gens ſacra, Præſules,
Magni ſub aras fundite Præſulis;
Qui vos & unxit Chriſtiani,
Remigium celebrate, Reges.
Primis ſub annis jam procul urbibus,
Cavæ latebat rupis in angulo,
Majore ſpectandum theatro
Vindicat hunc bene nota Virtus.
Fruſtra repugnat; poſcitur omnibus
Votis ſacerdos, præficitur Rhemis
Nedum vir; impubes ſed annos
Judicii gravitate penſat.
Fuſis revertens victor ab hoſtibus,
Supplex ad hujus procubuit pedes,
Tibi futurus, Chriſte, miles,
Depoſitis Clodovæus armis.
Hinc aucta quantis Relligio modis
Creſcet per omnes libera Gallias!
Gaudebit inter Chriſtianos
Francigenas numerare Reges.
Qui Chriſtiani nomine dicimur,
O Chriſte, puris da quoque moribus.
Nos eſſe; dici quid juvabit?
Conveniant ſua facta dictis.

DIVINA, Præſul, prome volumina,
Æterna vitæ verba tenes, doce.
A Rege pendet, quem docebis,
Tota ſalus, pietaſque Regni.
Res pandis altas, ſcire avidum doces
Actum propinquo numine Principem.
Illi recludis plena Chriſto,
Tot veterum monumenta vatum.
Ferox Sicamber, pone ſuperbiam,
Submitte dulci colla Dei jugo;
Cremata nuper nunc adora;
Quæque colis ſimulacra, adure.
Ab ore pendens Præſulis, audiit
Intùs loquentem jam docilis Deum.
Regale pectus tot ſacrarum
Concutitur gravitate rerum.
Tum ſceptra ponit, ſe quoque regiis
Chriſto induendus veſtibus exuit.
Deſcendit in ſanctos piandus;
Quos habitat Deus ipſe, fontes.
Illum Sacerdos ter fluvialibus
Immerſit undis, ter ſuper extulit;
Viſuſque portentis olympus
Lætitiæ dare ſigna magnis.
Perfundit altum Chriſmate verticem
Omnes in uno principe conſecrat;
Tum mente præſagâ videbat
Chriſtiadas ſine fine Reges.
Ducenda lætis non ſine cantibus
Sacrata ſemper Pontifici dies;
Sub jura Chriſti, qui ſubegit
Indociles feritate Francos.

JAM caſtra Chriſtum barbaræ perſonant,
Servire ſpurcis dæmonis pudet,
Et Regis exemplum ſecuti
Arma duces poſuêre Chriſto.
O quanta victis gloria Galliis!
Quæ Chriſtianis legibus obligant,
Docendo victores, viciſſim
Chriſtiadum pietate victos.
Tales Triumphos, maxime REMIGI,
Aſſerta per te Relligio tulit;
Quam prædicaſti, comprobatam
Prodigiis ſuper aſtra tollis.
Tu, quas tot annos, alme Senex, regis;
Adhuc benignus reſpice Gallias;
Francique Reges, quos ſacraſti,
Mente pii tueantur aras.
Laus ſumma Patri, ſummáque Filio;
Tibique compar gloria, Spiritus.
Tu qui potenti ſancta Regum
Corda tenes, ſubigiſque dextrâ.

VI. OCTOBRIS.

SANCTO BRUNONI

CARTHUSIANORUM INSTITUTORI.

MAGNARUM ſtrepitu qui procul urbium,
Se ſe Carthuſiis montibus abdidit,
Sit fas è latebris, éque ſilentio,
Feſtis prodere cantibus.

Ultrix ira Dei, quæ manet impios,
Hunc miris adeò terruerat modis!
Mutatus tacitâ propoſuit fugâ
Urbes, ſeque relinquere.
Æternas ut opes vi rapiat, ſuas
Forti deſpiciens pectore deſerit.
Doctarum juvenem non movet amplius
Laurus, gloria frontium.
Nam quò BRUNO fugis? ſolibus invia
In deſerta rapit quis ſacer impetus?
Uno teſte Deo vivere cogitas?
Uno teſte Deo, mori.
Non ſolus fugies, propoſiti ducem
Ardent ſex pariter te comites ſequi;
Hos fulgêre, velut ſidera, territus
In ſomnis Hugo viderat.
Felix augurium! ſuſcipit hoſpites:
Montes quos colerent, donat inhoſpitos;
Altis culminibus ſic vaga ſidera
Fixit, perpetuas faces.
Obſcuris nemorum de penetralibus
Egreſſus, patrio qui rutilas polo;
Nos, ô ſancte Pater, te cupidos ſequi;
Duc, regnas ubi, filios.
Patri maxima laus, qui creat omnia,
Mundum qui redimit, maxima Filio.
Quo deſerta petit ductus homo Deus;
Laus compar tibi, Spiritus.

Vos inacceſſi, loca ſola, montes,
Vos & æternâ nive cana ſaxa;
En novus veſtros penetravit hoſpes
BRUNO receſſus.

Antra terroris nihil hæc habebunt.
Spontè ſummittent juga celſa rupes;
Lucis acceſſu recreata tanto
Gaudet eremus.
Hactenus nullo violata paſſu;
Hoſpites tellus venerata ſanctos,
Se premi poſt hac pedibus beatis
Læta ſuperbit.
Sicca pingueſcet lacrymis gementûm;
Dura parebit manibus colentûm,
Uberes fructus dabit, ante denſis
Horrida dumis.
Nil ſui perdit ſacra ſolitudo;
Nulla vox ſedes agitat quietas.
Solus auditur Deus, hic gementes
Solus & audit.
Se recognovit rediviva in illis
Thebaïs, quondam pia regna flentûm;
Hic renaſcentes iterum putavit
Vivere Paulos.

FAMA præruptas tua ſcandit Alpes,
Pontifex audit, vocat è profundâ
Rupe BRUNONEM, docilis magiſtrum
Poſcit alumnus.
Ad ſuam BRUNO quoties eremum
Triſtè diſcedens oculos retorſit!
It tamen, ſecum medias per urbes
Portat eremum.
Inter auguſtos proceres ſedere
Juſſus, oblatas patribus reluctans
Infulas ſprevit, pavet ad tremendi
Pondus honoris.

Inde nos Patris canimus triumphos
Quâ die vectus petit aſtra curru,
Quem Deus cœlo beat, ampla merces
Trinus & unus.

FESSUS aulâ turbulentam
BRUNO Romam deſerit;
Ad relictas promptus ardet
Ire ſolitudines.
Nulla ſilva ſat profundis
Hunc teget receſſibus.
Quàm lates fruſtrà repoſtis
Irrepertus ſaltibus!
Delitentem prodet antro
Vis odora te canum.
Arma ponet hìc Rogerus;
Præda, venator, tua.
Dux tremens accedit antrum;
Et veretur hoſpitem.
Qui ſtudebat hìc latêre,
Horruit ſe detegi:
Ambo ſe vix ſuſtinentes,
Ora defixi ſtupent.
Surge, Princeps, rumpe ſomnos;
Sævus hoſtis imminet;
Vox amica dormientem,
E thoro te ſuſcitat;
Vendit auro te Pelaſgus;
Qui tuus, nunc transfuga.
Æger extremâ ſub horâ
Sacra, BRUNO, poſtulas;
Ad jubentis verba myſtæ,
Obſequente numine,

In Dei converſa corpus
Liba ſancta prædicas.
Efficax fugare morbos
Fons ſepulcro profluit ;
Quærat æger hîc ſalutem ,
Pleniùs ſe proluat ,
Fons ſalubris , fons ſuperbus
Patris almo nomine.
Chriſte , tecum conſepultos
Fac tibi ſic vivere ;
Ne ſtrepentis vanus urbis
Rumor aures verberet ,
Peſtilentis atra mundi ,
Aura ne nos polluat.
Sempiterno ſit Parenti
Sempiterna gloria ,
Et Parentis ſit coævo
Laus perennis Filio ;
Par honos , par & poteſtas ;
Utriuſque Vinculo.

SOLITUDO SANCTA.

Ad Armand. J. Butillerium antiquæ diſciplinæ Inſtauratorem.

QUAS ferat pœnas pia turba flentûm ;
Turba crudelis ſibi , quis renarret ?
Prævenit læſi nimis ah ! timendas
Judicis iras.
Proferunt longas vigilando noctes ;
Et dies ducunt ſolidos canendis
Laudibus ſacris , precibuſque juncti
Aſtra laceſſunt.

Frigidos temnunt, calidoſque ſoles;
Quæ tegit nudos malè veſtis artus,
Urit, intonſis & acuta figit
Spicula ſetis.

Ut labor certis redit actus horis,
Advolant omnes, ſimul arva verſant;
Sic renaſcenti cruciata pœnâ
Corpora ſubdunt.

Spontè miteſcunt inarata ſaxa;
Qui ſacer toto pluit ore ſudor,
Hactenus ſiccum meliore fundum
Irrigat imbre.

Dum ſecant terram, memores revolvunt
Triſte primorum facinus parentum;
Dividunt pœnam; manet illa feros
Pœna nepotes.

Cùm vacant omnes operi, ſiletur;
Eſt ſuum penſum, ſua cuique cura;
Si quis auditur ſonus, eſt precantûm;
Eſtque canentûm.

Ore, quem Chriſtum nequeunt docere;
Prædicant ſcriptis calamo libellis;
Hi ſacro magnas volitant per urbes,
Flamine vecti.

Pro domo, nigri placet horror antri;
Rupibus naſcens, fuit eſca, gramen;
Qui fluit torrens nivibus ſolutis
Pocula præbet.

Incolis rupes habitata ſanctis
Servat horrorem; timet ars polire;
Pendulus ligno Deus, eſt cavernæ
Tota ſupellex.

Mors ſedet vultu, cubat ore pallor;
Viva languentûm ſimulacra cernas;

Neſciens Solis cava cella condit
Pænè ſepultos.
Nullus hîc æger medicas per artes
Quæſiit lapſas revocare vires ;
Corporis quàm tunc inimica vellent
Rumpere vincla !
Invidet cœlum , proprios repoſcit ,
Mente qui regnant ſuper aſtra , cives ;
Dum novos terris homines iniquus
Deſpicit orbis.
Sic ad æternas datur ire ſedes ;
Nullus intrabit , niſi durus ultor
Expiet fletu , crucianda ſævis
Crimina flammis.

IX. OCTOBRIS.

SANCTO DIONYSIO EPISCOPO PARISIENSI, *ET SOCIIS MARTYRIBUS.*

Lux de luce Deus , fons quoque luminum ;
Quo ſtat perpetuus cœlitibus dies ;
Triſtem ſub miſerâ nocte Lutetiam
Quanto lumine recreas !
Huc , de ſede Petri fervidus advolat ;
Aras , Fana , Deos , funditùs eruit ,
Et Chriſtum reſonans , dedocet impios
Dux verbi Dionysius.
Addunt ſe comites , & rudibus pia
Committunt fidei ſemina mentibus.

Sacris barbara gens, jam docilis regi,
Chriſtum fontibus induit.
Creſcit ſancta Fides, fit nova civitas;
Hinc ſævit rabies in tenerum gregem:
Intentos operi, nec timidos mori,
Paſtores furor impetit.
Aptantur gladii, verbera, compedes;
Illi ſupplicium delicias putant:
ſubdunt ſe gladiis, très ſimul occidunt,
Tres cœlo ſimul advolant.

Ad ſanctos cineres currite, civitas,
Sunt hæc plena Deo pignora Martyrum.
Hic cunæ fidei, funeris in ſinu
Vitam pleniùs hauſimus.
Hic, dum juſta parant prælia principes;
Flexis poplitibus præſidium petunt;
Veſtros ante pedes regia ſupplices
Deponunt diademata.
Quos ſenſêre bonos rebus in arduis
Viventes, etiam poſt ſua funera
Jungi Martyribus, dum veniat dies
Terris ultimus, ambiunt.
Hîc quot prodigiis ſe Deus aſſerit!
Hîc ſurdi patulis auribus audiunt;
Cæcis hîc ſua lux redditur, & ſuus
Contractis vigor artubus.

MONS MARTYRUM
In quo paſſus eſt S. Dionyſius cum ſociis; *Quem Deo ſacræ Virgines habitant.*

URBI qui dominæ Mons ſacer imminet
Fuſo fumat adhuc ſanguine Martyrum;
Cives ite pii, viſite tot loca
Sancti conſcia funeris.
O dulces tenebræ! carcer amabilis!
O nox purpureo ſplendidior die!
O ſacri lapides! ô bona vincula,
Fuſus quæ decorat cruor!
Fornax innocuis blandior ignibus,
Parcis Martyribus; tu mihi clarior
Illâ, quam Babylon conſtruit impia
Illæſis pueris tribus.
Noctes atque dies, ad tumulos Patrum;
Ornatæ rutilâ lampade Virgines,
Implent perpetuis hæc loca cantibus,
Et Sponſo ſimul excubant.
Poſthàc montis iter non erit aſperum;
Ex quo magnanimi, non timido gradu,
Conſcendêre jugum, pro Domino caput
Læti ponere Martyres.
Olim ſub ſpecubus, quæ latuit Fides,
Nunc ſe faſſa palàm, non timet ampliùs;
Non quærit tenebras, gaudet in arduis
Se ſe prodere montibus.
His quæ fervet adhuc veſtra fides locis;
Accendat gelidis pectoribus fidem:
Quando veſtra, Patres, progenies ſumus;
Et veſtro ſata ſanguine.

HEU! te, ſancte Senex, quis furor impetit?
Cur plebs immeritam te rapit ad necem?
Nil morum gravitas, & venerabilis
Nil te canities juvat.
Enſes, vincla, rotas, verbera, pectines,
Æs flammis liquidum, clatraque ferrea,
Duros interitus, lentaque funera
Tortor præparat artifex.
Inſtrumenta necis, fronte ſerenior,
Ornamenta velut ſupplicii vocas;
Unum nempe doles, quòd Domino litas
Vitæ relliquias breves.
Anceps carnificis contremuit manus:
Firmâ mente ſtetit nil metuens Senex.
Chriſto, quem moriens prædicat, obtulit
Pulchrum canitie caput.
Non tortoris opus mors tua, ſed Dei
Pro quo, ſancte Pater, te pius immolas.
Si poſt fata Deum viſus adhuc loqui,
Vox eſt, linguaque ſanguinis.
Hic mons ara fuit; victima Pontifex,
Chriſto cum ſociis Martyribus litas:
Talis pompa necis, magnanimum mori
Sanctum Pontificem decet.

XXIV. OCTOBRIS.

DIVO MAGLORIO

EPISCOPO DOLENSI.

Fecerat lumen Deus autor Orbis
Majus, ut præeſſet ſolidæ diei.
Fecerat noctì minus, ut per umbras
Nempe micaret.
Convenit duplex tibi munus uni;
In Dei templo radias Sacerdos,
Nec minùs ſplendes nemorum profundâ
Nocte ſepultus.
Dive Maglori, populi Dolenſes
Te diu clarum meritis petebant:
Ad novos tanti nova lux refulſit
Sideris ortus!
Eligit qui te comitem laborum,
Jam ſenex fato propiore Samſon,
Sacra deponit tibi ſuſtinenda
Pondera mytræ.

Præsul afflatu monitus ſuperno
Ecce ſilvarum repetis receſſus,
Infulas ponis; tua dignitatis
Pondera ſentis.
Liber hîc curis, ſtrepituque rerum,
Jam tibi totus frueris beatâ
Pace, dum menti domitum ſtudebas
Plectere corpus.
Falleris prudens; Deus obſtat auſis,
Civitas omnis ſequitur fugacem,

Obſitum denſis penetrat profundum
Vepribus antrum.
Cedit obſcuro ſuus horror antro,
Jamque deſertum ſtrepit inſtar urbis;
Confluunt cives, velut aula magna,
Vilis Eremus.
Proditus famâ fugeret, ſed obſtant
Mille Virtutes, aditúſque claudunt.
Hic ſalutatur, licet abdicato
Munere, Præſul.

XXXI. OCTOBRIS.

DIVO QUINTINO MARTYRI.

NUNC aptate tubas, ſumite tympana:
QUINTINO rediit lux ſacra: plaudite:
Cujus tincta fuit ſanguine civitas,
Sancto plaudite Martyri.
Tanti quis memoret prælia militis?
Quis tormenta canat dura, nec horreat?
Paſſus mille neces, ut ſemel occidat
Divinæ necis æmulus.
Quidquid barbaries, quidquid & artifex
Pœnarum reperit carnificum furor,
Pœnas inter ovans, ore ſerenior
Forti pectore ſuſtinet.
Cæcis qui populis attulerat diem,
Tetro nil meritus carcere clauditur.
Aras, Fana, Deos, Numina verteret,
Si non vincla gravant manus.
Quàm fruſtrà! liquido lapſus ab æthere
Ruptis compedibus liberat aliger;

Cuſtodes ſubito lumine territi
Ponunt arma ſatellites.
Liber, plùs populis quàm tibi redditus
Cœleſti tenebras lumine diſcutis;
Et quos dura premit, longáque ſervitus,
Tu Chriſti ſubigis jugo.
Hinc qualis rabies! mille cruces, rotas
Figunt compita per; perdere ſtat novam
Gentem Chriſtiadum; vota ſed irrita,
His creſcet quoque cladibus.

QUINTINUS rapitur, dux gregis, & caput,
Qualis pompa necis! parcite barbari;
An tot ſuppliciis debitus innocens?
An tot præda leonibus?
Lentis dilacerat viminibus cutem;
Coſtas effera gens verbere detegit.
Sulcant corpus, arant dentibus aſperis
Rubri ſanguine pectines.
Ictus ingeminant, ſciſſa volat caro;
Per partes lacerum corpus abit, feræ
Gentis ludibrium; mens manet integra,
Torti corporis immemor.
Addunt vulneribus dum nova vulnera
Unum vulnus erat; viſcera Martyris
Quando nuda patent, illius intimam
Rimeris penitùs fidem.
Nudo quas lateri ſubjiciunt faces,
Sacris divus Amor comprimit ignibus;
In ſe tota furens flamma perhorruit
Sanctum lædere Martyrem.
Protenſis laceros funibus alligant
Artus, perque rotas oſſa crepant ſuis

Vi divulſa locis, magnanimo pugil
Fert tormenta ſilentio.
Imponunt cathedræ, quæ rubet ignibus,
Tranſverſas humeris crure tenùs ſudes,
Vi clavos adigunt, unguibus inſerunt
Longâ cuſpide ſubulas.
Et nos Chriſtiadæ blanda per otia
Vitæ delicias quærimus anxii!
Noſtram ſegnitiem duriùs increpant
Fuſo ſanguine victimæ.

NUNC agnoſce tuum, reſpice Martyrem,
Princeps Chriſte, ſalus unica Martyrum,
Expreſſis moriens, quâ potuit, tuæ
Fidus mortis imaginem.
Læſo, Nate, Patri, dum cruce pendulus
Durâ morte pias non tua crimina,
Deformis, retinens nil hominis, places
Sciſſo corpore pulchrior.
Fractus membra, lacer, nec ſimilis ſibi
QUINTINUS (deerat vulneribus locus)
Partes quotquot habet corporis, immolat
Pingues tot tibi victimas.
Pœnæ deficiunt: ipſe volens mori
Subdit ſe gladio, vertice plectitur;
Mens, divinus Amor quò rapit, evolat
Ruptis libera vinculis.
Cùm de vulneribus tot radios jacis,
Caſtiga radios; vis bonus aſpici?
Urbem, Sancte, tuam, ſanguine quam tuo
Luſtraſti, bonus aſpice.

CIVEM Roma ſuum jam ſibi vindicet,
Clarum Patriciis dicat honoribus,
QUINTINUM repetit, jure vocat ſuum
Felix Gallia Martyrem.
Lectâ cum juvenum venerat huc manu
Deſertâ patriâ, ceû tot Apoſtoli,
Cæcis in ſtygiâ nocte jacentibus
Portant lumina Galliis.
Illis ludus erant propoſitæ neces;
Audebant vel oves credere ſe lupis.
Omnes unanimâ terribiles fide
Chriſto ſub duce militant.
Urbes per medias, ſævit ubi furor,
Ardent ire; novos ipſa pericula
Ollis dant animos: quis teneat duces
Vitam fundere prodigos?
QUINTINUS ſocios fervidus emicat
Inter, Chriſtiferi dux erat agminis;
Vertunt, ædificant, & bona ſemina
Spargunt, & ſimul irrigant.
Quæ mandata novis ſemina mentibus,
Fructus illa ferent; tempore debito
Surget læta ſeges, cùm pluet undique
Cæſis Martyribus cruor.

VINCENDI genus hoc, Martyribus novum.
Victis eſt ſua laus, eſt ſua gloria;
Victi dum caditis, funeris è ſinu
Victâ morte reſurgitis.
Victori nocuit, profuit & furor
Victo, cui titulos nomen & addidit.

Quo delere cupit, conſecrat inſcius.
Fuſo ſanguine Martyrem.
Urbs *Auguſta* vetus quis tibi ſuſtulit?
Nomen? barbaries. Quis dedit & novum?
Miles, ludibrium Cæſaris impii.
Tantùm Relligio poteſt!
Dediſcis titulos, vanáque nomina:
D. toto ſuperat nil tibi Cæſare.
Deteſtata Deos, ludicra Numina,
Unum ſancta colis Deum.
Arces, Impietas quas ſibi ſtruxerat,
Tutas terribili nomine Cæſarum,
Nudi ſola fides Militis eruit
Armis fortior omnibus.
Surgit quanta tibi de nece gloria!
Urbes prodigiis attonitæ ſilent.
Das leges populis, victus & imperas;
Et victoris obis vices.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborum tibi par laus quoque Spiritus;
Præſens Martyribus, qui velut ebriis
Chriſti ſanguine, das mori.

De corporis diù latentis Inventione.

CHRISTO dum fruitur pars melior tui,
Rides jam placidus corda ferocia;
Ut totus pereas, exanimum feris
Corpus fluctibus obruunt.
Projecto fluvius corpore conſtitit,
Et ſuſpendit iter, tum famulantibus
Longo circuitu tardior indicat
Undis, lambit & hoſpitem.

Dudum delituit, ſed pia finibus
Romanis properans femina detegit.
Huc afflata Deo venerat; hanc fidem
Firmat prodigio Deus.
Cedit nox oculis, lux ſua redditur.
Haud ingrata tegit non procul hinc ſacrum
Foſsâ corpus homo; fit tumulus; levem
Aram cui ſuper addidit.
Hic longùm ſiluit, cùm ſubitò Deus
Clarum mille notat prodigiis locum.
Rursùs detegitur, ſe retegit piis,
Se celaverat impiis.
Ne ſacros cineres contigeris reus.
Tardo pœna ſequax non pede deſerit.
Foſſor diriguit; Mors ſubitò reum
Indignata præoccupat.

IGNOTUS populis non eris ampliùs;
Quo tellus humili te tenuit loco,
Surgunt templa tuo dedita nomini,
Altis æmula nubibus.
Hinc urbes reliquas urbs ſupereminet,
Sedem Pontificum fixit, ubi pugil
Certavit toties, fortis ubi fide
Pro Chriſto meruit mori.
Nunc nunc Cæſar ubi, ſunt ubi Numina?
Nox æterna premit; vivit, & omnibus
Seclis præco Dei, Martyr, Apoſtolus,
QUINTINUS celebrabitur.
Si non, Chriſte, tibi vivimus integri
Cæſar vivet adhuc, vanaque Numina.
Nam tot Numina ſunt, blanda quot impio
Vivunt pectore crimina.

De celebri Feſto, quod vulgò nuncupatur Illuminationum.

ARAS, templa, faces unde tot ambiunt?
Tantis obruitur luminibus dies.
Accenſæ rutilant undique lampades,
Te præſente micant minùs.
Ultor nempe Deus corpora martyrum
Condi pulvereo non patitur ſitu;
Triſtes Relliquias, opprobrium necis,
Sacris penſat honoribus.
Alto qui latuit gurgite conditus,
Monſtratur populis lumine ſplendidus.
Quamquam non egeat, qui ſuper æthera
Lucis flumine mergitur.
Exultat Pietas, tincta cruoribus
Quæ parcente manu pignora colligit:
Urnam, Sancte, tui corporis hoſpitam
Altari medio locat.
Hic ſtas perpetuus Martyr, & immolas
Truncum corpus adhuc; non ſatis eſt tibi
Unâ morte mori; jugis ut hoſtia
Chriſto jungeris hoſtiæ.
Fumans ſanguis adhuc ſupplicat, & Deo
Plus quàm thure litat: qui latus ambiunt,
Mactatis pariter corporibus litant;
Hi tres vim faciunt Deo.
Hanc auro ſolido, Præſulis artifex
Capſam ſancta manus veſtiit, intimo
Plùs ſplendoris habet, plùs pretii lapis
Tactu corporis accipit.

Qui miraris opus, munera Principum,
Plùs mirare fidem Martyris integram,
Hinc greſſum referas, ſi reus: oſcula
Tot ſunt vulnera Martyri.

Quo nos pompa vocat? feſta dies redit,
Quam fecère ſacri Pontifices ſacram
Et Reges celebrem. Nos decet hanc diem
Lætis claudere cantibus.
Dulces exuvias, ſanctaque pignora
Huc tranſlata (loci nobilitas velit)
Victrix Relligio tot fidei ſuæ
Teſtes monſtrat, & obſides.
Quintinus vehitur, ſe duo Martyri
Adjungunt comites, tres ſimul advolant,
Aras tres repetunt, rurſus ut immolent
Si quid reſtat adhuc ſui.
Rex cum prole venit, non ſine lacrymis;
Supplex ante pias, & caput & pedes
Nudus, Relliquias, pondus amabile
Subjectis humeris ſubit.
Illi vilis erat Regia purpura,
Si non tincta ſuo ſanguine, diſplicet.
Felix qui potuit, non datur omnibus,
Chriſto fundere ſanguinem,
Pompæ pars melior, vos quoque præſules
Veniſtis ſocii, nec minùs ambiunt
His ſervire Sacris vel diademata,
Quæ ſubduntur, & imperant.
Talis Depoſiti nos ſumus & ſimul
Cuſtodes fidei; nos ſuper excubant
Ex illa ſpecula; de cathedra docent
Pleni numine Martyres.

I. NOVEMBRIS.
IN FESTO OMNIUM SANCTORUM.

Cœlo quos eadem gloria conſecrat
Terris vos eadem concelebrat dies :
Læti veſtra ſimul præmia pangimus,
Duris parta laboribus.
Jam vos paſcit Amor, nudaque Veritas ;
De pleno bibitis gaudia flumine ;
Illic perpetuam mens ſatiat ſitim,
Sacris ebria fontibus.
Altis ſecum habitans in penetralibus,
Se Rex ipſe ſuo contuitu beat,
Illabenſque, ſui prodigus, intimis
Se ſe mentibus inſerit.
Altari medio, cui Deus inſidet,
Agni fumat adhuc innocuus cruor :
Quæ mactata Patri ſe ſemel obtulit,
Se jugis litat hoſtia.
Pronis turba ſenum cernua frontibus,
Inter tot rutili fulgura luminis,
Regnanti Domino devovet aureæ
Quæ ponit diademata.
Gentes innumeræ, conſpicuæ ſtolas,
Agni purpureo ſanguine candidas,
Palmis læta cohors cantibus æmulis
Ter ſanctum celebrant Deum.
Sit laus ſumma Patri, ſummáque Filio,
Sit par ſancte tibi, laus quoque Spiritus ;
Qui das pro meritis, optimus arbiter,
Te totum ſimul omnibus.

VOs ſancti Proceres, vos Superûm chori,
Cœli quotquot habet Regia Principes,
Noſtros nunc date veſtris
Cantus jungere cantibus.
Primis ante alios, gloria Cœlitûm,
Chriſti Virgo parens fulget honoribus;
Divinóque ſeverum
Flectit pignore Judicem.
Adſtant Spirituum mille acies throno;
Regi ſancta ferunt vota clientium.
Hic Baptiſta profundo
Lucis flumine mergitur.
Quorum nuntia vox, orbis ad ultimas
Chriſtum vox reſonans intonuit plagas;
Præcones duodeni
Sacris Vatibus aſſident.
Fuſo purpurei ſanguine Martyres,
Et puro niveæ pectore Virgines
Agno candida fundunt
Rubris lilia cum roſis.
Qui pavêre ſuos Præpoſiti greges,
Paſcuntur ſupero Numine pleniùs;
Qui flevêre, ſerenus
Abſtergit lacrymas Pater.

HYMNIS dum reſonat curia Cœlitum,
Hic flemus patriis finibus exules;
Hic ſuſpenſa tenemus
Multis cantibus organa.
Quando mens miſero libera carcere
Se veſtris ſociam cœtibus inſeret;

Et, caligine pulsâ,
Cœli lucem habitabimus?
Obſcuræ fugient mentis imagines,
Cùm ſtantes propiùs luminis ad jubar,
Nos verum ſine nube
Ipſo in fonte videbimus.
Nobis ſancta cohors ſis bona, fluctibus
Luctantes mediis, quos modò reſpicis,
Da portus, duce Chriſto,
Da contingere proſperos.

II. NOVEMBRIS.

PRO COMMEMORATIONE

VITA FUNCTORUM.

FESTOS triumphos Cœlitûm
Funebris excepit dies;
Et longa quos oblivia
Premunt ſepultos, exhibet.
Lætis juvat pro cantibus
Audire feralem tubam,
Quæ ſub ſepulchris abditos
Cœlo recludet hoſpites.
Tunc mors inermis & tremens
Surdis ab antris audiet,
Et juſſa reddet lumini
Defuncta luce corpora.
Ruent ab alto ſidera,
Æterna nox Lunam premet;
Lux deſeret Solem ſuum,
Et cuncta miſcebit chaos.

Turbata clade publicâ
Natura diſſipabitur:
Suis ſoluti legibus
Rumpentur orbis cardines.
Flammis rubens ultricibus
Iras Dei cœlum pluet.
Tellus ſuo quæ pondere
Immota ſtat, movebitur.
Fac, Chriſte, quando ſplendidâ
De nube Judex veneris,
Furoris oblitus tui,
Ne nos nocentes punias.

O PLENUS irarum dies,
Dies furoris ultimi,
Quo ſtabit immutabilis
Decreta ſors mortalium.
Reos paventes obruet
Tremenda majeſtas Dei;
Pœnas ferentem vindices
Quis ſuſtinebit Judicem?
Scriptus notis fatalibus
Hic explicabitur liber;
Quod antè commiſſum fuit,
Hâc lance ponderabitur.
Quod multa nox celaverat,
Pleno patebit lumine;
Et conſcius ſibi Reus
In ſe feret ſententiam.
O quis relictum me mihi
Illo die tuebitur?
Pro me loqui quis audeat?
Pœnas repoſcunt crimina.

Vix ipſe ſecurus fuit,
Quem nulla labes inquinat,
Cùm vel leves ſeverior
Inquiret noxas Deus.
Tunc, Chriſte, ſis placabilis;
Oppone te totum tibi;
Ultoris exarment manus
Suſcepta pro me vulnera.

JESU, memento quod volens
Pro me crucem conſcenderis,
Quæ dira paſſus corpore
Tormenta non ſint irrita.
Delicta ſi non fletibus
Delere noſtris poſſumus,
Hæc tu tuo potentior
Dele efficaci ſanguine.
En ora ſuffundit pudor;
In fronte ſcripta crimina:
O quàm ſub alto pectore
Hæc iſta me mordent magis!
Si judicem non exuas,
Quâ te movebimus prece?
Benignus in natos pater
Flecti bonus tunc incipe.
Caſtam parùm qui fœminam
Puræ parem luci facis;
Qui de latrone martyrem,
Ne me nocentem deſeras.
Inter tuos ut cenſear,
Ab impiis me ſegrega,
Et ad tuam placatior
Me jam repone dexteram.

Quæ, quanta, quàm gravis dies!
O vindicis dies Dei!
Ubi ſedebit arbiter
Qui punit, & qui læſus eſt.
Offenſus ultor diceris,
Punire ſcis, ſcis parcere:
Nunc ure, ſævi, nunc ſeca,
Hâc dum die peperceris.
JESU, tuo vel nomine
Qui prædicas clementiam:
Da gratiam viventibus,
Et da quietem mortuis.

EODEM DIE.

LUGUBRE voces perſonent,
Fletus, preces, piacula,
Hoc, luce functi Spiritus
Tam triſte munus exigunt.
Nobis pias tendunt manus;
Opemque mœſti flagitant;
Uruntur, & miris modis
Torquentur abſque corpore.
Pro ſe mereri neſciunt,
O Chriſte, qui ſciunt pati;
Læſiſſe te magis dolet,
Quàm ferre crudeles rogos.
Tot ſunt amoris victimæ,
Quas flamma luſtralis piat.
Sævis fruuntur ignibus,
Ut puriores exeant.
Divina quæ clementia!
Placaris, & plectis minùs,

Si quando nos vicariis
Pœnis volentes plectimus.
Cives olympo debiti
Ardent Deo ſe jungere;
His præparatam lauream
Per nos Deus det conſequi.
Mixti choris cœleſtibus
Jugi juvabunt nos prece,
Salute certi de ſuâ,
Noſtræ ſaluti conſulent.

QUALIS decet te ſanctitas;
Qui ſic tuos probas, Deus!
Cur longa poſt ſuſpiria
Adhuc negas te cernere;
Ut dira, quem premit ſitis;
Ardens aquas cervus petit;
Sic quos amor rapit tui,
Ardent, anhelant te frui.
Neſtis moras amantibus;
Quos igne multo perficis,
Judex modò, modò pater
Utrumque munus ſuſtines.
Memento, quòd tu finxeris;
Nos de luto; quid exigis?
Nos corpus, & tu Spiritus,
Coinquinatos rejicis?
Si quæ piati criminis
Adhuc manent veſtigia,
Mundi ſcelus qui diluis,
Tuo cruore diluas.

Nos membra qui ſumus tua,
Jungas tuo nos corpori:
Paſtos tuis altaribus
Menſis ſupernis excipe.

SANCTO MARCELLO

EPISCOPO PARISIENSI.

Nos decet cantus renovare, cives.
Inſulâ frontem redimitus aureâ
Civis en noſter, modo factus intrat
Civis olympum.

Ille ſub Francis rudioris ævi
Regibus, duxit ſine labe vitam;
Quem ſibi primis Pietas alumnum
Finxit ab annis.

Inter obſcuros latitans parentes,
Omnibus fulſit pietate notus,
Creber in templo puer, ante tempus
Penè Sacerdos.

Civitas monſtris ſtupefacta magnis,
Hunc Deo carum ſimul atque novit,
Vellet ad ſacros, pateretur ætas,
Tollere honores.

Dum manu nudâ puer igne maſſam
Tractat ardentem, veneratur ignis,
Vimque dediſcit, timet innocentem
Lædere dextram.

Sacra dum ſanctis peraguntur aris,
In merum vertit latices aquarum;
Fit Dei ſanguis, bibit unde plenam
Turba ſalutem.

Quin & invergens manibus lavandis
Mox aquam mutat, ſtupuit ſacerdos,
Cùm manus pingui velut unctæ olivo
Balſama ſpirant.

QUID times ſacris, venerande Præſul,
Infulis ſacram redimire frontem?
Te Deus poſcit; facilis precantûm
Annue votis.

Annuit; læti cecinêre cives,
Protinùs cœlo nova lux ſereno
Ad novos fauſti radiaſſe viſa
Sideris ortus.

Se probat patrem, docet imperitos;
Erigit triſtes, inopeſque paſcit,
Fidus illæſum vigilando paſtor
Servat ovile.

Dum draco totâ metuendus urbe
Rodit, in pœnam ſcelerum, cadaver;
Hunc Deo fretus ligat, & profundum
In nemus egit.

Ibat exultans, comitante turbâ,
Belluâ victor domitâ ſuperbus;
Hîc ſuos monſtrat Pietas triumphos
Sub duce Chriſto.

Ad ſacras vellet reus ire menſas;
Sed graves obſtant ſcelerum catenæ:
Solvit, optatis bene pœnitentem
Reddit & aris.

QUÆ dies tanto celebrata cultu?
Civitas omnis vetus ad ſepulchrum
Advolat, cujus cineres recondit
Terra beatos.

Hoc memor quondam tumulata ſaxo,
Sacra MARCELLI veneratur oſſa;
Quiſquis hic orat, ſibi mox probabit
Numen amicum.

Priſca noſtrorum pietas avorum
Fluxit ex illo, rediviva ſurgat;
Quod adhuc ſervat cinis, hic ſepultos
Suſcitet ignes.

Quæ fuit vivo tibi cura, Præſul,
Hanc licet vectus ſuper aſtra, ſerves;
Et tuam, noſtræ bone tutor urbis,
Reſpice gentem.

Hæc Deo cives poſuêre templa,
Quæ tuum dicent ſine fine nomen;
Jure te civem vocat & patronum,
Civis & hoſpes.

Noſtra te ſummum celebrent Parentem
Ora, te ſummo genitum Parente;
Par ſit amborum tibi laus per omne
Spiritus, ævum.

XI. NOVEMBRIS.
DIVO MARTINO
EPISCOPO TURONENSI.

ECQUIS ardentes rapitur per auras,
Iſte quis pauper petit aſtra dives?
Cœlites plaudunt, comitemur hymnis
Aſtra petentem.

Flore ſub primo juvenilis ævi,
Cæſarum juſſu tulit arma miles;
Moxque deponet: tibi, Chriſte, nomen
Tyro profeſſus.

Non furor belli bene Chriſtianum
Pectus infregit; pius inter arma
Integros ſervat, ſemel obligato
Nomine, mores.

Pauperi pauper malè membra nudo
Dividit veſtem, mediâque Chriſtus
Obtulit ſe ſe tunicâ micantem,
Nocte ſequenti.

Fonte luſtratur; meliore teſtes
Se ſacramento vovet inter aras,
Induit Chriſtum, ſimul ac profana
Exuit arma.

Hinc capit vires; velit Imperator,
Solus adverſos penetrabit hoſtes,
Una Crux Chriſti, velut umbo, tela
Omnia contra.

Sed novus miles nova bella tentat,
Sævit in ſe ſe ſibi factus hoſtis;
Unde majores ſibi pollicetur
Ferre triumphos.

Quo

Quo fugis præceps? latitare neſcit
Mille portentis manifeſta virtus;
Præſulem jam te feret in ſupremum,
Turo tribunal.
Non tumet faſtu, neque ſplendet auro,
Sordidam ſervat velut antè veſtem;
Ora deformi dabat una virtus,
Unde niteret.
Spreverit vili quis eum lacernâ,
Cujus ad nutus elementa parent?
Scilicet juſſu poſuêre fractis
Viribus ignes.
Redditur Cæco ſua lux, & auris
Redditur Surdo, ſua lingua Muto;
Impari qui vix pede claudus ibat,
Ambulat æquo.
Imperat morbis, abigit malignos
Spiritus, Divûm ſimulacra vertit,
Luce defunctos vocat ad prioris
Munera vitæ.
Fertur immani ruituræ mole
Arbor, exciſo trepidaſſe trunco;
Suſtinet lapſum, capitique ſacro a-
verſa pepercit.
Luminis ſplendor, Patris una Proles,
Chriſte te pronus veneretur orbis,
Qui Sacerdotes per Amoris almi
Flamen inungis.

THURE fumantes quis hic inter aras,
Verticem cujus ſacra flamma lambit?
Intùs ardebat meliùs ſacratâ
Pectoris arâ.

Regis accumbens epulis tuetur
Præſulum Præſul bene par honorem.
Ipſa tunc vilem minor ante pannum,
Purpura pallet.

O virum! qualem Pietas petebat,
Quem fides nullis labefacta ſeclis.
Non ſemel ſenſit medios per enſes,
Sacra tuentem.

Læditur probris, ſibi ſemper idem
Neſcit iraſci, fera corda placat,
Et ſuos tantùm cumulando donis
Subjicit hoſtes.

Nec truci quamvis caput immolandum
Pro Dei cauſâ poſuit ſub enſe,
Martyris palmam retulit, vel iſto
Dignus honore.

Ut mori ſenſit moribunda membra,
Membra non molli jacuêre lecto,
Vile quin ſtramen ſibi durus aufert,
Terra, cubile.

Hic manus tendens, reſupinus alto
Figit immotos oculos olympo,
Ut celer notum per iter volaret
Spiritus aſtris.

Quando ſtellatos propè tangit axes,
Et Deo jam jam fruiturus ardet,
Si gregi proſit, patiens iniquis
Vivere terris.

Hujus ad ſacros cineres ſuperbi
Sponte deponunt ſua ſceptra Reges :
Turba languentum repetit petitam
Ægra ſalutem.
Luminis ſplendor, Patris una Proles,
Chriſte, te pronus veneretur orbis,
Qui Sacerdotes per Amoris almi
Flamen inungis.

XXII. NOVEMBRIS.
IN SANCTAM CÆCILIAM.

Festis læta ſonent cantibus organa,
Terris ſacra redit Cæciliæ dies ;
Mixtas, Aligeri, cum citharis lyras
Noſtris jungite vocibus.
Veſtris illa fuit debita cœtibus,
Dum terras habitat nobilis æmula
Ut vos exprimeret, corporis immemor,
Votis aſtra præoccupat.
Quid non ſanctus Amor ? fortiter ambiit
Chriſto virgineum fundere ſanguinem,
Obliti meminit tunc benè corporis,
Præclaræ ſitiens necis.
Vobis, ſorte ſuâ, virgo beatior ;
Nam, quâ parte minor, vos ſupereminet,
Immortale genus, quæ potuit mori,
Veri victima Numinis.
Solo digna Deo conjuge reſpuit
Mortales thalamos ; jam dederat fidem.
Quam divina ligant pacta, quis audeat
Hanc impunè repoſcere.

Decantat Domino, dulcè ſonantibus
Doctâ virgo manu quos animat tubis;
Purum, ne peream, des mihi cor, Deus,
Fiat corpus & integrum.

SUNT Virginales nuptiæ,
Quibus Deo mens jungitur.
Si prole terras non replent,
Replent olympum civibus.
Exoſa mortales thoros
Hæc virgo, verbi ſemine,
Quot Chriſtianos parturit,
Jam jam futuros martyres!
Stupente naturâ vices
Mutantur: ô verbum potens!
Fit ſponſa jam ſponſi parens,
Et prima proles, ſponſus eſt.
Quæ virginis fœcunditas!
Sponſum Deo virgo parit.
Quàm conjugalis hæc fides
Quæ ferre dat Chriſti jugum!
Non illecebris allicit
Audax minis quem territat.
Arcana quæ celaverat,
Pandit Dei myſteria.
Illapſa menti conjugis
Pectus ſubibat veritas;
Se caſta miſcebat fides,
Docetur & cedit Deo.
Ardens novis amoribus
Non ampliùs de nuptiis
Valerianus cogitat.
Illuxit illi Veritas.

Felix nimis connubium,
Quo veritati jungimur!
Æterna ſunt hæc fœdera,
Quæ nulla diſſolvat dies.
Sit ſumma laus ſummo Patri,
Et par coævo Filio,
Cum Spiritu, qui numine
Suo replevit Virginem.

CASTIS amoris ignibus
Cedant faces libidinis.
Mens paſta puro lumine,
Servire neſcit corpori.
Nil juris in me nunc habes,
O ſponſe! Virgo dixerat;
Qui me ſibi junxit priùs,
Totam ſibi me vindicat.
Cuſtos pudici corporis,
Miſſus ſupernis ſedibus,
Quem mox videbis, Aliger,
Velut ſatelles, excubat.
Si fonte ſacro diluas,
Ortûs tui contagia,
Nox cedet, & menti novæ
Cœleſtis accedet dies.
Paret. Salubri tingitur
Luſtralis undæ flumine.
Valeriano ſe ſe addidit
Frater comes Tiburtius.
Mox temperato lumine
Se ſe videndum præbuit,
Juxta latus qui virginis
Adſtans latebat Angelus.

Fratres novo qui nomine
Se Chriſtianos prædicant,
Hâc ſub magiſtrâ Virgine
Fortes viri diſcunt mori.
Dux virgo facti, jam ſuos
Inter triumphat martyres:
Inſtantis & necis ſuæ,
Et gloriæ præludia.
Nùnc nunc ſonantis organi
Inflate vocales tubos,
Et fiſtulas & cornua;
Pulſate læta tympana.
Sit laus tibi, Rex Virginum,
Sit laus tibi, Dux Martyrum,
Trahens amore Virgines,
Ungens cruore Martyres.

UT Virgines decet pudor,
Sic eſt decens audacia;
Temnunt rogos, rident neces,
Omneſque pœnas provocant.
Flammis aheno ſervido
Pudica virgo mergitur:
Sed unda certat ignibus,
Nec frigus amittit ſuum.
Emergit inde purior,
Stupet tyrannus, infremit,
Tormenta cedunt martyri,
Quæ neſcit illis cedere.
Inſtar columbæ deſeret
Terras, procellis altior;
Et quem ſitit, quem deperit,
Sponſi volabit in ſinum.

Tres Martyres fecit furor,
Amor ſibi tres vindicat?
O vos furoris victimæ!
O vos amoris hoſtiæ!

FUSO purpurei ſanguine Martyres
Et puro niveæ pectore Virgines,
Chriſti CÆCILIAM dicite Virginem,
Chriſti dicite Martyrem.
Illi non ſatis eſt, magnanimâ fide
Et ridere Deos, judicis & minas;
Quæ dat martyribus ſola Deo frui,
Ardens accelerat necem.
Anceps carnificis dum trepidat manus
Incertoque caput vulnere percutit;
Ter percuſſa, ſuâ de nece fortior
Ter Virgo meruit mori.
Non oblata ſemel ſe vovet hoſtia,
Longo ſupplicii tempore multiplex.
Se ſe morte probat, quæ quoties cadit,
Expirans toties litat.
Manat vulneribus virgineus cruor
Admotâ trepidi ſyndone quem legunt,
Ut diſcant pugiles tincta cruoribus
Non horreſcere funera.
O fumantis adhuc purpura ſanguinis!
Hac induta magis Virginitas nitet.
Non ſic gemmiferis candida virgines
Ornant colla monilibus.
Sancti, dum moritur, propoſiti tenax,
Firmat Chriſtiadas, dedocet impios;
Jam viſura Deum tres animoſior
Chriſti præco docet dies.

Fac nos, Chriſte, tuæ Virginis æmulos,
Quâ pro te moritur, ritè ſequi fidem:
Et dum vita manet, da tibi vivere,
Et cùm mors veniet, mori.
Da te, ſumme Pater, tollere laudibus;
Da te, Chriſte, ſequi, laurea Virginum;
Per te, divus amor, frigida pectora.
Puris ignibus ardeant.

DIVO ARNULPHO MARTYRI.

Huc, Arnulphe, tibi ſacra dies redit;
Terras non pigeat, noſque reviſere:
Ut quas ritè preces fundimus annuas,
Per te ſuſcipiat Deus.
Sint qui Pontificem te ſibi vindicent,
Dicant cumque tuâ conjuge cœlibem,
Fuſo te celebrent ſanguine Martyrem,
Laus triplex tibi convenit.
Cunctis Cœlitibus laus ſua competit,
Palmam quiſque ſuam pro meritis tenet,
Sed tu tergeminis clarus honoribus,
Divis invidiam facis.
Per totas Fidei ſemina Gallias
Spargis; te Pietas fecit Apoſtolum:
Cogi limitibus neſcit, ut omnibus
Proſit prodiga Charitas.
Dum diverſa vagus per loca Pontifex
Sacrum munus obis, percuteris, cadis.
Teſtis ſilva tuis tincta cruoribus
Crimen vidit, & horruit.
Hic ſtans ara vetus, fuſus ubi cruor,
Conſecrata tuo nomine viſitur.

Deteſtata ſcelus, quâ Pietas poteſt,
Fuſis fletibus expiat.
Sedes nemo ſacras crimine polluat;
His ARNULPHUS adhuc ſedibus excubat.
Et nos non pudeat lambere ſupplices
Hic veſtigia ſanguinis.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini,
Fulti cujus ope prælia ſuſtinent
Contemptâ nece Martyres.

DEBET quanta Patri, qui modò deſeret
Vitam, quam recipit de patre, filius;
Te Chriſto genuit Remigius, dedit
Æternùm tibi vivere.
Præceptis Pietas quæ ſemel imbuit
Lactentes pueros, nos ſequitur ſenes;
Quæ nos ritè Deo vivere præcipit,
Hæc nos imperat & mori.
Verbo per populos quem reſonas Deum,
Sed quem tu meliùs morte tuâ probas;
Illi totus amas fundere ſanguinem,
Effudit tibi qui ſuum.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini,
Fulti cujus ope prælia ſuſtinent
Contemptâ nece Martyres.

CHRISTI ſponſa, ſacris integra nuptiis
Quantis Virgo parens fulget honoribus!
Junctos connubio quæ thalami facit
Rupto fœdere cœlibes.

Scariberga pii propoſiti tenax,
Manſit virgo ſui conjugis abſtinens,
Æquis unanimes ſe pariter ligant
Ambo conditionibus.

Non hoc connubium prole caret ſuâ,
Nec mater ſterilis, nec ſterilis pater.
Ambo quàm meliùs parturiunt ſacro
Verbi ſemine filios!

Sanctis præco Dei functe laboribus,
Dirâ morte cadis; ſanguine quem doces
Firmas ipſe fidem; non poterat tibi
Quid contingere dulcius.

Quæ non ad thalamum fœmina venerat,
Ad ſponſi tumulum protinùs advolat;
Tam ſanctos cineres, quos lacrymis rigat,
Effoſſa ſub humo tegit.

Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini,
Fulti cujus ope prælia ſuſtinent
Contemptâ nece Martyres.

COMMUNE SANCTORUM.

SANCTIS APOSTOLIS.

Coeleſtis aulæ Principes,
Sacri duces exercitûs;
Biſſena mundi lumina,
Olim futuri judices.

Merſis gravi caligine,
Per vos dies renaſcitur;
Quos vanus error luſerat,
Illuſtrat alma Veritas.

Non vi, nec armis militum,
Fandi nec ullis artibus;
Verbo ſed irriſæ Crucis,
Chriſto rebelles ſubditis.
Quibus gemebat ſubditus,
Rumpuntur orbis vincula:
Jam gaudet excuſſo jugo,
Liber Dei ſub legibus.
Vulgata terris omnibus,
Per vos Dei myſteria:
Sic veſtra terris omnibus,
Præclara facta perſonant.
Uni ſit & trino Deo
Suprema laus, ſummum decus,
De nocte, qui nos ad ſuæ
Lumen vocavit gloriæ.

SUPREME quales Arbiter
Tibi miniſtros eligis,
Tuas opes qui vilibus
Vaſis amas committere!
Hæc nempe plena lumine
Tu vaſa frangi præcipis:
Lux inde magna rumpitur,
Ceu nube ſciſsâ, fulgura.
Totum per orbem nuntii,
Nubes velut, citi volant:
Verbo graves, Verbo Deo,
Tonant, coruſcant, perpluunt.
Chriſtum ſonant: verſæ ruunt
Arces ſuperbæ dæmonum:
Circùm tubis clangentibus,
Sic verſa quondam mœnia.

Fac, Chriſte, cœleſtes tubæ
Somno graves nos excitent;
Accenſa de te lumina
Pellant tenebras mentium.
Uni ſit & trino Deo
Suprema laus, ſummum decus,
De nocte qui nos ad ſuæ
Lumen vocavit gloriæ.

QUEM miſit in terras Deus,
Ut morte nos ſervet ſuâ,
Amoris hic fidos ſui
Vos eligit vicarios.
Occiſus Agnus à lupis,
Vos miſit agnos ad lupos;
Mores ferinos exuunt,
Agni repentè de lupis.
Quæ victimarum cædibus
Tellus madebat impiis,
Veſtris eam ſudoribus,
Veſtro piaſtis ſanguine.
Hoc rore facta pinguior,
Quot illa fructus protulit!
Quæ, quanta ſurrexit ſeges!
Et iſta nos ſeges ſumus.
Quam ſi bonus reſpexeris,
Qui das rigatis creſcere,
Frumenta nos cœleſtibus
Matura condes horreis.
Uni ſit & trino Deo
Suprema laus, ſummum decus
De nocte, qui nos ad ſuæ
Lumen vocavit gloriæ.

SANCTIS APOSTOLIS

Tempore Paſchali.

CUI ſe relictis omnibus,
Addixerant Apoſtoli,
Triſtes recenti funere
Jeſum dolebant mortuum.
  At vos dolorem ponite :
Se ſuſcitavit mortuum,
Indigna mortis vincula
Rumpendo, ſe probat Deum.
  Pervadit occluſas fores,
Veſtro videre ſe choro,
Artus ſacros dat tangere,
Nec temnit oblatas dapes.
  Servata monſtrat vulnera
Noſtræ ſalutis obſides :
O quanta nubes teſtium
Fidem ſepultam ſuſcitat !
  Apoſtolorum ſenſibus
Qui te revelaſti, Deus,
Et te, vacillet ne fides,
Noſtris revela mentibus.
  Sit laus Patri, laus Filio,
Qui nos triumphatâ nece,
Ad aſtra ſecum tranſtulit :
Compar tibi laus, Spiritus.

REGNIS paternis debitus,
Cruore quæ pandit ſuo,
Vos propter, hoſpes exteras
Adhuc colit terras Deus.

Ignota tardis mentibus
Patére dat myſteria,
Per mille præſagas ſui
Se detegens imagines.
En immolandus à Patre,
Suum ferens lignum puer:
En Agnus ille, ſanguine
Qui tincta ſervat limina.
Amoris ô quæ pignora!
Vobis oves credit ſuas:
Ligare dat, dat ſolveré,
Quæ ſolvit & ligat Deus.
Da, Chriſte, tecum nos mori,
Tecum ſimul da ſurgere,
Terrena da contemnere,
Amare da cœleſtia.
Sit laus Patri, laus Filio,
Qui nos, triumphatâ nece,
Ad aſtra ſecum tranſtulit:
Compar tibi laus, Spiritus.

NATUS Parenti redditus
Non vos amicos deſeret:
Sub imbre lapſum flammeo
Infundet in vos Spiritum.
Hauſto repleti Numine,
Terras in omnes liberi,
Chriſtum tubis cœleſtibus
Chriſtum Deum vulgabitis.
Non jam tenebit ampliùs
Formido mortis abditos:
Aperta non, euntibus
Addent moras pericula.

Vos ante Reges fortiter
Spernetis armatas neces :
Hæc nempe pro Chriſto mori
Suprema vobis gloria.
Orate, firma ſit Fides,
Et certa ſe Spes erigat ;
Illapſa noſtris cordibus
Pellat timorem Charitas.
Sit laus Patri, laus Filio,
Qui nos, triumphatâ nece,
Ad aſtra ſecum tranſtulit :
Compar tibi laus, Spiritus.

SANCTIS EVANGELISTIS.

CHRISTI perennes nuntii,
Recta qui cæleſtibus
Scriptis Dei myſteria
Totum per orbem ſpargitis,
Olim ſub umbris condita,
Vates ſacri quæ viderant ;
Umbris procul cedentibus,
Vidiſtis hæc pleno die.
Humana quæ tulit Deus
Divina quæ geſſit * homo,
Seris legenda poſteris,
Dictante ſcripſiſtis Deo.
Loco remotos, tempore,
Vox rexit idem ſpiritus,
Et quiſque, pro ductu Dei,
Scribendo Chriſtum reddidit.

* *Sic peccaſſe gloriabor, ut pietati conſulam.*

Nos ut doceret, induit
Vocis ſonos, Verbum Patris:
Veſtris adhuc in paginis
Nobis loqui non deſinit.
Uni ſit & trino Deo
Suprema laus, ſummum decus,
De nocte qui nos ad ſuæ
Lumen vocavit gloriæ.

SINÆ ſub alto vertice,
Cœlo tonante, lex data;
Inter turbas & fulgura
Præſens minabatur Deus.
Nunc, temperato Numine,
Per vela carnis blandiùs
Amat videri, languidis
Se lumen aptans ſenſibus.
Inſculpta ſaxo lex vetus
Præcepta, non vires dabat:
Inſcripta cordi lex nova,
Quidquid jubet, dat exequi.
Scripſiſtis hanc fidâ manu,
Hanc vòce, voci conſonis
Hanc prædicaſtis moribus,
Signaſtis hanc & ſanguine.
Afflante divo Spiritu,
Quæ verba vitæ traditis;
Hæc ille noſtris imprimat
Delenda numquam cordibus.
Uni ſit & trino Deo
Suprema laus, ſummum decus,
De nocte qui nos ad ſuæ
Lumen vocavit gloriæ.

MARTYRI.

Ex quo, ſalus mortalium,
Fluxit ſacer Dei cruor;
Homo redemptus æmulum
Deo litavit ſanguinem.
Non jam Crucis Chriſti pudet:
Quin ſurgit ingens gloria,
Deum fateri mortuum,
Pro mortuo mori Deo!
Hoc iſte plenus Spiritu
Ridet minas, ridet neces;
Tuâque fretus dexterâ,
Tibi, Redemptor, militat.
Parata ſpectans præmia,
Securus ad pœnas volat;
Sic pugnat, ut ſperet mori,
Et morte mortem vincere.
Unus tot armatas manus
Stupente laſſat judice;
Et tortus ipſis qui cadit,
Torquentibus fit fortior.
Da, Chriſte, tanti militis
Æquare facta fortia:
Da ſubſtinere pro tuo,
Quodcumque durum, nomine.

FELIX morte tuâ, qui cruciatibus,
Cœlo difficilem rumpere amas viam,
Et ſignare cruore,
Quam Chriſto dederas, fidem.

Pœnis victa quibus deficeret fides ;
Tu pœnas avida mente præoccupas :
Cui non ſufficit una ,
Ambis innumeras neces.
Te pro lege ſuâ magnanimum mori ;
Te Chriſtus pugilem ſpectat ab æthere :
Ne ſuccumbere poſſis ,
Tecum prælia ſuſtinet.
Et nos delicias , vana per otia ,
Gens infida Deo , quærimus anxii ;
Quid torpemus ? inertes
Sanguis Martyris excitat.
Semper maxima laus ingenito Patri ;
Semper laus genito maxima Filio ;
Sacri nexus amoris ,
Sit laus par tibi , Spiritus.

JAM non te lacerant carnificum manus ,
Inter qui recubas Cœlituum choros :
Nunc pro carcere cæco ,
Fulgentes habitas domos.
Non jam vincla manus , non cohibent pedes ;
Tu liber superûm regna perâmbulas :
Quot plagis laniatus ,
Cœlo tot radiis nites.
Nec te dira fames , nec ſitis ampliùs ,
Nec probroſa premit te modò nuditas :
Nunc te lumine puro
Paſcit Chriſtus & induit.
Sic tu Martyribus dexter ades , Deus ,
Ut quos mors perimit , gloria vindicet ;
Confundiſque tyrannum ,
Dum quos deprimit , elevas.

Semper maxima laus ingenito Patri ;
Semper laus genitò maxima Filio ;
Sacri nexûs amoris,
Sit laus par tibi, Spiritus.

PLURIBUS MARTYRIBUS.

FORTES cadendo Martyres,
Quos empta fuſo ſanguine,
Cœleſtis ornat purpura,
Junctis canamus vocibus.
Acti procellis omnibus,
Sui cruoris flumine
Vehuntur, & Chriſto duce,
Portus beatos occupant.
Sævit tyrannus, allicit :
Temnunt minas, temnunt preces,
Deum minantem dum timent,
Dum munerantem diligunt.
Quem lictor inſanus ſitit,
Quem cæcus effundit furor,
Amor ſacerdos prodigum
Chriſto cruorem conſecrat.
Et ille mixtus ſanguini,
Quem fudit in ligno Deus,
Fundentibus placabilem
Orare non ceſſat Deum.
Implere vos omnes decet
Paſſo Deo quod defuit ;
Per tot neces læſo Patri
Fit plena Chriſtus hoſtia.
Æterne tu Verbi Pater,
Æterne Fili, par Patri,
Et par utrique, Spiritus,
Tibi, Deus, ſit gloria.

QUAM, Chriſte, ſignaſti viam
Primus profuſo ſanguine,
Per hanc tui te fortiter
Ducem ſequuntur milites.
Foſſus manus, foſſus pedes,
Ovans ad aſtra tranſvolas;
Et membra trunci Martyres,
Addunt triumpho ſe tuo.
Omnes in oſtro ſplendidi
Tuum tribunal ambiunt:
Accepta monſtrant vulnera,
Et per tot ora ſupplicant.
Audire ſi nos reſpuis,
Quos criminum moles gravat;
Audi tuos qui ſanguinem
Fudêre pro te, Martyres.
Fac, ſi tyrannus deficit,
Ne blandiendo molliùs
Frangat voluptas pectora,
Ipſis tyrannis ſævior.
Æterne tu Verbi Pater,
Æterne Fili, par Patri,
Et par utrique, Spiritus,
Tibi, Deus, ſit gloria.

SANCTIS PONTIFICIBUS.

CHRISTE, decreto Patris inſtitutus
Pontifex ſummo, tibi, qui fideles,
Quos legis, formas populis regendis
Ipſe miniſtros.

Hunc juvat feſto celebrare cantu,
Qui licèt magnis meritis abundans,
Flens & invitus, duce te, tremendùm
Sumpſit honorem.
Noverat quantis pateat periclis
Ille, qui ſummos apices adeptus,
Omnium curas, ſibi raptus uni,
Suſtinet omnes.
Fecerat fervens amor inquietum;
Quò gregis cari pia cura poſcit,
Advolat promptus, mora non euntem
Ulla retardat.
Dux iter, vitâ præeunte, monſtrat,
Comprobat factis ſua dicta magnis;
Et domum ſanctam bene olente Chriſti
Implet odore.
Lux erat cæco, columen labanti,
Una ſpes lapſo, miſero levamen,
Providus cunctis pater, omnibuſque
Omnia factus.
Chriſte, Paſtorum bonus ipſe Paſtor,
Qui greges paſcis proprio cruore,
Fac ut æternæ ſubeant opima
Paſcua vitæ.

SANCTIS DOCTORIBUS.

O, Qui perpetuus nos monitor doces,
Vox æterna Patris, Chriſte, vicarios
Doctores, patrias cùm remeas domos,
Nobis quàm benè ſuppetis!
Hi ſemper vigilant, ne quid adulterum
Corrumpat Fidei virgineum decus:

Lædi vel leviter non patitur Fides,
His cuſtodibus integra.

Inſames abolent relliquias deûm;
Errores abigunt, crimina dedocent;
Chriſto reſtituunt, quos malè credulos
Mendax luſerat hæreſis.

Patrum canitiem, tot venerabiles
Rugas objiciunt, undè nitet Fides:
Quæ ſunt priſca, docent; quæ nova, ſubruunt:
Servant depoſitum Dei.

Sit ſuprema tibi gloria, Veritas,
Quæ per ſcripta Patrum quando foris ſonas,
Nullo vocis egens, corda doces, ſono,
Et te mentibus inſeris.

JAM nunc, quæ numeras tot tibi vindices,
Effer ſidereum Relligio caput:
Quot ſunt mota tibi prælia, nobiles
Tot nectis tibi laureas.

Cùm per mille neces Impietas furit,
Opponis valido pectore Martyres:
Cùm per mille dolos decipit Hæreſis,
Doctores tibi ſuſcitas.

Quando ſparſa lues undique criminum,
Hi gliſcens vitium protinus amputant,
Quando plurima nox mentibus incubat,
Hi plenum revehunt diem.

Firmant inſtabiles, & dubios regunt,
Monſtrant tuta procul littora naufragis:
Nobis, qui vehimur cæca per æquora,
Lucent perpetuæ faces.

Quæ dixêre tuis conſona ſenſibus,
Noſtris illa, Deus, cordibus imprimas

Quos terris colimus, quos ſequimur duces,
Fac nos moribus aſſequi.
Sit ſuprema tibi gloria, Veritas,
Quæ per ſcripta Patrum quando foris ſonas,
Nullo vocis egens, corda doces, ſono,
Et te mentibus inſeris.

Vos ſuccenſa Deo ſplendida lumina:
Vos Sal, nos homines quo ſapimus Deum;
Ævum, puri animo, moribus integri,
Quo condimur in alterum.
Per vos Relligio, tutaque Veritas;
Per vos virgineis fulget honoribus:
Per vos Chriſtus amat pandere divites
Theſauros ſapientiæ.
Veſtris unda fluit pura canalibus;
Chriſti floret ager; munda nitet ſeges;
Lac aptum pueris, & ſolidum viris
Cauti ſufficitis cibum.
Hi ſunt, ſumme Deus, qui tibi militant;
Hi ſunt qui ſtabiles ædificant domos:
Unâ docta cohors arma tenet manu,
Muros conſtruit alterâ.
Viciſtis ſtygiàs vos quibus hæreſes,
Hæc nos accipimus tela ſuperſtites;
His pugnamus adhuc, nec dubio exitu
His armis quoque vincimus.

SANCTIS MONACHIS.

Felices nemorum pangimus incolas,
Certo conſilio quos Deus abdidit,
Ne contagio ſecli
Mores læderet integros.

Ut te poſſideant, quem ſitiunt Deum,
Urbes, regna, ſuos, ſe quoque deſerunt:
Totus viluit orbis,
Dum cœleſtia cogitant.

Nudi, prompti, alacres, liberi ab omnibus,
Ad luctam pugiles ociùs advolant;
Ut vaſtum mare tranent,
Prudentes onus exuunt.

Æternas ut opes, certaque gaudia
Securi rapiant, omnia ludicra
Sano pectore temnunt,
Conſiſi melioribus.

Illis ſumma fuit gloria, deſpici;
Illis divitiæ, pauperiem pati;
Illis ſumma voluptas,
Longo ſupplicio mori.

Fac nos, ſumme Deus, quæ patimur mala,
In pœnam ſcelerum ferre libentiùs;
Et tellure relicta,
Immortalia quærere.

Æternus ſit honos ingenito Patri,
Sit par unigenæ gloria Filio,
Sacri nexus amoris,
Laus compar tibi, Spiritus.

O Pulchras acies, caſtraque fortia,
Quæ Spes, una Fides, unus Amor regit.
Omnes lege ſub unâ,
Uno ſub duce militant.

Heu! quantis rapiunt aſtra laboribus!
Pulſant perpetuis queſtibus æthera;
Per jejunia longa
Vires corporis atterunt.

Votis unanimes, vi quoque fletuum
Inſtant, & ſocias ingeminant preces,
Et concordibus armis,
Vim cœlo ſimul inferunt.
Hæc vis grata Deo; ſic amat optimus
Vinci per lacrymas, per genitus Pater:
Sic duris reſeratur
Cœlum conditionibus.
Fervent quando die cuncta tumultibus,
Altum turba ſilet; cetera dum tacent,
Hi per cantica rumpunt
Noctis longa ſilentia.
Exercet vigiles continuus labor;
Incumbunt operi non reſides manus:
Tellus culta colonis
Victum ſuppeditat ſuis.
Quin regina ſui mens quoque ſubditur;
Rectoriſque ſtudet nutibus obſequi,
Nil ſervat ſibi juris,
Capto liberior jugo.

SANCTIS CONFESSORIBUS.

NON parta ſolo ſanguine,
Ornat beatos purpura:
Sunt incruenta, quæ ſuos
Habent triumphos, prælia.
Non iſte flammas, non cruces,
Non ſenſit uncos pectines:
Crudelis & durus ſibi
Se morte lentâ conficit.

Si lictor illi defuit
Si vincla, fuſtes, ungulæ;
Parata pro Chriſto mori,
Hoc ſupplet omne Caritas.
Corpus ſubegit Caſtitas,
Et liberam mentem Fides,
Amor ſupernis ignibus,
Totam litavit hoſtiam.
Venis apertis omnibus,
Qui vellet ultrò erumpere,
Fraudatus optatâ viâ,
It fuſus in fletum cruor.
Da, Chriſte, ſic nos vivere;
Diſcamus ut ſemper mori:
Da, poſt brevis vitæ dies,
Vitæ perennis gaudia.
Æterne tu Verbi Pater,
Æterne Fili par Patri,
Et par utrique, Spiritus,
Tibi, Deus, ſit gloria.

TUA beandos gloriâ,
Miris, Deus, probâs modis,
Qui, dùm lates, præſentior,
Votis amantûm paſceris.
Procul remoti, ſupplices
Tendunt manum, & patrium
Per vota, per ſuſpiria,
Cœlum ſalutant exules.
Te ſola mors cùm det frui,
Se ſe necant laboribus,
Se ſe necant jejuniis,
Et, quà licet, vellent mori.

Quam, morte promptâ, ſervidi
Emêre palmam Martyres;
Hic doctus in dies mori,
Longo reportat funere.

QUI te Deus, ſub intimo,
Amans recepit pectore,
Non ille terras ampliùs
Suſpirat, oblitus ſui.
Quid ergo gaudes nectere
Triſtes moras amantibus?
Terris retardas exules,
Cives polo quos deſtinas.
Hinc fervet in dies amor;
In vota toti diffluunt:
Ad aſtra feſtinantibus
Fit pœnâ, vita longior.
Vix iſte tardi corporis
Pondus moleſtum ſuſtinet;
Præ mortis occupat diem,
Ardens Deo ſe jungere.

SANCTIS VIRGINIBUS.

CŒLESTIS aula panditur;
En ſponſus; omnes obviæ,
Exite ſponſo Virgini,
Exite, ſponſæ Virgines.
Hæc nuptialis eſt dies,
Quæ, longa poſt ſuſpiria,
Dat omnibus, dat ſingulis,
Jam pleniùs frui Deo.

Quæ caſta vobis gaudia,
Quos afflet ignes, dicite,
Ab ore cujus purior
Torrens voluptas effluit?
Hunc propter unum viluit
Superba Regum purpura:
Dotata quæ ſponſo Deo,
Quid Virgo terris ambiat?
O virginales nuptiæ
Per quas caro fit ſpiritus!
O dulce vinculum, jungitur
Quo mens Deo, menti Deus!
Sit laus Patri, laus Filio,
Sit par tibi laus, Spiritus,
Divina qui perennibus
Firmas ſigillis fœdera.

VIRGINIBUS MARTYRIBUS.

CŒLESTES pueri, dulcè ſonantibus,
Omnes nunc cytharis dicite Virginem;
Nunc aptate tubas, ſumite tympana,
Chriſti dicite Martyrem.
Veſtris illa fuit debita cœtibus,
Quæ mortalis adhuc, nobilis æmula,
Ut vos exprimeret, dedicit genus,
Virgo corporis immemor.
Sed quid cogis amor? fortiter ambiit
Sponſo virgineum fundere ſanguinem;
Obliti meminit tunc bene corporis,
Præclaræ ſitiens necis.
Sic quâ parte minor, vos ſupereminet;
Immortale genus, quæ potuit mori,

Et per damna ſui corporis, integram
Teſtari Domino fidem.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini,
A quo magnanimæ prælia ſuſtinent,
Spreto funere, Virgines.

VIRGINUM robur, Deus, atque cuſtos:
Sexus imbellis, medios per enſes,
Dum faves, quas non ſuperat virili
Pectore mortes!
Pro tuis aris animoſa Virgo
Molle dat pœnis lacerare corpus;
Non ſuos ſentit, memor ô! tuorum,
Chriſte, dolorum.
Non graves plagæ, validi nec ictus
Integram poſſunt violare mentem;
Quin ſacri creſcit magis obſtinatus
Ardor amoris.
Sponſa dilecto placitura ſponſo
Deſpicit ruptum laniata corpus:
Eſt ſuus truncis honor, & venuſtas
Eſt ſua membris.
Omnis à Recto fluit ille ſplendor:
Chriſte, ſic olim, cruce tenſus altâ,
Obſequens Patri laceros placebas
Horridus artus.
Summa laus Patri, genitoque Verbo,
Et tibi compar, utriuſque Nexus,
Fac tibi ſemper placeamus uni,
Moribus æquis.

QUID ſacram, Virgo, generoſa Martyr,
Ambiunt frontem duplices coronæ ?
Nempe non unum gemino reportas
Hoſte triumphum.
Mollior fregit neque te Voluptas,
Impotens flexit neque te Tyrannus;
Tu graves pœnas, pariterque blandos
Vincis amores.
Liliis ſponſus recubat, roſiſque;
Tu, tuo ſemper bene fida ſponſo,
Et roſas Martyr, ſimul & dediſti
Lilia Virgo.

MULIERIBUS SANCTIS.

JAM cuncta cantu perſonent,
Adeſte ſanctæ Conjuges;
En illa fortis Fœmina,
Inter triumphat Cœlites.
Blandos ut hoſtes vinceret,
Hanc fortitudo veſtiit,
Ut proſit intuentibus,
Cœleſtis ornavit decor.
Non vana pompa ſeculi
Senſus feſellit, nec malis
Gliſcens voluptas artibus
Virile pectus molliit.
Non illa luxu veſtium,
Non crine torto ſplenduit:
Cultu nitens ſed ſimplice,
Puris placebat moribus.

Se ſub ſerenis vultibus
Auſtera virtus occulit;
Timet videri, ne ſuum,
Dum prodit, amittat decus.
Paſcenda cœleſti cibo,
Sacris ſtudebat litteris;
Templo frequens, ſed ſedula
Redibat ad curam domûs.

ARDET Deo quæ Fœmina,
Latere fruſtra cogitat:
Quot indigos hæc ſublevat,
Tot proditur præconibus.
Prodeſſe quærit omnibus,
Curis honeſtis anxia,
Patrona, cuſtos Virginum,
Secunda mater orphanis.
Pannis latentem vilibus
Chriſtum fovebat hoſpitem:
Quas dura ſubtraxit ſibi,
Opes refundit prodiga.
Pacem domi, pacem foris
Alto colit ſilentio;
Lites amat componere,
Ut una mens ſit omnibus.

O JAM beata, quæ ſuo
Tandem ſoluta corpore,
Vinclis perennioribus
Uni Deo conjungitur!
Per quos gradus cœlum petit,
Hâc ire vos omnes docet,

Junctæ jugali vinculo,
Et vos ſolutæ Conjuges.
Inſignis & nos Fœminæ
Sequi decet veſtigia,
Magnum vel ipſis quæ fuit
Virtutis exemplum viris.
Queis arſit illa, fac, Deus,
Flagremus & nos ignibus:
Eoque, quo te vis coli,
Amore fac mens te colat.

AD CHRISTUM
DEPRECATIO.

ACCIPE *hîc*, CHRISTE, *quod tuum eſt; ignoſce mihi quod meum. Tuum eſt quodcumque verum, quodcumque ſanctum dixi: Meum, quòd bona non bono animo tractavi, in re ſacrâ non ſtudio tibi placendi, poëtico faſtu, unde pudet, extrà modum elatus. Dediſti carmina, quibus lauderis; da mihi preces, da lacrymas, quibus ante-actæ vitæ maculas abſtergam non ſatis Chriſtianus Poëta: nec me aliquando illo Davidico jaculo confodias:* Quare enarras juſtitias meas, & aſſumis teſtamentum meum per os tuum? *Pſalm.* 49.

AD EUNDEM.

QUOD ſupplex tibi, CHRISTE, tuis affuſus & aris,
Dedico; ne miſeri reſpue vatis opus.
Hæc quæ ſcripta tenùs ſine te, data præda favillis
Pervolitent, meritis ſcripta pianda rogis,
Marmora diſſiliant vatem indignata profanum,
Vanus & à ſerâ poſteritate legar.
Inſcribi æternis ſola hæc mea gloria Faſtis:
Illa ſacros vates gloria ſola decet.
O noſtri miſerere, humilemque agnoſce Poëtam,
Qui non ſe ſe audet dicere jure tuum!

Ante aras, ô Christe, *vides me multa gementem,*
Et madida effuſis fletibus ora vides.
Hic mea me incuſant, hic ſemper crimina pungunt,
Crimina, quæ vaſti non lavet unda maris.
Supple, oro, me fuſâ tui vel ſôla cruoris
Gutta piare poteſt; quæ ſcelus omne piat.
An Servatoris nunc eſſet inutile nomen?
Olim polliciti ſis memor uſque tui.
Quo valeo verſu, te iratum flectere conor,
Ne ſis difficilis, non decet ira patrem.
Sed ſi, Christe, *minùs fueris placabilis, audi,*
Quas fundent pro me turba beata preces.
Et vos, Divi omnes, præconi aſſiſtite veſtro,
Veſter ſi præco eſt, qui fuit ipſe ſui.
Et tu, Virgo Parens, non dedignare clientem;
Qui te ſæpe vocat, tu bona ſæpe faves.
Placabis, Genitrix, poteris nam flectere Natum;
Si nequeo noſtris flectere carminibus.
Hoc ſolamen erit, cùm mors mea preſſerit ora,
Te, Christe, *his Hymnis nocte dieque canam.*
Nomine tuta tuo, vix carmina noſtra peribunt,
Æternæ Fidei pignora certa meæ.
Non inferna ſonent noſtris ululatibus antra,
Carminibus noſtris dum tua templa ſonant.
Nec crucies flammis, qui puris ignibus arſit
Interdum, laudis raptus amore tuæ.
Me potiùs ſuperas admitte benignus in arces,
Cantem ubi cum ſuperis & ſine fine melos.

AD CHRISTUM

PRO REGE DEPRECATIO.

TEMPLA nunc fument, reſonentque cantus :
En triumphato LODOÏCUS *hoſte*
Quærit æternas, tibi militando,
CHRISTE, coronas.
Qui tuos gaudet reparare cultus,
Qui gregem tuto fugitivum ovili
Reddit ; & vindex tua qui tuetur
Sacra, tuêre.
Bellicæ vix dum memor ille laudis,
Cuncta qui ſubdit, tibi ſervit uni ;
Imperes unus, ſatis imperabit,
Te duce, Princeps.
Tuque, quam Francus quoties vocavit
Multa confidens, toties benignam
Senſit : hic per te, bona Virgo, longos
Regnet in annos.
Et quibus regnum ſtetit uſque, Divi,
Una ſit vobis meliorque cura
Ille, qui veſtris meditatur aris
Ponere honores.
Sit parùm victo dare jura mundo,
Et ſibi, cælo quibus itur, arduis
Nunc avos ardet ſuper aſtra vectos
Jungere factis.

BEATO THOMÆ VICTORINO,

MARTYRI.

Sunt ſacræ leges, quas frangere nulla potentûm
Vis valeat: quas non hominum fraudeſque, dolique,
Nec variæ ambages mutant: temeraverit illas
Fortè aliquis: vires augent & ab hoſte reſumunt,
Splendeſcuntque magis, ſummo ſubdenda Tonanti
Non hominum arbitrio, ſuprema oracula legum.
Pro Chriſti imperio, pro Religione tuenda,
Ingens occumbit gladiis immitibus Heros,
Quem Thomam dixêre, inſigni nomine Thomam.
Ille tuebatur decreta antiqua Priorum,
Jura poli, præſtans animis, non dira timebat
Supplicia, ardenti ſuperorum accenſus amore,
Vir ſine labe, expers ſceleris, parvâque beatus
Sorte, Deo totus tranquillâ mente vacabat;
Nam non divitias, non affectabat honores,
Sed voti exiguus, pateat quo tramite cœlum
Monſtrabat, lapſos revocans in priſtina mores.
Se ſe attollentem Pariſina per oppida famam,
Ardoremque animi immenſum haud potuêre tyranni
Deprimere, afflictis audet ſuccurrere rebus.
Noverat interpres cœli, quid jura vetarent,
Quid ſinerent, quantùm divina Oracula pondus;
Quid pia ſenſa Patrum, quid priſca exempla docerent.
Nec minùs inſidias Theobaldi immitis, & artes
Noverat: hic meditans Chriſti ſubvertere legem
Turpem prædæ animum ſacro de munere nactus,
Illicitos quæſtus, & lucra indebita poſcit.
Immuni Clero jam vectigalia figit.

Votivæ rapiuntur opes, appenſaque dona;
Jam ſacris non tuta locis, ſpoliantur & aræ;
Numine contempto priùs; & tua fulmina ceſſant,
Summe Deus! ſacris ſtabat pro legibus Heros;
Explorat prædonum animos, quibus ardor habendi
Inſpirat cæcam rabiem. Quot bella ciebunt
Quas clades ſtrageſque! ſuo ſed munere fultus,
Ibat in adverſos confidentiſſimus hoſtes.
Infenſum cœlum omne monet: ſi detonet, inquit,
In tantum facinus, cervices franget iniquas,
Et longa in feros deſcendet pœna nepotes.
Incaſſum cecidêre minæ: furit acriùs hoſtis
Et conjuratam ſpirat gens impia mortem;
Undique ſtant ſtructæ inſidiæ. Se deſtinat aris
Interea pugil, & Chriſti ſe robore veſtit,
Ut Chriſto meliùs cadat imperterritus Heros,
Sperabatque mori, propriis jam victima votis:
Nam quid ego, dixit, poſt crimina tanta ſuperſtes?
Contemptæ leges, fœdataque jura tyrannis
Et Divûm violatus honos, & ſacra teruntur;
Quin Deus everſis ſpretus procul exulat aris.
Si tamen ô poſſent defendi ſanguine leges,
Legibus hunc totum (fœlix jactura!) cruorem,
Et qualemcumque optarem hanc impendere vitam.
Sed fortaſſe alium (hunc oculis Deus aſpicit æquis)
Ultorem quondam inveniet, qui numine plenus
Antiquos ritus, monumenta antiqua priorum
Reſtituet, nova ſubvertens, penitúſque revellet
Impia jura; ſuos & legibus addet honores.
Impetet hunc furioſa cohors, ſed neſcia flecti
Virtus, adverſæ ſe contrà opponere moli
Audebit ſola, & rebus ſe major in arctis
Exeret aſſurgens per mille pericula Virtus;
Prædonum primùm inſidias vitabit, & artes;

Ut te poſſideant, quem ſitiunt Deum,
Urbes, regna, ſuos, ſe quoque deſerunt:
Totus viluit orbis,
Dum cœleſtia cogitant.
Nudi, prompti, alacres, liberi ab omnibus,
Ad luctam pugiles ociùs advolant;
Ut vaſtum mare tranent,
Prudentes onus exuunt.
Æternas ut opes, certaque gaudia
Securi rapiant, omnia ludicra
Sano pectore temnunt,
Confiſi melioribus.
Illis ſumma fuit gloria, deſpici;
Illis divitiæ, pauperiem pati;
Illis ſumma voluptas,
Longo ſupplicio mori.
Fac nos, ſumme Deus, quæ patimur mala,
In pœnam ſcelerum ferre libentiùs;
Et tellure relicta,
Immortalia quærere.
Æternus ſit honos ingenito Patri,
Sit par unigenæ gloria Filio,
Sacri nexus amoris,
Laus compar tibi, Spiritus.

O PULCHRAS acies, caſtraque fortia,
Quæ Spes, una Fides, unus Amor regit.
Omnes lege ſub unâ,
Uno ſub duce militant.
Heu! quantis rapiunt aſtra laboribus!
Pulſant perpetuis queſtibus æthera;
Per jejunia longa
Vires corporis atterunt.

Votis unanimes, vi quoque fletuum
Inſtant, & ſocias ingeminant preces,
Et concordibus armis,
Vim cœlo ſimul inferunt.
Hæc vis grata Deo; ſic amat optimus
Vinci per lacrymas, per gemitus Pater:
Sic duris reſeratur
Cœlum conditionibus.
Fervent quando die cuncta tumultibus,
Altum turba ſilet; cetera dum tacent,
Hi per cantica rumpunt
Noctis longa ſilentia.
Exercet vigiles continuus labor;
Incumbunt operi non reſides manus;
Tellus culta colonis
Victum ſuppeditat ſuis.
Quin regina ſui mens quoque ſubditur;
Rectoriſque ſtudet nutibus obſequi,
Nil ſervat ſibi juris,
Capto liberior jugo.

SANCTIS CONFESSORIBUS.

Non parta ſolo ſanguine,
Ornat beatos purpura:
Sunt incruenta, quæ ſuos
Habent triumphos, prælia.
Non iſte flammas, non cruces,
Non ſenſit uncos pectines:
Crudelis & durus ſibi
Se morte lentâ conficit.

Si lictor illi deſuit
Si vincla, fuſtes, ungulæ;
Parata pro Chriſto mori,
Hoc ſupplet omne Caritas.
Corpus ſubegit Caſtitas,
Et liberam mentem Fides,
Amor ſupernis ignibus,
Totam litavit hoſtiam.
Venis apertis omnibus,
Qui vellet ultrò erumpere,
Fraudatus optatâ viâ,
It fuſus in fletum cruor.
Da, Chriſte, ſic nos vivere;
Diſcamus ut ſemper mori:
Da, poſt brevis vitæ dies,
Vitæ perennis gaudia.
Æterne tu Verbi Pater,
Æterne Fili par Patri,
Et par utrique, Spiritus,
Tibi, Deus, ſit gloria.

TUA beandos gloriâ,
Miris, Deus, probas modis,
Qui, dùm lates, præſentior,
Votis amantûm paſceris.
Procul remoti, ſupplices
Tendunt manum, & patrium
Per vota, per ſuſpiria,
Cœlum ſalutant exules.
Te ſola mors cùm det frui,
Se ſe necant laboribus,
Se ſe necant jejuniis,
Et, quà licet, vellent mori.

Quam, morte promptâ, ſervidi
Emêre palmam Martyres;
Hic doctus in dies mori,
Longo reportat funere.

Qui te Deus, ſub intimo,
Amans recepit pectore,
Non ille terras ampliùs
Suſpirat, oblitus ſui.
Quid ergo gaudes nectere
Triſtes moras amantibus?
Terris retardas exules,
Cives polo quos deſtinas.
Hinc ſervet in dies amor;
In vota toti diffluunt:
Ad aſtra feſtinantibus
Fit pœna, vita longior.
Vix iſte tardi corporis
Pondus moleſtum ſuſtinet;
Præ mortis occupat diem,
Ardens Deo ſe jungere.

SANCTIS VIRGINIBUS.

Cœleſtis aula panditur;
En ſponſus; omnes obviæ,
Exite ſponſo Virgini,
Exite, ſponſæ Virgines.
Hæc nuptialis eſt dies,
Quæ, longa poſt ſuſpiria,
Dat omnibus, dat ſingulis,
Jam pleniùs frui Deo.

Quæ caſta vobis gaudia,
Quos afflet ignes, dicite,
Ab ore cujus purior
Torrens voluptas effluit?
Hunc propter unum viluit
Superba Regum purpura:
Dotata quæ ſponſo Deo,
Quid Virgo terris ambiat?
O virginales nuptiæ
Per quas caro fit ſpiritus!
O dulce vinculum, jungitur
Quo mens Deo, menti Deus!
Sit laus Patri, laus Filio,
Sit par tibi laus, Spiritus,
Divina qui perennibus
Firmas ſigillis fœdera.

VIRGINIBUS MARTYRIBUS.

Cœlestes pueri, dulcè ſonantibus,
Omnes nunc cytharis dicite Virginem;
Nunc aptate tubas, ſumite tympana,
Chriſti dicite Martyrem.
Veſtris illa fuit debita cœtibus,
Quæ mortalis adhuc, nobilis æmula,
Ut vos exprimeret, dedicit genus,
Virgo corporis immemor.
Sed quid cogis amor? fortiter ambiit
Sponſo virgineum fundere ſanguinem;
Obliti meminit tunc bene corporis,
Præclaræ ſitiens necis.
Sic quâ parte minor, vos ſuperenimet,
Immortale genus, quæ potuit mori,

Et per damna ſui corporis, integram
Teſtari Domino fidem.
Patri maxima laus, maxima Filio,
Amborumque ſacro maxima Flamini,
A quo magnanimæ prælia ſuſtinent,
Spreto funere, Virgines.

VIRGINUM robur, Deus, atque cuſtos:
Sexus imbellis, medios per enſes,
Dum faves, quas non ſuperat virili
Pectore mortes!
Pro tuis aris animoſa Virgo
Molle dat pœnis lacerare corpus;
Non ſuos ſentit, memor ô! tuorum,
Chriſte, dolorum.
Non graves plagæ, validi nec ictus
Integram poſſunt violare mentem;
Quin ſacri creſcit magis obſtinatus
Ardor amoris.
Sponſa dilecto placitura ſponſo
Deſpicit ruptum laniata corpus:
Eſt ſuus truncis honor, & venuſtas
Eſt ſua membris.
Omnis à Recto fluit ille ſplendor:
Chriſte, ſic olim, cruce tenſus altâ,
Obſequens Patri laceros placebas
Horridus artus.
Summa laus Patri, genitoque Verbo,
Et tibi compar, utriuſque Nexus,
Fac tibi ſemper placeamus uni,
Moribus æquis.

Quid ſacram, Virgo, generoſa Martyr,
Ambiunt frontem duplices coronæ ?
Nempe non unum gemino reportas
Hoſte triumphum.
Mollior fregit neque te Voluptas,
Impotens flexit neque te Tyrannus;
Tu graves pœnas, pariterque blandos
Vincis amores.
Liliis ſponſus recubat, roſiſque;
Tu, tuo ſemper bene fida ſponſo,
Et roſas Martyr, ſimul & dediſti
Lilia Virgo.

MULIERIBUS SANCTIS.

Jam cuncta cantu perſonent,
Adeſte ſanctæ Conjuges;
En illa fortis Fœmina,
Inter triumphat Cœlites.
Blandos ut hoſtes vinceret,
Hanc fortitudo veſtiit,
Ut proſit intuentibus,
Cœleſtis ornavit decor.
Non vana pompa ſeculi
Senſus feſellit, nec malis
Gliſcens voluptas artibus
Virile pectus molliit.
Non illa luxu veſtium,
Non crine torto ſplenduit:
Cultu nitens ſed ſimplice,
Puris placebat moribus.

Se ſub ſerenis vultibus
Auſtera virtus occulit;
Timet videri, ne ſuum,
Dum prodit, amittat decus.
Paſcenda cœleſti cibo,
Sacris ſtudebat litteris;
Templo frequens, ſed ſedula
Redibat ad curam domûs.

ARDET Deo quæ Fœmina,
Latere fruſtra cogitat:
Quot indigos hæc ſublevat,
Tot proditur præconibus.
Prodeſſe quærit omnibus,
Curis honeſtis anxia,
Patrona, cuſtos Virginum,
Secunda mater orphanis.
Pannis latentem vilibus
Chriſtum fovebat hoſpitem:
Quas dura ſubtraxit ſibi,
Opes refundit prodiga.
Pacem domi, pacem foris
Alto colit ſilentio;
Lites amat componere,
Ut una mens ſit omnibus.

O JAM beata, quæ ſuo
Tandem ſoluta corpore,
Vinclis perennioribus
Uni Deo conjungitur!
Per quos gradus cœlum petit,
Hâc ire vos omnes docet,

Junctæ jugali vinculo,
Et vos ſolutæ Conjuges.
  Inſignis & nos Fœminæ
Sequi decet veſtigia,
Magnum vel ipſis quæ fuit
Virtutis exemplum viris.
  Queis arſit illa, fac, Deus,
Flagremus & nos ignibus:
Eoque, quo te vis coli,
Amore fac mens te colat.

AD CHRISTUM DEPRECATIO.

Accipe *hîc*, Christe, *quod tuum eſt; ignoſce mihi quod meum. Tuum eſt quodcumque verum, quodcumque ſanctum dixi: Meum, quòd bona non bono animo tractavi, in re ſacrâ non ſtudio tibi placendi, poëtico faſtu, unde pudet, extrà modum elatus. Dediſti carmina, quibus lauderis; da mihi preces, da lacrymas, quibus ante-actæ vitæ maculas abſtergam non ſatis Chriſtianus Poëta: nec me aliquando illo Davidico jaculo confodias:* Quare enarras juſtitias meas, & aſſumis teſtamentum meum per os tuum? *Pſalm.* 49.

AD EUNDEM.

Quod ſupplex tibi, Christe, tuis affuſus & aris,
Dedico; ne miſeri reſpue vatis opus.
Hæc quæ ſcripta tenùs ſine te, data præda favillis
Pervolitent, meritis ſcripta pianda rogis,
Marmora diſſiliant vatem indignata profanum,
Vanus & à ſerâ poſteritate legar.
Inſcribi æternis ſola hæc mea gloria Faſtis:
Illa ſacros vates gloria ſola decet.
O noſtri miſerere, humilemque agnoſce Poëtam,
Qui non ſe ſe audet dicere jure tuum!

Ante aras, ô CHRISTE, *vides me multa gementem,*
Et madida effuſis fletibus ora vides.
Hic mea me incuſant, hic ſemper crimina pungunt,
Crimina, quæ vaſti non lavet unda maris.
Supple, oro, me fuſa tui vel ſola cruoris
Gutta piare poteſt; quæ ſcelus omne piat.
An Servatoris nunc eſſet inutile nomen?
Olim polliciti ſis memor uſque tui.
Quo valeo verſu, te iratum flectere conor,
Ne ſis difficilis, non decet ira patrem.
Sed ſi, CHRISTE, *minùs fueris placabilis, audi,*
Quas fundent pro me turba beata preces.
Et vos, Divi omnes, præconi aſſiſtite veſtro,
Veſter ſi præco eſt, qui fuit ipſe ſui.
Et tu, Virgo Parens, non dedignare clientem;
Qui te ſæpe vocat, tu bona ſæpe faves.
Placabis, Genitrix, poteris nam flectere Natum;
Si nequeo noſtris flectere carminibus.
Hoc ſolamen erit, cùm mors mea preſſerit ora,
Te, CHRISTE, *his Hymnis nocte dieque canam.*
Nomine tuta tuo, vix carmina noſtra peribunt,
Æternæ Fidei pignora certa meæ.
Non inferna ſonent noſtris ululatibus antra,
Carminibus noſtris dum tua templa ſonant.
Nec crucies flammis, qui puris ignibus arſit
Interdum, laudis raptus amore tuæ.
Me potiùs ſuperas admitte benignus in arces,
Cantem ubi cum ſuperis & ſine fine melos.

AD CHRISTUM
PRO REGE DEPRECATIO.

Templa nunc fument, reſonentque cantus:
En triumphato LODOÏCUS *hoſte*
Quærit æternas, tibi militando,
Christe, coronas.
Qui tuos gaudet reparare cultus,
Qui gregem tuto fugitivum ovili
Reddit; & vindex tua qui tuetur
Sacra, tuêre.
Bellicæ vix dum memor ille laudis,
Cuncta qui ſubdit, tibi ſervit uni;
Imperes unus, ſatis imperabit,
Te duce, Princeps.
Tuque, quam Francus quoties vocavit
Multa confidens, toties benignam
Senſit: hic per te, bona Virgo, longos
Regnet in annos.
Et quibus regnum ſtetit uſque, Divi,
Una ſit vobis meliorque cura
Ille, qui veſtris meditatur aris
Ponere honores.
Sit parùm victo dare jura mundo,
Et ſibi, cælo quibus itur, arduis
Nunc avos ardet ſuper aſtra vectos
Jungere factis.

BEATO THOMÆ VICTORINO,

MARTYRI.

SUNT ſacræ leges, quas frangere nulla potentûm
Vis valeat: quas non hominum fraudeſque, doliquе,
Nec variæ ambages mutant: temeraverit illas
Fortè aliquis: vires augent & ab hoſte reſumunt,
Splendeſcuntque magis, ſummo ſubdenda Tonanti
Non hominum arbitrio, ſuprema oracula legum.
Pro Chriſti imperio, pro Religione tuenda,
Ingens occumbit gladiis immitibus Heros,
Quem THOMAM dixêre, inſigni nomine THOMAM.
Ille tuebatur decreta antiqua Priorum,
Jura poli, præſtans animis, non dira timebat
Supplicia, ardenti ſuperorum accenſus amore,
Vir ſine labe, expers ſceleris, parvâque beatus
Sorte, Deo totus tranquillâ mente vacabat;
Nam non divitias, non affectabat honores,
Sed voti exiguus, pateat quo tramite cœlum
Monſtrabat, lapſos revocans in priſtina mores.
Se ſe attollentem Pariſina per oppida famam,
Ardoremque animi immenſum haud potuêre tyranni
Deprimere, afflictis audet ſuccurrere rebus.
Noverat interpres cœli, quid jura vetarent,
Quid ſinerent, quantùm divina Oracula pondus;
Quid pia ſenſa Patrum, quid priſca exempla docerent.
Nec minùs inſidias Theobaldi immitis, & artes
Noverat: hic meditans Chriſti ſubvertere legem
Turpem prædæ animum ſacro de munere nactus,
Illicitos quæſtus, & lucra indebita poſcit.
Immuni Clero jam veſtigalia figit.

Votivæ rapiuntur opes, appenſaque dona;
Jam ſacris non tuta locis, ſpoliantur & aræ;
Numine contempto priùs; & tua fulmina ceſſant,
Summe Deus! ſacris ſtabat pro legibus Heros;
Explorat prædonum animos, quibus ardor habendi
Inſpirat cæcam rabiem. Quot bella ciebunt
Quas clades ſtrageſque! ſuo ſed munere fultus,
Ibat in adverſos confidentiſſimus hoſtes.
Inſenſum cœlum omne monet: ſi detonet, inquit,
In tantum facinus, cervices franget iniquas,
Et longa in ſeros deſcendet pœna nepotes.
Incaſſum cecidêre minæ: furit acriùs hoſtis
Et conjuratam ſpirat gens impia mortem;
Undique ſtant ſtructæ inſidiæ. Se deſtinat aris
Interea pugil, & Chriſti ſe robore veſtit,
Ut Chriſto meliùs cadat imperterritus Heros,
Sperabatque mori, propriis jam victima votis:
Nam quid ego, dixit, poſt crimina tanta ſuperſtes?
Contemptæ leges, fœdataque jura tyrannis
Et Divûm violatus honos, & ſacra teruntur:
Quin Deus everſis ſpretus procul exulat aris.
Si tamen ô poſſent defendi ſanguine leges,
Legibus hunc totum (fœlix jactura!) cruorem,
Et qualemcumque optarem hanc impendere vitam.
Sed fortaſſe alium (hunc oculis Deus aſpicit æquis)
Ultorem quondam inveniet, qui numine plenus
Antiquos ritus, monumenta antiqua priorum
Reſtituet, nova ſubvertens, penitúſque revellet
Impia jura; ſuos & legibus addet honores.
Impetet hunc furioſa cohors, ſed neſcia flecti
Virtus, adverſæ ſe contrà opponere moli
Audebit ſola, & rebus ſe major in arctis
Exeret aſſurgens per mille pericula Virtus;
Prædonum primùm inſidias vitabit, & artes;

Ridebitque minas ; non verbera dira , neque ictus ;
Atque inconcuſſam non frangent præmia mentem.
Fœlix quem talis manet exitus ! omnis in illum
Incumbet furor , ac tandem deluſus ab hoſte
Occidet inſidiis. Summi moderator olympi ,
Nunc defende tuas , tua ſunt oracula leges ,
Hæc THOMAS ; jam jam ipſe ſuos præſentit honores ;
Ipſe ſui præco , & proprio canit ore triumphos.
Imprudens ! melior , dixit , cadat hoſtia Chriſto.
Et quamquam exultans animi ſibi prælia poſcat ,
Caſtigat tamen inſolitos , & temperat æſtus ;
Sed fruſtra. Per iter dum curru inveſtus eodem
* Quo Stephanus , THOMAS , illis nam fortè diebus
Commiſſos populos Præſul luſtrabat & urbes ,
Ecce ruunt glomerati hoſtes , THOMAM-que repoſcunt ;
An ſe proripiet , nudos moriturus in enſes
An ſe ſponte dabit ? totum hunc ambire coronam ,
Et gladios jactare , manuſque in vulnera pronas.
Ante omnes unus , pallentes morte propinquâ ,
Impetitur THOMAS , placet illis unica cædes.
Carnificum quoties exceperat obvius ictus
Præſulis ingenioſus amor ; ſed figit in uno
Se furor ; & nondum fuſo ſe ſanguine paſcit.
Proh dolor ! Heroëm fodiunt , mactantque , receſſus
Vitales animæ rumpunt ; ſic diræ luporum
Agmina dilacerant vix tutos matribus agnos.
Execrata nefas rubuit ſibi conſcia tellus.
Stat pugil , innumero velut hoſtia ſacra ſub ictu ;
Seque probat moriens , gaudetque impendere vitæ
Reliquias tenues , & amanti ſolvere CHRISTO ;
Hoſtibus obſequium , & pacem pro morte rependit ;
Majores in luce moras optaſſet , opima
Sæpius ut caderet repetitâ victima plagâ :

* *Epiſcop. Pariſ.*

Sed validum pectus telum perrumpit, ibique
Frangitur, invictis quamquam eſſet viribus Heros.
Ibat purpureum ſoſſo de pectore flumen,
Per totos artus, cruor emicat undique fuſus,
Hôc caput, hôc veſtes, hôc ſaucia membra rubebant.
Olli blanda tamen facies, ea gratia vultûs,
Quæ fuerat nuper, ſuſo magis aucta cruore eſt;
Crediderim noſtros dudum fleviſſe parentes
Tam duros obitus: nos cetera turba, Minores,
Projecti ad tumulum cineres affamur amicos:
Tam ſanctos cineres ſervat domus, aurea Templa
Jam dudum expoſcunt, Divûmque merentur honores.
Et mihi neſcio quid nuper rumoris in aures
Repit, & hanc in ſpem rapior SANTOLIUS, & jam
Orator Latios proceres magno alloquar ore?
Oſtendam quales pro Relligione tuendâ,
Et quantos tulerit cœlo plaudente labores,
Dicam pro templis omnem effudiſſe cruorem;
Utque necem exciperet, nudaſſe in vulnera pectus;
Adjiciam ut Chriſto moriens ſuperaverit hoſtes,
Factorum teſtes tabulas, antiquaque ſcripta,
Membranas veteres, & mille volumina pandam.
Si Vaticanâ ſummus de rupe Sacerdos
Annuat oranti, & liceat celebrare quotannis
Annua Sacra, tuos jam tum dicemus honores,
Ipſe adero: & quamvis ſacri ſim Muneris expers
Tunc aras de more, ſacratâ in veſte Sacerdos,
Pulpitaque aſcendam, & manifeſto numine plenus;
Omnibus exponam populis ingentia facta.
Tot proceres inter, quos vexit ad æthera virtus,
Purpureâ THOMAS redimitus tempora vittâ
Et Tyrio incedet chlamidem ſpectabilis oſtro.
Hunc aperire diem jam geſtio, ritè dicatum
Servabunt ſeri per ſecula mille nepotes.

Nam tibi centum aras, Parioque è marmore templa
Ponemus; precibus jam, THOMA, aſſueſce vocari:
Et noſtris, ſi fortè cadant, ne deſice rebus.
Nos eadem domus, & communis regula vitæ,
Nos tibi junxit (adhuc Superi mortalia curant.)
Aſpice nos, animiſque potens illabere noſtris.
Scis quid opus, nos quanta premant, averte pericla;
Scis, Pater, indomitos juvenili in pectore motus,
Atque iras Vatûm indociles, faſtuſque ſupérbos;
Affer opem; medicamque manum; mea vincula rumpe,
Rumpe, Pater, denſamque animo procul excute nubem.
Me duce bis denos, pudeat, vixi ampliùs annos,
Te duce nunc vivam; da temnere gaudia vitæ,
Terrenas & opes, & quidquid moribus obſtat,
Fraudeſque, invidiæque, & inanis nomina famæ;
Ridebo curas hominum, vanoſque labores.

IN VANAS POETARUM FABULAS,

ELEGIA S.

ITE procul veterum ſigmenta incondita Vatum,
Dique, Deæque, ſacros nec violate modos.
Ludicra ſat vacuas tenuiſtis Numina mentes,
Nec Dea Melpomene es, nec mihi Apollo Deus.
Antiquis liceat ſic inſanire Poëtis,
Quos vanæ luſit Relligionis amor.
Longè alius mentem ardor agit, dediſcere nugas
Admonet, atque aliâ me jubet ire viâ.
Dux mihi Chriſtus erit; fons rerum, & lucis origo;
Hoc uno Vates igne calere velim.
Parnaſſi pro monte, Sion ſe ſanctior offert,
Ardet adhuc puro Numinis igne Sion.
Mons ſacer ille tulit meliori numine Vates;
Vates, qui falſos increpuêre Deos.
Relligio melior poſtquam caput extulit aſtris;
Æternum imperium, quà pater orbis habet.
Se mundo Deus aſſeruit, Deus ille deorum,
Omnia ſupremis temperat arbitriis.
Unus hic inſanos potis eſt componere fluctus,
Unus & iratis imperitare Notis.
Hic ille eſt, celſo qui ſummas ab æthere, terris
Disjicit haud ſegni flammea tela manu.
Ille etiam totum ſubiens tremefecit Avernum,
Ultor ubi æterno ſe probat igne Deum.
Et quæſitor habet ſorteſque & fata nocentûm,
Nec Minos urnam, nec Rhadamante moves.
Qui mare, qui terras, ter magnus & aſtra gubernat;
Tergemini ridet ludicra regna Jovis.

Ille ubi, quo tumidum graderis Neptune per æquor;
Currus? ubi ille, moves quo freta magna, Tridens?
Vane Deûm genitor, tua nunc ubi fulmina? ubi illæ,
Sæve, quibus plectis crimina, Pluto, faces?
Illa rudes quondam populos figmenta movebant,
Vix ea nunc pueros, credula corda movent.
Ridiculis conficta jocis, (ignoſce Vetuſtas,)
Nec ſpeciem Veri, nec decus artis habent.
Molle, quis in truncum, niſi trunco durior ipſo,
Virginis immeritæ vertere corpus amet?
Phœbus amat, Phœbum virgo deludit amantem,
Et fugit, & ſupplex à patre poſcit opem.
Mollia corticibus durantur membra puellæ,
Hoc pretium, Daphne, virginitatis habes!
Callidus in pluvium deſcendit Jupiter aurum,
Scilicet illa decent ſplendida furta Jovem!
Quis ferat, emoto quando ruit æquore puppes
Una Jovis conjux, & Jovis una ſoror?
Cui Mars non moveat riſum deprenſus adulter,
Nudaque qualis erat, compede vincta Venus?
O Divos, impune quibus peccare poteſtas!
Non aliâ Dominos ſe ratione probant.
Relliquias veterum infames, hæc monſtra, Poëtæ
Intempeſtivis ne revocate jocis.
Si Chriſto naſcente ſilent oracula, quid vos
Ereptos alio redditis ore ſonos?
Uſque adeòne levis vos fabula paſcit inanes?
Vos inopes rerum fabula ditat inops?
O utinam priſci remearent lucis in auras!
Riderent ipſos, quos coluêre, Deos.
Ergo ſacra novæ mutent jam Carmina Leges,
Et ſuus Antiquis præripiatur honos.
Nos ratio una regat, nec iniqua exempla moremur
Priſcorum, priſci deſipuêre ſibi.

Dis ſine, ſervabit ſuetum Natura tenorem,
Nec minùs immenſas proferet orbis opes.
Vos culti, ſine Pomonâ florebitis horti,
Floribus accedet, te ſine, Flora, decor;
Pallebunt violæ ficto ſine crimine Phœbi,
Nativo inſignes flore rubete, Roſæ.
Candida virgineum referant intacta pudorem
Lilia, non vanæ candida lacte Deæ.
Heſperidum valeant horti, vigilataque poma;
Se ſatis ipſe ſuo flore coronat ager.
Nec jam ego te validâ timeam violare bipenni,
Fatidico fruſtrà, Quercus amata Jovi.
Dum cantu ſtrepit omne nemus, referamne volucres;
Ob veteres rixas jam ſua fata queri?
Ecquid Hamadriades ſylvis, quid Naïades undis?
Sylva ſatis donis, & placet unda ſuis.
Et ſalient Fontes, etſi ſub Fontibus imis
Nympharum amplexu non teneatur Hylas.
Quiſquis es, oblectant fictæ quem carmine Nymphæ;
Neſcio quis demens pectore vivit amor.
Ludicra nam molles animos demulcet imago,
Dum placet umbra minùs, quàm ſimulata Dryas.
Indè mali labes, hinc Vatum inſana libido,
Immiſcens teneris blanda venena modis.
Non tamen obvia verba, & inania nomina laudem,
Permittam ingenio quò decet ire meo.
Externos vultus nudis effingere rebus
Nil dubitem, atque aptis res animare modis.
Bella cano; veniat piceâ Diſcordia tædâ,
Non bellatores ducat in arma Deos.
Aptentur pennæ Ventis, Famæ oraque centum;
Centum urbes, totidem perſonet illa tubis.
Exultent læto Montes & Flumina plauſu
Inter ſaxa mihi garriat Unda loquax,

Et gemment Vites, & pratis rideat Herba,
  Quaſque Æther hauſit, Terra repoſcat aquas;
Non unâ rerum ſplendeſcit imagine carmen,
  Sæpe ambit proprio nomina mota loco,
Parciùs altorum frænanda licentia Vatum:
  Affectant aurâ liberiore frui.
Hanc ſed enim obſervent legem, ne pulſa reducant
  Numina, nil falſâ relligione tegant.
Non ideo incipiet retro ſublapſa referri
  Res Vatum, hoc damno Carminis auctus honos.
Naturæ ſpeciem mendax obſcurat imago:
  Aut vera, aut veris fac propriora canas.
Virgo verecundos tenui velamine vultus
  Celat, & hinc blando gratior ore nitet.
Sic pulchrum pulchro verum celabis amictu:
  Auro incluſa micat ſplendida gemma ſuo.
At veros licet è fictis expromere ſenſus,
  Et jam ſubductâ grandia nube patent.
Scilicet is Vatum labor eſt, ut ſeria ludis
  Turpibus involvant, dedecorentque jocis.
Quid faciant miſeri, ſi non cantetur Apollo;
  Pierii colles, Pierideſque Deæ?
Tum demùm applaudunt ſibi, ſi rationis egentes
  Obtrudant cantus, & ſine mente ſonos.
Ah! potiùs ſit mœſtum, ſit miſerabile carmen,
  Lectori & feſſo tædia mille ferat.
Sed majora Deus præbet ſpectacula quàm quæ
  Inſanis Error fingit imaginibus.
Et quid non poteris? fœcundum concute pectus;
  O Vates, pulchri ſemina pectus habet.
Inſpice res intùs, mille argumenta miniſtrant,
  Magnaque vel minimis gratia rebus ineſt.
Quidquid ſincerum menti Sapientia dictat,
  Id ſequere admitens, hanc venerare ducem.

Et veneres linguæ, nec longè quære leporem;
Ultrò quæſitus promicat ipſe lepos.
Sublime ingenium fucum faſtidit, & umbras;
Nativis gaudet luxuriare bonis.
O ſi naturæ noſſent myſteria Vates!
Ingenuâ ſimplex creſceret arte labor.

AD MELDENSIUM EPISCOPUM, *JACOBUM BENIGNUM* BOSSUETUM,

Relligioni ſe excuſat accuſatus quòd Pomonæ, cùm de re hortenſi poëticè ſcriberet, vocem uſurpaſſet.

POETA CHRISTIANUS.

NON te deſerimus, quam primis hauſimus annis;
Relligio, ſacri cuſtos ſanctiſſima Veri,
Fida comes, tutela, & pectoris hoſpita noſtri,
Non te deſerimus. Raptos tibi nuper honores,
Atque parùm caſtis violatas cantibus aures
Conquereris: noſtrum ah! permitte refellere crimen;
Si quod ineſt, & te vel judice dicere cauſam.
Luſimus, & nuper Pomonam induxit in hortos
Ruris amans, moriſque tenax mea Muſa vetuſti;
Quod ſcelus hoc noſtrum eſt? quo damnas jure Poëtam?
Non perit inde tuis reverentia debita ſacris.
Conveniunt aliquando leves poſt ſeria ludi;
Inde animos capit, & dulci recreata labore
Mens ad opus longè redit acrior; & ſua Muſis
Otia ſunt: libram interdum Themis ipſa remittit.
Grandia fulta ſuâ ſe majeſtate tuentur.
Unde times? primum teneri ſi floris honorem
Ludentes circùm Zephiri mulcentibus alis
Tantiſper lædant, fixas radicibus altis,
Non ideò avellunt annoſo robore quercus.
Non hîc venantûm, feriant qui corda ſagittis,
Mollibus in pratis ludet chorus omnis Amorum,
Nec ſpurci mala furta Jovis, Veneriſque nefandæ

Turpia adulteria, & non legitimos Hymenæos
Ægrâ fronte leges; pura omnia, & omnia ſancta,
Quæ vel inoffenſâ poteris jam cernere mente.
Unde meum crimen cùm ſe Natura recludat
Sponte ſuâ, & gazas hortorum evolvat apertas;
Scribere, & æternis ſcribendo exponere ſeclis?
Sunt ſacra Naturæ myſteria, pervia ſacris
Vatibus, & calamis non permittenda profanis.
Nec fandi modus eſt ſimplex, unuſque Poëtis:
Mille artes & mille modos, & mille figuras,
Dantque novos vultus, tituloſque & nomina rebus.
Res ita mutatæ ſua nomina perdere gaudent,
Subluſtrique magis verborum nocte refulgent.
Nonne tui Vates manifeſto numine pleni
Increpitant maria? atque manu dant plaudere magnis
Fluminibus, celſoſque jubent deſcendere Montes,
Et valles ſe ſe erigere, & geſtire ſuperbos
Agnorum in morem nutanti culmine Colles?
Quin etiam Nubes, durumque liqueſcere Cœlum
In pluvios fontes, ſubitóque rigeſcere mandant.
Ad nutus properant Morbi, Peſtiſque, Fameſque.
Terribiles viſu formæ, & cum falce minaci
Prædatrix, gravis exuviis, atque oſſea tota,
Mors truculenta venit, ſtridenſque, equitansque per auras;
Cuncta metit, vaſtatque ſuis cum civibus urbes.
Nonne etiam Pueris aptant cœleſtibus alas,
Lactea colla, pedeſque, manuſque, ſimillima noſtris
Oribus ora, ſonos addunt, mutiſque loquelas?
Et ludens Pomona tuas malè verberat aures?
Crediderim ſimulaſſe iras, cauſamque querelæ,
Nec calamos in me lethali armaſſe veneno.
Tu, quæ mitis amas miſerorum ignoſcere culpis;
Cur tenuem ob noxam, Vatem indignata repellis?
Te non ira decet; capimus tua jura volentes,

Se tibi majeſtas ſoliorum, & regia ſceptra
Submittunt, pavidi tibi ponunt arma tyranni.
Fulgentem radiis & toto numine cinctam,
Infernæ te acies, te te impia Tartara pallent;
Quin etiam ipſe tremens duri dominator Averni;
Ad primos vocis ſonitus, caput abdit in antris,
Nocte ſuâ vix tutus: & ipſa impervia telis,
Florigeræ Nymphæ vocem turbaris ad unam!
Non tibi fas ſine jure queri, ſervata tot annos;
Relligio, tibi thura damus; tibi ponimus aras,
Et tibi manſuros templorum augemus honores.
Nonne vides, ut pulſa procul tibi ceſſerit omnis
Barbaries verborum, ut blanda vocabula duris
Succeſsêre ſonis! nitor unde & caſta venuſtas;
Quæ te, Virgo, decet, noſtris ſe ſe explicat hymnis.
Nil majeſtati, quâ te ſuper æthera tollis,
Detrahitur, ſunt & verbis & rebus honores.
Legitimi puro exultant in carmine ſenſus.
Qualis nuda, ſuo quæ gemma accenditur igne;
Quam digitis virgo geſtare micantibus ambit,
Ornari egregiâ quamprimùm vellet ab arte;
Aurum opifex addat, peregrinos addat honores;
Illa laborato jam vincta ardebit in auro
Pulchriùs, & veniet laudis pars multa metallo.
Te legit & relegit, muſiſque operata juventus
Sinceris ſitiens doctrinam è fontibus haurit,
Divinumque bibit pulchræ virtutis amorem.
Nos deceat Vates cœleſtem accendere flammam;
Cantibus & noſtris ad fortia ducere facta
Egregios juvenes, magnumque in nomen ituros.
Intractabile opus, Romanâ incude ſubactum,
Mirata eſt nova Roma, novis ſe agnovit in hymnis
Roma vetus, mater Latii, cuſtoſque nitoris.
Non eſt unde tuis dicar nunc transfuga caſtris.

Ante tuas, memini, Phœbum ejuravimus arâs:
Indecores nugas, & ludicra numina Vatum
Exuimus; teneris & adhuc pubentibus annis,
Altiùs hæc animo figmenta impreſſa ſedebant.
Propoſitæ pulchro laudis ſuccenſus amore,
Fandi mille artes, mille ornamenta petebam,
Implorans Superos omnes, ſi flectere poſſem,
Hâc luſus puer arte, meoque errore beatus.
At nunc, qui duce te, te ſolâ afflante magiſtrâ;
Alta, æterna canò ſummi decreta Tonantis,
Quique polum terris ſacra per commercia junxi,
Quando Deum & Superos templis reſonare dediſti.
Dux operum mihi Chriſtus, opem feret unus amicam;
Unus numen erit, fons rerum & lucis origo.
Non alio ardeſcat fœcundum numine pectus.
Si quid ego aggrediar pro cultu, ariſque tuendis;
Cœlicolûm radiantem aulam, magnumque Tonantis
Deſcribam Imperium, ut Verbum de mente paternâ
Æternùm, omnipotens, & inenarrabile Verbum,
Exiit, humanos moriturus ut induit artus,
Factus homo; rapidos aſcendam audacior axes;
Et qui luce ſuâ veluti ſe tegmine cingit,
Inter terrificæ rutilantis fulgura lucis,
Fixâ mente petam, & penitùs velata latentis
Interiora Dei ſublimi carmine pandam.
Non ego furtivas Solis de lampade flammas
Surripiam, nec Caſtalios potabo liquores;
Sed quæ totum urit ſanctis ardoribus orbem;
Scintillam ſacris rapiam è fornacibus unam;
Particulam Vates divinæ mentis habemus.
Ergo ſume animos, te dignos concipe faſtus;
Sub pedibus quæ monſtra vides, ſata nocte profundâ;
Tartareæ peſtes rupto ex Acheronte profectæ,
Nequicquam caput attollant: dum maximus ultor,

Se tibi majeſtas ſoliorum, & regia ſceptra
Submittunt, pavidi tibi ponunt arma tyranni.
Fulgentem radiis & toto numine cinctam,
Infernæ te acies, te te impia Tartara pallent;
Quin etiam ipſe tremens duri dominator Averni;
Ad primos vocis ſonitus, caput abdit in antris,
Nocte ſuâ vix tutus: & ipſa impervia telis,
Florigeræ Nymphæ vocem turbaris ad unam!
Non tibi fas ſine jure queri, ſervata tot annos;
Relligio, tibi thura damus; tibi ponimus aras,
Et tibi manſuros templorum augemus honores.
Nonne vides, ut pulſa procul tibi ceſſerit omnis
Barbaries verborum, ut blanda vocabula duris
Succeſsêre ſonis! nitor unde & caſta venuſtas;
Quæ te, Virgo, decet, noſtris ſe ſe explicat hymnis.
Nil majeſtati, quâ te ſuper æthera tollis,
Detrahitur, ſunt & verbis & rebus honores.
Legitimi puro exultant in carmine ſenſus.
Qualis nuda, ſuo quæ gemma accenditur igne;
Quam digitis virgo geſtare micantibus ambit,
Ornari egregiâ quamprimùm vellet ab arte;
Aurum opifex addat, peregrinos addat honores;
Illa laborato jam vincta ardebit in auro
Pulchriùs, & veniet laudis pars multa metallo.
Te legit & relegit, mulſque operata juventus
Sinceris ſitiens doctrinam è fontibus haurit,
Divinumque bibit pulchræ virtutis amorem.
Nos deceat Vates cœleſtem accendere flammam;
Cantibus & noſtris ad fortia ducere facta
Egregios juvenes, magnumque in nomen ituros.
Intractabile opus, Romanâ incude ſubactum,
Mirata eſt nova Roma, novis ſe agnovit in hymnis
Roma vetus, mater Latii, cuſtoſque nitoris.
Non eſt unde tuis dicar nunc transfuga caſtris.

Ante

Ante tuas, memini, Phœbum ejuravimus artes:
Indecores nugas, & ludicra numina Vatum
Exuimus; teneris & adhuc pubentibus annis,
Altiùs hæc animo figmenta impreſſa ſedebant.
Propoſitæ pulchro laudis ſuccenſus amore,
Fandi mille artes, mille ornamenta petebam,
Implorans Superos omnes, ſi flectere poſſem,
Hâc luſus puer arte, meoque errore beatus.
At nunc, qui duce te, te ſolâ afflante magiſtrâ;
Alta, æterna canó ſummi decreta Tonantis,
Quique polum terris ſacra per commercia junxi,
Quando Deum & Superos templis reſonare dediſti.
Dux operum mihi Chriſtus, opem feret unus amicam;
Unus numen erit, fons rerum & lucis origo.
Non alio ardeſcat fœcundum numine pectus.
Si quid ego aggrediar pro cultu, ariſque tuendis;
Cœlicolûm radiantem aulam, magnumque Tonantis
Deſcribam Imperium, ut Verbum de mente paternâ
Æternûm, omnipotens, & inenarrabile Verbum,
Exiit, humanos moriturus ut induit artus,
Factus homo; rapidos aſcendam audacior axes;
Et qui luce ſuâ veluti ſe tegmine cingit,
Inter terrificæ rutilantis fulgura lucis,
Fixâ mente petam, & penitùs velata latentis
Interiora Dei ſublimi carmine pandam.
Non ego furtivas Solis de lampade flammas
Surripiam, nec Caſtalios potabo liquores;
Sed quæ totum urit ſanctis ardoribus orbem;
Scintillam ſacris rapiam è fornacibus unam;
Particulam Vates divinæ mentis habemus.
Ergo ſume animos, te dignos concipe faſtus;
Sub pedibus quæ monſtra vides, ſata nocte profundâ;
Tartareæ peſtes rupto ex Acheronte profectæ,
Nequicquam caput attollant: dum maximus ultor;

Boſſuetus vi multâ obſtat, calamoque, pedoque,
Erumpant ſuperas ne rurſus lucis in auras.
Nec tibi nunc fraudes, furta, inſidiæque timendæ;
Ex quo jam attriti infelicia ſemina Monſtri,
Non ceſſat tanti ſocius Peliſſo laboris,
Relliquias triſtes, toto reſcindere regno.
Quæ decora alta olim plectroque, tubâque canebam.
Quin etiam citharas, & pleſtra, tubaſque ſonantes;
Vocaleſque ſimul, nuper mea gaudia, cannas,
Figimus ad ſacros ultrò donaria poſtes;
Quæ te ſi jubeas, iterúmque, iterúmque ſonabunt.
Si tamen hæc, vix crediderim, te cura remordet;
Nec ſemel offenſam liceat componere mentem;
Audite hæc ſeri, atque animo ſervate, nepotes,
Et ſapite exemplo; frangam mea pleſtra tubaſque;
Avulſaſque manu diſcerpam in vertice lauros.
Et veſtem exutus, denſâ comitante catervâ,
Compita per, longarum & per ſalebroſa viarum;
Depoſitoque ſupercilio, jam inglorius ibo,
Et geſtans tædam ardentem, reſtique revinctus
Colla; manuſque ambas, caput atro pulvere turpis.
Nudus & ipſe pedes, qualem decet eſſe nocentem;
Ibo, ibo auguſti majora ad limina templi,
Deteſtanſque ſcelus voce altâ & poplite flexo;
Fletibus & crebris ululatibus, & lamentis,
Quà potero, læſi placabo numinis iram:
Felix! ſi gremio lacrymantem, & acerba gementem;
Excipiat mitrâ effulgens, in veſtibus aureis,
Per quem Relligio manet inconcuſſa, Sacerdos.

DIVÆ HUNEGUNDIS QUERIMONIA.

Quòd Abbas clariſſimus Hymnos, quos in illius honorem conſcribendos à Poëta impetraverat, mutatâ mente neglexerit.

LUDIMUR, & Superi vanum jam numen habemus !
Sanctus honos templorum, & non indebita noſtris
Numinibus rapitur divini gloria cultûs.
Sic me, Annæe, petis quondam meus ! heu tua nuper
Quò pietas, quò cura mei tibi ceſſit honoris ?
Nam memini ut noſtro reparaſti è divite fundo
Diruta templa, tuis jam nunc ſplendentia donis.
Cur modò, quæ duce te, ſcripſit mihi carmina Vates !
Nunc durus laceras, & me, ludiſque Poëtam ?
Dic, venit unde tuæ ſubita inconſtantia menti,
Quiſve dolor juſtos excuſſit pectore ſenſus ?
Scilicet hoc tanti pretium eſt merceſque laboris ?
Impius ille fuit, Divæ nil tale merenti
Qui mihi legitimum & templis invidit honorem.
Ruſtica gens, noſti, Feſto redeunte quotannis !
Ut de more mihi ſupplex ferat annua liba,
Anni primitias, & agreſtis munera gazæ,
His memorem teſtata animum, templumque coronet
Floribus, & poſtes, decoretque altaria ſertis.
Quin per me ſervata ſeges, tumidáque racemus
Pelle rubens, noſtris de munere pendeat aris.
Tu longè meliùs mihi conſulis ; hactenus hymnos
Quos & barbaries, & mendax cuderat Error,
Romanæ linguæ opprobrium, turpeſque prioris
Ævi relliquias, vanæ deliria mentis ;
Hos ego Diva ſonos animo indignante ferebam.
Dicam equidem, (pectus jam dudum ea cura remordet,)

Dum peragit mea feſta , & vulgus templa frequentat ;
Caſtam incompoſitis violabat cantibus aurem.
Puros pura decent , ſtolidæ non laudis egemus ,
Quos Veri jam paſcit amor ; ridemus ab alto
Splendida quæ nobis ſcribunt mendacia Vates.

Tu celebrare meas meliori carmine laudes
Aggreſſus , Vatem multis è millibus unum ,
Afflatum propiore Deo , & divina ſonantem
Scilicet imploras ſupplex : ceu numine tactus
Ille tuis victus precibus , mea vota ſecundans ;
Sacrum , auguſtum , ingens meditatur pectore carmen ;
Et mea ſæpè legens , relegenſque ingentia facta ,
Facta , quibus Virgo , jam diva aſcribor Olympo ;
Mollibus includit numeris , quos deinde ſonabat
Explorans ne quid cantando offenderet aurem ;
Cuncta retractabat durus ſibi cenſor , & aſper
Delebat minùs apta , novoſque addebat honores ;
Caſtigans rigido , quæ ſunt malè nata , labore.
Ac velut è ligno ſtatuam qui extundere acerno
Cogitat arte opifex , ſacratâ in ſede locandam ;
Exutum nondum foliis , & cortice duro
Informem primò videas ſine nomine truncum.
Accedat manus artificis ; fabrile , quod intùs
Delituit , ſe prodit opus ; nova ſurgit imago ;
Apparet nova forma : ſacris jam digna videtur ;
Atque aras ambit ; ſi frangitur , atria longa
Mœrebunt , triſtes & vos mœrebitis aræ.
Sic rude carmen erat ; verùm noctesque dieſque ;
Extremus labor atque ſeveri induſtria Vatis
Addit multa operi. Quàm me hôc præcone beatam
Dixi ! aderam præſens , quando mihi ſcriberet hymnos ;
Ducebamque manum , magnamque in carmina mentem
Afflabam , inſpirans meliora , mihique ſibique
Plaudebat ſcribens , & me tollebat ad aſtra.

Ah ! quoties ſuperis è ſedibus obvia Virgo
Deſcendi, noſtrarum accenſa cupidine laudum.
Cultus erat Vates, culto ſermone canebat
Includens puro puros in carmine ſenſus.
Invideant Superi, ſi quæ tamen aſtra tenentes
Invidia extimulat; jam non ingloria terris;
Nec jam vilis eram, nuper vix cognita pago,
Diva incedebam propriis decorata triumphis.
Nec mihi certaret projectis Magdala baccis,
Nec Catharis Virgo, poſitoque Pelagia faſtu,
Florigera & noſtri Dorothea ſemper amores.
Magnus Vatis honos, mihi magnum addebat honorem.
Quæ tibi pro tali promiſſi munera dono
Non ingrata! meis ut honos & gloria templis
Acceſſit duce te, ſic & tibi gloria per me
Accedet; tibi divitias, tibi ſacra recludam
Flumina, cœleſtes gazas, cœleſtia dona
Deſuper infundam, pulchrum virtutis amorem;
Candida non nigris ſuccendent pectora tædis
Tartareæ Peſtes, non famæ dira cupido,
Non luxus, non ambitio, molliſque voluptas,
Non ventris rabidi ingluvies, nec avarus habendi
Te cruciabit amor; ſed te ſanctiſſima ducet
Relligio, primis cuſtos tua ſemper ab annis:
Hæ tuæ erunt comites, Pietas, Virtuſque Fideſque,
Aurea Simplicitas, operoſi neſcia faſtûs,
Et bona Pax animi, & puræ bona gaudia mentis.
Non addam, quantæ tua rumpent horrea meſſes;
Quanta tuo ruri ubertas, quæ copia frugum,
Diverſas tot opes mirabitur ipſe colonus;
Luxuriabit ager; bis fructibus utilis arbor,
Bis gravidæ matres agnorum, & fœnore multo;
Partu uno geminam mater dabit unica prolem;
Nulla pecus lædent contagia, nulla nocebunt

AD MELDENSIUM EPISCOPUM,
JACOBUM BENIGNUM BOSSUETUM,

Relligioni ſe excuſat accuſatus quòd Pomonæ, cùm de re hortenſi poëticè ſcriberet, vocem uſurpaſſet.

POETA CHRISTIANUS.

NON te deſerimus, quam primis hauſimus annis,
Relligio, ſacri cuſtos ſanctiſſima Veri,
Fida comes, tutela, & pectoris hoſpita noſtri,
Non te deſerimus. Raptos tibi nuper honores,
Atque parùm caſtis violatas cantibus aures
Conquereris: noſtrum ah! permitte refellere crimen;
Si quod ineſt, & te vel judice dicere cauſam.
Luſimus, & nuper Pomonam induxit in hortos
Ruris amans, moriſque tenax mea Muſa vetuſti;
Quod ſcelus hoc noſtrum eſt? quo damnas jure Poëtam?
Non perit indè tuis reverentia debita ſacris.
Conveniunt aliquando leves poſt ſeria ludi;
Inde animos capit, & dulci recreata labore
Mens ad opus longè redit acrior; & ſua Muſis
Otia ſunt: libram interdum Themis ipſa remittit.
Grandia fulta ſuâ ſe majeſtate tuentur.
Unde times? primum teneri ſi floris honorem
Ludentes circùm Zephiri mulcentibus alis
Tantiſper lædant, fixas radicibus altis,
Non ideò avellunt annoſo robore quercus.
Non hîc venantûm, feriant qui corda ſagittis;
Mollibus in pratis ludet chorus omnis Amorum,
Nec ſpurci mala furta Jovis, Veneriſque nefandæ

Turpia adulteria, & non legitimos Hymenæos
Ægrâ fronte leges; pura omnia, & omnia ſancta,
Quæ vel inoffenſâ poteris jam cernere mente.
Unde meum crimen cùm ſe Natura recludat
Sponte ſuâ, & gazas hortorum evolvat apertas;
Scribere, & æternis ſcribendo exponere ſeclis?
Sunt ſacra Naturæ myſteria, pervia ſacris
Vatibus, & calamis non permittenda profanis.
Nec fandi modus eſt ſimplex, unuſque Poëtis:
Mille artes & mille modos, & mille figuras,
Dantque novos vultus, tituloſque & nomina rebus.
Res ita mutatæ ſua nomina perdere gaudent,
Sublustrique magis verborum nocte refulgent.
Nonne tui Vates manifeſto numine pleni
Increpitant maria? atque manu dant plaudere magnis
Fluminibus, celſoſque jubent deſcendere Montes,
Et valles ſe ſe erigere, & geſtire ſuperbos
Agnorum in morem nutanti culmine Colles?
Quin etiam Nubes, durumque liqueſcere Cœlum
In pluvios fontes, ſubitóque rigeſcere mandant.
Ad nutus properant Morbi, Peſtiſque, Fameſque.
Terribiles viſu formæ, & cum falce minaci
Prædatrix, gravis exuviis, atque oſſea tota,
Mors truculenta venit, ſtridenſque, equitansque per auras;
Cuncta metit, vaſtatque ſuis cum civibus urbes.
Nonne etiam Pueris aptant cœleſtibus alas,
Lactea colla, pedeſque, manuſque, ſimillima noſtris
Oribus ora, ſonos addunt, mutiſque loquelas?
Et ludens Pomona tuas malè verberat aures?
Crediderim ſimulaſſe iras, cauſamque querelæ,
Nec calamos in me lethali armaſſe veneno.
Tu, quæ mitis amas miſerorum ignoſcere culpis;
Cur tenuem ob noxam, Vatem indignata repellis?
Te non ira decet; capimus tua jura volentes,

Se tibi majeſtas ſoliorum, & regia ſceptra
Submittunt, pavidi tibi ponunt arma tyranni.
Fulgentem radiis & toto numine cinctam,
Infernæ te acies, te te impia Tartara pallent;
Quin etiam ipſe tremens duri dominator Averni;
Ad primos vocis ſonitus, caput abdit in antris,
Noſte ſuâ vix tutus: & ipſa impervia telis,
Florigeræ Nymphæ vocem turbaris ad unam!
Non tibi fas ſine jure queri, ſervata tot annos;
Relligio, tibi thura damus; tibi ponimus aras,
Et tibi manſuros templorum augemus honores.
Nonne vides, ut pulſa procul tibi ceſſerit omnis
Barbaries verborum, ut blanda vocabula duris
Succeſsêre ſonis! nitor unde & caſta venuſtas;
Quæ te, Virgo, decet, noſtris ſe ſe explicat hymnis.
Nil majeſtati, quâ te ſuper æthera tollis,
Detrahitur, ſunt & verbis & rebus honores.
Legitimi puro exultant in carmine ſenſus.
Qualis nuda, ſuo quæ gemma accenditur igne;
Quam digitis virgo geſtare micantibus ambit,
Ornari egregiâ quamprimùm vellet ab arte;
Aurum opifex addat, peregrinos addat honores;
Illa laborato jam vincta ardebit in auro
Pulchriùs, & veniet laudis pars multa metallo.
Te legit & relegit, muſiſque operata juventus
Sinceris ſitiens doctrinam è fontibus haurit,
Divinumque bibit pulchræ virtutis amorem.
Nos deceat Vates cœleſtem accendere flammam;
Cantibus & noſtris ad fortia ducere facta
Egregios juvenes, magnumque in nomen ituros.
Intractabile opus, Romanâ incude ſubactum,
Mirata eſt nova Roma, novis ſe agnovit in hymnis
Roma vetus, mater Latii, cuſtoſque nitoris.
Non eſt unde tuis dicar, nunc transfuga caſtris.

Ante

Ante tuas, memini, Phœbum ejuravimus artes:
Indecores nugas, & ludicra numina Vatum
Exuimus; teneris & adhuc pubentibus annis,
Altiùs hæc animo figmenta impreſſa ſedebant.
Propoſitæ pulchro laudis ſuccenſus amore,
Fandi mille artes, mille ornamenta petebam,
Implorans Superos omnes, ſi flectere poſſem,
Hâc luſus puer arte, meoque errore beatus.
At nunc, qui duce te, te ſolâ afflante magiſtrâ;
Alta, æterna canò ſummi decreta Tonantis,
Quique polum terris ſacra per commercia junxi,
Quando Deum & Superos templis reſonare dediſti.
Dux operum mihi Chriſtus, opem feret unus amicam;
Unus numen erit, fons rerum & lucis origo.
Non alio ardeſcat fœcundum numine pectus.
Si quid ego aggrediar pro cultu, ariſque tuendis;
Cœlicolûm radiantem aulam, magnumque Tonantis
Deſcribam Imperium, ut Verbum de mente paternâ
Æternum, omnipotens, & inenarrabile Verbum,
Exiit, humanos moriturus ut induit artus,
Factus homo; rapidos aſcendam audacior axes;
Et qui luce ſuâ veluti ſe tegmine cingit,
Inter terrificæ rutilantis fulgura lucis,
Fixâ mente petam, & penitùs velata latentis
Interiora Dei ſublimi carmine pandam.
Non ego furtivas Solis de lampade flammas
Surripiam, nec Caſtalios potabo liquores;
Sed quæ totum urit ſanctis ardoribus orbem;
Scintillam ſacris rapiam è fornacibus unam;
Particulam Vates divinæ mentis habemus.
Ergo ſume animos, te dignos concipe faſtus;
Sub pedibus quæ monſtra vides, ſata nocte profundâ;
Tartareæ peſtes rupto ex Acheronte profectæ,
Nequicquam caput attollant: dum maximus ultor;

Boſſuetus vi multâ obſtat, calamoque, pedoque,
Erumpant ſuperas ne rurſus lucis in auras.
Nec tibi nunc fraudes, furta, inſidiæque timendæ;
Ex quo jam attriti infelicia ſemina Monſtri,
Non ceſſat tanti ſocius Peliſſo laboris,
Relliquias triſtes, toto reſcindere regno.
Quæ decora alta olim plectroque, tubâque canebam.
Quin etiam citharas, & plectra, tubaſque ſonantes;
Vocaleſque ſimul, nuper mea gaudia, cannas,
Figimus ad ſacros ultrò donaria poſtes;
Quæ te ſi jubeas, iterúmque, iterúmque ſonabunt.
Si tamen hæc, vix crediderim, te cura remordet;
Nec ſemel offenſam liceat componere mentem;
Audite hæc ſeri, atque animo ſervate, nepotes,
Et ſapite exemplo; frangam mea plectra tubaſque;
Avulſaſque manu diſcerpam in vertice lauros.
Et veſtem exutus, denſâ comitante catervâ,
Compita per, longarum & per ſalebroſa viarum;
Depoſitoque ſupercilio, jam inglorius ibo,
Et geſtans tædam ardentem, reſtique revinctus
Colla; manuſque ambas, caput atro pulvere turpis.
Nudus & ipſe pedes, qualem decet eſſe nocentem;
Ibo, ibo auguſti majora ad limina templi,
Deteſtanſque ſcelus voce altâ & poplite flexo;
Fletibus & crebris ululatibus, & lamentis,
Quà potero, læſi placabo numinis iram:
Felix! ſi gremio lacrymantem, & acerba gementem;
Excipiat mitrâ effulgens, in veſtibus aureis,
Per quem Relligio manet inconcuſſa, Sacerdos.

DIVÆ HUNEGUNDIS
QUERIMONIA.

Quòd Abbas clariſſimus Hymnos, quos in illius honorem conſcribendos à Poëta impetraverat, mutatâ mente neglexerit.

Ludimur, & Superi vanum jam numen habemus ;
Sanctus honos templorum, & non indebita noſtris
Numinibus rapitur divini gloria cultûs.
Sic me, Annææ, petis quondam meus ! heu tua nuper
Quò pietas, quò cura mei tibi ceſſit honoris ?
Nam memini ut noſtro reparaſti è divite fundo
Diruta templa, tuis jam nunc ſplendentia donis.
Cur modò, quæ duce te, ſcripſit mihi carmina Vates ;
Nunc durus laceras, & me, ludiſque Poëtam ?
Dic, venit unde tuæ ſubita inconſtantia menti,
Quiſve dolor juſtos excuſſit pectore ſenſus ?
Scilicet hoc tanti pretium eſt merceſque laboris ?
Impius ille fuit, Divæ nil tale merenti
Qui mihi legitimum & templis invidit honorem.
  Ruſtica gens, noſti, Feſto redeunte quotannis ;
Ut de more mihi ſupplex ferat annua liba,
Anni primitias, & agreſtis munera gazæ,
His memorem teſtata animum, templumque coronet
Floribus, & poſtes, decoretque altaria ſertis.
Quin per me ſervata ſeges, tumidáque racemus
Pelle rubens, noſtris de munere pendeat aris.
  Tu longè meliùs mihi conſulis ; hactenus hymnos
Quos & barbaries, & mendax cuderat Error,
Romanæ linguæ opprobrium, turpeſque prioris
Ævi relliquias, vanæ deliria mentis ;
Hos ego Diva ſonos animo indignante ferebam.
Dicam equidem, (pectus jam dudum ea cura remordet,)

Dum peragit mea feſta, & vulgus templa frequentat;
Caſtam incompoſitis violabat cantibus aurem.
Puros pura decent, ſtolidæ non laudis egemus,
Quos Veri jam paſcit amor; ridemus ab alto
Splendida quæ nobis ſcribunt mendacia Vates.
Tu celebrare meas meliori carmine laudes
Aggreſſus, Vatem multis è millibus unum,
Afflatum propiore Deo, & divina ſonantem
Scilicet imploras ſupplex: ceu numine tactus
Ille tuis victus precibus, mea vota ſecundans;
Sacrum, auguſtum, ingens meditatur pectore carmen;
Et mea ſæpè legens, relegenſque ingentia facta,
Facta, quibus Virgo, jam diva aſcribor Olympo;
Mollibus includit numeris, quos deinde ſonabat
Explorans ne quid cantando offenderet aurem;
Cuncta retractabat durus ſibi cenſor, & aſper
Delebat minùs apta, novoſque addebat honores;
Caſtigans rigido, quæ ſunt malè nata, labore.
Ac velut è ligno ſtatuam qui extundere acerno
Cogitat arte opifex, ſacratâ in ſede locandam;
Exutum nondum foliis, & cortice duro
Informem primò videas ſine nomine truncum.
Accedat manus artificis; fabrile, quod intùs
Delituit, ſe prodit opus; nova ſurgit imago;
Apparet nova forma: ſacris jam digna videtur;
Atque aras ambit; ſi frangitur, atria longa
Mœrebunt, triſtes & vos mœrebitis aræ.
Sic rude carmen erat; verùm noctesque dieſque;
Extremus labor atque ſeveri induſtria Vatis
Addit multa operi. Quàm me hôc præcone beatam
Dixi! aderam præſens, quando mihi ſcriberet hymnos;
Ducebamque manum, magnamque in carmina mentem
Afflabam, inſpirans meliora, mihique ſibique
Plaudebat ſcribens, & me tollebat ad aſtra.

Ah ! quoties ſuperis è ſedibus obvia Virgo
Deſcendi , noſtrarum accenſa cupidine laudum.
Cultus erat Vates , culto ſermone canebat
Includens puro puros in carmine ſenſus.
Invideant Superi , ſi quæ tamen aſtra tenentes
Invidia extimulat ; jam non ingloria terris ;
Nec jam vilis eram , nuper vix cognita pago ,
Diva incedebam propriis decorata triumphis.
Nec mihi certaret projectis Magdala baccis,
Nec Catharis Virgo , poſitoque Pelagia faſtu ,
Florigera & noſtri Dorothea ſemper amores.
Magnus Vatis honos, mihi magnum addebat honorem.
Quæ tibi pro tali promiſſi munera dono
Non ingrata ! meis ut honos & gloria templis
Acceſſit duce te , ſic & tibi gloria per me
Accedet ; tibi divitias, tibi ſacra recludam
Flumina , cœleſtes gazas , cœleſtia dona
Deſuper infundam , pulchrum virtutis amorem ;
Candida non nigris ſuccendent pectora tædis
Tartareæ Peſtes , non famæ dira cupido ,
Non luxus , non ambitio , mollisque voluptas,
Non ventris rabidi ingluvies , nec avarus habendi
Te cruciabit amor ; ſed te ſanctiſſima ducet
Relligio , primis cuſtos tua ſemper ab annis :
Hæ tuæ erunt comites , Pietas , Virtuſque Fideſque ,
Aurea Simplicitas, operoſi neſcia faſtûs,
Et bona Pax animi , & puræ bona gaudia mentis.
Non addam , quantæ tua rumpent horrea meſſes ;
Quanta tuo ruri ubertas , quæ copia frugum,
Diverſas tot opes mirabitur ipſe colonus;
Luxuriabit ager ; bis fructibus utilis arbor ,
Bis gravidæ matres agnorum , & fœnore multo ;
Partu uno geminam mater dabit unica prolem ;
Nulla pecus lædent contagia , nulla nocebunt

Frigora, nec rabiem metuent armenta luporum;
Non deerit nova ſemper & herba ſalubrior agnis.
Horrida maturas grando ne rumpat ariſtas,
Per medias volitans hùc illuc Diva procellas,
Disjiciam ventos, & fœtas fulmine nubes,
Suſpendamque inimicum imbrem, pluvialiaque aſtra
Arcebo procul, & ſoles revocabo ſerenos;
Quòd ſi bella fremant, bella execrata colonis,
Ipſa adero, & denſæ latitans ſub nubis amictu
Bellatrix, tanto in diſcrimine, funera mille,
Spargam mille neces; Pavor irruet effera caſtra,
Ignotâ percuſſa manu ſe montibus abdent.
Se ſylvis, ſe ſe & ſpecubus vix tutâ profundis
Me pugnante, ſimul trux arma ferocia ponet
Miles, & ipſe ſuos dediſcet prædo furores.
Hæc tibi dona ampla & longè majora parabam.
Cùm te pœnituit, luſuſque erroribus illum
Jam non ferre potes, quondam tua gaudia, Vatem.
Crudelis! laceras hymnos, ſacra carmina rumpis
Non violanda tamen, quæ, me inſpirante, canebat;
Teque probante; ardor ſe ſe tuus unde remiſit?
Hymnis pro teneris, pro dulciſono modulatu,
En noſtræ æternis plangent ululatibus ædes.
Quis poſthâc ſupplex Hunegundis numen adoret?

FINIS.

SANCTÆ MAXENTIÆ
VIRGINI ET MARTYRI.
HYMNUS I.

Huc vos, quæ ſuperas incolitis domos,
Agni deliciæ, currite Virgines,
Terris illa dies læta renaſcitur,
Quam Maxentia conſecrat.
Virgo blanditias inter amabiles,
Miris, ne pereat, ſe cruciat modis.
Ardet digna Deo conjuge, quas nequit,
Vel mors ſolvere nuptias.
Vilis jam ſpecies, vanaque purpura,
Longè nunc aliis gaudet honoribus;
Clarum tot titulis dedidicit genus,
Cœleſtis generis memor.
Nequicquam thalamos propoſuit pater,
Jam deſponſa Deo juſſa perhorruit:
Voto ſe penitùs non violabili
Chriſto ritè dicaverat.
Quas non ille preces mollior addidit!
Quas non increpitans addidit & minas!
Chriſto pollicitam propoſiti memor
Virgo non temerat fidem.
Da te, ſumme Pater, tollere laudibus;
Da te, Chriſte, ſequi, laurea Virginum;
Per te, divus Amor, frigida pectora
Puris ignibus ardeant. Amen.

HYMNUS II.

QUID fles ? jam lacrymis pone modum tuis,
Cùm ſis ſponſa Dei, ſi Procus impiis
Te Chriſto rapere tentat amoribus,
Hic tentabit inaniter.

Dum ſecreta domi ſola vacat Deo;
Fulſit lux oculis; ſed magis intima
Puro lux animo fulſerat, anxiæ
Fert ſolatia Virgini.

Flexit, nata, tuum Relligio patrem,
Verſâ mente tuo propoſito favet;
Quidquid Virgo velis, vult quoque, ſis tuæ
Judex ſortis & arbitra.

Non confiſa patri; præcipiti fugâ
Se ſe proripuit; viſa Britannico
Opportuna ratis littore, Virginem
Pronis fluctibus excipit.

Jam ſecura ſui, vaſta per æquora
Ibat, læta ſuos, regnaque deſerens,
Molles pluſque timet blanditias Proci,
Triſtes quàm Pelagi minas.

Caſtus ne faciat naufragium pudor,
Non horret dubii naufragium maris;
Se ſe Virgo fugâ ſervat, ut impiis
Non ſuccumbat amoribus.

Luſus fraude piâ Virginis, impotens
Accuſavit Amans perfidiam patris;
Sed contra queritur flens pater, & ſine
Natâ non pater ampliùs.

Da te, ſumme Pater, tollere laudibus;
Da te, Chriſte, ſequi, laurea Virginum;
Per te, divus Amor, frigida pectora
Puris ignibus ardeant. Amen.

HYMNUS III.

At non ſola fugis, qui fidei tuæ
Servant depoſitum, ſunt comites viæ;
Illos inanimes ſpes regit; & ſua
Monſtrat littora transfugis.
Ut ſe proripiat, ne citus advolet
Indignatus Amans, nocte fugit velox
Altum quando tenet aula ſilentium;
Hoc dat conſilium pudor.
Felix, ô nimium! quæ minùs æquore,
Quàm votis vehitur; flamine Spiritus
Inflat vela ſacer; non titubat ratis,
Tanto pondere firmior.
Sed ventis placidum cùm mare ſternitur,
Terris grata tibi, cùm patriam fugis,
Tempeſtas oritur; ſcilicet hâc pluet
Fuſus vulneribus cruor.
His, quæſita diu non latet ampliùs,
Altis detegitur Virgo receſſibus:
Rurſus tentat Amans; nunc prece, nunc minis,
Chriſti flectere Virginem.
Sed fraudatur amor, fit ſubitus furor;
Arreptâque comâ Virginis amputat
Pronum ſponté caput; quàm meliùs frui
Tunc ſponſo dedit altero!

Adduntur comites, tres ſimul occidunt,
Cæſis corporibus ritè litant Deo:
Sic mactata cohors, aſtra ſuper, ſuo
Fertur flumine ſanguinis.

Quæ fuſis maduit tincta cruoribus
Tellus ſacra, ſuos excitet incolas;
Quos ſi culpa gravis mordeat, expient,
Fuſis crimina fletibus.

Da te, ſumme Pater, tollere laudibus;
Da te, Chriſte, ſequi, laurea Virginum;
Per te, divus Amor, frigida pectora
Puris ignibus ardeant.

HYMNES POUR L'OFFICE DE SAINTE MAXENCE.

PREMIERE HYMNE.

EPOUSES de l'Agneau, Vierges dont l'innocence
Vous donne l'heureux droit de le ſuivre en tous lieux,
Accourez en ce jour où l'auguſte MAXENCE
Monte en triomphe dans les Cieux.
Sur ſon corps elle exerce, en cent façons cruelles,
Au milieu des plaiſirs, une auſtere rigueur;
Et fervente elle aſpire aux nôces immortelles
Du Dieu qui regne dans ſon cœur.
Son amour pour la gloire où le Ciel la deſtine
Lui fait mettre en oubli ſes charmes & ſon rang;
Son ame qui connoît ſa celeſte origine,
Compte pour rien celle du ſang.
Son Pere, mais en vain, lui parle d'hyménée
Et d'un illuſtre Amant lui préſente les vœux;
A ſon divin Sauveur elle a ſa foi donnée,
Rien ne rompra de ſi beaux nœuds.
Vainement il emploie & douceur & menace
Pour lui faire ſubir la conjugale loi,
Elle réſiſte à tout par une ſainte audace;
Rien ne peut ébranler ſa foi.
Pere Saint, juſqu'à toi daigne élever nos ames;
Fils, couronne des Saints, entens nos humbles vœux;
Et toi divin Amour, ſource des ſaintes flammes,
Viens nous embraſer de tes feux.

II. HYMNE.

Ne verſez plus de pleurs, & ceſſez de vous plaindre;
Quel mortel oſeroit prétendre à votre cœur ?
Le Ciel veille ſur vous ; & qu'avez-vous à craindre
Étant l'Épouſe du Seigneur ?

Lorſqu'au Ciel en ſecret elle offroit ſa priere,
De rayons éclatans ſes yeux furent frappez ;
Mais par une plus vive & plus ſainte lumiere
Ses ennuis furent diſſipez.

Ceſſez de vous troubler, genereuſe MAXENCE,
Votre ſort déſormais va devenir heureux ;
Ce Pere qui vouloit vous faire violence,
Se rend favorable à vos vœux.

Elle fuit cependant le Palais de ſon Pere,
Redoutant les projets qu'il roule dans ſon ſein,
Elle trouve un vaiſſeau dont la courſe legere
Seconda ſon pieux deſſein.

Son aimable Patrie eſt ſans peine laiſſée,
Sans peine elle ſe livre au perfide élement,
Craignant moins la fureur d'une mer courroucée
Que la tendreſſe d'un Amant.

Pourvû que ſa pudeur évite le naufrage
Et d'un profane hymen les funeſtes complots ;
Tranquille elle verra l'impetueuſe rage
Et des Aquilons & des flots.

L'Amant s'en prend au Prince, & bouillant de colere,
De ſon manque de foi ſe plaint amerement ;
Le Prince auſſi ſe plaint de ne ſe voir plus Pere,
Ou Pere de nom ſeulement.

Pere Saint, juſqu'à toi daigne élever nos ames ;
Fils, couronne des Saints, entens nos humbles vœux ;
Et toi divin Amour, ſource des ſaintes flammes,
Viens nous embraſer de tes feux.

III. Hymne.

Vous ne fuyez pas ſeule, intrepide Maxence,
Il en eſt avec vous qui ſuivront votre ſort,
Qui ſaintement conduits par la même eſpérance
Entreront dans le même port.
D'un Amant emporté trompant la vigilance
Et les honteux projets de ſa bouillante ardeur,
Au milieu de la nuit dans l'ombre & le ſilence
Sa fuite ſauve ſa pudeur.
L'Amour plus que la mer la porte en ce voyage,
L'Eſprit Saint enfle ſeul les voiles du vaiſſeau,
Qui ſemble s'affermir & mépriſer l'orage
Sous un ſi précieux fardeau.
Si le calme des flots permet qu'elle s'enfuie,
Une tempête, hélas! bientôt s'élevera,
Qui ne pourra finir que par la douce pluie
De ſon ſang que l'on verſera.
Elle ſe cache en vain dans un antre ſauvage,
Dans le même réduit l'Amant porte ſes pas;
Il ſupplie, il menace, il met tout en uſage
Mais il ne la fléchira pas.
En une âpre fureur le tendre amour ſe change,
Et l'Amant de Maxence *aſſouvit ſon courroux,*
Il lui tranche la tête, & croyant qu'il ſe vange,
Il la livre à ſon cher Epoux.
Sa main fumante encor frappe ceux qui la ſuivent,
Avec le même fer il leur perce le flanc;
Et dans le même port tous les trois ils arrivent,
Sur un ſacré fleuve de ſang.
Que les lieux où ce meurtre a la terre mouillée;
Soient par leurs habitans jonchés de mille fleurs;
Et ſi le moindre crime a leur ame ſouillée,
Qu'ils l'effacent avec leurs pleurs;
Pere Saint, juſqu'à toi daigne, &c.

Perrault, *de l'Académie Françoiſe.*

PROSA
SANCTÆ MAXENTIÆ
VIRGINI ET MARTYRI.

PIA MAXENTIAM
Cantent nunc agmina,
Cujus infantiam
Non lædunt crimina;
Nec pompæ ſeculi.
  Duce Patricio,
Chriſto conjungitur;
Pro victu regio,
Tenuis veſcitur,
Dapibus ferculi.
  Centum porticibus
Alta palatia
Poſtponens vilibus
Caſis, fulgentia
Mens aſtra præripit.
  Procis expetitur
Deſponſa Numini;
Thorus at ſpernitur;
Et Deus Virgini
Laqueum eripit.
  Matris blanditiæ
Fortem non molliunt;
Non patris impiæ
Voces dejiciunt
Furore perciti.

Virgo ſpirantibus
Se ventis credidit,
E regni finibus
Se mari tradidit,
Tenax propoſiti.
Fida cum ſociis
Venit in Galliam;
Antris ſub inviis
Obſcurat gloriam;
Oris & ſpeciem.
Aula confunditur;
Et ſquallet lacrymis,
Sponſus dejicitur;
Et ruens animis,
Concipit rabiem.
Quærens quam deperit,
Errat per maria,
Quàm malè reperit
Innocens hoſtia,
Felix, ah! plectitur.
Verbis fallacibus
Tentat allicere;
Verbis minacibus
Tentat & ſternere;
Hæc nullis flectitur.
Ductor Barbentius
Nutrix Roſebia
Hortantur; fortiùs
Creſcit conſtantia,
Fruſtrà dum quatitur.
Fraudatus juvenis
Tortorem induit;
Sponſam cum advenis

Cæde dum imbuit,
Sanguine paſcitur.
Amans fit carnifex;
Sed fit in ſcelere
Salutis artifex,
Et quam vult perdere,
Mittit ad æthera.
Sui mox impotens
Fugit, abripitur,
Et malè pœnitens
Horret, iraſcitur,
Mente ſtans efferâ.
Virgo! quæ regium,
Litando numini,
Spreviſti ſolium;
Jam throno Domini
Fruens nos aſpice.
Tu timens neminem;
Ut Chriſto viveres,
Fudiſti ſanguinem,
Olimpi proceres
Sic nos & effice. Amen.

R. P. GOURDAN, *Victorinus.*

INDEX
HYMNORUM,
JUXTA ORDINEM BREVIARII
ROMANI.

FESTA DECEMBRIS.

4. SAcris Pignoribus, *vulgò* ſanctis Reliquiis, II. Hymni, *pagina* 1
Eodem die. In feſto S. Barbaræ, IV. Hymni. 3
Proſa S. Barbaræ. 6
6. Pro S. Nicolao, IV. Hymni. 8
7. Pro S. Farâ, Virgine, III. Hymni. 12
8. Pro Conceptione & Nativitate Beatæ Mariæ Virginis, II. Hymni. 14
13. Pro S. Judoco, II. Hymni. 16
14. Pro S. Nicaſio Martyre, Rhemenſi Archiepiſcopo, I. Hymnus. 18
26. Pro S. Stephano Protomartyre, III. Hymni. 20
27. Pro S. Joanne Apoſtolo, IV. Hymni. 22

FESTA JANUARII.

8. Pro S. Luciano Bellovacorum Epiſcopo, III. Hymni. 26
12. Pro S. Paulo Eremitâ, II. Hymni. 29
17. Pro S. Antonio, VI. Hymni. 30

Eodem die. Pro S. Sulpitio Bituricenſi Epiſcopo, IV. Hymni. 36
Ad ſanctas Reliquias S. Sulpitii, II. Hymni. 40
18. In Cathedrâ S. Petri, II. Hymni 41
21. Pro S. Agnete Martyre, I. Hymn. 42
22. Pro S. Vincentio Diacono & Martyre, II. Hymni. 43
25. In Converſione S. Pauli, I. Hymn. 45
29. Pro S. Franciſco Saleſio, IV. Hymni. 46
Affectus Saleſii, 50
Virginibus à Viſitatione dictis, 51

FESTA FEBRUARII.

2. De Oblatione Chriſti in Templo, ſeu Purificatione B. M. V. III. Hymni. 52
6. Pro S. Vedaſto Epiſcopo Attrebatenſi, III. Hymni 55
Chriſto patienti, VI. Hymni. 58

FESTA MARTII.

8. Pro S. Joanne de Deo, III. Hymni. 63
19. Pro S. Joſepho, II. Hymni. 65
21. Pro S. Benedicto Abbate, IV. Hymni. 67
Sanctis Monachis Ordinis Sancti Benedicti, I. Hymnus. 71
25. De Incarnatione Chriſti, ſeu Annuntiatione Dominicâ, III. Hymni. 72

FESTA APRILIS.

2. Pro S. Mariâ Ægyptiâ, II. Hymni. 74

HYMNORUM.

FESTA MAII.

3. In Inventione S. Crucis, III. Hymni. 75
Eodem die. In feſto Dedicationis Eccleſiæ Aurelianenſis, III. Hymni. 78
19. Pro S. Petro Morono Cæleſtinorum Inſtitutori, III. Hymni. 81

FESTA JUNII.

10. Pro S. Landerico Epiſcopo Pariſienſi, III. Hymni. 84
11. Pro S. Barnabâ Apoſtolo, I. Hymnus. 86
Pro Octava Aſcenſionis Domini, III. Hymni. 87
In Euchariſtiam, III. Hymni. 90

FESTA JULII.

1. In Viſitatione B. Mariæ Virginis, III. Hymni. 93
15. Pro S. Henrico Imperatore, IV. Hymni. 95
17. Pro S. Hunegunde Virgine, IV. Hymni. 99
Pro Tranſlatione S. Hunegundis, I. Hymnus. 102
21. Pro S. Victore Maſſilienſi Martyre, III. Hymni. 103
Pro Suſceptione Pedis S. Victoris, III. Hymni. 106
22. Pro S. Mariâ Magdalenâ, II. Hymni. 108
25. Pro S. Jacobo Majori dicto, III. Hymni. 110
Pro Tranſlatione S. Jacobi, I. Hymnus. 113

FESTA AUGUSTI.

1. In die S. Petri ad Vincula, II. Hymni. 114

3. In Inventione Corporis S. Stephani, I. Hymnus. 115
6. De Transfiguratione, III. Hymni. 116
7. Pro S. Gaëtano Theatinorum Inſtitutore, III. Hymni. 118
10. Pro S. Laurentio Diacono & Martyre, III. Hymni. 122
15. In Aſſumptione B. Virginis M. IV. Hymni. 124
Eodem die. Pro S. Frambaldio, I. Hymnus. 128
20. Pro S. Bernardo Abbate, IV. Hymni. *Ibid.*
28. Pro S. Auguſtino Epiſcopo Hipponenſi, IV. Hymni. 133
29. In Decollatione S. Joannis Baptiſtæ, II. Hymni. 137
Eodem die. Pro S. Mederico Abbate, III. Hymni. 138

FESTA SEPTEMBRIS.

1. Pro S. Lupo Epiſcopo Senonenſi, III. Hymni. 141
Eodem die. Pro S. Ægidio, III. Hymni. 145
2. Pro S. Lazaro à Chriſto ſuſcitato, II. Hymni. 148
7. Pro S. Clodoaldo, III. Hymni. 150
8. In Nativitate B. M. Virginis, *vide*, In Conceptione. 14
14. Sanctis Martyribus Cornelio & Cypriano, III. Hymni. 152
29. Pro S. Michaële & Angelis, III. Hymni. 156
30. Pro Suſceptione ſanctarum Reliquiarum Sacræ Capellæ Pariſienſis, III. Hymni. 158

FESTA OCTOBRIS.

1. Pro S. Remigio Rhemenſi Epiſcopo, III. Hymni. 161
6. Pro S. Brunone Carthuſianorum Inſtitutore, IV. Hymni. 163
Solitudo ſancta ad Armandum J. Butillerium, 167
9. Pro S. Dionyſio Epiſcopo Pariſienſi, II. Hymni. 169
Pro Monte Martyrum, II. Hymni. 171
24. Pro Sancto Maglorio, II. Hymni. 173
31. Pro S. Quintino, IX. Hymni. 174

FESTA NOVEMBRIS.

1. In Feſto Omnium Sanctorum, III. Hymni. 182
2. Pro Commemoratione vitâ functorum, V. Hymni. 184
3. Pro S. Marcello Epiſcopo Pariſienſi, III. Hymni. 189
11. Pro S. Martino Epiſcopo Turonenſi, III. Hymni. 192
22. Pro S. Cæciliâ, V. Hymni. 195
Pro S. Arnulpho Martyre, III. Hymni. 200

INDEX HYMNORUM.

COMMUNE SANCTORUM.

Sanctis Apoſtolis, III. Hymni. pag. 202
SS. Apoſtolis tempore Paſchali, III. Hymni. 205
Sanctis Evangeliſtis, II. Hymni. 207
Martyri, III. Hymni. 209
Martyribus, II. Hymni. 211
Pontificibus, I. Hymnus. 212
Doctoribus, III. Hymni. 213
Monachis, II. Hymni. 215
Confeſſoribus, III. Hymni. 217
Virginibus, I. Hymnus. 219
Virginibus Martyribus, III. Hymni. 220
Mulieribus Sanctis, III. Hymni. 222

Ad Chriſtum deprecatio proſaïcè. 225
Ad eumdem elegiacè. *Ibid.*
Panegyris B. Thomæ Victorini. 228
In vanas Poëtarum Fabulas. 233
Ad Jacobum Benignum Boſſuetum, Poëta Chriſtianus. 238
Divæ Hunegundis Querimonia. 243
S. Maxentiæ Virgini & Martyri, III. Hymni. 247
Traduction des trois Hymnes précedentes, par M. Perrault. 251
Proſa S. Maxentiæ, à R. P. Gourdan Victorino. 254

BIBLIOTH DE LA VILLE DE LYON

Digitized by Google

Digitized by Google